ASIMOV

O PIATRĂ PE CER

Pentru restul Galaxiei, în măsura în care se ştie de existenţa lui, Pământul nu este decât o piatră pe cer. Pentru noi e casa, singura pe care o avem.

Şi totuşi, nu ne deosebim de voi, cei de pe alte planete. Suntem doar mai puţin norocoşi. Înghesuiţi pe o planetă ca şi moartă, baricadaţi de zidul radioactivităţii…

Isaac Asimov

O piatră pe cer

(Titlul original: Pebble in the sky – 1950)

Traducere de Maria-Ana Tupan

Versiunea 3.0

1.
ÎNTRE UN PAS ŞI CELĂLALT

Cu două minute înainte de-a părăsi pentru totdeauna Pământul pe care-l ştia, Joseph Schwartz se plimba agale pe străzile plăcute din suburbia Chicago-ului, recitând în gând nişte versuri de Browning.

Faptul ar fi părut surprinzător unui ins oarecare, fiindcă Schwartz cu greu ar fi putut trece drept genul de om care să recite din Browning. Arăta exact ceea ce era: un croitor la pensie, total lipsit de ceea ce pedanţii de azi numesc „educaţie clasică”. Totuşi, firea sa iscoditoare îl îndemnase să-şi cheltuiască o bună parte din timp cu tot felul de lecturi, reuşind să-şi însuşească o spoială de cultură mai din toate şi, ajutat de o memorie neobişnuită, păstrase totul în bună rânduială.

Pe când era mai tânăr, citise şi recitise poemul *Rabbi ben Ezra* de Browning, încât îl învăţase pe dinafară. Nu-l prea înţelesese în cea mai mare parte, dar cele trei rânduri de la început îi mergeau la inimă în ultimii ani. În această însorită dimineaţă de vară a lui 1949 le intona din nou, ascultându-le ecoul în adâncul tăcut al minţii.

„Vino să îmbătrânim împreună!
Încă nu am trăit ce-i mai frumos,
Sfârşitul vieţii, pentru care a fost un început…”

Schwartz simţea asta din plin. După o tinereţe frământată în Europa şi după zbuciumul primilor ani petrecuţi în Statele Unite, îi surâdea perspectiva unei bătrâneţi liniştite. Având casă şi bani puşi deoparte, îşi putea permite să se pensioneze, ceea ce şi făcuse, dealtfel. Ce griji mai puteau veni acum, când avea o soţie

sănătoasă, două fete măritate şi aranjate la casele lor şi, pe deasupra, un nepoţel care să-i bucure aceşti ani frumoşi?

Mai exista bomba atomică, desigur, şi tot felul de zvonuri sumbre despre un al treilea război mondial, dar Schwartz avea încredere în bunătatea naturii umane. Nu credea că va mai fi un război; că Pământul avea să mai cunoască vreodată iadul fierbinte al exploziei unui atom aruncat la mânie. Zâmbea aşadar îngăduitor copiilor ce treceau pe lângă el, urându-le în gând o călătorie rapidă şi nu prea grea de-a lungul tinereţii până la pacea celor mai frumoşi ani ce-l aşteptau pe el acum. Ridică piciorul pentru a sări peste o păpuşă de cârpe, zâmbind în părăsirea ei acolo, în mijlocul drumului, ca un copil al nimănui. Încă nu atinsese din nou pământul…

În altă parte a oraşului Chicago se afla Institutul de Cercetări Nucleare. Şi aici existau poate unii care aveau teoriile lor despre bunătatea fundamentală a naturii umane, dar le era oarecum ruşine de ele, fiindcă nu se inventase încă niciun instrument de măsurare a ei. Adesea era suficient să se gândească la acest lucru, pentru a dori să cadă trăsnetul ca să împiedice natura umană (şi blestemata ingeniozitate umană) să transforme orice descoperire interesantă şi nevinovată într-o armă de distrugere. Şi totuşi acelaşi om, pe care conştiinţa nu-l obliga să-şi înfrâneze interesul pentru cercetări nucleare ce-ar fi putut duce într-o zi la pieirea unei jumătăţi din populaţia globului, ar fi fost gata să-şi rişte viaţa pentru a salva pe oricare din semenii săi.

Ceea ce atrăsese atenţia doctorului Smith fusese lumina albăstruie din spatele chimistului. Trecând prin faţa uşii întredeschise, îşi aruncase o privire înăuntru. Chimistul, un tânăr jovial, fluiera în timp ce agita un pahar gradat, în care măsura volumul unei soluţii. O pulbere albă se rostogolea leneş în masa lichidă, dizolvându-se încet. Asta a fost tot.

Apoi, instinctul ce-l oprise din drum pe doctorul Smith îl făcu să acţioneze.

Se repezi înăuntru şi, apucând o riglă, mătură cu ea tot ce se afla pe pupitru. Se auzi sâsâitul fatal de metal topit. Doctorul Smith simţi o picătură de sudoare prelingându-i-se la rădăcina nasului. Tânărul privea fără să priceapă planşeul de beton pe care metalul argintiu se solidificase în pete subţiri. Radiau încă o căldură puternică.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el pierdut.

Doctorul Smith ridică din umeri. Nici el nu ştia prea bine.

— Nu ştiu. Dumneata trebuie să-mi spui… Ce făceai aici?

— Nu făceam nimic, scânci chimistul. Nu era decât un eşantion de uraniu brut. Efectuam o determinare de cupru electrolitic. Nu-mi pot imagina ce s-a întâmplat.

— Nu ştiu ce s-a întâmplat, tinere, dar pot să-ţi spun că am văzut deasupra acelui creuzet de platină o lumină albăstruie. Radia puternic. Uraniu, spui?

— Da, dar uraniu *brut*, care nu-i periculos. Concentraţia e doar o condiţie esenţială a dezintegrării, nu? Îşi umezi repede buzele: Credeţi că e vorba de dezintegrare, domnule doctor? Nu e plutoniu şi nu a fost bombardat.

— Şi, continuă doctorul Smith gânditor, se afla sub masa critică. Sau, cel puţin, sub valorile cunoscute de noi.

Examină pupitrul de steatit, vopseaua arsă şi băşicată a dulapurilor şi urmele argintii de pe pardoseală.

— Şi totuşi, continuă el, uraniul se topeşte la aproximativ 1800 grade Celsius, iar fenomenele nucleare nu sunt suficient de bine cunoscute ca să ne putem pronunţa cu uşurinţă. La urma urmelor, atmosfera de-aici trebuie să fie plină de radiaţii întârziate. Ai grijă, băiete, când se răceşte metalul, să fie răzuit, colectat şi analizat cu grijă.

Privi gânditor în jur… Deodată se îndreptă spre peretele din faţă, pipăind neliniştit un punct cam la înălţimea umărului.

— Ce-i asta? Aşa a fost mereu?

— Ce anume, domnule doctor?

Tânărul se apropie nervos, examinând locul indicat de doctorul Smith. Era un orificiu mic, lăsat parcă de un cui care ar fi străbătut tot peretele, prin tencuială şi cărămidă, lăsând să pătrundă înăuntru lumina zilei.

Chimistul clătină din cap.

— *Asta* n-am mai văzut-o, dar nici nu m-am uitat vreodată cu atenţie.

Bărbatul mai în vârstă nu spuse nimic. Se dădu înapoi încet, ajungând în dreptul termostatului - o cutie paralelipipedică, din tablă subţire de oţel. Apa din ea se rotea în ritmul monoton al agitatorului, iar lămpile cufundate înăuntru, servind la încălzire, se aprindeau şi se stingeau într-o enervantă simultaneitate cu ţăcănitul releului.

— Dar asta, era?

Doctorul Smith îşi plimbă uşor unghia în jurul unui punct din partea superioară a laturii mari a termostatului. Metalul era perforat printr-un orificiu minuscul şi perfect rotund, situat deasupra nivelului apei. Chimistul făcu ochii mari.

— Nu, mai înainte *nu era*. Pot să jur.

— Hm! Există unul la fel pe partea cealaltă?

— Ei, drăcie! Vreau să spun, există, domnule doctor!

— Bun. Vino în partea asta şi priveşte prin cele două orificii… Închide termostatul, te rog. Acum stai pe loc.

Puse degetul pe orificiul din perete.

— Ce vezi? strigă celălalt.

— Văd degetul dumneavoastră. Acolo e orificiul?

Doctorul Smith nu răspunse. Continuă cu un calm ce nu-i oglindea câtuşi de puţin adevărata stare de spirit.

— Priveşte în cealaltă parte. Ce vezi acum?

— Acum, nimic.

— Acolo era însă creuzetul cu uraniu. Priveşti exact în locul respectiv, nu?

— Aşa cred, recunoscu tânărul mai mult fără voie.

Doctorul Smith vorbi pe un ton glacial, aruncând o privire scurtă la plăcuţa cu nume de pe uşa încă deschisă:

— Domnule Jennings, aceasta e o chestiune ultrasecretă. Te rog să nu vorbeşti niciodată, *nimănui*, despre cele întâmplate, înţelegi?

— Fiţi fără grijă, domnule doctor.

— Să mergem, atunci. Vom trimite tehnicienii să verifice radioactivitatea locului, iar noi doi ne vom izola la infirmerie.

Chimistul păli.

— Vă gândiţi la arsuri radioactive?

— Vom vedea.

Nu se descoperiră însă la niciunul urme serioase de radioactivitate. Compoziţia sângelui era normală, iar examenul rădăcinii părului nu relevă nici el nimic deosebit. Senzaţia de greaţă pe care o simţeau fu în cele din urmă diagnosticată ca fiind de natură psihosomatică. Nu apăru niciun alt simptom.

Nimeni din tot Institutul nu putu să explice vreodată cum fusese posibil ca o cantitate de uraniu brut, cu mult sub masa critică şi nesupus unui bombardament direct cu neutroni, să se topească brusc, radiind o asemenea energie.

Singura concluzie era că în fizica nucleară mai existau încă taine ciudate şi periculoase.

Doctorul Smith nu îndrăzni să spună tot adevărul în raportul pe care-l întocmi în cele din urmă. Nu menţionă nimic despre orificiile din laborator, de faptul că orificiul cel mai apropiat de locul unde fusese creuzetul abia se distingea, cel din partea opusă era mai evident, în timp ce ultimul, din perete, aflat la triplă distanţă de locul cu pricina, era suficient de mare pentru a lăsa să treacă un cui prin el.

Traiectoria dreaptă a unei raze putea străbate câţiva kilometri mai înainte ca rotunjimea Pământului s-o facă

inofensivă şi atunci ar fi avut un diametru de trei metri. Apoi, fulgerând în spaţiul gol, s-ar tot extinde, slăbind mereu - o prezenţă stranie în structura cosmosului.

Gândul acesta nu-l mărturisi nimănui. Şi nici faptul că în dimineaţa următoare, când mai era încă la infirmerie, ceruse să i se aducă ziarele, parcurgând rubricile cu un scop anume.

Atâţia oameni dispar zilnic într-o metropolă. Şi nu alergase nimeni la poliţie ţipând cum că ar fi văzut un om (sau poate o jumătate de om) dispărând sub proprii săi ochi. Cel puţin nu se pomenea de un asemenea caz.

În cele din urmă, doctorul Smith se sili să uite întreaga poveste.

Pentru Joseph Schwartz, totul s-a întâmplat în intervalul dintre doi paşi. Ridicase piciorul drept să sară peste păpuşă şi, timp de o clipă, simţise o ameţeală - ca şi cum într-o fracţiune de secundă l-ar fi ridicat un vârtej şi l-ar fi întors pe dos. Când puse jos piciorul, îşi pierdu suflul şi, lipsit de putere, se prăvăli în iarbă.

Rămase mult timp cu ochii închişi… apoi îi deschise.

Era adevărat! În locul asfaltului, pe care se plimbase cu puţin timp înainte, vedea acum iarbă.

Casele dispăruseră! Casele albe, fiecare cu petecul său de gazon, înşiruite în partea aceea, dispăruseră toate!

Şi nici nu era gazon, ci o iarbă năpădită de buruieni, neîngrijită. Se vedeau şi copaci în jur, destul de mulţi chiar, cu şi mai mulţi la orizont. Abia atunci îşi dădu seama cu groază că frunzele erau în parte ruginite şi în strânsoarea mâinii simţi uscăciunea fragilă a frunzei moarte. Trăise toată viaţa la oraş, dar ştia ce înseamnă toamna.

Toamnă! Dar când ridicase piciorul drept era o zi de iunie, cu un verde crud, strălucitor.

Fulgerat de-un gând, privi maşinal la picioare şi, cu un ţipăt ascuţit, întinse mâna spre ea… Păpuşica din cârpe era tot acolo, o undă de realitate, o…

Ei bine, nu! O întoarse cu mâini tremurătoare şi văzu că nu era întreagă. Dar nici mutilată; era retezată. Ce ciudat! Retezată în lungime cu atâta precizie, încât umplutura din deşeuri de bumbac nu fusese clintită nici cât un fir de păr. Se termina cu fire brusc retezate.

Îi atrase atenţia licărul de la pantoful stâng. Ţinând încă păpuşa în mâini, se strădui să-şi ridice laba piciorului peste genunchiul drept, arcuit. Extremitatea tălpii, partea de dincolo de căpută, era retezată foarte neted, aşa cum niciun cizmar de pe pământ n-ar fi putut-o face. Proaspăta suprafaţă lucea ca o apă în incredibila ei netezime.

Nedumerirea lui Schwartz urcă în lungul şirei spinării, transformându-se în creier într-o groază paralizantă.

În cele din urmă, pentru că până şi vocea sa ar fi putut să-l mai liniştească într-o lume complet nebună, vorbi tare. Auzi un sunet slab, încordat, sugrumat.

— În primul rând, spuse, nu sunt nebun. Mă simt acelaşi întotdeauna… Sigur, dacă aş fi nebun, nu mi-aş da seama, sau aş şti, poate? Nu…

Simţea cum creşte în el nebunia şi se strădui să se stăpânească. Trebuia să existe şi o altă posibilitate.

Chibzui:

„Un vis, oare? Cum pot şti dacă visez ori nu?” Se ciupi şi simţi ciupitura, dar clătină din cap nemulţumit: „Pot oricând să visez că mă ciupeşte ceva. Nu-i o dovadă.”

Privi deznădăjduit în jur. Puteau visele să fie atât de clare, de detaliate, de lungi? Citise odată că ele nu durează mai mult de cinci secunde, că sunt provocate de tulburări neînsemnate, iar durata lor e o iluzie.

Slabă speranţă! Îşi suflecă mâneca şi privi la ceas. Secundarul se învârtea, se învârtea, se învârtea. Cele cinci secunde ale presupusului vis se lungeau la nesfârşit.

Privi în altă parte şi-şi şterse zadarnic transpiraţia rece de pe frunte. Dar dacă era vorba de-o amnezie? Îşi îngropă capul în mâini, fără să-şi răspundă.

Dacă, în timp ce ridica piciorul drept, mintea îi părăsise făgaşul îndelung umblat şi lin pe care-l urmase cu credinţă atâta timp… Dacă trei luni mai târziu, toamna, sau cu un an şi trei luni mai târziu, păşise în acest loc ciudat, tocmai când îşi recăpăta minţile? Unde fusese atunci şi ce făcuse în această perioadă?

— Nu!

Strigătul izbucni cu putere din piept. Era imposibil! Îşi privi cămaşa; era cea pe care-o îmbrăcase în dimineaţa aceea, o cămaşă curată. Reflectă o clipă şi, ducându-şi repede mâna în buzunarul de la vestă, scoase un măr. Muşcă sălbatic din el. Era proaspăt şi păstra încă răceala frigiderului în care stătuse cu două ore mai devreme - cel puţin după calculul său. Şi pe urmă mai era şi păpuşa de cârpe…

Simţi că începe să-şi piardă cumpătul. Trebuia să fi fost un vis ori era nebun cu adevărat.

Acum îşi dădu seama că şi timpul zilei se modificase. Era după-amiaza târziu, umbrele se alungeau.

Singurătatea netulburată a locului îl cotropi brusc, dându-i o senzaţie de frig.

Se forţă să se ridice în picioare. Era clar că trebuia să dea de oameni, orice fel de oameni. După cum, tot atât de clar era că trebuia să găsească o casă şi pentru asta cel mai bun lucru era să caute un drum.

Se îndreptă automat în direcţia în care copacii se răreau.

Răcoarea uşoară a serii îi pătrundea prin haină, iar vârfurile copacilor se întunecau ameninţător când ajunse la drumul acela drept şi nedefinit, acoperit cu pietriş. Se năpusti înspre el cu un suspin de recunoştinţă, savurându-i asprimea de sub tălpi.

În ambele direcţii nu se zărea însă absolut nimic şi o clipă simţi din nou cum îl cuprinde frigul. Sperase să întâlnească maşini. Ar fi fost foarte simplu să le oprească şi să întrebe - vorbi cu voce tare în nerăbdarea sa - „Mergeţi cumva spre Chicago?” Dar dacă era departe de Chicago? Ei, orice alt oraş atunci, orice loc de unde putea da un telefon. Avea numai patru dolari şi douăzeci şi şapte de cenţi în buzunar, dar se putea adresa oricând poliţiei…

Mergea prin mijlocul şoselei, privind în ambele direcţii. Soarele apusese, dar el nu observă acest lucru, nici faptul că apăreau primele stele.

Nici o maşină. Nimic! Şi în curând avea să fie întuneric deplin.

Avu impresia că-l cuprinde din nou ameţeala, mai ales că în stânga i se părea că vede orizontul lucind. În golurile dintre copaci pătrundea o lumină rece, albăstruie. Nu era un roşu jucăuş, cum îşi imagina că trebuie să arate o pădure în flăcări, ci un licăr slab, insinuant. Şi pietrişul de la picioarele sale părea să lumineze slab. Se aplecă şi-l pipăi, dar nu văzu nimic deosebit. Doar acel licăr ciudat.

Începu să alerge ca un nebun de-a lungul şoselei, în sunetul înăbuşit şi neregulat al paşilor. Deveni conştient de păpuşa stricată ce-o mai ţinea încă în mână şi o aruncă furios spre spate.

Relicvă batjocoritoare…

Se opri însă speriat. Oricum, ea era totuşi o dovadă că nu-şi pierduse minţile. Avea nevoie de ea! Începu s-o caute în întuneric, târându-se în genunchi, pipăind, până ce în fine o descoperi - forma o pată întunecată în luciul slab. Umplutura atârna în afară şi, cu un gest reflex, o împinse la loc.

Mergea din nou - prea nefericit, îşi zise, ca să mai poată alerga.

Era flămând şi speriat de-a binelea când zări în dreapta o lumină.

Era fără îndoială o casă!

La strigătul său puternic nu răspunse nimeni, dar era totuşi cineva în casă, un licăr de realitate, clipind spre el în inumana singurătate a ultimelor ore. Părăsi drumul şi se năpusti peste câmp, sărind peste şanţuri, ocolind copaci, traversând lăstărişuri, săltându-se peste un pârâiaş.

Ce ciudat! Până şi pârâiaşul lumina slab, fosforescent! Înregistră însă acest lucru doar ca un amănunt, fără să-i acorde importanţă.

În sfârşit ajunse, putând să atingă cu mâna construcţia albă. Nu era nici cărămidă, nici piatră, nici lemn, dar iarăşi nu dădu importanţă faptului. Părea un fel de porţelan mat, rezistent. Nu-i păsa. Nu dorea decât să găsească uşa şi când, în cele din urmă, o descoperi şi nu văzu nicio sonerie, începu să lovească în ea cu piciorul, urlând ca scos din minţi.

Auzi mişcare înăuntru şi sunetul binecuvântat al unei voci omeneşti, diferită de a lui. Strigă din nou:

— Ei, e cineva acolo?

Se auzi un zgomot uşor, ca de balamale bine unse, şi uşa se deschise. În cadrul ei apăru o femeie cu o lucire de spaimă în ochi. Era înaltă şi subţire, iar în spatele ei se profila silueta sfrijită a unui bărbat cu trăsături aspre, îmbrăcat în haine de lucru… Nu, nu erau tocmai haine de lucru. De fapt, Schwartz nu mai văzuse niciodată ceva asemănător dar, într-un sens nedefinit, păreau să fie genul de haine pe care le foloseşti la lucru.

Schwartz însă nu era o fire analitică. Cei doi, cât şi hainele lor, i se părură frumoase, aşa cum numai vederea unor prieteni poate părea frumoasă unui om singur.

Femeia spuse ceva, cu o voce plăcută şi totuşi răspicată. Schwartz se sprijini de uşă ca să nu cadă. Mişcă buzele fără să poată scoate un sunet şi, într-o clipă, toate spaimele prin care trecuse până atunci reveniră, sugrumându-l.

Femeia vorbea o limbă pe care Schwartz n-o auzise niciodată.

2.
TRATAMENTUL UNUI STRĂIN

Loa Maren şi apaticul ei soţ Arbin jucau cărţi când, din scaunul său cu rotile, bătrânul îşi foi ziarul mânios, strigând:

— Arbin!

Arbin Maren nu răspunse imediat. Fila cu grijă cartonaşele dreptunghiulare, meditând la următoarea mişcare. Cum nu se putea decide ce să joace, răspunse absent:

— Ce vrei, Grew?

Bătrânul aruncă ginerelui său o privire sălbatică pe deasupra ziarului, foindu-l din nou.

Fâşâitul acela îi aducea o uşurare deosebită. Când un om plin de energie e imobilizat într-un fotoliu, cu două beţe moarte în loc de picioare, trebuie să se descarce într-un fel. El se folosea de ziar. Îl foia, gesticula cu el, la nevoie îl azvârlea după lucruri.

Grew ştia că pe alte planete existau teleimprimatoare pe bază de microfilme pentru transmiterea ştirilor. Puteau fi vizionate cu ajutorul proiectoarelor de cărţi obişnuite. Râdea de ele în sinea sa. O practică decadentă, degenerată!

— Aţi citit despre expediţia arheologică pe care o trimit pe Pământ? îi întrebă pe cei doi.

— Nu, răspunse calm Arbin.

Grew ştia asta, deoarece niciunul nu citise încă ziarul în afară de el, iar la video renunţaseră cu un an în urmă. Întrebarea fusese doar ca o deschidere la şah.

— Ei bine, spuse el, iată că soseşte una şi încă subvenţionată de Imperiu, ce ziceţi de asta?

Începu să citească pe tonul neuniform pe care-l capătă majoritatea oamenilor când citesc cu voce tare: „Într-un

interviu acordat Presei Galactice, doctorul Bel Arvardan, cercetător principal agregat la Institutul Imperial de Arheologie, s-a exprimat plin de speranţă în legătură cu rezultatele apropiatelor cercetări arheologice ce urmează a fi efectuate pe Planeta Pământ, situată la periferia Sectorului Sirius (vezi harta). Pământul - a declarat el - cu civilizaţia sa arhaică, unic în ceea ce priveşte mediul ambiant, prezintă o cultură insolită care e de prea mult timp ignorată de sociologii noştri, interesaţi doar de dificultăţile guvernării locale. Am credinţa că următorii ani vor revoluţiona unele din concepţiile noastre fundamentale privind evoluţia socială şi istoria umană”. Etcetera, etcetera… încheie teatral bătrânul.

Arbin Maren ascultase doar pe jumătate.

— Ce înţelege prin „cultură insolită?” mormăi el.

Loa Maren nu ascultase deloc. Nu spuse decât:

— E rândul tău, Arbin.

Grew continuă:

— Ei bine, nu mă întrebaţi de ce a tipărit „Tribuna” aşa ceva? Ştiţi doar că ea n-ar publica o ştire difuzată de Presa Galactică, nici pentru un milion de credite imperiale, dacă n-ar avea un motiv foarte întemeiat.

Aşteptă zadarnic un răspuns. În cele din urmă răspunse tot el:

— Pentru că mai există şi un editorial. Un editorial de-o pagină ce-l face praf pe acest Arvardan. Uite un om care vrea să vină la noi în scopuri ştiinţifice, iar ei fac spume la gură, luptându-se din răsputeri să-l împiedice. Uitaţi-vă la articolul acesta agitatoric. Uitaţi-vă, numai! Citiţi-l, de ce nu-l citiţi?

Loa puse jos cărţile, strângându-şi buzele subţiri cu o expresie agasată.

— Tată, spuse ea, am avut o zi grea, ce-ar fi să nu discutăm politică? Mai târziu poate, da? Te rog, tată!

Grew îi aruncă o privire încruntată şi o imită:

— Te rog, tată! Te rog, tată! Am impresia că v-aţi cam plictisit de bătrânul vostru tată, dacă aţi ajuns să vă supăraţi pe el pentru câteva cuvinte potolite despre evenimentele curente. Vă sunt o povară, mi-nchipui, stând aici într-un colţ, lăsându-vă să munciţi cât trei… A cui e vina? Sunt puternic. Doresc să muncesc. Şi ştiţi că dacă mi-aş trata picioarele, m-aş face perfect sănătos. (Le lovi cu palma în timp ce vorbea - lovituri puternice, răsunătoare, pe care le auzea dar nu le simţea.) Motivul pentru care refuză să mă trateze este că sunt prea bătrân ca ei să-şi mai piardă timpul cu mine. Nu găsiţi că avem într-adevăr o „cultură insolită?” Cum poţi să-i spui altfel unei lumi în care un om poate munci, dar nu e lăsat? Cred că a sosit timpul să încetăm cu balivernele despre aşa-numitele noastre „instituţii specifice”. Nu sunt specifice, ci *smintite*…

Îşi agita braţele, congestionat de furie.

Arbin se ridică de la locul său şi-l prinse cu putere de umăr.

— Haide, spuse el, nu te supăra, Grew! Când vei termina de citit ziarul, mă voi uita peste editorial.

— Da, dar ai să le dai tot lor dreptate, aşa că, la ce bun? Voi tinerii sunteţi toţi nişte papă-lapte; o gumă care se întinde cum vor Stegarii.

Loa îl întrerupse tăios:

— Potoleşte-te, tată. Nu începe iar…

Câteva clipe tăcu, ascultând. Nu-şi dădea seama ce anume, dar…

Arbin simţi o înţepătură rece, cum se întâmpla ori de câte ori era pomenită Societatea Stegarilor. Era riscant să vorbeşti ca Grew, să iei în deşert cultura străveche a Pământului, să… să…

Însemna asimilaţionism curat. Înghiţi în sec; cuvântul era tabu chiar şi în gând.

În tinereţea lui Grew se vorbea mult despre nebuniile acestea, de a abandona vechile obiceiuri; erau însă alte

timpuri. Grew ar fi trebuit s-o ştie, şi probabil şi ştia, dar nu e uşor să fii înţelept când stai imobilizat într-un fotoliu cu rotile, aşteptând să-ţi treacă zilele până la următorul recensământ.

Grew era probabil cel mai puţin afectat dintre toţi, dar nu continuă discuţia. Calmul îi revenea treptat şi-i era din ce în ce mai greu să-şi concentreze atenţia asupra ziarului. Nici nu apucase să acorde paginii de sport o lectură critică şi amănunţită când capul, moţăind tot mai des, i se lăsă uşor în piept. Începu să sforăie, iar ziarul îi căzu din mâini cu un ultim foşnet, de data asta neintenţionat.

Loa şopti îngrijorată:

— Poate că ne purtăm urât cu el, Arbin. Pentru tata este o viaţă insuportabilă. Faţă de cum a fost el obişnuit să trăiască, aceasta e un fel de moarte.

— Nimic nu-i ca moartea, Loa. Îşi are ziarele şi cărţile lui. Lasă-l în pace! Agitaţia îi face bine. Câteva zile de-acum încolo va fi liniştit şi mulţumit.

Arbin se întoarse cu gândul la cărţile sale şi tocmai întinse mâna să ia una, când răsunară în uşă loviturile acelea, însoţite de urlete ce nu prea se legau în cuvinte. Mâna lui Arbin rămase suspendată. Soţia sa îl privi speriată; buza de jos îi tremura.

— Du-l pe Grew de-aici, spuse Arbin. Repede!

Loa se repezi la scaunul paraliticului cu cuvinte liniştitoare. Grew căscă gura uimit, trezit la prima mişcare a scaunului. Se îndreptă şi îşi căută ziarul cu un gest maşinal.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el supărat şi destul de tare.

— Şşt! Nu s-a întâmplat nimic, dădu Loa un răspuns vag şi-mpinse scaunul în camera de-alături. Închise uşa, aşezându-se în dreptul ei. Respira agitat, în timp ce-şi căuta soţul din priviri. Loviturile răsunară din nou.

Când uşa se deschise, cei doi stăteau alături, într-o atitudine aproape defensivă, iscodindu-l duşmănos pe omul scund şi rotofei ce le zâmbea sfios.

— Cu ce vă putem fi de folos? întrebă Loa pe un ton ceremonios.

Se dădu însă repede înapoi, căci străinul o privi prostit şi întinse o mână, ţinându-se să nu cadă.

— O fi bolnav? întrebă Arbin nedumerit. Haide, ajută-mă să-l duc înăuntru.

Câteva ore mai târziu, în liniştea dormitorului, Loa şi Arbin se pregăteau de culcare.

— Arbin!

— Ce-i, Loa?

— Este oare legal ce facem?

— Legal?

Părea să evite deliberat înţelesul cuvintelor ei.

— Vreau să spun, adăpostind acest om în casa noastră. Cine o fi?

— De unde să ştiu, răspunse Arbin nervos. La urma urmelor, nu putem refuza adăpost unui bolnav. Mâine, în caz că nu are buletin de identitate, vom informa Comitetul Regional de Securitate - şi cu asta basta.

Se întoarse cu spatele, încercând ostentativ să pună capăt discuţiei.

Vocea subţire a soţiei sale întrerupse din nou tăcerea, şi mai stăruitor de data asta:

— Nu crezi c-ar putea fi un agent al Societăţii Stegarilor? Mă gândesc la Grew, înţelegi…

— Din cauza celor spuse astă-seară? E absurd. Nici nu vreau să discut.

— Nu asta vreau să spun, şi o ştii foarte bine. Mă refer la faptul că-l ţinem ilegal pe Grew de doi ani, călcând una din cele mai importante Datini.

— Nu facem rău nimănui, murmură Arbin. Ne realizăm cota, nu, chiar dacă-i fixată pentru trei persoane - trei muncitori. Şi dacă aşa stau lucrurile, de ce să bănuiască? Nici măcar nu-l lăsăm să iasă din casă.

— S-ar fi putut afla de scaunul cu rotile. A trebuit să cumperi din afară motorul şi accesoriile.

— Iar începi, Loa! Ţi-am explicat de atâtea ori că pentru scaunul acela n-am cumpărat decât piese tip de bucătărie. Şi pe urmă e absurd să vezi în el un agent al confreriei. Crezi că s-ar obosi ei să recurgă la asemenea trucuri complicate pentru un biet bătrân paralitic? Nu puteau să vină pe lumină şi cu un mandat de percheziţionare în toată legea? Ia gândeşte-te puţin.

— Atunci, Arbin, spuse ea, în timp ce ochii i se aprindeau febril, dacă într-adevăr aşa gândeşti - şi speram din tot sufletul să te aud spunând-o - atunci trebuie să fie un extraterestru. Nu poate fi pământean.

— Cum adică nu poate fi pământean? Asta-i de-a dreptul ridicol. De ce-ar veni un om din Imperiu tocmai aici, pe Pământ?

— Ştiu şi eu? Ba ştiu; poate o fi comis vreo crimă. Se lăsă purtată de imaginaţie: De ce nu? E foarte logic. Pământul ar fi refugiul cel mai potrivit. Cine s-ar gândi să-l caute aici?

— *Dacă* este un extraterestru… Dar ce dovezi ai?

— Nu vorbeşte limba noastră, nu? Asta trebuie s-o recunoşti. Ai înţeles măcar un singur cuvânt? Aşa că precis vine dintr-un con îndepărtat al Galaxiei unde se vorbeşte vreun dialect ciudat. Despre cei de pe Fomalhaut se spune că trebuie să înveţe pur şi simplu o altă limbă pentru a se face înţeleşi la curtea Împăratului de pe Trantor… Dar nu-ţi dai seama ce-nseamnă asta? Dacă-i într-adevăr extraterestru, nu e înregistrat la Comisia de Recensământ şi nu poate fi decât bucuros să evite acest lucru. Îl putem folosi la fermă, în locul tatei, astfel încât vom fi din nou trei muncitori la realizarea cotei din sezonul următor. Ba chiar ar putea ajuta şi acum, la strângerea recoltei.

Privea cu înfrigurare chipul nehotărât al soţului ei.

Acesta medita îndelung şi în cele din urmă spuse:

— Hai să ne culcăm, Loa! Lumina zilei ne va fi un sfetnic mai bun.

Şuşoteala încetă, lumina fu stinsă şi treptat somnul luă în stăpânire camera lor, ca şi întreaga casă.

În dimineaţa următoare, fu rândul lui Grew să-şi dea o părere. Arbin i se adresă plin de speranţă. Avea mai multă încredere în socrul lui decât în el însuşi. Grew îi răspunse:

— Evident, Arbin, toate necazurile voastre provin din faptul că sunt înregistrat ca muncitor, din care cauză cota de produse este fixată pentru trei persoane. M-am săturat să vă fiu o povară. Am trăit doi ani peste termen. Ajunge.

— Dar nu despre asta e vorba, protestă Arbin stânjenit. Nu găsesc deloc că ne eşti o povară.

— La urma urmei, ce contează? Peste doi ani vine Recensământul şi oricum mă voi duce.

— Cel puţin te vei mai bucura doi ani de cărţile dumitale şi de tihnă. De ce să fii lipsit de ele?

— Pentru că şi alţii sunt. Şi, pe urmă, ce se va întâmpla cu tine şi cu Loa? Când vor veni să mă ia pe mine, vă vor lua şi pe voi. Ce fel de om aş fi dacă aş accepta să mai trăiesc câţiva ani nenorociţi cu preţul…

— Ajunge, Grew. N-am nevoie de teatru. Ţi-am mai spus de-atâtea ori ce vom face. Te vom anunţa cu o săptămână înainte de Recensământ.

— Şi credeţi că veţi prosti doctorul?

— Îl vom mitui.

— Hm!… Şi acum individul ăsta. Încă o infracţiune. Înseamnă că aţi ţinut ascunşi doi oameni.

— O să-i dăm drumul. De ce să ne batem capul cu asta? Mai sunt doi ani până atunci. Ce facem *acum* cu el?

— Un străin, cugetă Grew. Vine şi bate la uşă. Nu se ştie de unde vine. Vorbeşte ininteligibil… Ştiu şi eu…

— E blând, spuse fermierul; pare mort de spaimă. Nu ne poate face niciun rău.

— Mort de spaimă, zici? Dacă e debil mintal? Dacă bolboroseala lui nu e un dialect necunoscut, ci cuvinte fără sens?

— Nu pare să fie aşa, se foi Arbin nervos.

— Încerci să te convingi pentru că vrei să-l foloseşti... Bine, am să-ţi spun ce trebuie să faci. Îl vei duce la oraş.

— La Chica? exclamă Arbin îngrozit. Ar fi un dezastru.

— Câtuşi de puţin, răspunse Grew liniştit. Nenorocirea voastră e că nu citiţi ziarele. Din fericire pentru această familie, eu o fac. Aşa am aflat că Institutul de Cercetări Nucleare a inventat un instrument care uşurează învăţarea. Au publicat un articol de o pagină în „Suplimentul Săptămânal”. Au nevoie de voluntari. Du-li-l pe omul acesta.

Arbin clătină din cap, cu o mină hotărâtă.

— Eşti nebun. N-aş putea face aşa ceva. În primul rând ar cere numărul de înregistrare. Nefiind în ordine, n-aş face decât să provoc o anchetă prin care s-ar afla şi de existenţa dumitale.

— Greşeşti profund, Arbin. Motivul pentru care Institutul cere voluntari este acela că maşina e încă în faza experimentală. Probabil că a şi omorât câţiva oameni, încât sunt convins că nu vor pune nicio întrebare. Iar dacă străinul moare, nu-i va fi probabil mai rău decât acum... Te rog, Arbin, dă-mi proiectorul de cărţi şi fixează acul la bobina şase. Şi te mai rog să-mi aduci ziarul de îndată ce soseşte.

Când Schwartz deschise ochii, era trecut de prânz. Simţi o durere surdă la inimă, amplificându-se pe măsură ce redevenea conştient de lipsa soţiei sale, de absenţa universului familiar... O singură dată mai simţise ceva asemănător şi fulgerul memoriei aruncă o lumină puternică asupra unei scene uitate, reliefând-o cu claritate. Se revăzu pe sine, un flăcăiandru, în satul troienit... cu sania pregătită... pentru un drum la capătul căruia îl aştepta

trenul... şi după aceea, vaporul cel mare... Teama smulgerii din lumea cunoscută îl reuni o clipă cu tânărul de douăzeci şi unu de ani care emigrase în America.

Frustrarea era prea adâncă. Nu putea fi vis.

Sări în picioare când becul de deasupra uşii semnaliză, aprinzându-se şi stingându-se la loc, şi auzi vocea baritonală a gazdei sale, dar cuvintele nu le putea înţelege. Apoi uşa se deschise şi i se servi micul dejun - un fel de păsat, dar mai gustos, şi lapte.

Spuse „mulţumesc”, dând cu putere din cap.

Fermierul răspunse ceva şi, luându-i cămaşa de pe spătarul scaunului unde o atârnase, o inspectă cu grijă pe toate părţile, oprindu-se mai ales asupra nasturilor. Apoi o puse la loc şi dădu la o parte uşa glisantă a unei debarale. Abia acum Schwartz deveni conştient de alburiul cald al pereţilor.

— Plastic, murmură el pentru sine, folosind acel cuvânt atotcuprinzător la care recurg întotdeauna profanii.

Mai observă apoi că încăperea nu avea niciun fel de unghiuri, toate suprafeţele îmbinându-se în curburi uşoare.

Celălalt îi întindea tot felul de lucruri şi-i făcea nişte semne asupra cărora nu se putea înşela. Era clar că trebuia să se spele şi să se îmbrace.

Se supuse ajutat de gazda sa, urmărindu-i indicaţiile. Numai că nu găsi nimic pentru ras, iar când încercă să se facă înţeles, arătându-i celuilalt barba crescută, nu putu scoate de la el decât un sunet nelămurit, întovărăşit de o expresie de evident dezgust. Schwartz îşi scărpină ţepii cărunţi şi oftă în gol.

Fu condus apoi la o maşină mică, lunguiaţă, pe două roţi, şi i se făcu semn să urce. Zburau cu repeziciune, lăsând în urmă drumul pustiu, până ce în faţa lor apărură clădiri joase, de un alb strălucitor, iar în depărtare luci albastrul unei ape. Întrebă repede, arătând într-acolo:

— Chicago?

Fusese ultima zvâcnire de speranţă, căci ceea ce vedea nu aducea nici pe departe cu oraşul cunoscut.

Fermierul nu răspunse nimic.

Şi ultima speranţă muri.

3.
O LUME... SAU MAI MULTE?

Era la puţin timp după interviul acordat presei în legătură cu apropiata expediţie pe Pământ şi Bel Arvardan se simţea împăcat cu toate milioanele de sisteme planetare ce compuneau măreţul Imperiu Galactic. Nu se mai punea acum problema de-a fi cunoscut într-un sector sau altul. Să poată el numai să-şi demonstreze teoriile cu privire la Pământ, şi faima i se va răspândi pe toate planetele locuite ale Căii Lactee, pe toate planetele colonizate de om de-a lungul sutelor de mii de ani de expansiune în spaţiu.

Ajunsese repede, dar nu şi uşor, la aceste virtuale culmi ale succesului, la înălţimile pure şi elevate ale ştiinţei. Nu avea decât treizeci şi cinci de ani, dar cariera sa îi şi fusese aprig disputată. O adevărată explozie zguduise amfiteatrele Universităţii din Arcturus când o absolvise, ca şef de promoţie, la vârsta de douăzeci şi trei de ani, un caz fără precedent în istoria universităţii. Explozia, a cărei imaterialitate nu-i diminua importanţa, constase în refuzul „Revistei Societăţii Galactice de Arheologie” de a-i publica teza de licenţă. Era pentru prima oară când acea serioasă publicaţie de specialitate respingea o teză de licenţă, şi încă într-un mod atât de categoric.

Pentru cei ce n-au nimic comun cu arheologia, poate să pară ciudat faptul că o neînsemnată broşură intitulată sec *Despre cultura primitivă a Sectorului Sirius, cu aplicaţii la ipoteza radioactivă a originii umane* îşi atrăsese o asemenea mânie. Motivul era că Arvardan adopta de la bun început ipotezele unor grupuri de mistici, care făceau mai mult metafizică decât arheologie, şi după care omul ar fi apărut iniţial pe o singură planetă, răspândindu-se apoi treptat în întreaga Galaxie. Aceasta era teoria favorită a unor autori de literatură ştiinţifico-fantastică din acea

vreme şi spectrul negru al oricărui arheolog respectabil din Imperiu.

Cu timpul, însă, Arvardan devenise o personalitate recunoscută până şi de cei mai respectabili, deoarece într-un deceniu se afirmase ca o autoritate în materie de relicve ale culturii pre-imperiale, descoperite în golfurile liniştite sau în vârtejurile din Galaxie.

Scrisese, de exemplu, o monografie despre civilizaţia mecanică din Sectorul Rigel, unde dezvoltarea roboţilor dusese la apariţia unei culturi separate. În cursul câtorva secole, perfecţionarea sclavilor de metal redusese iniţiativa umană în aşa măsură, încât în cele din urmă puternica flotă a zeului războiului, Moray, preluase cu uşurinţă puterea. Arheologia clasică susţinea că tipurile umane evoluaseră independent pe diversele planete şi dădea ca exemplu asemenea culturi netipice, ca cea de pe Rigel, pentru a demonstra că diferenţierile rasiale nu dispăruseră încă în urma căsătoriilor. Arvardan distrusese această concepţie, arătând cum cultura roboţilor rigelieni fusese rezultatul evoluţiei fireşti, în timp, a forţelor economice şi sociale într-o anumită arie geografică.

Mai existau apoi populaţiile barbare de pe Ophiuchus, pe care arheologia tradiţională le prezenta ca exemplu de societate umană primitivă, ce nu ajunsese la stadiul călătoriilor interplanetare. Toate manualele foloseau exemplul în sprijinul teoriei lui Merger, anume că omenirea era punctul final al unui proces ce putea avea loc pe orice planetă în condiţiile existenţei apei şi oxigenului, la un anume nivel termic şi câmp gravitaţional; că între toate rasele umane se puteau contracta căsătorii, ceea ce, odată cu descoperirea călătoriilor interplanetare, se şi întâmplase.

Arvardan descoperise însă urme ale civilizaţiei ce precedase mileniul de primitivism de pe Ophiuchus, dovedind că vestigiile cele mai vechi de pe planetă indicau existenţa comerţului interplanetar. Lovitura finală o dădu

demonstrând, fără putinţă de îndoială, că omul emigrase în regiunea respectivă într-un stadiu superior de civilizaţie.

Abia atunci „Rev. Soc. Gal. de Arh.”, pentru a folosi titulatura prescurtată a revistei, se hotărî să publice lucrarea de licenţă a lui Arvardan, la mai bine de zece ani de când îi fusese prezentată.

Dorinţa de a aduce noi dovezi în sprijinul teoriei sale favorite îl purta acum pe Arvardan înspre una din cele mai insignifiante planete din Imperiu - planeta numită acum Pământ.

Arvardan ateriză pe unicul teritoriu imperial de pe planetă, un petec situat pe înălţimile pustii ale platoului din nordul Himalaiei. Aici nu exista radioactivitate şi nici nu fusese vreodată, iar arhitectura locului nu era de sorginte pământeană. În esenţă, el reprezenta o copie a palatelor de viceregi de pe planetele mai norocoase. Vegetaţia luxuriantă era opera omului. Rocile inaccesibile fuseseră acoperite cu un strat de sol fertil, irigat şi scăldat într-o atmosferă şi un climat artificial. Aşa luaseră fiinţă cele cinci mile pătrate de pajişti şi grădini înflorite.

Eforturile necesare pentru o asemenea performanţă erau incalculabile, după estimările pământenilor. Ele se bazaseră însă pe resursele incredibile a zeci de milioane de planete ce continuau să se înmulţească. (Se aprecia că în anul 827 al Erei Galactice, aproximativ cincizeci de noi planete obţineau zilnic rangul de provincie, condiţia fiind o populaţie de cinci sute de milioane de locuitori.)

În acest colţ nepământean trăia Guvernatorul Pământului şi, uneori, înconjurat de luxul său artificial, uita că domneşte peste o gaură de şobolani şi-şi amintea că este un aristocrat de viţă, provenind dintr-o veche familie.

Soţia lui îşi făcea mai puţine iluzii, mai ales atunci când din vârful unei moviliţe înecate în iarbă, vedea în depărtare linia clară ce separa domeniul lor de deşertul dezolant al

Pământului. În asemenea clipe nici toate fântânile colorate (ce luminau în noapte cu o flacără lichidă), nici aleile înflorite, nici parcurile idilice nu puteau compensa conştiinţa exilului.

Arvardan fu aşadar şi mai bine primit decât cerea protocolul. În prezenţa lui, Guvernatorului i se părea că respiră aerul Imperiului, al măreţiei infinite.

Arvardan, la rândul său, se simţi plăcut impresionat.

— Totul e făcut cu pricepere şi bun gust, domnule Guvernator. E uimitor cum pătrunde influenţa culturii centrale până în cele mai îndepărtate zone ale Imperiului nostru.

Ennius zâmbi.

— Mă tem, domnule doctor Arvardan, că reşedinţa Guvernatorului de pe Pământ e mai plăcută când o vizitezi, decât atunci când trăieşti în ea. Este ca o scoică ce sună a gol când o atingi. În afară de familia mea, personalul, garnizoana imperială de aici şi din centrele importante de pe planetă sau de vreun vizitator întâmplător ca dumneata, nimic nu aminteşte de cultura centrală. Mi se pare foarte puţin.

Şedeau singuri în maiestuoasa colonadă, în timp ce soarele scăpăta după crestele învăluite într-o ceaţă purpurie, iar aerul era atât de încărcat de miresmele vegetaţiei luxuriante, încât fiecare mişcare a sa părea un suspin.

Nu se cade, nici măcar unui Guvernator, să se arate prea curios cu privire la intenţiile oaspetelui său dar inumana izolare zilnică faţă de tot restul Imperiului oferea o circumstanţă atenuantă.

— Intenţionezi să rămâi mai mult timp, domnule doctor Arvardan?

— Nu vă pot spune exact, domnule Guvernator. Am venit înaintea celorlalţi membri ai expediţiei pentru a mă familiariza cu civilizaţia Pământului şi pentru a întocmi

formalităţile de rigoare. Trebuie, de exemplu, să obţin de la dumneavoastră permisiunea de a construi cantonamente pe şantiere etc.

— Se aprobă, se aprobă! Când începi săpăturile? Şi oare ce speri să descoperi pe grămăjoara asta prăpădită de piatră?

— Dacă totul merge bine, sper ca în câteva luni să ne putem stabili cantonamentul. Cât despre planetă, nu e nici pe departe o grămăjoară prăpădită. Este de-a dreptul unică, în toată Galaxia.

— Unică? protestă Guvernatorul neînduplecat. Câtuşi de puţin! Este o planetă obişnuită. Un fel de cocină, o hrubă sau o hazna, sau cum vrei s-o mai numeşti în aceeaşi ordine valorică. Şi totuşi, în ciuda superioarei capacităţi de a produce greaţă, nu atinge excelenţa nici în ceea ce priveşte nemernicia, ci rămâne o lume obişnuită, de ţărănoi necioplişi.

— Dar, spuse Arvardan, surprins de violenţa acestor afirmaţii nejustificate, planeta e radioactivă.

— Şi ce-i cu asta? Câteva mii de planete din Galaxie sunt radioactive, unele chiar într-o măsură mai mare decât Pământul.

În acel moment atenţia le fu atrasă de lunecarea uşoară a unui bar mobil, care se opri în dreptul lor.

Ennius arătă înspre el, întrebând:

— Ce-ai dori?

— Indiferent. Poate un cocteil cu lămâie.

— În ordine. Barul are ingredientele... Cu Chensey, sau fără?

— Doar cât să-i dea gust, răspunse Arvardan, indicând cantitatea între degetul mare şi arătător, ce aproape se atingeau.

— Va fi gata imediat.

Undeva, în intestinele barului (probabil cel mai popular produs al ingeniozităţii mecanice) un barman intră în

acţiune - un barman inuman, al cărui suflet electronic amesteca ingredientele nu cu pahare de măsurat ci prin calcul atomic, ale cărui proporţii erau întotdeauna perfecte şi care nu putea fi întrecut nici de tehnica cea mai desăvârşită a unei fiinţe umane.

Paharele înalte apărură ca din pământ în nişele respective. Arvardan îl luă pe cel verde, simţindu-i o clipă răcoarea în obraz. Apoi îl duse la buze şi gustă.

— Excelent, spuse. Depuse paharul în suportul ajustat la braţul fotoliului şi continuă: Există mii de planete radioactive, domnule Guvernator, aveţi dreptate, dar numai una e locuită. *Aceasta*.

Ennius gustă din paharul său, plescăindu-şi buzele, şi aroma catifelată a băuturii păru să-l mai înmoaie.

— Ei, din acest punct de vedere, se poate spune că e unică. Dar nu e o calitate de invidiat.

— Nu e vorba însă numai de o unicitate statistică. Arvardan vorbea cumpănit, sorbind din când în când din băutură: Lucrurile merg mai departe, putând avea consecinţe extraordinare. Biologii au demonstrat - sau cel puţin aşa pretind - că pe planetele unde radioactivitatea aerului şi a mărilor depăşeşte o anume valoare, nu pot apărea forme de viaţă… Or, radioactivitatea Pământului depăşeşte considerabil acel nivel.

— Interesant. N-am ştiut. Presupun că asta ar fi o dovadă hotărâtoare în sensul că pe Pământ viaţa este radical diferită de cea din restul Galaxiei… Îţi convine, îmi închipui, fiindcă vii din Sirius. Râse sardonic şi-i spuse ca o paranteză confidenţială: Ştii care-i principala dificultate în guvernarea acestei planete? Aceea de a face faţă puternicului antiterrism ce există în tot Sectorul Sirius. Iar resentimentul este întors cu dobândă de către pământeni. Nu vreau să spun, desigur, că antiterrismul nu există, într-o măsură mai mare sau mai mică, în foarte multe locuri din Galaxie, dar nicăieri ca în Sirius.

Arvardan replică iritat:

— Domnule Guvernator, resping insinuarea dumneavoastră. Îmi sunt total străine manifestările de intoleranţă. Cred în unitatea umanităţii până în străfundurile conştiinţei mele de om de ştiinţă şi în această unitate e cuprins şi Pământul. Aşa cum viaţa e un tot unitar, având la bază complexe de proteine aflate într-o dispersiune coloidală numită protoplasmă. Efectul radioactivităţii, de care vorbeam, nu se aplică numai anumitor forme de viaţă umană, sau de viaţă în general. E valabil pentru toate, pentru viaţa ca atare, bazată pe mecanica cuantică a moleculelor de proteină. E valabil pentru dumneavoastră, pentru mine, pentru pământeni, păianjeni sau bacterii.

Proteinele, după cum bine ştiţi, sunt grupări extrem de complicate de aminoacizi şi alţi compuşi specifici, dispuşi în sisteme tridimensionale, la fel de instabile ca lumina soarelui într-o zi cu nori. Tocmai această instabilitate constituie viaţa, deoarece ea-şi schimbă mereu poziţia, în efortul de a-şi menţine identitatea - ca o prăjină pe nasul unui acrobat.

Dar acest miracol chimic, proteina, trebuie să se constituie din materie anorganică, preexistentă vieţii.

Astfel încât, la începutul începuturilor, sub influenţa puternicei energii emanate de soare asupra acelor uriaşe soluţii pe care le numim oceane, moleculele organice cresc în complexitate, de la metan la aldehidă formică şi apoi la zaharuri şi amidon într-o direcţie, şi la uree, aminoacizi şi proteine în cealaltă. Toate aceste combinări şi dezintegrări de atomi ţin, desigur, de pura întâmplare, şi pe o planetă procesul poate dura milioane de ani, iar pe alta doar sute. Prima variantă e, desigur, mai probabilă. Şi, de fapt, e şi mai probabil ca procesul să nu aibă loc defel.

Ca să revenim la discuţia noastră, chimiştii au reconstituit cu mare precizie întregul lanţ de reacţii ce au

loc, mai ales din punct de vedere energetic, adică al reacţiilor energetice implicate de mutaţiile moleculare. Se ştie acum, fără nicio umbră de îndoială, că mai multe etape cruciale în procesul de geneză a vieţii presupun absenţa energiei radiante. Dacă acest lucru vă pare ciudat, domnule Guvernator, nu pot decât să vă spun că fotochimia (chimia reacţiilor produse de energia radiantă) este o ştiinţă bine dezvoltată şi că există nenumărate cazuri de reacţii foarte simple care evoluează în două direcţii diferite, în funcţie de prezenţa sau de absenţa energiei luminoase.

Pe planetele obişnuite, soarele este unica sursă de energie radiantă sau, oricum, cea mai importantă. La adăpostul norilor, sau în timpul nopţii, compuşii de carbon şi azot se combină iar şi iar, în forme posibile prin absenţa cuantelor de energie proiectate asupra lor de către soare - ca nişte mingi aruncate în mijlocul unui număr infinit de popice infinitezimale.

Pe planetele radioactive însă, independent de soare, fiecare strop de apă - chiar şi în mijlocul nopţii, chiar şi la cinci mile adâncime - pulsează de raze gamma care săgetează atomii de carbon, activându-i, cum spun chimiştii, şi făcând ca anumite reacţii cheie să se desfăşoare într-un mod ce nu duce niciodată la apariţia vieţii.

Arvardan îşi golise paharul. Îl puse la loc pe barul-robot, care-l retrase imediat în compartimentul de spălare şi sterilizare. Era acum gata pentru a fi umplut din nou.

— Să-ţi mai comand unul? întrebă Ennius.

— Poate după cină, răspunse Arvardan.

Ennius bătea uşor tactul cu unghia sa ascuţită pe braţul fotoliului.

— În gura dumitale, procesul sună fascinant, într-adevăr, dar dacă totul e precum spui, cum se explică prezenţa vieţii pe Pământ? *Aici* cum s-a dezvoltat?

— Ah, vedeţi? Şi dumneavoastră vă puneţi acum întrebarea. Răspunsul, cred eu, este că radioactivitatea ce depăşeşte nivelul de la care viaţa nu se poate dezvolta nu e neapărat suficientă pentru a distruge viaţa deja formată. O poate modifica, dar nu distruge... Înţelegeţi, procesele chimice sunt diferite. În primul caz, moleculele simple sunt împiedicate să se combine, în timp ce, în al doilea caz, se pune problema distrugerii moleculelor complexe deja formate. Nu e deloc acelaşi lucru.

— Nu înţeleg, ce importanţă are acest fapt?

— Dar e foarte clar. Geneza vieţii pe Pământ a avut loc *înainte* ca planeta să devină radioactivă. Stimate domnule Guvernator, aceasta e unica explicaţie ce nu implică nici negarea existenţei vieţii pe Pământ, nici a unei teorii chimice prin care jumătate din adevărurile noastre ştiinţifice ar fi întoarse pe dos.

Ennius îl privi uluit.

— Nu cred că vorbeşti serios.

— De ce?

— Cum e posibil ca o planetă să *devină* radioactivă? Prezenţa elementelor radioactive în crusta planetei este o chestiune de milioane sau chiar de miliarde de ani. Atâta lucru am învăţat şi eu în studenţie, şi încă în cursul inferior. Existenţa lor datează dintr-un trecut extrem de îndepărtat.

— Mai există însă şi radioactivitate artificială, domnule Guvernator - ba chiar pe o scară foarte întinsă. Există mii de reacţii nucleare a căror energie e suficientă pentru a crea tot felul de izotopi radioactivi. Să presupunem că oamenii ar aplica reacţiile nucleare în industrie, fără a asigura protecţia necesară, sau chiar într-un război - dacă vă puteţi imagina un război izbucnit pe o singură planetă... Solul ar putea deveni, în cea mai mare parte, radioactiv. Ce spuneţi de asta?

Soarele însângera munţii, rumenind faţa uscăţivă a lui Ennius. Începuse să adie briza de seară, iar murmurul

molcom al diferitelor specii de insecte, selecţionate cu grijă, din împrejurimile palatului, era mai dulce ca oricând.

— Pentru mine asta sună destul de improbabil, spuse Ennius. În primul rând, nu pot concepe folosirea energiei nucleare în război, sau pierderea controlului asupra reacţiilor nucleare într-o asemenea măsură încât…

— E firesc să subapreciaţi reacţiile nucleare, deoarece trăiţi într-o vreme când le stăpânim cu atâta uşurinţă. Dacă însă cineva - sau vreo armată - ar fi utilizat asemenea arme înaintea elaborării sistemului de apărare? E ca şi cum ai folosi bombe incendiare mai înainte de a şti că apa şi nisipul pot stinge focul.

— Hm! Vorbeşti ca Shekt.

— Cine-i Shekt? întrebă repede Arvardan.

— Un pământean. Unul din puţinii cumsecade - vreau să spun, căruia îi poate vorbi un gentleman. Este fizician. Mi-a spus odată că s-ar putea ca Pământul să nu fi fost întotdeauna radioactiv.

— Ah… Ei, nu-i de mirare, căci teoria nu-mi aparţine. Este menţionată în *Cartea Stegarilor*, care cuprinde istoria populară sau mitică a Pământului preistoric. Eu susţin oarecum acelaşi lucru, numai că în locul limbajului ei criptic, fac nişte afirmaţii ştiinţifice.

— *Cartea Stegarilor*? întrebă Ennius, părând neplăcut surprins. De unde o ai?

— Din mai multe locuri. N-a fost uşor s-o obţin şi nu am de fapt decât nişte fragmente. Bineînţeles că toate aceste cunoştinţe tradiţionale despre lipsa radioactivităţii - chiar când sunt lipsite de orice bază ştiinţifică - îmi pot folosi. De ce mă întrebaţi?

— Deoarece aceasta e cartea sfântă a unei secte radicale de pământeni. Extratereştrilor le este interzis s-o citească. N-aş îndrăzni să spun cuiva c-ai citit-o, cât timp eşti încă aici. Mulţi nepământeni, sau extratereştri cum le spun ei, au fost linşaţi pentru motive mai puţin grave.

— Mă faceţi să cred că poliţia imperială de aici e cam neputincioasă.

— Este, în caz de sacrilegiu. Cine are urechi să audă, domnule Arvardan.

Un clopot îşi trimise spre ei sunetul melodios, armonizându-se cu freamătul şoptit al copacilor. Se stinse încet, ca şi cum i-ar fi fost greu să se despartă de împrejurimi.

Ennius se ridică.

— Cred că e ora mesei. Domnule doctor Arvardan, sper că îmi vei face plăcerea să iei masa cu mine, bucurându-te de ospitalitatea pe care o poate oferi această poleială imperială de pe Pământ.

Prilejul de a organiza o cină mai deosebită era destul de rar. De aceea, chiar şi un pretext neînsemnat precum cel de-acum nu trebuia scăpat. Se serviră multe feluri, într-un decor somptuos; bărbaţii erau eleganţi, iar femeile fermecătoare. Şi, trebuie să adăugăm, doctorul Bel Arvardan, din Baronn, Sirius, fu răsfăţat peste măsură.

În cea de-a doua parte a dineului, Arvardan repetă comesenilor o mare parte din cele spuse lui Ennius. De data asta, expunerea se bucură de mult mai puţin succes. Un bărbat solid, în uniformă de colonel, se plecă spre el cu condescendenţa militarului faţă de omul de ştiinţă, spunându-i:

— Dacă am înţeles bine, domnule doctor Arvardan, dumneata vrei să spui că jigodiile astea de pământeni reprezintă o rasă străveche din care s-ar putea trage întreaga umanitate?

— Ezit încă, domnule colonel, să mă pronunţ atât de răspicat. Cred însă că există o posibilitate în acest sens. Într-un an de-acum înainte sper să ajung la o concluzie definitivă.

— Dacă vei dovedi acest lucru, domnule - ceea ce nu-mi vine să cred - mă vei uimi peste poate. Staţionez pe

Pământ de patru ani şi pot spune că am o oarecare experienţă. Pământenii ăştia îmi par toţi nişte pungaşi şi nişte nemernici. Ne sunt în mod clar inferiori din punct de vedere intelectual. N-au în ei scânteia care a dus la răspândirea omenirii în toată Galaxia. Sunt leneşi, superstiţioşi, zgârciţi, n-au niciun dram de nobleţe în suflet. Arată-mi dumneata - sau oricine altcineva - un singur pământean care să se poată măsura cu un om adevărat - cu dumneata, sau cu mine de exemplu - şi atunci am să te cred că rasa pe care o reprezintă a putut fi odată strămoşul nostru. Până atunci, însă, te rog să mă ierţi dacă nu pot accepta o asemenea ipoteză.

— Se spune, se amestecă în discuţie un tip grăsuliu din capul mesei, că un pământean e bun doar când e mort, şi chiar şi atunci pute.

Cuvintele lui fură însoţite de un hohot puternic.

Arvardan se încruntă la farfuria din faţa sa şi spuse fără să-şi ridice privirea:

— Nu intenţionez să intru în dispute rasiale, mai ales că în cazul de faţă nu-şi au rostul vorbele. Eu vorbesc de pământeanul preistoric. Descendenţii lui de astăzi au fost mult timp izolaţi şi siliţi să trăiască într-un mediu dintre cele mai neobişnuite - şi totuşi nu i-aş desfiinţa cu atâta uşurinţă.

Se întoarse spre Ennius, întrebând:

— Domnule Guvernator, parcă înainte de cină aţi pomenit numele unui pământean.

— Adevărat? Nu-mi amintesc.

— Un fizician, Shekt.

— O, da, într-adevăr.

— Affret Shekt, cumva?

— Întocmai. Ai auzit de el?

— Cred că da. M-a obsedat toată seara numele acesta, încă de când aţi pomenit de el, dar acum cred că ştiu cine e. Nu cumva lucrează la Institutul de Cercetări Nucleare

din… Ei, fir-ar să fie, cum se cheamă localitatea aceea? Îşi lovi fruntea cu palma, străduindu-se să-şi amintească: din Chica?

— Ai ghicit. Ce-i cu el?

— A publicat un articol în numărul din august al „Revistei de Fizică”. Mi-a atras atenţia, deoarece mă interesa tot ce era legat de Pământ, iar articolele pământenilor sunt foarte rare în presa galactică… Mă rog, ceea ce vreau să spun e că acest om susţinea că ar fi inventat un aparat numit sinapsificator, cu ajutorul căruia ar putea îmbunătăţi capacitatea de memorare a sistemului nervos la mamifere.

— Serios? făcu repede Ennius. N-am auzit de aşa ceva.

— Vă pot furniza sursa. E un articol destul de interesant, deşi, desigur, nu pretind că aş fi înţeles toate implicaţiile matematice. Experienţa a constat în tratarea unor animale indigene - şobolani cred că li se spune - cu sinapsificatorul, după care respectivele animale au fost lăsate să se descurce într-un labirint. Adică, să descopere drumul către o provizie de hrană. Ca termen de comparaţie, a folosit şobolani netrataţi şi a constatat că de fiecare dată şobolanii trataţi au descoperit drumul într-un interval de trei ori mai scurt decât ceilalţi… Înţelegeţi ce-nseamnă asta, domnule colonel?

Ofiţerul care deschisese discuţia răspunse indiferent:

— Nu, domnule doctor.

— Am să vă explic, atunci. Sunt convins că orice om de ştiinţă capabil de-asemenea performanţă - fie el şi de pe Pământ - este cel puţin egalul meu intelectual şi, dacă îmi îngăduiţi, şi al dumneavoastră, domnule colonel.

Ennius îi întrerupse:

— Scuză-mă, domnule Arvardan, aş vrea să revenim la sinapsificator. A experimentat Shekt şi asupra fiinţelor umane?

Arvardan râse.

— Mă-ndoiesc, domnule Guvernator. Nouăzeci la sută din şobolani au murit în timpul tratamentului. N-ar îndrăzni să folosească subiecţi umani mai înainte de a-şi perfecţiona metoda.

Ennius recăzu în fotoliu, în timp ce pe frunte îi apăru o cută uşoară. Nu mai spuse nimic şi nici nu mai mâncă tot restul serii.

Înainte de miezul nopţii, Guvernatorul părăsi discret adunarea, aruncându-i doar soţiei sale un cuvânt, după care se îmbarcă pe crucişătorul său particular, pentru o călătorie de două ore până în oraşul Chica. Cuta de pe frunte nu-i dispăruse, iar inima îi era plină de nelinişte.

În aceeaşi după-amiază, când Arbin Maren îl aducea pe Joseph Schwartz la Chica pentru tratament cu sinapsificatorul lui Shekt, acesta avusese o întrevedere de peste o oră cu însuşi guvernatorul Pământului.

4.
DRUMUL CEL MAI SIGUR

Arbin nu se simţea în largul său în Chica. Parcă ar fi fost hăituit. Undeva, în Chica, unul din cele mai mari oraşe de pe Pământ - să fi avut vreo cincizeci de mii de oameni - existau oficialităţile marelui Imperiu spaţial.

De fapt nu văzuse niciodată un om din Galaxie, dar aici întorcea mereu capul, de teamă c-ar putea zări vreunul. Dacă l-ai fi bătut şi tot n-ar fi putut spune cum ar fi deosebit un extraterestru, chiar dacă l-ar fi întâlnit. Era convins însă până în adâncul sufletului că trebuia să existe o deosebire.

La intrarea în Institut, aruncă o privire peste umăr. Maşina era acolo, în parcaj, cu un tichet de şase ore. Nu va părea oare suspectă o perioadă atât de lungă?... Se speria din orice. Pretutindeni erau parcă numai ochi şi urechi. Cel puţin de-ar sta străinul acela pitulat în fundul maşinii, aşa cum îi spusese. Dăduse cu putere din cap, dar înţelesese oare? Deodată se înfurie pe sine. De ce se luase după Grew, intrând în bucluc?

Tocmai atunci îşi dădu seama că uşa era deschisă şi o voce îi sună cu putere în auz:

— Ce doriţi?...

Suna enervată; probabil îl mai întrebase de câteva ori.

Răspunse pe un ton răguşit, cuvintele înecându-i-se în gâtlej ca nişte prune uscate.

— Aici ne putem adresa pentru sinapsificator?

Recepţionera îi aruncă o privire ascuţită.

— Semnaţi aici.

Arbin îşi duse mâinile la spate şi repetă pe acelaşi ton:

— Unde pot căpăta informaţii despre sinapsificator?

Vocea recepţionerei reveni neînduplecată:

— Nu vă pot spune nimic până nu semnaţi în registrul de vizitatori. Aşa cere regulamentul.

Fără un cuvânt, Arbin se-ntoarse să plece. Tânăra de la recepţie strânse din buze şi apăsă cu putere soneria de la piciorul său.

Arbin se lupta cu disperare să rămână în anonimat şi, după cum îşi dădea singur seama, obţinea exact contrariul. Tânăra îl scormonea cu privirea. Îşi va aminti de el şi peste o mie de ani. Simţea o dorinţă sălbatică să fugă, să fugă înapoi la maşină, înapoi la fermă...

O persoană în halat alb sosi în grabă. Recepţionera arătă spre Arbin:

— Un voluntar pentru sinapsificator, domnişoară Shekt. Refuză să-şi spună numele.

Arbin ridică privirea. Era o altă fată, foarte tânără. Încurcat, întrebă:

— Dumneavoastră vă ocupaţi de maşină, domnişoară?

— Nu, nici vorbă.

Îi zâmbi foarte prietenos şi Arbin se mai linişti puţin.

— Pot în schimb să vă conduc la cel în cauză. Apoi, cu interes: Chiar doriţi să fiţi tratat?

— Doresc să vorbesc cu cel care răspunde de sinapsificator, spuse băţos.

— Foarte bine.

Riposta lui tăioasă nu părea s-o fi supărat câtuşi de puţin. Lunecă înapoi pe uşa pe care venise. Urmă o scurtă aşteptare. În sfârşit, fata reapăru, făcându-i semn s-o urmeze.

Se supuse. O urmă într-o anticameră, în timp ce inima-i bătea mai să-i spargă pieptul. Acelaşi glas dulce îi spuse:

— Vă rog să aşteptaţi o jumătate de oră sau poate nici atât. Doctorul Shekt e foarte ocupat deocamdată... Poate doriţi nişte microfilme şi un proiector, ca să vă mai treacă timpul. Vi le pot aduce.

Arbin însă clătină din cap. Cei patru pereţi ai cămăruţei îl strângeau parcă, ţintuindu-l în mijlocul lor. Era o capcană? Nu cumva vor veni Stegarii să-l ridice?

A fost aşteptarea cea mai lungă din viaţa sa.

Spre deosebire de el, domnului Ennius, Guvernatorul Pământului, nu-i fusese deloc greu să ajungă la doctorul Shekt, deşi emoţiile prin care trecu fură aproape egale. Chiar şi în al patrulea an de când era Guvernator, o vizită la Chica însemna un eveniment. Ca reprezentant direct al inaccesibilului Împărat, statutul său era, juridic vorbind, egal cu al viceregilor din uriaşele sectoare galactice, ale căror corpuri luminoase ocupau sute de parseci cubici în spaţiu, dar, în realitate, postul său semăna cu un exil.

Pentru cel întemniţat în pustietatea Himalaiei, înconjurat de certurile la fel de sterile ale unei populaţii care-l ura aşa cum ura întregul Imperiu pe care-l reprezenta, chiar şi o excursie la Chica însemna o evadare.

Escapadele acestea erau însă de scurtă durată. Trebuiau să fie scurte, deoarece la Chica era silit să poarte haine impregnate cu plumb, chiar şi în timp ce dormea şi, ceea ce era şi mai rău, să-şi administreze tot timpul metabolină.

De toate acestea se plânse amarnic lui Shekt.

— Metabolina, prietene, spuse el examinând pilula sângerie, e un simbol a tot ceea ce reprezintă pentru mine planeta dumitale. Scopul ei este să accelereze toate procesele metabolice cât timp stau aici, cufundat în norul radioactiv, de care dumitale nici nu-ţi pasă.

O înghiţi şi continuă pe acelaşi ton:

— Gata! Acum inima îmi va bate mai repede, plămânii vor pompa aerul mai tare, iar ficatul va bolborosi fabricând sintezele chimice care, spun medicii, fac din el factorul cel mai important al organismului. Şi pentru toate astea voi plăti apoi cu o avalanşă de dureri de cap şi o moleşeală totală.

Doctorul Shekt asculta uşor amuzat. Te făcea, într-adevăr, să crezi că e miop acest Shekt, nu pentru că ar fi purtat ochelari sau ar fi fost afectat în vreun fel, dar printr-o practică îndelungată căpătase obiceiul de a scruta de

aproape lucrurile şi de a cântări îndelung ce avea să spună. Era înalt şi acum, în toamna vieţii, iar trupul uscăţiv i se încovoiase doar puţin.

Era un erudit în materie de cultură galactică, ceea ce-l ajuta să nu împărtăşească ostilitatea şi suspiciunea universală a pământeanului mijlociu, prin care acesta stârnea repulsia până şi unui reprezentant atât de cosmopolit al Imperiului, cum era Ennius.

— Sunt sigur, spuse Shekt, că nu ai nevoie de pilula aceea. Metabolina e o pură superstiţie, şi ştii asta. Dacă ţi-aş înlocui-o, fără ştiinţa dumitale, cu nişte pilule de zahăr, nu ţi-ar fi cu nimic mai rău. Ba chiar te-ai autosugestiona, provocându-ţi singur dureri de cap după aceea.

— Spui asta pentru că te lăfăi în mediul dumitale natural. Negi faptul că metabolismul dumitale bazic este superior?

— Fireşte că nu, dar ce-i cu asta? Ştiu, Ennius, că în imperiu există prejudecata după care noi, pământenii, am fi diferiţi de alte fiinţe umane, dar în esenţă lucrurile nu stau chiar aşa. Sau eşti cumva un misionar al anti-tereştrilor?

Ennius gemu.

— Pe viaţa Împăratului, confraţii dumitale de pe Pământ sunt ei înşişi cei mai buni misionari de acest soi. Aşa cum trăiesc ei aici, închişi ca într-un coteţ pe planeta asta fatală, hrănindu-se din propria lor ranchiună, pământenii nu sunt decât un ulcer cronic al Galaxiei. Vorbesc serios, Shekt. Pe ce planetă mai există atâtea tabuuri în viaţa zilnică, respectate cu o asemenea furie masochistă? Nu trece o zi fără să primesc delegaţii de la diverse foruri de conducere, cerând pedeapsa cu moartea pentru cine ştie ce nenorocit, a cărui unică vină este aceea de-a fi pătruns într-o zonă interzisă, de-a fi încercat să scape de *Şaizeci*, sau de a-şi fi depăşit porţia de hrană…

— Da, dar totdeauna îţi dai aprobarea. Dezacordul dumitale se manifestă doar în plan ideal. Nu te determină să opui rezistenţă.

— Stelele-mi sunt martore că încerc să mă opun. Dar ce pot face? Aşa vrea Împăratul să nu tulburăm tradiţiile locale ale provinciilor şi aşa e drept şi înţelept, deoarece în felul acesta anarhiştii care ar instiga tot timpul la rebeliuni sunt lipsiţi de sprijinul maselor. Şi pe urmă, de-ar fi să mă opun când Consiliile, Senatele şi Camerele voastre insistă pentru pedeapsa cu moartea, s-ar stârni un asemenea uragan de urlete şi proteste la adresa Imperiului şi a maşinaţiunilor sale, încât mai degrabă aş dormi în mijlocul unei legiuni de diavoli vreme de douăzeci de ani, decât să fac faţă Pământului timp de zece minute.

Shekt oftă, netezindu-şi părul rar.

— Pentru restul Galaxiei, în măsura în care se ştie de existenţa lui, Pământul nu este decât o piatră pe cer. Pentru noi, e casa, singura pe care-o avem. Şi totuşi nu ne deosebim de voi, cei de pe alte planete, suntem doar mai puţin norocoşi. Înghesuiţi pe o planetă care e ca şi moartă, baricadaţi de zidul radioactivităţii, înconjuraţi de o imensă Galaxie care nu ne vrea, cum am putea să învingem sentimentul de frustrare ce ne sfâşie? Ai accepta dumneata, domnule Guvernator, ca surplusul de populaţie să emigreze?

Ennius ridică din umeri.

— Cu ce m-ar deranja pe mine? Dar populaţiile celelalte nu acceptă. Nu vor să cadă victime bolilor terestre.

— Boli terestre! exclamă Shekt, încruntându-se. E o noţiune absurdă care trebuie să dispară. Nu suntem purtătorii morţii. Dumneata ai murit dacă ai trăit printre noi?

— Adevărul este, zâmbi Ennius, că fac tot ce se poate să evit contactul direct.

— Asta deoarece şi dumneata eşti o victimă a propagandei create de stupiditatea bigoţilor voştri.

— Dar Shekt dragă, teoria după care pământenii sunt ei înşişi radioactivi nu are chiar nicio bază ştiinţifică?

— Bineînţeles că suntem radioactivi. Cum s-ar putea altfel? Aşa eşti şi dumneata. Aşa sunt toţi locuitorii sutelor de milioane de planete ale Imperiului. Noi, într-o măsură mai mare, recunosc, dar nu într-atât încât să facem rău cuiva.

— Din păcate, locuitorul mediu al Galaxiei gândeşte altfel şi nu e dispus să verifice pe propria-i piele. Pe lângă asta…

— Pe lângă asta, vrei să spui, noi suntem diferiţi. Noi nu suntem nişte fiinţe umane deoarece suferim mutaţii mai rapide din cauza radiaţiilor atomice şi ne-am schimbat deci în multe privinţe… Nici asta nu s-a dovedit.

— Dar se crede.

— Şi cât timp se crede acest lucru, domnule Guvernator, şi cât timp noi, cei de pe Pământ, suntem trataţi ca nişte paria, veţi continua să vedeţi la noi trăsăturile de care vă plângeţi. Dacă ne loviţi fără milă, e de mirare că răspundem cu aceeaşi monedă? Dacă ne urâţi, aşa cum ne urâţi, vă puteţi plânge că vă urâm la rândul nostru? Nu, nu, suntem mult mai curând victime decât călăi.

Ennius era mâhnit că stârnise atâta mânie. Chiar şi cei mai buni dintre pământeni, gândi el, au acest păcat, ura Pământului împotriva întregului Univers.

Vorbi plin de tact:

— Shekt, iartă-mi bădărănia. Pune-o pe seama tinereţii şi exasperării mele. Ai în faţa dumitale un biet om de patruzeci de ani - o vârstă la care eşti încă un papă-lapte în diplomaţie - care îşi macină anii de ucenicie pe Pământ. Pot trece ani până să-şi amintească de mine imbecilii de la biroul Provinciilor Spaţiale şi să mă promoveze, mutându-mă din acest post îngrozitor. Aşa că amândoi suntem prizonieri ai Pământului şi cetăţeni ai universului spiritului unde nu există deosebiri nici de planete, nici de caracteristici fizice. Hai să dăm mâna, aşadar, şi să fim prieteni.

Cutele de pe chipul lui Shekt dispărură, sau mai bine zis, fură înlocuite de altele ce indicau buna dispoziţie. Apoi râse de-a dreptul.

— Cuvintele sunt pline de umilinţă, dar tonul e tot al diplomatului imperial. Eşti un actor slab, domnule Guvernator.

— Dă-mi o replică atunci, jucând rolul unui foarte bun profesor, şi povesteşte-mi despre sinapsificatorul dumitale.

Shekt tresări vizibil şi se încruntă.

— Cum, ai auzit de acest instrument? Nu eşti deci numai administrator, eşti şi fizician?

— Mă interesează toate domeniile cunoaşterii. Vorbesc serios, Shekt, chiar aş vrea să ştiu.

Fizicianul îl examină nehotărât. Se ridică şi-şi pişcă gânditor buza cu degetele noduroase.

— Nici nu ştiu de unde să încep.

— Dacă te întreb de la ce punct al teoriei matematice ar trebui să începi, sunt în măsură să-ţi rezolv dilema: las-o baltă. Nu înţeleg nimic din funcţiile şi tensorii şi nu mai ştiu ce încă alţi termeni.

Ochii lui Shekt scânteiară brusc.

— Ei, rezumându-ne atunci la partea descriptivă, sinapsificatorul este un mecanism menit să perfecţioneze capacitatea omului de a învăţa.

— A omului? Aşa! Şi funcţionează?

— Asta aş vrea să ştiu şi eu. Mai e nevoie încă de multă muncă. Îţi voi furniza datele esenţiale, domnule Guvernator, ca să-ţi faci singur o părere. Sistemul nervos al oamenilor - ca şi al animalelor - este alcătuit dintr-o materie neuroproteică. Ea constă din molecule uriaşe, aflate într-un echilibru electric foarte instabil. Cel mai uşor stimul e suficient pentru a tulbura echilibrul uneia, care se reface, tulburându-l pe acela al următoarei, şi tot aşa până se ajunge la creier. Creierul însuşi este o masă imensă de molecule similare, conectate între ele în toate modurile

posibile. Cum în creier există un număr de aproximativ zece la puterea douăzecea asemenea neuroproteine - adică unu urmat de douăzeci de zerouri - numărul combinaţiilor posibile este de ordinul lui zece factorial la puterea douăzecea. Acesta e un număr atât de mare, încât dacă toţi electronii şi protonii din univers ar deveni universuri în sine, atunci numărul electronilor şi protonilor din toate aceste universuri noi încă n-ar însemna nimic în comparaţie cu... Mă urmăreşti?

— Nici măcar un cuvânt, slavă Stelelor! Şi de-aş încerca, aş lătra ca un câine de tare ce m-ar durea mintea.

— Hm! Ei, în orice caz, ceea ce numim impuls nervos nu este altceva decât dezechilibrul electronic ce se propagă de-a lungul nervilor până la creier şi de la creier înapoi, prin nervi. Asta înţelegi?

— Da.

— Binecuvântat fie-ţi geniul! În interiorul celulelor nervoase, impulsul se propagă rapid, deoarece neuroproteinele sunt practic în contact. Totuşi, celulele nervoase sunt despărţite între ele printr-un perete foarte subţire de ţesut de altă natură. Cu alte cuvinte, două celule nervoase vecine nu sunt perfect conectate.

— A, făcu Ennius, iar impulsul nervos trebuie să sară peste această barieră.

— Întocmai! În funcţie de mărimea sa, peretele despărţitor, numit sinapsă, diminuează forţa impulsului şi-i încetineşte viteza de propagare. Acest lucru e valabil şi pentru creier. Acum încearcă să-ţi imaginezi ce s-ar întâmpla dacă, printr-un mijloc oarecare, s-ar micşora constanta dielectrică a sinapsei.

— Constanta, cum ai zis?

— Vreau să spun, capacitatea izolatoare a peretelui despărţitor. Dacă aceasta ar fi micşorată, impulsul ar sări mai uşor peste intervalul respectiv. Ai gândi mai rapid, ai învăţa mai uşor.

— Revin atunci la prima mea întrebare: funcţionează instrumentul?

— L-am încercat pe animale.

— Şi care a fost rezultatul?

— Vai, cei mai mulţi mor foarte repede din cauza modificării proteinei cerebrale - mai precis, aceasta se coagulează ca un ou fiert.

Pe Ennius îl trecură fiorii.

— Există o mare cruzime în impasibilitatea omului de ştiinţă. Ce s-a întâmplat cu cei care n-au murit?

— Rezultatele nu au fost edificatoare, nefiind vorba de fiinţe umane. Cele mai multe dovezi apar favorabile… Am însă nevoie de oameni. Înţelegi, e vorba de proprietăţile electronice specifice ale creierului individual. Fiecare creier produce curenţi de un anume tip. Nu există duplicate. Sunt ca nişte amprente, sau ca structura vaselor de sânge din retină. Ba poate încă şi mai individualizate. Consider deci că tratamentul trebuie să ţină seamă de acest lucru şi, dacă într-adevăr aşa stau lucrurile, nu se va mai produce nicio modificare… Nu am însă oameni pe care să experimentez. Cer mereu voluntari dar…

Ridică braţele a neputinţă.

— Eu unul nu le-aş lua-o în nume de rău, bătrâne, spuse Ennius. Dar, serios vorbind, dacă instrumentul va fi perfecţionat, ce intenţionezi să faci cu el?

Fizicianul dădu din umeri.

— Asta nu depinde de mine. Ar fi de competenţa Marelui Consiliu, desigur.

— N-ai fi dispus să pui invenţia la dispoziţia Imperiului?

— Eu? N-aş avea nimic împotrivă. Dar numai Marele Consiliu are drept de decizie asupra…

— Oh, îşi pierdu Ennius răbdarea, la naiba cu Marele Consiliu. Am mai avut de-a face cu ei. Pe dumneata te întreb. Ai fi dispus să le vorbeşti la momentul potrivit?

— Şi cum i-aş putea influenţa eu?

— Le-ai spune că, dacă Pământul ar crea un sinapsificator aplicabil la oameni, în condiţii de deplină siguranţă, şi ar pune instrumentul la dispoziţia Galaxiei, atunci s-ar putea desfiinţa unele restricţii în ceea ce priveşte emigrarea către alte planete.

— Cum aşa, exclamă Shekt sarcastic, cu riscul epidemiilor şi în ciuda tuturor deosebirilor şi non-umanităţii noastre?

— Ba chiar, continuă Ennius liniştit, aţi putea fi mutaţi *en masse* pe o altă planetă. Gândeşte-te.

În acel moment uşa se deschise şi o tânără îşi făcu repede drum pe lângă dulapul cu microfilme. Aducea în aerul stătut al biroului o undă proaspătă, primăvăratecă. Văzând un străin, roşi uşor şi dădu să se-ntoarcă.

— Intră, Pola, spuse Shekt repede. Domnule Guvernator, se adresă el lui Ennius, nu cred că ai cunoscut-o pe fiica mea. Pola, acesta e domnul Ennius, Guvernatorul Pământului.

Guvernatorul se ridică imediat cu o politeţe lipsită de afectare, care anulă primul ei impuls de a face o reverenţă.

— Dar, domnişoară Shekt, spuse el, eşti o floare cum nu mi-aş fi putut imagina că poate creşte pe Pământ. De fapt, cu frumuseţea dumitale, ai împodobi orice planetă din univers.

Luă mâna Polei care, sesizându-i intenţia, i-o întinse repede şi cu oarecare timiditate. O clipă Ennius păru că vrea s-o sărute în maniera curtenitoare de altădată, dar intenţia, dacă existase într-adevăr, nu se materializă. Dădu drumul mâinii pe jumătate ridicate - ceva cam prea repede, poate.

Încruntându-se aproape imperceptibil, Pola spuse:

— Domnule Guvernator, sunt copleşită de amabilitatea dumneavoastră faţă de o fată simplă de pe Pământ. Este o dovadă de curaj şi cavalerism din partea dumneavoastră, înfruntând astfel pericolul contaminării.

Shekt îşi drese glasul, întrerupându-i:

— Fiica mea urmează cursurile Universităţii din Chica şi mai dobândeşte nişte credite binevenite, practicând în laboratorul meu ca tehnician, două zile pe săptămână. E o fată deşteaptă şi, deşi s-ar putea să fiu orbit de mândria de părinte, cred totuşi că într-o zi îmi va lua locul.

— Tată, începu Pola, am să-ţi spun ceva important…

Se opri, şovăind.

— Să plec? întrebă Ennius netulburat.

— Nu, nu, răspunse Shekt. Ce este, Pola?

— Avem un voluntar, tată.

Shekt făcu ochii mari, privind-o prostit.

— Pentru sinapsificator?

— Aşa spune.

— Ei, după cum vezi, îţi aduc noroc, spuse Ennius.

— Aşa s-ar părea, spuse Shekt. Apoi, către fiica sa: Spune-i să aştepte. Du-l în camera C. Vin şi eu imediat.

După ce Pola plecă, îi spuse oaspetelui său:

— Te rog să mă scuzi, domnule Guvernator…

— Desigur. Cât timp durează operaţia?

— Câteva ore, din păcate. Doreşti să asişti?

— Nu-mi pot imagina ceva mai lugubru, dragul meu. Voi fi la Casa Oficială până mâine. Îmi vei spune şi mie rezultatul?

Shekt păru să respire uşurat.

— Da, desigur.

— Bine… Şi mai gândeşte-te la cele ce ţi-am spus despre sinapsificator. Este drumul cel mai sigur către glorie.

Ennius plecă mai indispus decât venise: nu aflase nimic în plus, în schimb temerile i se înmulţiseră.

5.
VOLUNTARUL INVOLUNTAR

Rămas singur, doctorul Shekt apăsă discret pe o sonerie. Un tânăr tehnician îşi făcu de îndată apariţia. Purta un halat alb, strălucitor, iar părul lung, castaniu, era legat cu grijă la spate.

— Ţi-a spus Pola…

— Da, domnule doctor Shekt. L-am examinat prin vizor şi cred că e, fără îndoială, un voluntar autentic. Nu e un trimis obişnuit.

— Crezi că ar trebui să informez Consiliul?

— Nu ştiu ce să vă spun. Consiliul n-ar aproba o comunicare obişnuită. Orice fascicul poate fi interceptat, după cum ştiţi. Apoi, repede: Ce-ar fi să-i fac vânt? Pot să-i spun că avem nevoie de persoane sub treizeci de ani. Individul are pe puţin treizeci şi cinci.

— Nu, nu, e mai bine să-l văd.

În mintea lui Shekt se stârnise un adevărat vifor. Până acum lucrurile decurseseră normal. Doar atâta informaţie cât să se creeze o impresie de sinceritate. Şi acum, uite că apăruse un voluntar adevărat - şi asta imediat după vizita lui Ennius. Să fi fost vreo legătură între ele? El însuşi nu avea decât o vagă idee despre forţele misterioase ce începeau să se agite pe năpăstuita faţă a Pământului. Într-o măsură, ştia totuşi destul. Destul cât să-şi dea seama că-l au la mână şi, oricum, mai mult decât bănuiau Stegarii.

Şi totuşi ce putea face, când viaţa lui era îndoit primejduită?

Câteva minute mai târziu, doctorul Shekt îl cerceta încurcat pe fermierul care stătea în faţa sa încovoiat, cu şapca în mâini şi capul întors într-o parte, ca şi cum s-ar fi ferit de privirile cuiva. Cu siguranţă, gândi Shekt, că avea sub patruzeci de ani, dar munca la câmp nu avantaja omul.

Sângele îi năvălise în obraji, colorându-i pielea măslinie, iar la rădăcina părului şi în jurul tâmplelor erau urme evidente de transpiraţie; deşi în cameră era răcoare, îşi mişca nervos mâinile.

— Înţeleg, dragă domnule, i se adresă Shekt cu blândeţe, că nu vrei să-ţi dai numele.

Arbin răspunse îndărătnic:

— Mi s-a spus că nu mi se vor pune niciun fel de întrebări.

— Hm! Ai totuşi ceva de spus, sau doreşti să fii tratat imediat?

— Eu? Tratat? Nu eu sunt persoana, se apără fermierul cuprins de panică. Am spus eu aşa ceva?

— Nu? Deci e vorba de altă persoană?

— Sigur. Ce mi-ar trebui mie…

— Înţeleg. Subiectul, acest om, e cu dumneata?

— Oarecum, spuse Arbin precaut.

— Bine. Uite, dumneata ne spui ce găseşti de cuviinţă. Totul va rămâne între noi şi te vom ajuta atât cât vom putea. De acord?

Fermierul îşi înclină repede capul, în semn de respect, şi spuse:

— Mulţumesc. Lucrurile stau aşa, domnule. Avem la fermă un om, o… ăă… rudă îndepărtată. Ne e de ajutor, înţelegeţi…

Arbin înghiţi cu greu, iar Shekt încuviinţă grav.

— E un muncitor harnic, domnule, şi un bun muncitor - am avut un fiu, ştiţi, dar a murit - şi nevastă-mea, săraca, şi eu, vedeţi, avem nevoie de ajutor - ea nu se simte prea bine - cu greu ne-am descurca fără el.

Simţea că toată povestea era o cumplită harababură. Savantul uscăţiv din faţa sa dădu însă din cap aprobator.

— Şi ruda asta vrei s-o tratezi?

— Da, sigur, credeam că v-am spus… vă rog să mă iertaţi că mi-a luat atâta timp. Vedeţi, bietul om nu e tocmai…

întreg la minte. Se corectă însă speriat: Nu e bolnav, înţelegeţi. Nu e redus mintal, încât să trebuiască să fie înlăturat. E doar mai *încet* la minte. Ştiţi, nu vorbeşte.

— Nu vorbeşte? Shekt părea surprins.

— O… ba da. Dar nu vrea. Nu vorbeşte *bine*.

Shekt şovăia.

— Şi vrei sinapsificatorul să-i ajute gândirea, nu?

Arbin încuviinţă fără grabă:

— Dacă s-ar gândi oleacă mai mult, domnule, ar putea s-o înlocuiască pe nevastă-mea la unele treburi.

— S-ar putea să moară. Ştii asta?

Arbin îl privi neajutorat, frângându-şi degetele cu furie.

— Am nevoie de asentimentul lui, spuse Shekt.

Fermierul clătină din cap îndărătnic.

— N-o să înţeleagă. Apoi începu să vorbească repede, întretăiat: Vă rog, domnule, sunt sigur că mă veţi înţelege. Nu păreţi omul care să nu ştie ce-nseamnă o viaţă aspră. Omul acesta îmbătrâneşte. Nu-i vorba de *Şaizeci*, ştiţi, dar dacă la următorul recensământ o să-l găsească înapoiat mintal şi o să ni-l ia? Nu vrem să-l pierdem, de aceea l-am adus la dumneavoastră. Motivul pentru care mă ascund e că, poate - ochii lui Arbin se rotiră fără voie în jurul camerei, încercând să străbată pereţii printr-un simplu efort de voinţă, pentru a vedea dacă ascultă cineva dincolo de ei - poate Stegarilor nu le-ar place ce fac. Poate încercarea de a salva un om năpăstuit e împotriva Datinilor, dar viaţa e grea, domnule… Şi v-ar fi şi dumneavoastră de folos. Doar *aţi cerut* voluntari.

— Desigur. Unde e ruda dumitale?

Arbin îşi luă inima în dinţi.

— Afară, în biciclul meu, dacă nu l-o fi găsit cineva. N-ar fi în stare să se descurce dacă l-ar fi găsit…

— Ei, să sperăm că n-a păţit nimic. Mergem imediat acolo şi aducem maşina în garajul de la subsol. O să am grijă ca nimeni să nu ştie de prezenţa lui, în afara noastră şi a

asistenţilor mei. Şi te asigur că nu vei avea niciun fel de necazuri cu Confreria.

Braţul lui Shekt se lăsă prieteneşte pe umărul lui Arbin, care surâse crispat. Fermierul simţi de parcă i s-ar fi slăbit o funie ce-i strângea gâtul.

Shekt examină omul rotofei şi chel de pe canapea. Era inconştient, respira adânc şi regulat. Vorbise neinteligibil, nu înţelesese nimic din ceea ce i se spusese. Şi totuşi, nu descoperise niciunul din stigmatele fizice ale oligofreniei. Pentru un bătrân, reflexele erau normale.

Bătrân! Hm!

Privi înspre Arbin, care examina totul cu ochi de vultur.

— Eşti de acord să-i facem analiza oaselor?

— Nu, strigă acesta. Apoi, ceva mai potolit: Nu vreau nimic din ce-ar putea servi la o identificare.

— Ne-ar ajuta… înţelegi, am fi mai siguri dacă i-am cunoaşte vârsta…

— Are cincizeci de ani, spuse Arbin repede.

Fizicianul ridică din umeri. N-avea importanţă. Privi din nou la pacientul adormit. Când fusese adus înăuntru, arăta deprimat, indiferent la ce se întâmpla cu el. Nici pilulele hipnotice nu-i treziseră aparent vreo suspiciune, îi fuseseră oferite, iar el, cu un zâmbet spasmodic, le înghiţise.

Tehnicianul împinse înăuntru ultima din piesele greoaie ce alcătuiau sinapsificatorul. La apăsarea unui buton, sticla polarizată din care erau confecţionate geamurile sălii de operaţie suferi o restructurare moleculară, devenind opacă.

Singura lumină din cameră îşi revărsa strălucirea rece asupra pacientului, suspendat acum în câmpul diamagnetic cu o putere de sute de kilowaţi ce se forma la câţiva centimetri deasupra mesei de operaţie.

Arbin rămase în întuneric, neînţelegând nimic, dar ferm hotărât să împiedice, măcar prin prezenţa sa, cine ştie ce stratagemă malefică.

Fizicienii nu-i dădeau nicio atenţie. Se fixau electrozii în jurul craniului pacientului. Era o treabă complicată. Mai întâi se studia atent forma craniului, prin metoda Ullster, identificându-se şanţurile întortocheate, bine sudate. Shekt zâmbi în sinea sa. Fisurile craniene nu erau un indiciu absolut al vârstei, dar în acest caz erau edificatoare. Omul avea mai mult de cincizeci de ani, nu aşa cum pretindea fermierul. O clipă mai târziu nu mai zâmbea. Se încruntă. Ceva nu era în regulă cu fisurile acelea. Păreau ciudate... nu tocmai... Pe moment fu gata să jure că forma craniană era primitivă, atavică, dar apoi...

De fapt, era vorba de un subdezvoltat mintal, aşa că, de ce nu?

Următorul şoc fu însă atât de puternic, încât nu se putu opri să nu exclame:

— Cum de n-am observat! Omul ăsta are păr pe faţă! Se întoarse spre Arbin: A avut întotdeauna barbă?

— Barbă?

— Păr pe faţă! Apropie-te! Nu vezi?

— Ba da, domnule.

Creierul lui Arbin lucra febril. Observase, într-adevăr, dimineaţa, dar apoi uitase.

— Aşa s-a născut. Apoi atenuă afirmaţia, adăugând: Aşa cred.

— Ei, să-l îndepărtăm, atunci. Doar nu vrei să arate ca un animal, nu?

— Nu, domnule.

Părul se desprinse uşor în urma aplicării unei paste depilatoare de către tehnicianul înmănuşat cu grijă.

— Are păr şi pe piept, domnule doctor, spuse acesta.

— Mare Galaxie! exclamă Shekt. Ia să văd! Bine, dar omul ăsta e tot o blană! Ei, lasă-l aşa. Nu se vede sub cămaşă şi vreau să continuăm cu fixarea electrozilor. Să punem fişe aici, aici şi aici. (Urmară nişte înţepături fine şi inserţia capetelor filamentelor de platină.) Aici şi aici.

O duzină de contacte, pătrunzând prin piele la suturile etanşe, prin care se puteau percepe ecourile extrem de delicate ale microcurenţilor care circulau de la o celulă la alta a creierului.

Urmăreau cu atenţie oscilaţiile uşoare ale ampermetrului, în funcţie de închiderea sau întreruperea contactelor. Inscriptoarele desenau pe hârtia milimetrică linii fine ca nişte fire de păianjen, cu vârfuri şi adâncituri neregulate.

Diagramele fură apoi expuse pe ecranul iluminat. Se aplecară asupra lor, vorbind în şoaptă.

Arbin prindea frânturi de conversaţie…

— … foarte regulat… priviţi ce înalt e vârful cvinternar… cred că trebuie analizat… e destul de evident…

Urmă o perioadă lungă şi plicticoasă în care se fixă aparatura. Se apăsă pe butoane, se reglară vernierele, se conectară bornele şi se înregistrară valorile indicate. Electrometrele fură verificate iar şi iar, executându-se reglările de rigoare.

Shekt îi zâmbi lui Arbin, spunându-i:

— Nu va mai dura mult.

Uriaşa maşinărie fu împinsă deasupra celui adormit, ca un monstru greoi şi lacom. Patru fire lungi fură legate la extremităţile membrelor, iar pe ceafă i se fixă cu grijă un fel de perniţă de un negru mat, dintr-un fel de cauciuc tare. Aceasta era imobilizată cu ajutorul unor bride petrecute peste umeri; în sfârşit, cei doi electrozi opuşi, ca nişte mandibule uriaşe, fură despărţiţi şi coborâţi deasupra capului palid şi flasc, în direcţia tâmplelor.

Shekt privea fix la cronometru, în cealaltă mână era comutatorul. Apăsă cu degetul mare. Nu se întâmplă nimic perceptibil, nici măcar de către simţurile ascuţite de spaimă ale lui Arbin. Parcă s-ar fi scurs ore întregi, dar, în realitate, nu fuseseră nici trei minute. Shekt întrerupse contactul.

Asistentul se aplecă repede asupra pacientului care dormea încă şi apoi îşi înălţă capul triumfător.

— Trăieşte.

Câteva ore după aceea se efectuară o mulţime de înregistrări, într-o atmosferă de emoţie cu greu stăpânită. Trecuse bine de miezul nopţii când Schwartz îşi reveni din anestezie şi pleoapele îi tresăriră.

Shekt se dădu înapoi - livid dar fericit, îşi trecu dosul palmei peste frunte, respirând uşurat.

— E în ordine.

Apoi se întoarse ferm spre Arbin.

— Va trebui să stea la noi câteva zile, domnule.

Teama din ochii lui Arbin crescu nebuneşte.

— Dar... dar...

— Nu, nu, trebuie să ai încredere în mine. Nu i se va întâmpla nimic. Lasă-l aici. Numai noi vom şti de el. Dacă-l iei acum cu dumneata, s-ar putea să moară. Ce ai realiza? ... Şi-n plus ar trebui să şi dai explicaţii Stegarilor cu privire la cadavru.

Ultimul argument îşi atinse ţinta. Arbin înghiţi în sec.

— Dar, staţi puţin, cum voi şti când să vin să-l iau? Nu vreau să vă spun cum mă cheamă.

Însemna totuşi că acceptase.

— Nu-ţi cer să-mi spui numele. Vino peste o săptămână, la zece seara. Am să te aştept la uşa garajului, pe unde am intrat cu biciclul dumitale. Trebuie să ai încredere în mine, omule, n-ai de ce te teme.

Era noapte când Arbin părăsi în mare grabă Chica. Trecuseră douăzeci şi patru de ore de când străinul îi bătuse la uşă şi în acest interval îşi dublase vina faţă de Datini. Va mai fi oare vreodată în siguranţă?

Nu se putea stăpâni să nu privească mereu în urmă, în timp ce biciclul gonea pe drumul pustiu. Îl urmărea cineva? Ca să descopere unde locuia? Sau i se şi înregistrase chipul? Poate acum se şi făceau confruntări undeva, departe, în dosarele Confreriei din Washenn, unde erau

înregistraţi toţi pământenii în viaţă, cu toate datele personale, în vederea lui Şaizeci.

Şaizeciul care soseşte fatal pentru orice pământean. Mai avea un sfert de veac până atunci, dar trăia zilnic cu spectrul lui din cauza lui Grew, iar acum din cauza străinului.

Dar dacă nu s-ar mai întoarce niciodată în Chica?

Nu! El şi Loa n-ar mai putea produce mult timp cât trei, şi odată cu primul eşec s-ar descoperi şi prima crimă - aceea de a-l ascunde pe Grew.

Nu, odată începute, crimele împotriva Datinilor se înmulţeau inevitabil.

Ştiu atunci că se va întoarce la Chica, indiferent de risc.

Era mult după miezul nopţii când Shekt se gândi să se ducă la culcare, şi numai la insistenţele fiicei sale îngrijorate. Dar tot nu putu să adoarmă. Perna părea un mijloc rafinat de a-l sufoca, cearceafurile i se încâlceau în jurul trupului scoţându-l din minţi. Se sculă şi se aşeză la locul său de la fereastră. Oraşul era întunecat, dar la orizont, pe partea opusă lacului, pâlpâia lumina albastră a morţii ce stăpânea pretutindeni pe Pământ, cu excepţia câtorva petece izolate.

Toată agitaţia zilei trecute i se perinda în faţa ochilor ca un dans infernal, torturându-i creierul obosit. După ce-l convinsese pe fermierul speriat să plece, ultima grijă fusese să-l cheme pe Ennius la videofon. Se vede că acesta aştepta apelul, deoarece răspunse chiar el. Era încă încotoşmănit în veşmintele sale impregnate cu plumb.

— A, Shekt, bună seara. Ai terminat experienţa?

— Cât pe-aci să-l termin şi pe voluntarul meu, săracul.

Ennius păli.

— Bine am făcut atunci că am plecat. Am impresia că voi, oamenii de ştiinţă, nu sunteţi prea departe de nişte criminali.

— Încă n-a murit, domnule Guvernator, şi s-ar putea să-l salvăm, dar…

Shekt înălţă din umeri.

— În locul dumitale, Shekt, m-aş rezuma exclusiv la şobolani pe viitor… Dar nu pari deloc cel pe care-l ştiam, prietene. Sigur, trebuie să fii obişnuit cu lucrurile astea, nu ca mine.

— Îmbătrânesc, domnule Guvernator, spuse Shekt simplu.

— O ocupaţie periculoasă pentru un pământean, sună sec răspunsul. Culcă-te, Shekt.

Acum fizicianul stătea la geam, privind spre oraşul întunecat al unei lumi muribunde.

De doi ani făcea experienţe la sinapsificator, şi în tot acest răstimp fusese sclavul Societăţii Stegarilor - sau Confreriei, cum îşi mai spuneau - care-l jucau cum voiau ei.

Avea vreo opt articole care ar fi putut fi publicate în „Revista Siriană de Neurofiziologie”, aducându-i acea faimă galactică la care râvnea. Articolele mucezeau în birou, în schimb, apăruse acel neînsemnat şi derutant articol publicat în „Revista de Fizică”. Aşa voia Confreria. Mai bine adevărul pe jumătate decât o minciună.

Şi totuşi Ennius se interesa. De ce? Făcea el vreo legătură cu alte informaţii pe care le va fi căpătat? Bănuia Imperiul ceea ce bănuia el însuşi?

În decursul a două secole, Pământul se răsculase de trei ori. De trei ori atacase garnizoanele imperiale, sub stindardul unui pretins trecut glorios. De trei ori eşuase - bineînţeles - şi de n-ar fi fost Imperiul o orânduire luminată, iar Consiliile Galactice pline de tact, Pământul ar fi fost şters cu sânge de pe lista planetelor locuite.

De data asta situaţia ar fi putut fi diferită… Sau era diferită? Câtă încredere putea să aibă în cuvintele unui muribund, pe trei sferturi inconştient?

Ce importanţă avea? Oricum nu îndrăznea să întreprindă ceva. Nu putea decât să aştepte, îmbătrânea şi, după cum spusese Ennius, aceasta era o ocupaţie periculoasă pe Pământ. *Şaizeciul* era foarte aproape şi foarte puţini erau exceptaţi de la fatala scadenţă. Şi chiar şi pe acest bulgăre nenorocit, de pulbere arzândă, el dorea să trăiască.

Ajuns cu gândul aici, se culcă din nou şi, cu puţin înainte de-a adormi, se întrebă vag dacă nu cumva Stegarii interceptaseră convorbirea sa cu Ennius. Nu ştia atunci că Stegarii aveau alte surse de informaţie.

Se luminase de ziuă, şi tânărul tehnician al lui Shekt încă nu luase o hotărâre definitivă.

Îl admira pe Shekt, dar ştia foarte bine că tratamentul secret al unui voluntar neautorizat contravenea ordinului direct al Confreriei. Ordinul avea statut de Datină şi în consecinţă încălcarea lui era o crimă capitală.

Întoarse problema pe toate părţile. La urma urmelor, cine era acest pacient? Campania pentru recrutarea de voluntari fusese condusă cu grijă. Scopul ei era de-a oferi suficientă informaţie, ca şi de a înlătura bănuielile unor virtuali spioni imperiali, fără însă a încuraja cu adevărat voluntariatul. Societatea Stegarilor îşi trimitea oamenii ei la tratament - şi cu asta basta.

Atunci, cine îl trimisese pe acel om? Societatea Stegarilor, pentru a verifica loialitatea lui Shekt?

Sau era Shekt un trădător? Stătuse închis în birou mai devreme cu cineva în haine voluminoase - aşa cum poartă extratereştrii de teama contaminării radioactive.

Şi într-un caz şi-n celălalt, Shekt putea fi înfundat: şi de ce să se lase târât odată cu el? Era tânăr, având în faţa lui aproape patru decenii de viaţă. De ce să anticipeze Şaizeciul?

În plus, ar fi fost avansat… Iar Shekt era atât de bătrân. La următorul recensământ avea să fie luat oricum, aşa că nu-i făcea cine ştie ce rău. Practic, deloc.

Hotărârea era luată, întinse mâna după aparatul de transmisiune şi formă cifrul ce-l punea în legătură directă cu cabinetul particular al Înaltului Ministru al Pământului. După împărat şi Guvernator, acesta avea drept de viaţă şi de moarte asupra tuturor oamenilor de pe Pământ.

Era din nou seară când impresiile ceţoase din mintea lui Schwartz începură să prindă contur, răzbătând prin durerea ascuţită. Îşi aminti de călătoria spre clădirile joase, îngrămădite, de pe malul lacului, apoi de lunga aşteptare, ghemuit în spatele maşinii.

Şi apoi… ce? Mintea sa vâna lacomă imaginile leneşe… Da, veniseră să-l ia. Fusese dus într-o cameră cu instrumente şi cadrane şi cele două pilule… Asta era. Îi dăduseră nişte pilule, iar el le luase bucuros. Ce avea de pierdut? Dacă l-ar fi otrăvit, i-ar fi făcut o favoare.

Şi după aceea… nimic.

Ba da! Izolate străfulgerări în conştiinţă… Oameni care se aplecau asupra lui… Deodată îşi aminti de senzaţia rece a stetoscopului pe piept… O fată îi dăduse să mănânce.

Îl fulgeră deodată gândul că fusese operat şi, cuprins de panică, aruncă brusc cearceafurile de pe el şi se ridică în capul oaselor.

O fată se repezi imediat la el, punându-i mâinile pe umeri şi împingându-l înapoi pe pernă. Spunea ceva pentru a-l linişti, dar n-o înţelegea. Se încordă, încercând să se opună braţelor ei subţiri, dar în zadar. Nu avea suficientă putere.

Îşi ridică mâinile în dreptul ochilor. Păreau normale, îşi mişcă picioarele sub cearceafuri. Nu fuseseră amputate.

Se întoarse spre fată şi-i vorbi fără prea mare speranţă.

— *Tu* cel puţin mă înţelegi? Ştii unde mă aflu?

Nu-şi recunoştea propria voce.

Fata zâmbi şi-şi revărsă asupra lui un torent de sunete plăcute, dar fără sens. Schwartz gemu. Intră apoi bărbatul în vârstă, cel care-i dăduse pilulele. Cei doi vorbiră între ei o vreme, după care, întorcându-se, fata arătă înspre buzele lui, îndemnându-l să vorbească.

— Poftim? întrebă Schwartz.

Ea dădu repede din cap, cu chipul strălucind de bucurie. Fără să vrea, Schwartz simţi că-i face plăcere să-l privească.

— Vrei să vorbesc?

Bărbatul se aşeză alături pe pat şi-i făcu semn să deschidă gura. Aaa… făcu el, iar Schwartz repetă: aaa… Degetele străinului îi lunecau pe gât, masându-i mărul lui Adam.

— Ce este, se burzului Schwartz când apăsarea încetă. Vă surprinde că vorbesc? Drept cine mă luaţi?

Zilele treceau şi Schwartz învăţă câteva cuvinte. Bărbatul era doctorul Shekt - primul om pe care-l ştia după nume de când păşise peste păpuşa de cârpe. Fata era Pola, fiica lui. Schwartz descoperi că nu mai avea nevoie să se bărbierească. Nu-i mai creştea păr pe faţă. Descoperirea îl sperie. Oare îi crescuse vreodată?

Puterea îi revenea cu repeziciune, îl lăsau acum să se îmbrace şi să umble prin cameră şi-i dădeau să mănânce şi altceva pe lângă terci.

Să fi fost vorba de o amnezie? Pentru asta îl tratau? Era lumea asta normală, firească, în timp ce lumea pe care şi-o amintea nu era decât închipuirea unui creier bolnav?

Nu-l lăsau niciodată să iasă din cameră, nici măcar pe coridor. Era prizonier deci? Comisese poate o crimă?

Nu există singurătate mai cumplită decât a aceluia care rătăceşte fără sens pe coridoarele întortocheate ale propriei sale minţi, în temniţa căreia nimeni nu poate pătrunde să-l

salveze. Nu există om mai neajutorat decât cel ce şi-a pierdut memoria.

Pola se distra învăţându-l cuvinte. Pe el nu-l uimea uşurinţa cu care le reţinea, îşi amintea că avusese o memorie extraordinară. În această privinţă, cel puţin, se pare că nu se înşela. După două zile, înţelegea propoziţii simple. După trei, se putea face înţeles.

În a treia zi fu de-a dreptul uluit. Shekt îl învăţa să socotească şi-l punea să rezolve exerciţii. Schwartz răspundea, iar Shekt verifica timpul cu ajutorul unui cronometru şi-l înregistra cu mişcări rapide de stilou. La un moment dat, Shekt îi explică noţiunea de „logaritm” şi-i ceru să-i spună logaritmul lui doi.

Schwartz îşi căută cuvintele. Vocabularul îi era încă foarte restrâns, aşa că trebuia să-l completeze prin gesturi.

— Eu… nu… spune. Răspuns… nu… număr.

Shekt încuviinţă încântat:

— Nu e un număr întreg. Parte dintr-unul, parte dintr-altul.

Schwartz înţelese că Shekt îi confirmase răspunsul: nu era un număr întreg, ci fracţionar. Continuă:

— Zero virgulă trei zero unu zero trei… şi… multe… numere.

— De ajuns!

Rămase înmărmurit. Cum de ştiuse răspunsul? Era sigur că nu mai auzise niciodată de logaritmi, şi totuşi răspunsul îi venise în minte de îndată ce auzise întrebarea. Habar n-avea cum calculase. Ca şi cum mintea sa ar fi fost o entitate independentă, vorbind prin gura lui.

Sau poate fusese matematician înainte de a-şi pierde memoria?

Aşteptarea i se părea din ce în ce mai grea. Simţea că trebuie să iasă în lume, silind-o să-i dea un răspuns. Nu-l putea afla stând închis în această cameră unde (gândul îl săgetă brusc) nu era decât un cobai.

Şansa i se oferi în cea de-a şasea zi. Începură să aibă prea multă încredere în el şi odată, la plecare, Shekt nu mai încuie uşa. Dacă de obicei uşa se închidea atât de etanş încât dispărea până şi linia ce-o delimita de perete, de data asta ea lăsa liber un spaţiu de aproape o jumătate de centimetru.

Aşteptă puţin pentru a se asigura că Shekt nu avea să revină imediat şi apoi îşi duse mâna în dreptul luminiţei ce pâlpâia uşor, cum îi văzuse pe ei făcând. Uşa se deschise lin, fără zgomot… Coridorul era gol.

Aşa reuşi Schwartz să „evadeze”.

Nu avea cum să ştie că, în timpul celor şase zile ale şederii sale aici, se aflase tot timpul sub supravegherea unor agenţi ai Societăţii Stegarilor.

6.
TEMERI ÎN NOAPTE

Noaptea, palatul Guvernatorului era ca un tărâm de basm. Florile nopţii (toate aduse de pe alte planete) îşi deschideau petalele albe, cărnoase, în ghirlande ce-şi trimiteau miresmele delicate până la zidurile palatului. În lumina polarizată a lunii, împletiturile de silicaţi artificiali, încrustate cu măiestrie în aliajul de aluminiu fără pată din care era construit palatul, aruncau o lumină violacee pe luciul metalic din jur.

Ennius privi la stele. Pentru el, doar ele erau cu adevărat frumoase - pentru că însemnau Imperiul.

Firmamentul Pământului era de un tip intermediar. Nu avea strălucirea insuportabilă a cerurilor din Lumile Centrale, unde stelele se întreceau unele pe altele într-o competiţie orbitoare, spulberând întunecimea nopţii într-o explozie de lumină. Nu avea nici măreţia solitară a boltelor de la periferie, unde pânza de întuneric era rareori întreruptă de luciul palid al vreunei stele orfane. Galaxia apărea acolo ca o lentilă lăptoasă, cu stelele pierdute într-o pulbere diamantină.

De pe Pământ vedeai deodată două mii de stele. Ennius privi la Sirius, în jurul căruia gravita una din cele zece planete, foarte populate, ale Galaxiei.

Era Arcturus, capitala sectorului în care se născuse el. Soarele de pe Trantor, capitala Imperiului, era pierdut undeva în Calea Lactee. Chiar şi la telescop nu apărea decât ca o lumină puternică.

Simţi atingerea uşoară a unei mâini, şi mâna sa se ridică s-o cuprindă.

— Flora? şopti el.

— Ea, din fericire, sună vocea uşor amuzată a soţiei sale. Ştii că n-ai dormit de când te-ai întors din Chica? Şi mai ştii că e aproape ziuă?… Să-ţi comand micul dejun aici?

— De ce nu?

Îi zâmbi tandru, încercând să descopere în întuneric bucla de păr castaniu ce-i luneca pe obraz.

— Şi trebuie să veghezi alături de mine, întunecând cei mai frumoşi ochi din Galaxie?

Flora îşi eliberă şuviţa şi-i răspunse blând:

— Te străduieşti chiar tu să-i umbreşti cu dulcegăriile tale. Te-am mai văzut însă în starea asta, încât să nu-ţi închipui că mă poţi păcăli. Ce griji te-au ţinut treaz, dragul meu?

— Cele obişnuite. Că te-am înmormântat aici când orice curte de vicerege din Galaxie s-ar mândri cu tine.

— Ei, lasă! Haide, Ennius, nu încerca să mă duci.

Ennius clătină din cap.

— Nu ştiu. Cred că e vorba de un amestec de mici enigme ce au reuşit în cele din urmă să-mi dea dureri de cap. Pe de-o parte Shekt cu sinapsificatorul său. Pe urmă arheologul ăsta, Arvardan, cu teoriile lui. Şi altele, şi altele. Dar ce importanţă are, Flora… N-am niciun rost aici.

— La ora asta, nu-i oricum momentul să-ţi pui la încercare moralul.

Ennius scrâşni.

— Pământenii ăştia blestemaţi! De ce trebuie să fie ei, o mână de oameni, o asemenea povară pentru Imperiu? Ţi-aminteşti, Flora, cum m-a prevenit bătrânul Faroul, predecesorul meu, atunci când am fost numit Guvernator, că este un post foarte greu? Avea dreptate. Ba chiar pot spune că nu m-a prevenit îndeajuns. Atunci am râs de el şi-n gând l-am etichetat drept un senil incapabil. Pe când eu eram tânăr, energic, îndrăzneţ. Eu aveam să mă descurc…

Se opri, pierdut în gânduri, apoi continuă fără o legătură aparentă:

— Şi totuşi, există atâtea dovezi disparate care, împreună, par să indice că pământenii nutresc din nou vise de rebeliune.

Îşi ridică privirea.

— Ştii ce susţine doctrina Stegarilor? Că Pământul a fost odată singurul cămin al umanităţii şi că este centrul neîndoielnic al rasei, adevărata întruchipare a Omului?

— Bine, dar asta ne-a spus şi Arvardan cu două seri în urmă, nu? Cel mai bine în asemenea situaţii este să-l laşi pe respectivul să spună tot ce gândeşte.

— Într-adevăr, vorbi Ennius posomorât, dar chiar şi aşa, el nu a vorbit decât despre trecut, pe când Stegarii se referă şi la viitor. Pământul, spun ei, va fi încă o dată centrul rasei. Pretind chiar că această a Doua Împărăţie a Pământului e pe-aproape. În profeţiile lor se spune că Imperiul va fi distrus de o catastrofă generală, în urma căreia Pământul va triumfa, revenind la întreaga sa glorie primitivă - şi aici vocea lui Ennius începu să tremure - de lume înapoiată, barbară, cu un soi bolnav. De trei ori au dus aceste absurdităţi la răscoală, şi distrugerile cauzate Pământului nu i-au clintit câtuşi de puţin în credinţa lor prostească.

— Sunt nişte bieţi amărâţi, pământenii ăştia, spuse Flora. Dacă-şi pierd Credinţa, ce le mai rămâne? Sunt privaţi de orice altceva - de o lume normală, de o viaţă decentă. Sunt lipsiţi chiar şi de demnitatea unui statut de egalitate cu restul Galaxiei. Aşa încât se refugiază şi ei în vise. Nu poţi să-i condamni.

— Ba da, strigă Ennius cu aprindere, ia să lase visele şi să lupte pentru a fi asimilaţi. Ei nu neagă că sunt altfel decât ceilalţi. Ei nu vor decât să înlocuiască „inferiori” cu „superiori” şi nu te poţi aştepta ca restul Galaxiei să fie de acord. N-au decât să renunţe la spiritul lor de clică, la Datinile lor retrograde şi dezgustătoare. Să devină şi ei *oameni*, şi vor fi trataţi ca atare. Sau n-au decât să rămână

pământeni, dar atunci să nu ceară mai multă consideraţie. Nu asta contează însă acum. Ce este, de exemplu, cu sinapsificatorul acela? Iată un ghimpe ce nu mă lasă să dorm.

Ennius se încruntă gânditor spre răsărit, unde o lumină lăptoasă cotropea treptat întunericul.

— Sinapsificatorul?… Nu-i instrumentul de care vorbea Arvardan la cină? Pentru el te-ai dus la Chica?

Ennius încuviinţă.

— Şi ce-ai descoperit?

— Ei bine, absolut nimic. Îl cunosc pe Shekt. Îl cunosc foarte bine. Pot să-mi dau seama când e în largul lui şi când nu. Ascultă-mă Flora, omul ăsta era mort de spaimă cât timp a vorbit cu mine, iar când am plecat, a transpirat de fericire. Nu-mi place deloc misterul ăsta.

— Dar maşina funcţionează?

— Ce, sunt neurofizician ca să ştiu? Shekt zice că nu. M-a sunat să-mi spună că un voluntar era gata să moară. Dar nu l-am crezut. Era emoţionat! Ba mai mult. Era triumfător! Sau voluntarul era în afară de pericol şi experienţa reuşise, sau nu mai ştiu eu cum arată un om fericit… Spune-mi atunci, de ce m-a minţit? Crezi că sinapsificatorul funcţionează? Crezi că va crea o rasă de genii?

— Dar de ce-l ţine secret?

— Ah! De ce? Nu înţelegi? De ce a eşuat Pământul în revoltele sale? Luptau contra unor forţe infinit superioare, nu? Dar dacă ar creşte nivelul de inteligenţă al pământenilor? De două ori. De trei ori. Vor mai fi superiori adversarii lor?

— Oh, Ennius!

— S-ar putea să ajungem în situaţia unor maimuţe care atacă oameni. Ce-ar mai conta atunci superioritatea numerică?

— Te lupţi cu morile de vânt. N-ar putea ascunde aşa ceva. Poţi cere oricând Biroului Provinciilor Spaţiale să-ţi

trimită câţiva psihologi care să testeze pământenii la întâmplare. Orice creştere anormală a coeficientului de inteligenţă ar fi detectată numaidecât, nu?

— Cred că da... Dar s-ar putea să nu fie asta. Nu sunt sigur de nimic, Flora, decât că se anunţă o răscoală. Ceva de genul celei din 750, dar mai periculoasă probabil.

— Eşti pregătit să-i faci faţă? Vreau să spun, dacă eşti atât de sigur...

— Pregătit? Ennius râse crispat. Sunt. Garnizoana e pregătită şi complet echipată. Am făcut tot ce era posibil cu materialul de care dispun. Dar, Flora, nu vreau o răscoală. Nu vreau să rămân în istorie drept Guvernatorul Răscoalei. Nu vreau ca numele meu să fie asociat cu moarte şi masacre. Voi fi decorat pentru asta, dar peste un secol voi figura în cărţile de istorie ca un tiran sângeros. Ce s-a întâmplat cu Viceregele din Santanni din secolul al VI-lea? Ce altceva putea face, chiar dacă au trebuit să moară milioane? Atunci a fost decorat, dar cine mai are astăzi un cuvânt bun pentru el? Aş prefera ca urmaşii să mă ştie drept cel care a împiedicat o răscoală, salvând vieţile nemernice a douăzeci de milioane de nebuni.

Tonul său arăta că nu avea mari speranţe în această privinţă.

— De ce eşti aşa de sigur că n-ai să poţi, Ennius?

Se aşeză alături, plimbându-şi degetele pe obrazul lui.

El le prinse şi le ţinu strâns.

— Cum să pot? Totul e împotriva mea. Însuşi Biroul se aruncă în luptă de partea fanaticilor Pământului, trimiţându-l aici pe Arvardan.

— Dar, dragul meu, arheologul ăsta nu poate fi capabil de ceva atât de îngrozitor. E drept că vorbeşte ca un maniac, dar ce rău poate face?

— Cum, nu-ţi dai seama? Vrea să adune probe în sensul că Pământul a fost într-adevăr vatra umanităţii, alimentând

astfel activitatea subversivă a pământenilor, oferindu-i o bază ştiinţifică.

— Opreşte-l, atunci.

— Nu pot. Poftim, ăsta-i adevărul. În teorie, viceregii pot face orice, dar lucrurile nu stau tocmai aşa. Arvardan are o permisiune în scris din partea Biroului Provinciilor Spaţiale. Este aprobată de împărat; în felul acesta, poate trece peste capul meu. Eu nu pot decât să mă adresez Consiliului Central, ori asta ar dura luni de zile… Şi ce motive aş putea invoca? Pe de altă parte, dacă aş încerca să-l opresc cu forţa, aş săvârşi un act de nesupunere, şi ştii ce repede înlătură Consiliul Central un guvernator atunci când consideră că respectivul şi-a depăşit atribuţiile, de când cu Războiul Civil din anii optzeci. Şi ce-aş realiza? Aş fi înlocuit de altcineva, care n-ar cunoaşte câtuşi de puţin situaţia, iar Arvardan şi-ar continua nestingherit cercetările.

Şi încă nu ţi-am spus ce-i mai grav, Flora. Ştii cum are de gând să dovedească vechimea Pământului? Ia încearcă să ghiceşti.

Flora surâse.

— Râzi de mine, Ennius. Cum să ghicesc? Doar nu sunt arheolog. Presupun că o să dezgroape statui sau oase şi o să le stabilească vechimea pe baza radioactivităţii lor, sau ceva de genul acesta.

— Ar fi bine să fie aşa. Arvardan mi-a spus însă ieri că intenţionează să pătrundă în regiunile radioactive ale Pământului. Vrea să dezgroape obiecte ale culturii primitive, să demonstreze că ele datează dintr-o perioadă anterioară celei în care solul Pământului a devenit radioactiv - pentru că aşa susţine el, că radioactivitatea a fost produsă de om - şi astfel să stabilească vechimea acelei perioade.

— Dar cam aşa ceva am spus şi eu.

— Ştii ce-nseamnă să pătrunzi în regiunile radioactive? Sunt Interzise. Este una din Datinile cele mai importante ale

pământenilor. Nimeni nu poate pătrunde în Teritoriile Interzise şi toate terenurile radioactive sunt Interzise.

— Asta-i foarte bine. Arvardan va fi oprit de pământenii înşişi.

— Foarte frumos! Va fi oprit de Înaltul Ministru! Şi cum o să-l putem convinge vreodată că n-a fost vorba de un proiect finanţat de guvern, că Imperiul nu încurajează deliberat sacrilegiul?

— Înaltul Ministru nu poate fi atât de susceptibil.

— Nu poate?

Ennius se trase înapoi, privindu-şi uimit soţia. Noaptea se subţiase devenind cenuşie, şi el abia îi putea distinge chipul.

— Eşti de o naivitate înduioşătoare. Bineînţeles că este atât de susceptibil. Ştii ce s-a întâmplat cam cu ăă... cincizeci de ani în urmă? Am să-ţi povestesc şi ai să judeci singură.

Pământenii refuzau sistematic orice simbol al dominaţiei imperiale, datorită teoriei lor că Pământul ar fi stăpânul de drept al Galaxiei. S-a întâmplat însă ca tânărul Stannell al 11-lea - împăratul minor care era puţin smintit şi a fost asasinat, ţi-aminteşti! - să ordone aplicarea blazonului împăratului în Camera Consiliului lor din Washenn. Ordinul în sine era îndreptăţit, blazonul fiind prezent în toate camerele Consiliilor Planetare din Galaxie, ca simbol al unităţii imperiale. Dar ce s-a întâmplat în acest caz? În ziua în care a fost înălţat blazonul, în oraş au izbucnit revolte în masă.

Fanaticii din Washenn au doborât blazonul şi s-au repezit înarmaţi asupra garnizoanei. Stannell al 11-lea era suficient de nebun pentru a cere ca ordinul să fie respectat, chiar dacă asta ar fi însemnat masacrarea tuturor pământenilor. A fost însă asasinat mai înainte să-şi ducă la îndeplinire intenţia, iar Edard, succesorul său, a contramandat ordinul iniţial. Pacea s-a instaurat din nou.

— Vrei să spui, exclamă Flora neîncrezătoare, că blazonul imperial nu a fost pus la loc?

— Chiar asta vreau să spun. Pământul e singurul din milioanele de planete ale Imperiului care nu are blazonul în Camera de Consiliu. Această nenorocită de planetă pe care ne aflăm acum. Şi chiar şi astăzi, dacă am încerca din nou, ei ar lupta până la unul să ne împiedice. Iar tu mă întrebi dacă sunt susceptibili. Îţi spun că sunt nebuni.

Urmă un interval de tăcere, după care zorii cenuşii fură din nou tulburaţi de vocea nesigură a Florei.

— Ennius?

— Da.

— Pe tine nu te preocupă eventualitatea unei revolte numai pentru că ţi-ar distruge reputaţia. N-aş fi vrednică să-ţi fiu soţie dacă nu ţi-aş putea pătrunde în gânduri şi am impresia că ţi-e frică de ceva realmente periculos pentru Imperiu… Nu trebuie să-mi ascunzi nimic, Ennius. Te temi că pământenii ar putea *câştiga*.

— Flora, nu vreau să vorbesc despre asta, spuse Ennius cu o expresie chinuită. Nu e nici măcar o bănuială… Poate că patru ani pe planeta asta înseamnă prea mult pentru orice om normal. De ce totuşi sunt pământenii atât de siguri?

— De unde ştii că sunt?

— O, sunt! Am şi eu sursele *mele* de informaţie. La urma urmelor, au fost zdrobiţi de trei ori. N-au cum să-şi mai facă iluzii. Şi totuşi, ei continuă lupta încrezători, înfruntând două sute de milioane de planete, fiecare din ele mai puternice decât a lor. Să fie oare atât de înrădăcinaţi în credinţa faţă de un Destin sau vreo Forţă supranaturală - ceva care să aibă înţeles doar pentru ei… Poate că… poate că… poate că…

— Poate ce, Ennius?

— Poate că îşi au armele lor.

— Arme care să îngăduie unei singure planete să învingă două sute de milioane? Eşti într-adevăr un alarmist. Nu există o asemenea armă.

— Ţi-am pomenit de sinapsificator.

— Iar eu ţi-am spus ce trebuie să faci în această privinţă. Mai cunoşti vreun alt gen de armă pe care-ar putea-o folosi?

— Nu, răspunse Ennius fără convingere.

— Tocmai. Nu există o asemenea armă. Am să-ţi spun eu ce să faci, dragul meu. Iei legătura cu Înaltul Ministru, avertizându-l de bună credinţă în privinţa planurilor lui Arvardan şi îndemnându-l, neoficial, să nu-i acorde permisiunea. Asta va înlătura - sau cel puţin aşa s-ar cuveni - orice bănuială că Guvernul Imperial ar fi amestecat în această prostească violare a datinilor lor. În acelaşi timp, îl vei opri pe Arvardan, fără să intervii direct. Apoi ceri Biroului să-ţi trimită doi psihologi capabili - sau mai bine cere patru, să fii sigur că-ţi trimit doi - şi-i pui să testeze dacă e într-adevăr ceva în legătură cu sinapsificatorul… Iar, de ce încă s-ar mai putea ivi - se pot îngriji soldaţii noştri, şi posteritatea s-o lăsăm în plata ei. Ce-ar fi acum să te culci puţin? Lăsăm în jos speteaza scaunului, te-nveleşti cu blana asta, iar când te trezeşti îţi trimit micul dejun. La lumina zilei vei vedea altfel lucrurile.

Aşa încât, după ce veghease o noapte întreagă, Ennius adormi cu cinci minute înainte de răsăritul soarelui.

Opt ore mai târziu, Înaltul Ministru afla de Bel Arvardan şi de misiunea sa - de la însuşi Guvernatorul.

7.
CONVERSAŢIE CU NEBUNI?

Cât despre Arvardan, singura lui preocupare era cum să-şi organizeze timpul liber. Nava sa, *Ophiuchus*, nu avea să sosească mai devreme de cel puţin o lună, şi de acest timp putea dispune cum dorea.

În cea de-a şasea zi de la sosirea pe Everest, se îmbarcă pe cea mai mare navă stratosferică cu reacţie a Companiei de Zbor Terriene, cu destinaţia Washenn - capitala Pământului.

Dacă preferase o cursă obişnuită rapidului crucişător spaţial pus la dispoziţia sa de Ennius, aceasta se datora unei legitime curiozităţi de străin şi arheolog pentru viaţa obişnuită a locuitorilor de pe o planetă ca Pământul.

Mai exista însă un motiv.

Arvardan era din Sectorul Sirian, cunoscut pentru antiterrismul său în întreaga Galaxie. Şi totuşi, îi plăcea să creadă că nu se lăsase orbit de această prejudecată. Ca om de ştiinţă, ca arheolog, nu-şi putea permite. Sigur, se obişnuise să-şi reprezinte pământenii în anumite tipare caricaturale, şi chiar şi acum cuvântul „pământean” îi suna urât. Nu era însă realmente pornit împotriva lor.

Cel puţin, nu în mod conştient. De exemplu, dacă vreodată se întâmplase ca un pământean să-şi exprime dorinţa de a lua parte la o expediţie de-a sa sau de a lucra pentru el într-o calitate oarecare - şi dacă şi avea pregătirea şi capacitatea necesare - îl primea. Dacă exista un post vacant, totul se aranja. Şi, desigur, dacă asta nu deranja prea mult pe ceilalţi membri ai expediţiei. Aici era cuiul. De obicei, colegii săi obiectau şi atunci ce mai putea face?

Acum, reflectă el, nu ar fi avut nimic împotrivă să ia masa cu un pământean, sau, la nevoie, chiar să împartă

camera cu el, dacă respectivul era destul de curat şi de sănătos. De fapt, gândi el, l-ar fi tratat ca pe oricare altul. Desigur, nu putea nega faptul că un pământean rămânea pentru el un pământean. N-avea ce face. Era rezultatul unei copilării petrecute într-un mediu pătruns de o intoleranţă atât de totală, încât nici nu mai era percepută ca atare, iar axiomele lui îţi deveneau o a doua natură. Abia când te detaşai de lumea aceea îţi dădeai seama de fanatismul ei.

Acum avea prilejul să se pună la încercare. Era înconjurat în exclusivitate de pământeni şi se simţea perfect normal - aproape. Ei, doar ceva mai conştient de sine.

Privi în jur, la figurile comune ale celorlalţi pasageri. Exista credinţa că pământenii sunt altfel decât lumea cealaltă, dar, se întrebă el, i-ar fi putut deosebi dacă i-ar fi întâlnit undeva, din întâmplare? Nu, îşi zise. Femeile nu arătau rău... Arvardan se încruntă. Exista totuşi o limită a toleranţei. Mezalianţele, de exemplu, erau excluse.

Chiar şi aeronava era, din punctul său de vedere, o construcţie deficitară. Funcţiona, e drept, pe bază de energie atomică, dar principiul nu era nici pe departe corect aplicat. Reactorul, de exemplu, nu era perfect izolat. Realiză însă că, pentru pământeni, prezenţa întâmplătoare a unor raze gamma în atmosferă şi a unei mai mari densităţi neutronice s-ar fi putut să conteze mai puţin.

Fu atras apoi de priveliştea ce-i desfăta privirea. De la purpuriul întunecat al limitei superioare a stratosferei, Pământul oferea un spectacol fabulos. Suprafaţa sa, înecată în ceaţă, întreruptă ici şi colo de petecele norilor însoriţi, părea un deşert portocaliu. În urma lor rămânea pânza pufoasă a nopţii, ale cărei umbre întunecate erau alungate din loc în loc de strălucirea zonelor radioactive.

Atenţia îi fu deodată atrasă de râsetele celorlalţi. Centrul veseliei generale părea să fie un cuplu în vârstă. Arătau destul de robuşti amândoi şi erau tot un zâmbet.

Arvardan îşi atinse vecinul cu cotul:

— Despre ce-i vorba?

Vecinul se opri din râs pentru a-i răspunde:

— Sunt căsătoriţi de patruzeci de ani şi acum fac Turul.

— Turul…?

— Da, nu ştii? Turul în jurul Pământului.

Bătrânelul, cu chipul îmbujorat de plăcere, îşi povestea întâmplările şi impresiile. Soţia sa intervenea din când în când, făcând precizări minuţioase, lipsite de orice importanţă, dar emise şi acceptate cu cea mai bună dispoziţie. Ceilalţi ascultau cu mare atenţie, încât Arvardan îşi zise că pământenii sunt la fel de buni şi omenoşi ca orice alt popor din Galaxie.

Cineva întrebă:

— Şi când sunteţi programaţi pentru *Şaizeci*?

— Cam peste o lună, veni repede răspunsul, iar cel ce-l dăduse nu părea nici surprins, nici indispus. Pe şaisprezece noiembrie.

— Ei, continuă cel ce pusese întrebarea, sper să aveţi o zi frumoasă. Tatei i-a venit vremea într-o blestemată zi ploioasă - nici c-am mai văzut una la fel. Eu îl însoţeam - ştiţi cum e, într-o asemenea zi nu vrei să fii singur - iar el s-a plâns de ploaie tot timpul drumului. Eram într-o maşină deschisă, aşa că ne-a udat până la piele. - „Ascultă”, i-am zis, „de ce te plângi *dumneata*, tată? Doar eu sunt cel care trebuie să se întoarcă.”

Se stârni un hohot general, căruia cuplul aniversat i se alătură din toată inima.

Pe Arvardan îl treceau fiori, pe măsură ce o bănuială îngrozitoare i se cuibărea în suflet. Se adresă vecinului său:

— Acest *Şaizeci* despre care se vorbeşte aici înseamnă cumva eutanasie? Adică la a şaizecea aniversare eşti înlăturat, nu?

Vocea lui Arvardan scăzu uşor când vecinul său, înăbuşindu-şi ultimul hohot de râs, se întoarse către el şi-l fixă cu o privire lungă şi bănuitoare.

— Dar dumneata ce crezi că înseamnă? îi zise acesta în cele din urmă.

Arvardan făcu un gest nelămurit şi zâmbi prosteşte. Aflase de acest obicei, dar numai într-un mod teoretic. Ceva ce sta scris într-o carte. Ceva ce constituia subiectul unei dizertaţii. Abia acum era pătruns de faptul că era o realitate ce se aplica unor fiinţe omeneşti, că bărbaţii şi femeile ce-l înconjurau nu aveau voie, după datină, să trăiască peste vârsta de şaizeci de ani.

Bărbatul de lângă el îl fixa încă.

— Ei, amice, dar de unde eşti? Acolo, la voi, nu se ştie de *Şaizeci*?

— Noi îi spunem Scadenţă, îngână Arvardan cu voce stinsă. Sunt din partea aceea, şi arătă cu degetul undeva, în spate.

După o vreme, celălalt îşi retrase privirea grea, întrebătoare. Arvardan îşi ţugui buzele dispreţuitor. Oamenii aceştia erau bănuitori. Cel puţin, din acest punct de vedere, caricatura corespundea realităţii.

Bătrânelul vorbea din nou, arătând spre joviala sa consoartă:

— Merge şi ea cu mine. Îi vine rândul abia peste trei luni, dar zice că n-are rost să mai aştepte şi că putem foarte bine să plecăm împreună. Nu-i aşa, Chubby?

— O, desigur, gânguri ea, rumenindu-se la chip. Copiii noştri sunt toţi căsătoriţi şi la casele lor. Le-aş fi o povară. Şi pe urmă, viaţa tot n-ar mai avea niciun farmec fără bătrânelul meu, aşa că o să ne ducem odată.

La aceste cuvinte, pasagerii se afundară în tot felul de calcule cu privire la timpul ce rămânea fiecăruia - un proces complicat, necesitând transformări de luni în zile - ce iscară tot felul de dispute între cuplurile respective.

Un individ mărunt, purtând nişte haine strânse pe corp, cu o expresie îndârjită pe faţă spuse pe un ton ferm:

— Mai am exact doisprezece ani, trei luni şi patru zile. Doisprezece ani, trei luni şi patru zile. Nici o zi în plus sau în minus.

Cuvintele lui primiră o replică de bun simţ.

— Dacă, bineînţeles, nu mori mai înainte.

— Prostii, spuse el imediat. N-am nici cea mai mică intenţie să mor mai înainte. Arăt eu ca unul căruia să i se întâmple aşa ceva? Voi mai trăi doisprezece ani, trei luni şi patru zile şi vreau să-l văd pe-acela care are îndrăzneala să mă contrazică.

Arăta de-a dreptul fioros. Un tânăr zvelt şi cam filfizon îşi luă de la buze ţigara lungă, spunând cu un glas ce te înfiora:

— Frumos din partea celor ce-şi calculează termenul cu precizie de o zi. Mulţi însă trăiesc mai mult decât au dreptul.

— O, bineînţeles, spuse un altul şi întreaga asistenţă încuviinţă cu un aer indignat.

— Nu aş avea nimic împotrivă, continuă tânărul, însoţindu-şi pufăitul cu un arabesc complicat al mâinii, menit în esenţă a scutura scrumul, nu aş avea nimic împotrivă dacă un bărbat sau o femeie ar dori să-şi prelungească termenul până la următoarea Zi de Consiliu, mai ales dacă au de rezolvat anumite lucruri. Mă refer doar la acei viermi, acele târâturi, acei paraziţi care încearcă să se fofileze până la Recensământul următor, luându-le urmaşilor pâinea de la gură.

Părea să ia asta drept un afront personal.

Arvardan interveni politicos:

— Bine, dar nu se cunoaşte vârsta fiecăruia? Nu se poate depăşi cu prea mult respectiva zi de naştere, nu?

Se aşternu o tăcere deplină, nu lipsită de dispreţ pentru naivitatea vorbitorului. În sfârşit, cineva încercă plin de tact să pună capăt discuţiei:

— Ei, după şaizeci de ani, viaţa tot nu mai are farmec, îmi închipui.

— Nu şi dac-ai fost fermier, îl contrazise altul energic. După ce-ai trudit la câmp o jumătate de veac, doar nebun să fii să nu jinduieşti după o amânare. Ce justificare pot avea însă funcţionarii, sau oamenii de afaceri?

Bărbatul mai în vârstă, a cărui aniversare matrimonială declanşase întreaga discuţie, se încumetă în sfârşit să-şi spună şi el părerea, încurajat probabil de faptul că nu avea nimic de pierdut, fiind o victimă iminentă a *Şaizeciului*.

— Totul depinde de ce relaţii ai, spuse el, clipind cu subînţeles. Cunosc pe cineva care a împlinit şaizeci de ani la un an după Recensământul din 820. Când a fost luat, avea şaizeci şi nouă de ani. *Şaizeci* şi nouă! Ce ziceţi de asta?

— Cum a reuşit?

— Avea ceva bani, iar fratele său făcea parte din Societatea Stegarilor. Cu o asemenea combinaţie îţi poţi permite orice.

Opinia sa se bucură de aprobare unanimă.

— Ascultaţi, vorbi din nou tânărul cu ţigara, pe acelaşi ton afectat. Am avut un unchi care a trăit un an în plus - doar un an. Era unul din indivizii ăia egoişti care nu vor s-o ia din loc, cunoaşteţi genul. Puţin le pasă de noi, ceilalţi… Eu nu ştiam de treaba asta, căci altfel, vă rog să mă credeţi, l-aş fi dat în gât, că doar atunci când îţi vine timpul, trebuie să te duci. Aşa e echitabil faţă de tânăra generaţie. În fine, până la urmă l-au prins. Şi prima chestie, ce credeţi? Ne cheamă Confreria, pe mine şi pe fratele meu, întrebându-ne de ce l-am ascuns. La naiba, am răspuns, habar n-am avut; niciunul din ai mei nu ştia. Le-am spus că nu-l văzusem de zece ani. Tata ne-a susţinut şi el. Cu toate astea, tot ne-au amendat cu cinci sute de credite. Aşa-i când n-ai niciun „sfânt”.

Pe chipul lui Arvardan se citea o groază crescândă. Nu erau în toate minţile oamenii aceştia, de priveau moartea cu atâta uşurinţă, de-şi urau prietenii şi rudele care încercau să scape de ea? Nu cumva nimerise pe o navă ce transporta nebuni la un azil - ori la moarte? Sau erau totuşi pământeni normali?

Vecinul îl fixa din nou încruntat, vocea lui întrerupându-i gândurile:

— Ei, amice, ce-nseamnă „din partea aceea”?

— Poftim?

— Te-am întrebat de unde eşti. Ai spus „din partea aceea”. Ce-nseamnă asta, mă rog?

Arvardan se văzu asaltat de privirile tuturor, devenite brusc bănuitoare. Îl credeau poate un membru al Societăţii Stegarilor? Văzuseră în întrebările lui nada unui agent provocator?

Răspunse dintr-o pornire de sinceritate:

— Nu sunt de pe Pământ. Sunt Bel Arvardan din Baronn, Sectorul Sirius. Pe dumneata cum te cheamă?

Şi-i întinse mâna.

Parcă ar fi aruncat o capsulă cu exploziv atomic în mijlocul navei. Prima expresie de groază mută de pe chipul fiecăruia se transformă repede într-o căutătură de cumplită ură ce părea să-l străpungă. Bărbatul cu care împărţise locul se ridică ţeapăn şi se ghemui pe un alt loc, şi perechea ce-l ocupa se înghesui imediat primindu-l alături. Oamenii îi întorceau spatele. Se vedea împresurat de umerii lor ostili. Câteva clipe, Arvardan clocoti de indignare. Să-l trateze pe *el* astfel nişte pământeni, auzi, *pământeni!* Le oferise prietenia sa. El, un sirian, binevoise să se coboare la ei, iar ei îl respinseseră.

Cu un efort de voinţă, reuşi să se calmeze. Era clar că bigotismul nu acţiona niciodată într-un singur sens, că ura hrănea la rându-i ură!

Deveni conştient de prezenţa unei persoane străine şi se întoarse prost dispus:

— Ce este?

Era tânărul cu ţigara. Tocmai îşi aprindea încă una, în timp ce-i spunea:

— Salut. Mă numesc Creen… Nu trebuie să te simţi jignit de ieşiri din astea.

— Nimeni nu mă poate jigni pe mine, îl repezi Arvardan, căruia nu-i prea plăcea compania individului şi nici nu era dispus să primească sfaturi protectoare de la un pământean.

Dar simţul lui Creen nu era suficient de ascuţit pentru a percepe nuanţele mai delicate. Îşi aprinse ţigara pufăind cu putere, şi scutură scrumul peste braţul fotoliului, direct în mijlocul culoarului dintre scaune.

— Sunt nişte provinciali! şopti el cu dispreţ. O adunătură de ţărani… Le lipseşte perspectiva galactică. Nu-i lua-n seamă… Uită-te la mine. Eu am o altă filozofie. Trăieşte şi lasă-i şi pe alţii să trăiască, aşa zic eu. Ce-am eu cu extratereştrii? Dacă se poartă bine cu mine, mă port şi eu bine cu ei. Ce naiba… Nu-i vina lor că sunt extratereştri, cum nu-i nici vina mea că m-am născut pe Pământ. Eşti de acord cu mine?

Şi-l bătu familiar pe braţ.

Arvardan încuviinţă, înfiorându-se la atingerea lui. Contactul cu un om căruia-i părea rău că scăpase prilejul de a grăbi moartea unchiului nu-i producea nicio plăcere, chiar făcând abstracţie de originea planetară.

Creen se rezemă confortabil în fotoliu.

— Mergi la Chica? Cum spuneai că te cheamă? Albadan?

— Arvardan. Da, merg la Chica.

— Acolo locuiesc eu. Cel mai grozav oraş de pe Pământ. Stai mult?

— Poate, încă nu m-am hotărât.

— Hm!... Ascultă, sper că nu te superi dacă-ţi spun că ţi-am admirat cămaşa. Pot să mă uit mai de aproape? E din Sirius, nu?

— Într-adevăr.

— Foarte bun material. Nu găseşti aşa ceva pe Pământ... Spune-mi, amice, nu cumva ai prin bagaje una în plus? Ţi-aş cumpăra-o dacă ai vrea s-o vinzi. E foarte şic.

Arvardan clătină din cap cu putere.

— Regret, dar nu am venit cu cine ştie ce garderobă. Intenţionez să-mi cumpăr haine de-aici, de pe Pământ, în măsura în care voi avea nevoie.

— Îţi dau cincizeci de credite pe ea... Cum nu primi din partea celuilalt decât cea mai desăvârşită tăcere, adăugă cu o nuanţă de reproş în glas: E un preţ bun.

— Chiar foarte bun, răspunse Arvardan, dar, cum spuneam, nu am cămăşi de vânzare.

— În fine, se resemnă Creen, ridicând din umeri. Presupun că vei sta mult timp pe Pământ...

— Poate.

— Cu ce te ocupi?

De data asta arheologul nu-şi mai putu ascunde enervarea.

— Ascultă, domnule Creen, sunt cam obosit şi-aş vrea să dorm puţin.

Creen se încruntă.

— De ce te superi *dumneata?* Voi de-acolo nu ştiţi să vă purtaţi frumos cu oamenii? Te-am întrebat politicos, nu trebuie să mă repezi.

Conversaţia, purtată până atunci pe un ton scăzut, se amplificase aproape până la proporţiile unui strigăt. Priviri duşmănoase se îndreptau spre Arvardan, ale cărui buze strânse desenau acum o linie subţire.

Aşa-i trebuia, gândi el cu amărăciune. N-ar fi intrat în toată această încurcătură dacă, de la început, s-ar fi ţinut deoparte, dacă nu ar fi găsit de cuviinţă să facă paradă de

blestemata lui toleranţă, impunând-o unor oameni care nu aveau nevoie de ea.

Spuse pe un ton calm:

— Domnule Creen, nu eu ţi-am căutat compania, şi nici nu am fost nepoliticos. Repet, sunt obosit şi aş dori să mă odihnesc. Nu văd ce-i neobişnuit în asta.

Tânărul se ridică, aruncă ţigara cu un gest violent şi ameninţă cu degetul.

— Ascultă, strigă el, te rog să nu mă tratezi ca pe-o cârpă. Extratereştri împuţiţi, aţi venit aici cu ifosele şi cu vorbele voastre meşterite şi credeţi că asta vă dă dreptul să ne călcaţi în picioare! Nu-nseamnă şi că trebuie să vă suportăm, ştii? Dacă nu-ţi place aici, pleacă de unde ai venit şi te-asigur că nu-i nevoie de mai multe mostre de obrăznicie din parte-ţi ca să mă înfig în tine. Ce, crezi că mi-e frică?

Arvardan întoarse capul privind inexpresiv pe geam. Creen nu mai spuse nimic, dar se duse la locul său. În tot avionul se iscă un murmur de voci ca un bâzâit de albine întărâtate, dar Arvardan nu-l luă în seamă. Simţea mai curând decât vedea privirile lor înveninate. Cu timpul însă şi acestea se potoliră, aşa cum trec toate.

Restul călătoriei rămase singur şi tăcut…

Aterizarea pe aeroportul din Chica fu binevenită. Zâmbi în sinea lui când zări din avion priveliştea „celui mai grozav oraş de pe Pământ”, dar în comparaţie cu atmosfera apăsătoare de până atunci schimbarea însemna un imens progres.

Supraveghe operaţiunea de descărcare a bagajului şi ceru să-i fie transportat într-un biciclu. Aici cel puţin va fi singurul pasager şi, dacă avea grijă să nu vorbească mai mult decât strictul necesar cu şoferul, n-avea cum să mai dea de bucluc.

— Casa Oficială, îi spuse şoferului şi imediat maşina o luă din loc.

Aşa a început prima vizită a lui Arvardan la Chica, exact în aceeaşi zi în care Joseph Schwartz evada din Institutul de Cercetări Nucleare.

Creen urmărise plecarea lui Arvardan cu un zâmbet strâmb. Îşi scoase carneţelul şi-l studie, pufăindu-şi ţigara. Nu scosese cine ştie ce de la pasageri, în ciuda poveştii sale cu unchiul pe care-o folosise adeseori cu mai multă eficienţă. Sigur, bătrânul se plânsese că un om trăise peste termen şi pusese asta pe seama „relaţiilor” cu Stegarii. Se încadra la defăimare la adresa Confreriei. Peste o lună însă avea să dispară oricum, aşa că nu mai avea rost să-i noteze numele.

Cu extraterestrul lucrurile stăteau altfel. Revăzu cu satisfacţie notiţele: „Bel Arvardan, din Baronn, Sectorul Sirius… se interesează de practicile legate de Şaizeci… misterios în privinţa afacerilor personale… a intrat în Chica în ziua de 12 octombrie ora 11 a.m., ora locală, la bordul unui avion de cursă… atitudine antiterristă foarte pronunţată.”

Poate de data asta avea să dea lovitura. Era plicticos să tot vânezi cârtitori mărunţi care făceau afirmaţii imprudente, dar pentru un caz ca cel de-acum merita să-ţi pierzi timpul.

În mai puţin de o jumătate de oră avea să-i prezinte Confreriei raportul. Părăsi agale aeroportul.

8.
ÎNTÂLNIRE ÎN CHICA

Doctorul Shekt îşi răsfoia pentru a douăzecea oară jurnalul de observaţii. La intrarea fiicei sale, îşi ridică privirea dintre pagini. Pola îşi aruncă pe ea halatul, încruntându-se.

— Bine, tată, n-ai mâncat încă?

— Hm? Sigur c-am mâncat… Asta ce-i?

— Acesta e prânzul, sau, mai bine zis, a fost. Ceea ce-ai mâncat tu trebuie să fi fost micul dejun. Uite ce e: n-are rost să-ţi cumpăr de mâncare şi să-ţi aduc aici, dacă tot nu mănânci. Am să te silesc să vii acasă.

— Nu te enerva. Am să mănânc. Nu pot întrerupe o experienţă importantă ori de câte ori crezi tu că trebuie să mănânc.

Când ajunse la desert îşi recăpătă buna dispoziţie.

— Nici n-ai idee, spuse el, ce specimen este Schwartz. Ţi-am vorbit despre suturile lui craniene?

— Că sunt primitive. Mi-ai spus.

— Dar asta nu-i tot… Individul are treizeci şi doi de dinţi: câte trei molari sus şi jos, dreapta şi stânga, dintre care unul fals, făcut pare-se cu instrumente rudimentare. Eu, cel puţin, n-am mai văzut o asemenea lucrare, fixată de dinţii alăturaţi prin suporţi de metal, în loc să fie grefată direct pe maxilar… Dar spune tu dacă ai mai văzut pe cineva cu treizeci şi doi de dinţi?

— Nu obişnuiesc să număr dinţii oamenilor, tată. Câţi trebuie să fie, douăzeci şi opt?

— Exact, chiar atâţia… Şi încă n-am terminat. Ieri i-am făcut un examen intern. Ce crezi c-am descoperit?… Ghiceşte!

— Intestine?

— Pola, ţii cu tot dinadinsul să mă superi, dar nu-mi pasă. Nu-i nevoie să ghiceşti. Am să-ţi spun eu. Schwartz are un apendice vermicular lung de nouă centimetri, care e deschis. Galaxie Mare! Aşa ceva nu s-a mai pomenit! Am verificat la Facultatea de Medicină - cu precauţie, desigur - şi mi s-a confirmat că apendicele nu e niciodată mai lung de un centimetru şi jumătate şi nu e *niciodată* deschis.

— Şi ce-i cu asta?

— Cum, înseamnă că avem un caz de atavism total, o adevărată fosilă vie.

Doctorul Shekt se ridicase de pe scaun, păşind grăbit până la perete şi înapoi.

— Ascultă ce-ţi spun, Pola, cred că n-ar trebui să renunţăm la Schwartz. E un specimen prea valoros.

— Nu, nu, tată, se repezi Pola, nu poţi face acest lucru. I-ai promis fermierului să i-l înapoiezi şi trebuie să-ţi ţii cuvântul, măcar şi de dragul lui Schwartz. E nefericit aici.

— Nefericit! De ce, doar îl tratăm ca pe un extraterestru bogat.

— Ce importanţă are? Bietul om e obişnuit la fermă, cu ai săi. A trăit acolo o viaţă întreagă. Acum a avut o experienţă îngrozitoare - dureroasă, din câte ştiu - şi mintea îi funcţionează diferit. Nu-i putem cere să înţeleagă. Trebuie să avem în vedere drepturile sale omeneşti şi să-l înapoiem familiei.

— Dar, Pola, pentru cauza ştiinţei…

— O, gogoşi! Ce mă interesează pe mine cauza ştiinţei? Ce crezi că ar spune Confreria dacă ar afla de experienţele tale neautorizate? *Lor* crezi că le pasă de ştiinţă? Gândeşte-te la tine însuţi, dacă nu la Schwartz. Cu cât îl ţii mai mult, cu atât creşte pericolul să fii prins. Îl trimiţi acasă mâine seară, aşa cum ai hotărât iniţial, ne-am înţeles?… Cobor acum să văd dacă doreşte ceva înainte de cină.

În mai puţin de cinci minute era însă înapoi, albă la faţă ca varul.

— Tată, a dispărut.

— Cine a dispărut? tresări Shekt.

— Schwartz, strigă ea, aproape plângând. Probabil c-ai uitat să încui uşa la plecare.

Shekt sări în picioare, întinzând mâna să nu cadă.

— De când?

— Nu ştiu, dar nu poate fi mult de-atunci. Când ai fost la el ultima oară?

— Nu-i niciun sfert de ceas de atunci. Sosisem doar cu câteva minute înaintea ta.

Pola se decise brusc.

— Am să alerg după el. Probabil că rătăceşte prin împrejurimi. Rămâi aici. Dacă-l găseşte altcineva, nu trebuie să-l asocieze cu dumneata, înţelegi?

Shekt nu putu decât să încuviinţeze, mut.

Schimbând închisoarea spitalului cu oraşul din exterior, Joseph Schwartz nu se simţea defel mai optimist. Nu se amăgea zicându-şi că ar avea vreun plan de acţiune. Era pe deplin conştient de faptul că acţiona la întâmplare.

Dacă totuşi exista şi un imbold raţional, acesta era speranţa de a întâlni eventual vreun aspect al realităţii graţie căruia să-şi recapete memoria rătăcitoare. Era acum pe deplin convins că suferise o amnezie.

Primul contact cu realitatea a fost însă descurajator. La lumina soarelui din după-amiaza târzie, Chica lucea de un alb imaculat. Clădirile erau construite parcă din porţelan, aidoma căsuţei de fermier pe care-o întâlnise prima dată. Ceva în străfundurile conştiinţei îi spunea că oraşele trebuie să fie de un brun roşcat şi mult mai murdare. Era sigur de asta.

Mergea încet. Avea sentimentul nedefinit că nu va fi ţinta unei urmăriri sistematice. De unde o ştia, n-ar fi putut spune. În ultimele zile constatase că era mult mai sensibil la „atmosfera” din jur, că percepea totul cu o neobişnuită

acuitate. Era una din ciudăţeniile minţii sale de când... de când...

Gândul rătăcea fără rost. În orice caz, atmosfera de la spital era încărcată de taină şi parcă şi de teamă. Nu aveau deci să-l urmărească cu surle şi trâmbiţe. *Ştia* acest lucru. De unde? Era acest atribut al minţii sale obişnuit în cazurile de amnezie?

Traversă încă o intersecţie. Vehiculele erau relativ puţine. Pietonii erau... pietoni. Purtau haine cam caraghioase: fără cusături, fără nasturi, colorate. Dar aşa erau şi ale lui. Se întrebă unde erau hainele sale vechi, se întrebă dacă avusese într-adevăr vreodată hainele de care îşi amintea. E greu să mai fii sigur de ceva când ajungi să te îndoieşti de memoria ta în general. Şi totuşi, îşi amintea aşa de bine de soţia lui, de copii. Nu puteau fi simple închipuiri. Se opri în mijlocul drumului pentru a-şi regăsi cumpătul. Poate erau imagini deformate ale unor persoane reale din această lume, aparent atât de ireală, şi pe care *trebuia* să le găsească.

Trecătorii se izbeau de el şi unii bombăniră supăraţi. Porni din nou. Îi răsări deodată în minte gândul că-i este foame, sau avea să-i fie în curând, şi că nu avea niciun ban. Privi în jur. Nu se zărea nimic ce-ar fi putut semăna cu un restaurant. Dar cine ştie? Doar nu putea citi firmele.

Îşi aruncă privirea prin geamurile tuturor magazinelor pe lângă care trecea... Într-unul zări nişte mese micuţe, îngropate în firide. La una şedeau doi bărbaţi, la alta unul singur. Toţi trei mâncau. Cel puţin în această privinţă nu se schimbase nimic. A mânca însemna tot a mesteca şi a înghiţi.

Intră şi câteva clipe rămase pironit locului, complet uluit. Nu era nici urmă de casă sau de bucătărie, sau de vreo operaţiune care să însemne prepararea mâncării. Intenţia lui fusese de a se oferi să spele vasele în schimbul consumaţiei, dar cui să-i prezinte oferta?

Se apropie timid de cei doi consumatori. Arătă înspre farfurii şi rosti cu mare greutate:

— Mâncare! Unde? Vă rog.

Cei doi ridicară privirile uimiţi. Unul din ei începu să vorbească repede şi ininteligibil, bătând cu palma într-un dispozitiv situat la extremitatea dinspre perete a mesei. Celălalt i se alătură nerăbdător.

Schwartz îşi plecă privirea. Se întoarse să plece, dar cineva îl prinse de mânecă…

Granz îl zărise pe Schwartz de când acesta îşi arătase la geam chipul rotofei, întrebător.

— Ce o fi vrând ăsta? întrebase atunci.

Messter, care stătea de partea cealaltă a măsuţei, cu spatele spre stradă, se întorsese privind într-acolo, apoi ridicase din umeri, fără să spună nimic.

— Uite-l că intră, continuase Granz, iar Messter mormăise:

— Şi ce-i cu asta?

— Nimic, spuneam doar.

Câteva clipe mai târziu, după ce privise neajutorat în jur, noul venit se apropiase şi, arătând spre tocana lor de vacă, întrebase cu un accent ciudat:

— Mâncare! Unde? Vă rog.

Granz îşi ridică privirea.

— Chiar aici, amice. Trage-ţi un scaun la ce masă doreşti şi foloseşte alimentomatul… Alimentomat! Nu ştii ce-i aia? … Ia uită-te la prăpăditul ăsta, Messter. Se uită la mine de parcă n-ar înţelege o iotă din ce-i spun. Ei, omule… uite, obiectul ăsta, vezi? Bagă un ban înăuntru şi lasă-mă să mănânc în tihnă.

— Lasă-l în pace, bombăni Messter. Nu-i decât un vagabond; umblă după cerşit.

— Ei, stai aşa!

Granz îl prinse pe Schwartz de mânecă, văzând că acesta dă să plece.

— Ascultă, îi şopti el lui Messter, lasă-l să mănânce… Probabil că-n curând îl ajunge *Şaizeciul*. Atât pot face şi eu pentru el… Ei, amice, ai bani?… Ei, la naiba, tot nu mă înţelege. Bani, omule, bani! De-ăştia…

Şi, scoţând o monedă de o jumătate de credit din buzunar, îi dădu un bobârnac, făcând-o să sclipească în aer.

— Ai aşa ceva?

Schwartz clătină încet din cap.

— Atunci, ia de la mine!

Puse la loc în buzunar moneda de o jumătate de credit şi-i aruncă lui Schwartz un bănuţ mult inferior. Schwartz îl prinse nesigur.

— Haide, ce stai? Vâră-l în alimentomat. Uite aici.

Deodată Schwartz pricepu. Alimentomatul avea un număr de orificii de diferite mărimi pentru monezi şi un alt rând de butoane, în dreptul cărora se aflau mici dreptunghiuri albe. Nu înţelegea ce scrie pe ele. Arătă mâncarea de pe masă şi-şi plimbă arătătorul de-a lungul butoanelor, ridicând sprâncenele întrebător.

— Un sandviş nu-i destul de bun pentru el, spuse Messter iritat. Încep să fie pretenţioşi vagabonzii din târgul nostru. Nu mai rentează să le faci pe plac, Granz.

— Nu-i nimic, am pierdut 0,85 credite. Mâine-i oricum zi de leafă… Poftim, îi spuse lui Schwartz.

Introduse monedele sale în alimentomat şi scoase un recipient de metal dintr-o nişă în perete.

— Du-te la altă masă… Nu, păstrează bănuţul! Cumpără-ţi o cafea.

Schwartz îşi transportă cu grijă recipientul la masa alăturată. Într-o parte era ataşată o lingură cu ajutorul unei pelicule transparente, care plesni uşor sub unghia sa. În acel moment partea de sus a recipientului se desprinse în dreptul unui şănţuleţ şi se rostogoli pe spate.

Mâncarea sa, spre deosebire de a celorlalţi, era rece, dar amănuntul nu avea importanţă. Abia după vreun minut îşi dădu seama că ea se încălzea treptat, iar recipientul îl frigea. Se opri speriat şi aşteptă. Sosul scoase aburi, apoi bolborosi uşor câteva clipe. Se răci din nou şi Schwartz îşi termină masa.

La plecarea sa, Granz şi Messter mai erau încă acolo. La fel şi cea de-a treia persoană, căreia Schwartz nu-i acordase nicio atenţie. După cum nu observase nici pe omuleţul sfrijit care, fără să dea impresia, nu-l slăbise nicio clipă din ochi de când părăsise Institutul.

După ce făcu un duş şi îşi schimbă hainele, Bel Arvardan dădu curs intenţiei sale iniţiale de a studia animalul uman, subspecia Pământ, în mediul său natural. Vremea era plăcută, briza uşoară îl înviora, cătunul – pardon, oraşul – era însorit, curat şi liniştit.

Nu era rău deloc.

Prima oprire, Chica, gândi el, oraşul cu cea mai mare populaţie de pe Pământ. Urmează Washenn, capitala locală. Senloo! Senfran! Bonair!... Îşi alcătuise un itinerar ce străbătea de la un cap la altul continentele din vest, pe care locuia cea mai mare parte a micii populaţii a Pământului. Repartizând câte două-trei zile pentru fiecare, făcu socoteala că se va putea întoarce la Chica numai bine pentru a-şi primi tovarăşii de expediţie.

Avea să fie instructiv.

Cum ziua era pe sfârşite, intră într-un alimentomat, devenind astfel martor la mica dramă ai cărei eroi erau doi pământeni ce picaseră curând după el şi rotofeiul mai în vârstă, sosit ultimul. Înregistrase întâmplarea doar ca un contrapunct la experienţa neplăcută din avion. Cei doi de la masă erau evident şoferi de aerotaxi şi nu cine ştie ce bogaţi; cu toate astea, se dovediseră generoşi.

Cerşetorul plecă şi, două minute mai târziu, Arvardan părăsi şi el alimentomatul.

Străzile erau mult mai aglomerate, ziua de lucru fiind pe sfârşite.

Sări la o parte, pentru a evita ciocnirea de o tânără.

— Scuzaţi-mă, spuse el.

Era îmbrăcată în alb, iar croiala indica liniile stereotipe ale unei uniforme. Nu părea să-şi fi dat seama de faptul că era cât pe-aci să se izbească de el. Mergea întorcând repede capul într-o parte şi-n alta, cu o expresie preocupată, îngrijorată...

Îi atinse umărul.

— Vă pot fi de folos, domnişoară?

Fata se opri, privindu-l speriată.

Arvardan se pomeni judecându-i vârsta - putea să aibă între nouăsprezece şi douăzeci de ani - cercetându-i părul castaniu şi ochii negri, pometii proeminenţi şi bărbia mică, talia îngustă şi atitudinea graţioasă. Descoperi brusc că tocmai gândul că această gingaşă făptură era o pământeancă îi sporea frumuseţea cu nu ştiu ce farmec pervers.

Ea îl privea tot înspăimântată. Voi să spună ceva, dar în pragul cuvintelor puterile părură s-o părăsească.

— O, n-are rost. Nu vă îngrijiţi de mine. E o prostie să speri să găseşti pe cineva, când nu ai nici cea mai vagă idee unde s-ar fi putut duce.

Braţele îi atârnau fără vlagă, ochii îi erau umezi. Apoi se îndreptă, respirând adânc.

— Aţi văzut cumva un bărbat rotofei, de vreo cincizeci şi patru de ani, îmbrăcat în verde şi alb, cu capul descoperit şi cu chelie?

Arvardan o privi uimit.

— Cum?! Verde şi alb?... O, nu-mi vine să cred. Spuneţi-mi, nu cumva omul de care vorbiţi... se exprimă cu greutate?

— O, da, da. L-aţi văzut, deci?

— Acum nici cinci minute era acolo, mâncând cu doi inşi… Uite-i, ei sunt… Ei, voi doi!

Le făcu semn să se apropie. Granz ajunse primul.

— Un taxi, domnule?

— Nu, dar dacă-i veţi spune domnişoarei ce s-a întâmplat cu omul cu care aţi luat masa, veţi primi oricum costul unei curse.

Granz păru mâhnit.

— Aş vrea să vă fiu de folos, dar din păcate nu l-am mai văzut în viaţa mea.

Arvardan se întoarse spre fată.

— Uite ce-i, domnişoară, omul nu putea s-o ia în direcţia din care vii dumneata, căci l-ai fi văzut. Şi nici nu putea ajunge prea departe. Să mergem înspre nord. L-aş recunoaşte dacă l-aş vedea.

Simţise impulsul irezistibil de a o ajuta - deşi Arvardan nu era în mod obişnuit un om impulsiv. Se pomeni că-i zâmbeşte.

Granz interveni brusc:

— Dar ce-a făcut, doamnă? Sper că n-a călcat vreo Datină.

— Nu, nu, spuse ea repede. E doar puţin bolnav, atât.

Messter îi urmări cu privirea, îşi trase pe spate şapca cu cozoroc, scărpinându-se posomorât în barbă.

— Ce zici de asta, Granz? „Puţin bolnav”…

Aruncă o privire piezişă camaradului său.

— Ce te-a apucat? îl apostrofă acesta neliniştit.

— Ceva ce mă face pe mine să fiu niţel bolnav. Individul ăla abia ieşise, cred, din spital. Femeia care-l caută e de bună seamă o soră şi încă una foarte îngrijorată. De ce să fie îngrijorată dacă individul nu-i decât *puţin* bolnav? Bolborosea ca vai de lume, nu pricepea nimic. Văzuşi doar.

În ochii lui Granz luci spaima.

— Doar nu crezi că are febră radioactivă?

— Ba bine că nu. Şi trebuie să fi ajuns departe. A fost şi la un pas de noi… De-aia nu trebuie niciodată…

Lângă ei apăruse ca din pământ un tip sfrijit cu privire ascuţită şi voce tremurătoare.

— Ce este, domnilor? Cine are febră radioactivă?

Îl întâmpinară cu răceală.

— Cine eşti dumneata?

— Oho, făcu aprig omuleţul. Asta vreţi să ştiţi, care va să zică. Aflaţi atunci că sunt mesager al Confreriei, şi întoarse reverul hainei, făcând să strălucească o mică insignă metalică. Ei bine, în numele Societăţii Stegarilor, vă întreb ce-i cu povestea asta despre febra radioactivă?

Intimidat, Messter răspunse posomorât:

— Nu ştiu nimic. A trecut o soră care căuta pe cineva, zice că-i bolnav, şi eu mă-ntrebam dacă nu-i febră radioactivă. Nu-i contra Datinilor, nu-i aşa?

— Oho! Mie ţi-ai găsit să-mi vorbeşti de Datini? Mai bine ţi-ai vedea de treburi şi m-ai lăsa pe mine să-mi bat capul cu Datinile.

Omuleţul îşi frecă mâinile, privi repede în jur şi se grăbi înspre nord.

— Iată-l, spuse Pola, prinzând cu putere braţul însoţitorului ei.

Fusese un gest simplu, involuntar. În faţa ei, Schwartz se materializase dintr-o dată la intrarea principală a unui magazin cu autoservire, la nici trei blocuri de alimentomat.

— L-am văzut, şopti Arvardan. Acum lasă-mă pe mine. Dacă observă că e urmărit şi intră-n mulţime, nu-l mai găsim în veci.

Era o urmărire de coşmar. Lumea din magazin părea un nisip mişcător care-şi absorbea prada încet, ori, dimpotrivă, cu repeziciune, o ţinea ascunsă, sau o scuipa pe neaşteptate, ridica bariere de netrecut.

Părea o forţă malefică, înzestrată cu o conştiinţă proprie.

În sfârşit, Arvardan ocoli cu grijă un ghişeu, jucându-se cu Schwartz ca pisica cu şoarecele. Întinse braţul, prinzând umărul celuilalt ca într-un cleşte.

Schwartz se smuci înspăimântat, scoţând nişte sunete ininteligibile. Bărbaţi mult mai puternici decât el nu s-ar fi putut împotrivi însă strânsorii lui Arvardan, care se mulţumi să zâmbească, spunând pe un ton firesc, pentru a nu da de bănuit spectatorului curios.

— Bună, amice, nu te-am văzut de luni de zile. Ce mai faci?

O replică plauzibilă, gândea el, ca răspuns la bolboroseala celuilalt. Pola li se alăturase.

— Schwartz, şopti ea, vino cu noi.

O clipă Schwartz încercă să se împotrivească, dar apoi renunţă. Spuse resemnat:

— Eu… merg… voi.

Vocea îi fu înghiţită de urletul difuzoarelor.

— Atenţiune! Atenţiune! Atenţiune! Direcţiunea cere tuturor cumpărătorilor să se îndrepte în ordine către ieşirea dinspre Strada Cinci, unde veţi prezenta gărzilor buletinele de înregistrare. Rugăm să vă grăbiţi! Atenţiune! Atenţiune! Atenţiune!

Mesajul fu repetat de trei ori, ultima dată pe fondul învălmăşelii produse de mulţimea ce începea să se alinieze la ieşire. Din toate piepturile pornea în diverse chipuri veşnica întrebare fără răspuns: Ce este? Ce s-a întâmplat?

Arvardan ridică din umeri, spunând:

— Să intrăm în rând, domnişoară. Oricum plecam.

Pola însă clătină din cap.

— Nu se poate… Nu se poate…

— De ce? se încruntă arheologul.

Fata se închise în ea. Cum i-ar fi putut spune că Schwartz nu avea buletin de înregistrare? Cine era? De ce o ajuta? O asaltau cele mai felurite bănuieli şi cele mai cumplite temeri. Vorbi înăbuşit:

— Mai bine du-te, dacă vrei să nu ai neplăceri.

Din lifturi se revărsa mulţimea de oameni de la etajele superioare în acel fluviu uman. Arvardan, Pola şi Schwartz formau o mică insulă de solidaritate.

Rememorând mai târziu scena, Arvardan îşi dădu seama că în clipa aceea ar fi putut să plece. S-o părăsească! Să nu o mai vadă niciodată! N-ar fi avut ce să-şi reproşeze... Şi lucrurile ar fi luat o cu totul altă întorsătură. Marele Imperiu Galactic ar fi fost înghiţit de haos.

N-o părăsi însă. În disperarea ei, nu arăta deloc frumoasă. Nimeni n-ar fi arătat astfel. Cu toate astea, Arvardan se simţea mişcat văzând-o atât de neajutorată.

Se depărtase cu un pas, dar se întoarse.

— Ai de gând să rămâi aici?

Fata dădu din cap.

— Dar de ce?

— Pentru că - şi lacrimile prinseră să se reverse - nu ştiu ce altceva să fac.

Era o biată fetiţă speriată, chiar dacă era pământeancă. Arvardan îi vorbi ceva mai blând.

— Spune-mi despre ce-i vorba şi voi încerca să te ajut.

Nu primi însă niciun răspuns.

Cei trei alcătuiau un tablou. Schwartz se prăbuşise pe podea, prea îndurerat pentru a mai încerca să le urmărească discuţia, pentru a se mira de golirea bruscă a magazinului, sau a mai încerca să facă altceva decât să-şi îngroape capul în mâini, cuprins de-o sfâşiere teribilă în muţenia ei. Pola plângea, ştiind doar că e mai înspăimântată decât crezuse că poate fi cineva. Arvardan, încurcat, încerca stângaci şi fără succes s-o încurajeze, bătând-o uşor pe umăr, conştient doar de faptul că pentru prima dată atingea o pământeancă.

Aşa-i găsi omuleţul.

9.
CONFLICT ÎN CHICA

Locotenentul Marc Claudy, de la garnizoana din Chica, privea în zare, căscând cu o infinită plictiseală. Era în cel de-al doilea an de serviciu militar pe Pământ şi aştepta cu înfrigurare să fie înlocuit.

Nicăieri în cuprinsul Galaxiei existenţa unei garnizoane nu punea probleme atât de complicate ca pe planeta asta mizerabilă. În alte locuri se înfiripa o oarecare camaraderie între militari şi civili, mai ales civili de sex feminin. Aveai un sentiment de libertate, de sinceritate reciprocă.

Aici însă garnizoana însemna închisoare. Trăiai în barăci antiradioactive, respirai o atmosferă filtrată, purificată de praful radioactiv. Purtai haine impregnate cu plumb, reci şi greoaie, la care nu puteai renunţa fără să te expui unui risc serios. Ca un corolar, fraternizarea cu populaţia locală (presupunând că groaza de singurătate l-ar fi împins pe vreun soldat spre o „pământeancă”) era exclusă.

Ce altceva îţi rămânea de făcut decât să tragi la aghioase, să sforăi printre picături şi să înnebuneşti treptat?

Locotenentul Claudy îşi scutură capul, încercând fără succes să îndepărteze ceaţa ce-i apăsa creierul, căscă din nou, se ridică în capul oaselor şi-ncepu să-şi încalţe pantofii. Se uită la ceas, spunându-şi că încă nu sosise timpul pentru cină.

În momentul următor sărea în picioare şi saluta, încălţat numai cu un pantof, intens conştient de părul său răvăşit.

Colonelul îl măsură dispreţuitor, dar nu spuse nimic cu privire la acest subiect. Îi ordonă pe un ton aspru:

— Locotenente, suntem informaţi de existenţa unor tulburări în cartierul comercial. Te prezinţi cu un pluton de decontaminare la magazinul universal Dunham şi preiei

comanda. Ai grijă să asiguri tuturor oamenilor dumitale o protecţie desăvârşită împotriva febrei radioactive.

— Febră radioactivă! strigă locotenentul. Iertaţi-mă, domnule, dar…

— Să fii gata într-un sfert de ceas, spuse rece colonelul.

Arvardan fu primul care-l zări pe omuleţ şi se crispă tot când acesta schiţă un gest de salut.

— Ei, şefule! Ei, grozavule! Spune-i domniţei să nu-şi mai ude obrăjorii.

Pola îşi săltă capul, simţind că i se taie respiraţia. Cu un gest maşinal, se trase lângă trupul masiv, protector a lui Arvardan care, la fel de maşinal, îşi petrecu în jurul ei braţul, ca pentru a o apăra. Nu-şi dădu seama că pentru a doua oară atinsese o pământeancă.

— Ce vrei? întrebă aspru.

Omuleţul cu privirea sfredelitoare păşi agale din spatele unui stand încărcat de pachete. Vocea lui era un amestec de linguşeală şi obrăznicie.

— E-al naibii de greu să ieşi dintr-o situaţie ca asta, spuse el, dar să n-ai grijă, domnişoară, îţi duc eu omul înapoi la Institut.

— Care institut? întrebă Pola îngrozită.

— Ei, nu te mai preface. Eu sunt Natter, de la dugheana de fructe din faţa Institutului de Cercetări Nucleare. Te văd doar mereu acolo.

— Ascultă, interveni Arvardan, ce se întâmplă de fapt?

Trupul mărunţel a lui Natter se scutură de râs.

— Ei cred că omul ăsta are febră radioactivă.

— Febră radioactivă?! exclamară într-un glas Arvardan şi Pola.

— Exact, întări Natter. Aşa au spus doi şoferi care au luat masa cu el. Ştiţi cum e, zvonurile astea se răspândesc repede.

— Prin urmare, gărzile de afară caută un bolnav de febră? întrebă Pola.

— Chiar aşa.

— Şi, mă rog, dumneata de ce nu te temi de febră? întrebă Arvardan. Presupun că teama de contaminare a determinat autorităţile să golească magazinul.

— Sigur. Autorităţile aşteaptă afară. Le e teamă şi lor să intre. Aşteaptă să vină un pluton de decontaminare al extratereştrilor.

— Văd că dumitale nu ţi-e frică de febră.

— De ce să-mi fie? Omul ăsta n-are nicio febră. Ia uită-te la el. Are spumă la gură? Are roşeaţă în obraji? La ochi, nimic. Ştiu şi eu cum arată un bolnav de febră. Haide, domnişoară, putem ieşi, deci.

Pola se sperie din nou.

— Nu, nu. Nu se poate. El… el… Dar nu putu să continue.

— Eu l-aş putea scoate, se insinuă vocea unsuroasă a lui Natter. Fără întrebări. Fără buletin de înregistrare…

Pola nu-şi putu înăbuşi un ţipăt uşor. Cât despre Arvardan, acesta întrebă cu nedisimulat dezgust:

— Dar cine eşti dumneata?

Natter râse răguşit, dând la o parte reverul hainei.

— Sunt mesager al Societăţii Stegarilor. Pe mine nu mă întreabă nimeni nimic.

— Care-i câştigul dumitale la afacerea asta?

— Bani! Sunteţi la ananghie, iar eu pot să vă ajut. Ce vreţi mai cinstit de-aşa? Pentru dumneavoastră treaba valorează, să zicem, o sută de credite, şi tot atât valorează şi pentru mine. Cincizeci înainte, cincizeci după.

— Îl vei duce Stegarilor, şopti Pola îngrozită.

— De ce-aş face-o? Omul ăsta nu le foloseşte la nimic, în timp ce pentru mine valorează o sută de credite. Dacă aşteptaţi până vin extratereştrii, ăia sunt în stare să-l omoare mai înainte de-a vedea că n-are febră. Ştiţi cum

sunt ei… nu le pasă dacă omoară un pământean în plus. Ba aş zice că le place chiar.

— Ia-o pe domnişoara cu dumneata, spuse Arvardan.

Ochii vicleni ai lui Natter păreau să-l străpungă.

— Asta nu, şefule, înfrunt numai ceea ce dumneata numeşti riscuri calculate. Pot trece cu o persoană, cu două poate n-aş reuşi. Şi, dacă iau numai una, apoi o iau pe aia care valorează mai mult. Nu găseşti c-aşa-i corect?

— Şi dacă te iau de guler şi-ţi frâng ciolanele? Ce se întâmplă atunci?

Natter tresări speriat, dar regăsindu-şi graiul reuşi să râdă.

— Ar însemna că eşti un prost. Te-ar prinde oricum şi-ar trebui să mai dai socoteală şi de-o crimă… Haide şefule, ia-ţi mâna de pe mine.

— Te rog, imploră Pola, trăgându-l pe Arvardan de braţ. *Trebuie* să ne încercăm norocul. Să facem cum spune el… Te vei ţine de cuvânt, nu-i aşa, domnule Natter?

Natter strâmbă din buze.

— Voinicul tău prieten mi-a scrântit braţul. N-avea niciun drept s-o facă şi nu-mi place să fiu la cheremul nimănui. Pentru asta vă mai iau o sută de credite. Două sute în total.

— O să-ţi plătească tata…

— O sută avans, veni categoric răspunsul.

— Dar nu am o sută de credite, se tângui Pola.

— E-n ordine domnişoară, s-a rezolvat.

Arvardan deschise portmoneul şi scoase câteva bancnote, aruncându-i-le lui Natter.

— Mişcă-te!

— Du-te cu el, Schwartz, şopti Pola.

Schwartz se supuse tăcut, fără să-i pese. În momentul acela s-ar fi dus şi-n iad cu aceeaşi seninătate.

Rămaseră singuri, privindu-se lung. Era prima dată când Pola îl vedea cu adevărat şi era uimită să-l descopere atât de înalt şi bine făcut, atât de calm şi sigur de el. Până acum

îl acceptase ca pe un sprijin spontan, dezinteresat. Acum însă… Deveni dintr-o dată timidă şi toate evenimentele din ultima oră fură asurzite de bătaia puternică a inimii.

Nici măcar nu se prezentaseră.

— Sunt Pola Shekt, spuse ea zâmbind.

Arvardan nu o mai văzuse zâmbind, dar găsi că era un fenomen interesant. Tot chipul îi era inundat de o lumină strălucitoare, îi dădea o senzaţie… îndepărtă cu brutalitate gândul - o pământeancă! Spuse deci pe un ton mai puţin cordial decât ar fi dorit:

— Mă numesc Bel Arvardan.

Îi întinse o mână bronzată, în care mânuţa ei se pierdu o clipă.

— Vreau să-ţi mulţumesc pentru tot ajutorul dumitale.

Arvardan ridică din umeri.

— Mergem? Acum, că ţi-a plecat prietenul, sper s-o facem în linişte.

— Presupun că am fi auzit vreun zgomot dacă l-ar fi prins, nu-i aşa?

Ochii ei cerşeau o confirmare a speranţei exprimate în cuvinte, dar Arvardan îşi reprimă tentaţia de-a fi blând.

— Mergem?

Pola se simţi îngheţată.

— Da, de ce nu, spuse repede.

În aer răsună însă un vaiet ascuţit. Ochii fetei se măriră de spaimă, iar mâna întinsă se retrase din nou.

— Ce s-a mai întâmplat? întrebă Arvardan.

— Sosesc imperialii.

— Şi de ei te temi?

Vorbise Arvardan - arheologul sirian. Poate era o prejudecată - nu stătea să despice firul în patru - dar apropierea soldaţilor imperiali însemna totuşi pentru el o boare de raţiune şi umanitate, îşi putea permite să fie mărinimos.

— Să nu-ţi fie teamă de extratereştri, spuse el, coborându-se chiar la a folosi termenul lor pentru nepământeni. Mă descurc eu cu ei, domnişoară Shekt.

Pola se simţi brusc nelinişţită.

— O, să nu-ncerci aşa ceva. Pur şi simplu nu le vorbi. Fă ce-ţi spun şi nici nu ridica ochii la ei.

Zâmbetul lui Arvardan se accentuă.

Gărzile îi zăriră de când erau la oarecare distanţă de intrarea principală şi se dădură înapoi. Păşiră astfel într-un mic spaţiu gol, înconjuraţi de o ciudată tăcere. Sirena maşinilor armatei suna foarte aproape.

Piaţa se umplu de maşini blindate, din care se revărsară soldaţi având capetele acoperite cu globuri de sticlă. Mulţimea fugea din faţa lor cuprinsă de panică, impulsionată şi de strigătele lor ascuţite şi de loviturile cu mânerele bicelor neuronice.

Comandantul, locotenentul Claudy, se apropie de un soldat pământean ce păzea intrarea principală.

— Hei, băiete, cine are febră?

Chipul îi era uşor deformat de globul de sticlă cu conţinutul său de aer pur. Sunetul metalic al vocii era un efect al radioamplificării.

Soldatul din gardă se înclină cu adânc respect:

— Dacă-mi îngăduiţi, Înălţimea Voastră, am izolat pacientul în interiorul magazinului. Cei doi care-l însoţeau sunt acum în faţa dumneavoastră, la intrare.

— Ei sunt, nu? Bun! Să rămână acolo, ia să vedem… în primul rând vreau să-mprăştiaţi gloata. Sergent! Evacuează piaţa!

Acţiunile întreprinse în acest scop se dovediră de-o eficienţă sinistră. Grupurile de oameni se topiră în umbrele întunecate ale amurgului ce se pogora peste Chica. Pe străzi se revărsa o lumină slabă, artificială.

Locotenentul Claudy lovi peste cizmele grele cu mânerul biciului neuronic.

— Eşti sigur că pământeanul bolnav e înăuntru?

— De ieşit n-a ieşit, Înălţimea Voastră, aşa că trebuie să fie.

— Să zicem atunci că este şi să nu mai pierdem timpul. Sergent! Dezinfectaţi clădirea!

Un grup de soldaţi, izolaţi ermetic de orice contact cu mediul terestru, năvăli înăuntru. Se scurse cu greu un sfert de ceas. Arvardan urmărea fascinat. Era o experienţă practică de relaţii între două culturi diferite, ce prezenta pentru el un deosebit interes profesional.

În sfârşit, ieşiră şi ultimii soldaţi, magazinul cufundându-se în întuneric.

— Sigilaţi uşile!

După încă cinci minute, buteliile cu dezinfectant, instalate în diverse locuri pe fiecare palier, fură deschise de la distanţă. Vaporii denşi se revărsară din ele, şerpuind de-a lungul pereţilor, lipindu-se de fiecare centimetru de pe suprafaţa interioară a clădirii, pătrunzând în cele mai tăinuite unghere. Nici o protoplasmă, de la germene la om, nu putea supravieţui contactului cu acea substanţă, pentru a cărei îndepărtare, cu jeturi de substanţe chimice, erau apoi necesare cele mai cumplite eforturi.

Locotenentul se apropie de Pola şi Arvardan.

— Cum îl chema?

În vocea sa nu era nici măcar cruzime, ci doar o totală indiferenţă. Fusese omorât un pământean. Ei şi, în ziua aceea mai omorâse o muscă. Total: doi.

Nu primi niciun răspuns. Pola îşi plecase supusă capul, iar Arvardan observa totul cu aviditate.

Ofiţerul imperial nu-i slăbea din ochi. Arătă spre ei cu un gest scurt:

— Controlaţi dacă s-au molipsit.

Un ofiţer, purtând insigna Corpului Medical Imperial, se apropie, examinându-i fără menajamente. Mâna lui

înmănuşată îi pipăi cu brutalitate la subţiori şi-i trase de colţurile gurii pentru a le cerceta mucoasa bucală.

— Nici urmă de infecţie, domnule locotenent. Dacă s-ar fi contaminat în această după-amiază, simptomele ar fi vizibile.

— Hm!

Locotenentul Claudy îşi scoase cu grijă casca, bucurându-se de aerul „proaspăt”, chiar dacă era al Pământului, îşi adăposti coiful greoi sub cotul stâng şi întrebă aspru:

— Cum te cheamă, băştinaşo?

Cuvântul în sine era o insultă; tonul pe care fusese rostit îl făcea şi mai jignitor. Pola, însă, nu arătă nicio umbră de resentiment.

— Pola Shekt, domnule, şopti ea.

— Actele!

Fata băgă mâna în buzunarul jachetei albe şi scoase de-acolo buletinul roz.

Locotenentul îl luă şi, proiectând asupra lui fasciculul lanternei de buzunar, îl studie, după care îl aruncă înapoi. Buletinul zbură pe lângă ea şi Pola se aplecă repede să-l ia de jos.

— Ridică-te! ordonă nerăbdător ofiţerul, împingând carneţelul cu piciorul unde fata nu-l mai putea ajunge.

Albă la faţă, Pola îşi frământa degetele.

Arvardan se încruntă, hotărând că era timpul să intervină.

— Ei, ascultă, începu el.

Locotenentul se întoarse fulgerător spre el, rânjind.

— Ce-ai zis, pământeanule?

Pola se apropie de îndată:

— Vă rog, domnule, omul acesta nu are nicio legătură cu ce s-a întâmplat astăzi. Nu l-am văzut în viaţa mea.

Locotenentul o împinse la o parte.

— Am întrebat: „ce-ai zis, pământeanule?”

Arvardan îi întoarse privirea netulburat.

— Am spus: „ei, ascultă” şi aveam de gând să adaug că nu-mi place cum tratezi femeile şi că te-aş sfătui să-nveţi să te porţi.

Era prea enervat pentru a mai corecta părerea locotenentului despre originea sa planetară.

Locotenentul Claudy zâmbi strâmb.

— Dar tu, pământeanule, unde ai învăţat să te porţi? Nu crezi că e cazul să spui „domnule” când te adresezi unui om? Văd că nu prea-ţi cunoşti locul. Ei, află că e ceva timp de când am plăcerea să predau şcoala vieţii unui tăuraş pământean ca tine. Ce zici de asta?…

Brusc, ca răsucirea unui şarpe, palma i se abătu pe obrajii lui Arvardan, o dată, de două ori. Arvardan se dădu înapoi surprins, simţind că-i vâjâie urechile. Mâna lui zbură, prinzând braţul ce-l pălmuia. Văzu strâmbătura surprinsă a celuilalt.

Muşchii umerilor se răsuciră fără efort.

Locotenentul se prăbuşi pe pavaj cu un zgomot surd, iar globul de sticlă se rostogoli, făcându-se ţăndări. Arvardan zâmbea feroce deasupra trupului nemişcat al adversarului său.

— Mai e vreun nemernic care crede că poate să-mi pălmuiască obrajii?

Sergentul însă ridicase biciul neuronic. Contactul se închise, eliberând flacăra violacee, ale cărei limbi îmbrăţişară silueta înaltă a arheologului. Toţi muşchii lui Arvardan se contractară, producându-i o durere insuportabilă. Se prăbuşi încet în genunchi. Apoi, complet paralizat, îşi pierdu cunoştinţa.

Când începu să-şi vină în fire, simţi o răcoare plăcută pe frunte, încercă să deschidă ochii, dar pleoapele îi erau parcă înţepenite în balamale ruginite. Renunţă şi, cu mare încetineală - la cea mai mică încordare a muşchilor simţind mii de ace în tot trupul - îşi duse mâna la frunte…

Un prosop moale, ud, ţinut de o mână mică.

Se strădui să deschidă un ochi, luptându-se cu ceaţa ce-i împăienjenea vederea.

— Pola…

Auzi un ţipăt uşor, fericit.

— Da. Cum te simţi?

— Ca şi mort, gemu el, fără avantajul de a fi scăpat de durere… Ce s-a întâmplat?

— Am fost transportaţi la baza militară. A fost aici şi colonelul. Te-au percheziţionat… şi nu ştiu ce-au de gând să facă, dar… Oh, domnule Arvardan, cum ai putut să ridici mâna asupra locotenentului? Cred că i-ai fracturat braţul.

Un zâmbet slab strâmbă chipul lui Arvardan.

— Bun! Îmi pare rău că nu i-am rupt şira spinării.

— Bine, dar a opune rezistenţă unui ofiţer imperial e o crimă capitală, şopti ea îngrozită.

— Adevărat? O să vedem noi.

— Şşt! Se-ntorc.

Arvardan închise ochii, încercând să se relaxeze. Strigătul Polei îi sună slab şi îndepărtat în auz, iar când simţi împunsătura injecţiei, nu reuşi, cu tot efortul, să se mişte.

Şi, deodată, parcă un curent binefăcător îi porni în lungul vinelor şi muşchilor, înlăturându-i ca prin minune suferinţa. Braţele i se dezmorţiră, spatele se destinse treptat din înţepeneală. Clipi repede şi, sprijinindu-se în cot, se ridică în capul oaselor.

Colonelul îl privea gânditor. Pola era temătoare şi totuşi cumva bucuroasă.

— Ei, domnule doctor Arvardan, spuse colonelul, se pare că am avut un accident neplăcut astă-seară în oraş.

Doctorul Arvardan!… Pola îşi dădu seama cât de puţin ştia despre el, nici măcar ocupaţia… Nu mai simţise niciodată ceea ce simţea acum.

Arvardan râse.

— Neplăcut, spuneţi? Găsesc calificativul impropriu.

— Aţi fracturat braţul unui ofiţer aflat la datorie.

— Ofiţerul a fost cel care m-a lovit primul. Datoria sa nu includea în niciun caz necesitatea de a mă ultragia grosolan, atât verbal cât şi fizic. Prin asta şi-a pierdut orice drept de a fi tratat ca un ofiţer respectabil. În calitatea mea de cetăţean liber al Imperiului, eram pe deplin îndreptăţit să mă opun unui asemenea tratament jignitor, ca să nu spun ilegal.

Colonelul părea să nu ştie ce să răspundă. Pola se uita când la unul când la celălalt, cu ochii mari, neîncrezători.

În fine, colonelul spuse potolit:

— Nici nu e nevoie să mai spun cât de mult regret întreaga întâmplare. Se pare însă că atât ofensa cât şi suferinţa fizică au fost de partea amândurora. E poate mai bine să uităm totul.

— Să uităm? Nu sunt de aceeaşi părere. Sunt oaspetele Guvernatorului, care ar dori poate să afle cum menţine garnizoana sa ordinea pe Pământ.

— Domnule doctor Arvardan, dacă vă asigur că veţi primi scuze în public…

— La naiba cu scuzele. Ce-aveţi de gând să faceţi cu domnişoara Shekt?

— Ce propuneţi?

— S-o eliberaţi numaidecât, să-i restituiţi actele şi să-i prezentaţi ei scuzele dumneavoastră, chiar în acest moment.

Colonelul roşi dar, cu efort, spuse:

— Desigur.

Se întoarse apoi spre Pola:

— Vă rog, domnişoară, să primiţi scuzele mele profunde…

Zidurile întunecate ale garnizoanei rămăseseră în urmă. După o cursă de 10 minute cu aerotaxiul, ajunseră în oraşul propriu-zis.

Se aflau acum în faţa Institutului, care se ridica întunecat şi pustiu. Era trecut de miezul nopţii.

— Nu înţeleg prea bine, spuse Pola. Trebuie să fii o persoană foarte importantă. Mi-e ruşine că nu-ţi cunosc numele. Nu mi-aş fi închipuit vreodată că extratereştrii s-ar putea purta astfel cu un pământean.

Arvardan simţea o ciudată îndărătnicie, şi totuşi trebuia să-i spulbere iluzia.

— Nu sunt pământean, Pola. Sunt un arheolog din Sectorul Sirian.

Pola se-ntoarse repede spre el. Chipul îi era alb în lumina lunii. Cât ai număra încet până la zece, nu spuse nimic.

— Prin urmare, aţi înfruntat soldaţii deoarece vă ştiaţi în siguranţă. Iar eu credeam... Trebuia să-mi închipui.

Vorbea cu o înverşunare plină de amărăciune.

— Vă cer umile scuze, domnule, dacă vreodată astăzi, în neştiinţa mea, v-am dovedit o familiaritate lipsită de respect.

— Pola, strigă el furios, ce s-a întâmplat? Şi ce-i dacă nu sunt pământean? Nu sunt acelaşi pe care-l ştiai acum cinci minute?

— Ar fi trebuit să-mi spuneţi, domnule.

— Nu ţi-am cerut să-mi spui „domnule”. Nu fi şi tu ca ceilalţi.

— Care ceilalţi, domnule? Animalele dezgustătoare care trăiesc pe Pământ?... Vă datorez o sută de credite.

— O, lasă asta, făcu Arvardan scârbit.

— Nu pot respecta acest ordin. Vă rog să-mi spuneţi adresa, iar mâine am să vă trimit un cec cu suma respectivă.

Arvardan deveni brutal.

— Îmi datorezi mult mai mult decât o sută de credite.

Pola îşi muşcă buzele, coborând vocea.

— E singura parte din uriaşa mea datorie pe care pot s-o plătesc, domnule. Îmi spuneţi adresa?

— Casa Oficială, îi aruncă el peste umăr, dispărând în întuneric.

Pola se pomeni că începe să plângă!

Shekt o întâmpină la uşa biroului.

— S-a întors, îi spuse. L-a adus un individ mărunţel.

— Bine! spuse ea cu greutate.

— Mi-a cerut două sute de credite, i le-am dat.

— Trebuia să-ţi ceară o sută, dar n-are importanţă.

Se strecură pe lângă el înăuntru.

— Am fost grozav de îngrijorat, spuse Shekt cu duioşie şi mâhnire în glas. Toată zarva asta din cartier... Nici n-am îndrăznit să întreb despre ce era vorba. Cine ştie ce putea să ţi se întâmple.

— E-n ordine. Nu s-a întâmplat nimic... Lasă-mă să dorm aici la noapte, tată.

Dar, în ciuda oboselii, nu reuşi să doarmă, fiindcă ceva se *întâmplase* totuşi. Întâlnise un bărbat şi acesta era extraterestru. Avea în schimb adresa lui. Avea adresa.

10.
INTERPRETAREA EVENIMENTELOR

Între cei doi pământeni exista un contrast total. Unul părea să fie cel mai puternic dintre pământeni; celălalt era cu adevărat.

Astfel, Înaltul Ministru era cel mai important om de pe pământ, suveranul recunoscut al planetei, numit prin decret direct şi irevocabil de către împăratul întregii Galaxii; el era subordonat, fireşte, Guvernatorului împăratului. Secretarul său părea un nimeni, fiind de fapt un simplu membru al Societăţii Stegarilor. El era desemnat, teoretic vorbind, de Înaltul Ministru, pentru a se ocupa de tot felul de mărunţişuri. Nu se specifica ce anume şi, tot teoretic, putea fi concediat oricând.

Înaltul Ministru era cunoscut de-a lungul şi de-a latul Pământului şi respectat ca arbitru suprem în materie de Datini. El decreta excepţiile de la *Şaizeci* şi tot el judeca pe cei ce încălcau ritualul, pe cei ce nu respectau schemele de raţionalizare şi producţie, pe cei ce pătrundeau în teritoriile interzise şi aşa mai departe.

Pe Secretarul său, dimpotrivă, nu-l cunoştea nimeni, nici măcar după nume, cu excepţia Societăţii Stegarilor şi, desigur, a Înaltului Ministru însuşi.

Înaltul Ministru avea darul vorbirii, ţinând deseori cuvântări în faţa poporului, cuvântări cu un înalt conţinut emoţional. Avea părul blond, purtat în plete lungi, şi trăsături aristocratice. Secretarul lui, cu nasul cârn şi chip pocit, prefera un cuvânt scurt unuia lung, un mormăit unui cuvânt şi tăcerea unui mormăit - cel puţin în public.

Înaltul Ministru avea aşadar toate aparenţele puterii; Secretarul - realitatea ei. În intimitatea biroului Înaltului Ministru, situaţia devenea evidentă.

Înaltul Ministru era nervos şi încurcat, iar Secretarul rece şi indiferent.

— Nu înţeleg, spunea Înaltul Ministru, ce legătură există între toate aceste rapoarte. Rapoarte şi iar rapoarte!

Ridică un braţ deasupra capului, izbind cu putere un maldăr imaginar de hârtii.

— N-am timp pentru ele.

— Întocmai, spuse rece Secretarul. De aceea m-aţi angajat pe mine. Le citesc, le rumeg şi le transmit.

— Bine, bine, Balkis, treci la subiect. Şi mai repede, te rog, fiind vorba de chestiuni minore.

— Minore? Excelenţa Voastră ar putea avea foarte mult de pierdut într-o bună zi dacă nu-şi ascute puterea de judecată… Să vedem ce vor să spună aceste rapoarte şi după aceea am să vă întreb dacă le mai consideraţi minore. Avem mai întâi raportul, primit acum nici şapte zile, de la subalternul lui Shekt. De la el am prins firul.

— Ce fir?

Balkis zâmbi amar.

— Îmi îngăduie Excelenţa Voastră a-i aminti de nişte proiecte importante, pe care le nutrim aici pe Pământ de câţiva ani?

— Şşt!

Pierzându-şi brusc demnitatea, Înaltul Ministru nu se putu abţine să nu arunce o privire grăbită în jur.

— Excelenţă, nu nervozitatea ci încrederea ne va aduce victoria… Mai ştiţi că succesul acestor proiecte depinde de întrebuinţarea judicioasă a jucărioarei lui Shekt, sinapsificatorul. Până acum, cel puţin din câte ştiu, acesta a fost utilizat numai după indicaţiile noastre şi cu un scop bine definit. Şi deodată, fără să ne avertizeze, Shekt sinapsifică un necunoscut, încălcând flagrant ordinele noastre.

— E foarte simplu, spuse Înaltul Ministru. Adu-l la ascultare pe Shekt, arestează pacientul şi cu asta ai terminat.

— Nu, nu. Excelenţa Voastră are o minte fără ascunzişuri şi de aceea pierde din vedere ce e mai important. Nu contează ce a făcut Shekt, ci de ce. Observaţi că există o coincidenţă în această poveste, urmată de multe altele. Guvernatorul Pământului îl vizitase pe Shekt în aceeaşi zi, iar Shekt ne-a raportat cu o loialitate desăvârşită tot ce s-a petrecut între ei. Ennius ceruse ca sinapsificatorul să fie pus la dispoziţia Imperiului. A promis, se pare, un ajutor însemnat din partea împăratului.

— Hm! făcu Înaltul Ministru.

— Vă surprinde? V-ar atrage un asemenea compromis, pus în balanţă cu pericolele pe care le implică demersul nostru actual?… Vă amintiţi de promisiunile de hrană făcute în timpul foametei de acum cinci ani? Vă amintiţi? Transporturile au fost blocate, deoarece nu dispuneam de credite imperiale, iar produsele Pământului nu erau acceptate, fiind contaminate de radioactivitate. Am primit alimente gratuit, aşa cum ni se promisese? Ne-au acordat măcar un împrumut? O sută de mii de oameni au murit atunci de foame. Nu trebuie să aveţi încredere în promisiunile extratereştrilor.

Dar nu asta contează acum. Ceea ce contează este faptul că Shekt a dat dovadă de o mare loialitate. În mod sigur, nu puteam să ne îndoim de el, încă şi mai sigur nu puteam să-l suspectăm de trădare în chiar ziua respectivă. Şi totuşi, aşa s-a întâmplat.

— Te referi la experienţa lui neautorizată, Balkis?

— Da, Excelentă. Cine este pacientul? Deţinem fotografii ale lui şi, cu ajutorul tehnicianului lui Shekt, şi structura retinei. Am verificat în Registrul Planetar şi nu l-am găsit; nici urmă de el. Concluzia care se impune e că respectivul nu e pământean, ci extraterestru. Mai mult, Shekt ştia în

mod sigur acest lucru, deoarece un buletin de înregistrare nu poate fi falsificat, nici transmis, existând proba structurii de retină. În mod foarte simplu, deci, faptele în sine ne conduc la concluzia că Shekt a sinapsificat în mod conştient un extraterestru. De ce? ne întrebăm.

Răspunsul s-ar putea să fie simplu ca bună ziua. Shekt nu e instrumentul ideal pentru scopurile noastre, în tinereţe a fost asimilaţionist. Ba chiar, la un moment dat, a candidat la alegeri pentru Consiliul din Washenn, de pe poziţiile concilierii cu Imperiul. A fost înfrânt, în treacăt fie zis.

— N-am ştiut, îl întrerupse Înaltul Ministru.

— Că a fost înfrânt?

— Nu, că a candidat. De ce n-am fost informat de acest lucru? În postul pe care-l ocupă acum, Shekt e un om foarte periculos.

Balkis zâmbi îngăduitor.

— Shekt a inventat sinapsificatorul şi este încă singurul care ştie cu adevărat cum să-l folosească. A fost tot timpul urmărit şi de-acum înainte va fi şi mai mult. Nu uitaţi că un trădător din rândurile noastre, *cunoscut de noi*, poate face mai mult rău duşmanului, decât ne poate face bine nouă un om loial.

Să trecem din nou la fapte. Shekt a sinapsificat un extraterestru. De ce? Sinapsificatorul are o singură menire - să sporească gradul de inteligenţă al unui om. În ce scop? Pentru că numai aşa vor putea fi depăşite minţile savanţilor noştri, perfecţionate cu ajutorul aparatului. Ei, ce spuneţi? Asta înseamnă că Imperiul are cel puţin o vagă bănuială cu privire la ceea ce se petrece pe Pământ. Găsiţi că-i o chestiune minoră, Excelenţa Voastră?

Pe fruntea Înaltului Ministru apărură broboane de sudoare.

— Chiar crezi ceea ce spui?

— Faptele sunt ca un joc de cuburi ce nu se pot îmbina decât într-un anume chip. Extraterestrul tratat era un

individid şters, dacă nu chiar demn de milă. O manevră bine chibzuită, deoarece un bătrân chel şi gras rămâne spionul cel mai iscusit al Imperiului. O, da. Bineînţeles. Cui altcuiva îi poţi încredinţa o asemenea misiune?… Noi însă l-am urmărit pe acest străin, alias Schwartz, atât cât ne-a fost în putinţă. Să luăm acum al doilea dosar.

Înaltul Ministru îşi aruncă privirea peste el.

— Privitor la Bel Arvardan?

— La doctorul Bel Arvardan, încuviinţă Balkis, eminent arheolog, din distinsul Sector Sirian, o lume de bravi şi rafinaţi bigoţi.

Ultimul cuvânt îl scuipase aproape cu ură.

— Ei, n-are importanţă, continuă, în orice caz, avem aici o imagine ciudată a lui Schwartz, aproape un contrast poetic. Nu e un necunoscut, ci un personaj celebru. Nu se insinuează în secret, ci soseşte pe un fluviu de publicitate. Suntem avertizaţi în privinţa lui nu de un obscur tehnician, ci de însuşi Guvernatorul Pământului.

— Crezi că e vreo legătură, Balkis?

— Puteţi presupune, Excelenţă, că unul are scopul de a ne distrage atenţia de la celălalt. Ori de nu, cum clasele conducătoare ale Imperiului se pricep destul de bine la urzeli, înseamnă că ni se oferă un exemplu de două metode de camuflaj. În cazul lui Schwartz, luminile sunt stinse, în cazul lui Arvardan, ne sunt proiectate în ochi. Şi vor să nu suspectăm nimic, nici într-un caz, nici în celălalt?… Ia să vedem, ce ne-a spus Ennius despre Arvardan?

Înaltul Ministru îşi frecă gânditor nasul.

— A spus că Arvardan întreprinde o expediţie arheologică finanţată de Imperiu şi că doreşte să pătrundă în scopuri ştiinţifice în Teritoriile Interzise. Nu există însă nici cea mai mică intenţie de a săvârşi un sacrilegiu, aşa că, dacă îl vom putea opri pe cale paşnică, el ne va susţine în faţa Consiliului Imperial, sau ceva de genul acesta.

— Prin urmare, să-l urmărim pe Arvardan de aproape, dar în ce scop? Ca nu cumva să pătrundă neautorizat în Teritoriile Interzise. Iată un şef de expediţie arheologică fără oameni, fără navă, fără echipament. Iată un extraterestru care nu rămâne la Everest, unde-i e locul, ci dintr-un motiv oarecare hoinăreşte pe Pământ şi, în primul rând, merge la Chica. Şi cum ne este distrasă atenţia de la toate aceste întâmplări suspecte? Ei bine, tocmai îndemnându-ne să urmărim cu atenţie ceva lipsit de importanţă.

Observaţi însă, Excelenţa Voastră că Schwartz a rămas ascuns timp de şase zile la Institutul de Cercetări Nucleare. După care a evadat. Nu vi se pare ciudat? Dintr-o dată, uşa rămâne descuiată. Dintr-o dată, coridorul e nepăzit. Curioasă neglijenţă! Şi în ce zi evadează? Tocmai în ziua când Arvardan ajunge în Chica, încă o coincidenţă bizară.

— Crezi că…, începu Înaltul Ministru încordat.

— Cred că Schwartz e spion extraterestru, că Shekt e omul de legătură cu trădătorii asimilaţionişti de la noi, iar Arvardan, omul de legătură al Imperiului. Fiţi atent cu câtă măiestrie a fost aranjată întâlnirea dintre Schwartz şi Arvardan. Lui Schwartz i se îngăduie să fugă şi, după un anume timp, sora care-l îngrijea - şi care printr-o altă coincidenţă, deloc surprinzătoare, se întâmplă să fie fiica lui Shekt - pleacă după el. Dacă nu s-ar fi defectat programul lor stabilit la secundă, l-ar fi găsit imediat. Pentru curioşi, el ar fi devenit un biet om bolnav şi ar fi fost adus înapoi în siguranţă, în vederea unei noi încercări ulterioare. De fapt, aşa li s-a şi spus unor şoferi de taxiuri indiscreţi, că omul e bolnav, ceea ce - ironia soartei - s-a întors împotriva lor.

Urmăriţi-mă acum cu atenţie. Schwartz şi Arvardan se întâlnesc mai întâi într-un alimentomat. Par să nu ştie unul de existenţa celuilalt. Este doar o întâlnire preliminară, menită să indice că totul a mers normal până aici şi că se poate trece la etapa următoare… Cel puţin nu ne

subapreciază, ceea ce oricum e un compliment. Schwartz pleacă; câteva clipe mai târziu, pleacă şi Arvardan şi se-ntâlneşte cu tânăra Shekt. Totul merge strună. După ce joacă un mic teatru în faţa celor doi şoferi pomeniţi mai sus, ei se îndreaptă împreună spre magazinul universal Dunham, unde se întâlnesc cu Schwartz. Ce vreţi altceva mai bun decât un magazin universal? E un loc ideal de întâlnire. Nici într-o peşteră din inima muntelui nu eşti în mai mare siguranţă. Prea în văzul lumii ca să dai de bănuit. Prea aglomerat ca să poţi fi urmărit. Minunat… minunat… Adversarul merită toată consideraţia.

Înaltul Ministru se frământă în scaun.

— Dacă adversarul nostru merită prea multă consideraţie, va învinge.

— Imposibil. A şi fost învins. Şi, în această privinţă, trebuie să recunoaştem meritul minunatului Natter.

— Cine-i Natter?

— Un agent neînsemnat care trebuie folosit la maximum în urma acestei întâmplări. Nici n-ar fi putut acţiona mai bine ieri. Datoria sa principală era să-l urmărească pe Shekt. În acest scop, ţinea o tarabă cu fructe în faţa Institutului. În ultima săptămână primise instrucţiuni speciale de a urmări afacerea Schwartz.

Era la post când omul, pe care-l cunoştea din fotografii şi dintr-o imagine fugară atunci când fusese adus prima oară la Institut, a evadat. Fără să fie văzut, a urmărit fiecare mişcare şi, din raportul lui, am aflat detaliat tot ce s-a petrecut ieri. Cu o incredibilă intuiţie, el şi-a zis că scopul „evadării” nu putea fi altul decât o întâlnire cu Arvardan. Cum însă nu se simţea capabil să exploateze singur acea întâlnire, s-a hotărât s-o împiedice. Şoferii cărora tânăra Shekt le spusese că Schwartz e bolnav, s-au gândit că ar putea fi vorba de febră radioactivă. Natter a prins ideea cu repeziciunea unui geniu. De îndată ce a observat întâlnirea din magazin, a raportat un caz de febră radioactivă, iar

autorităţile locale din Chica - slavă Pământului! - au avut atâta cap încât să intervină de îndată.

Magazinul a fost evacuat, cei trei fiind lipsiţi de camuflajul pe care contau. Prezenţa lor în magazinul gol era acum bătătoare la ochi. Natter s-a apropiat de ei şi i-a convins să i-l încredinţeze pe Schwartz, pentru a-l duce înapoi la Institut. Au acceptat. Ce altceva puteau face? Astfel încât ziua s-a sfârşit fără ca Schwartz şi Arvardan să fi putut schimba un singur cuvânt.

Natter n-a comis prostia de a-l aresta pe Schwartz. Cei doi nu ştiu nici acum că au fost deconspiraţi, aşa că ne vor conduce spre un vânat şi mai bogat.

Dar Natter nu s-a oprit aici. Tot el a anunţat garnizoana imperială, fapt pentru care nu-l pot lăuda îndeajuns. L-a pus astfel pe Arvardan într-o situaţie pe care n-avea cum s-o prevadă. Trebuia fie să-şi dea în vileag identitatea, ratându-şi misiunea - care, pare-se, implică necesitatea de-a se purta pe Pământ ca un pământean - fie să şi-o tăinuiască, supunându-se astfel tuturor inconvenientelor ce puteau rezulta de aici. A ales alternativa eroică şi chiar a rupt braţul unui ofiţer în pasiunea sa pentru realism. Acest lucru îi face desigur, cinste. Purtarea lui e grăitoare. De ce s-ar fi expus el, un extraterestru, supliciului biciului neuronic, dacă miza nu ar fi fost extrem de importantă? Pentru o biată pământeancă?…

Înaltul Ministru îşi încleştase mâinile pe biroul din faţa lui. Se încrunta şi trăsăturile prelungi ale chipului său erau acum schimonosite de nelinişte.

— Apreciez, Balkis, felul cum reuşeşti să ţeşi din asemenea detalii o adevărată pânză de păianjen. Ai procedat cu foarte multă abilitate şi cred că e aşa cum spui. Logica nu ne îngăduie o alternativă… Dar asta înseamnă că sunt foarte aproape, Balkis. Sunt prea aproape… Şi de data asta vor fi neîndurători.

Balkis ridică din umeri.

— Nu pot fi prea aproape. Dacă ar avea idee de existenţa unui asemenea potenţial distructiv pentru întregul Imperiu, ar fi atacat de mult... Iar răgazul lor e pe sfârşite. Arvardan nu poate face nimic până nu ia legătura cu Schwartz, aşa că sunt în măsură să vă prezic viitorul.

— Te rog, te rog.

— Schwartz trebuie îndepărtat şi evenimentele lăsate să se răcească.

— Dar unde să-l trimitem?

— Ştim şi asta. Schwartz a fost adus la Institut de un om care era evident un fermier. El ne-a fost descris atât de tehnicianul lui Shekt, cât şi de Natter. Am cercetat datele tuturor fermierilor pe o distanţă de şaizeci de mile de Chica, şi Natter l-a identificat pe unul, Arbin Maren, ca fiind omul în cauză. Tehnicianul, independent de celălalt, a susţinut acelaşi lucru. Ne-am informat în secret asupra individului şi se pare că-şi întreţine socrul, un biet invalid, care se sustrage *Şaizeciului*.

Înaltul Ministru izbi cu putere în masă.

— Asemenea cazuri sunt mult prea frecvente, Balkis. Legea ar trebui să fie mai severă...

— Nu asta contează acum, Excelenţă. Important e că fermierul, fiind în culpă, poate fi şantajat.

— Oh...

— Shekt şi aliaţii săi extratereştri au nevoie de o unealtă în situaţia de faţă - de un loc sigur unde Schwartz să poată rămâne o perioadă mai lungă decât la Institut. Acest fermier, probabil o minte simplă şi neajutorată, este tot ceea ce le trebuie. Va fi desigur urmărit. Pe Schwartz nu-l vom scăpa nicio clipă din ochi... În cele din urmă vor pune ei la cale o nouă întâlnire şi de data asta vom fi pregătiţi. Acum înţelegeţi?

— Da.

— Ei, slavă Pământului! Vă las atunci. Şi cu un zâmbet sardonic, adăugă: Cu permisiunea dumneavoastră, desigur.

Iar Înaltul Ministru, total insensibil la sarcasm, îi făcu semn cu mâna că poate pleca.

În drum spre micul său birou, ca dealtfel ori de câte ori rămânea singur, Secretarul îşi lăsă gândurile să scape de sub control şi să zburde în voie prin tainiţele minţii.

Acolo era foarte puţin loc pentru doctorul Shekt, Schwartz sau Arvardan - şi încă şi mai puţin loc pentru Înaltul Ministru.

În schimb se afla acolo imaginea unei planete, Trantor - o uriaşă metropolă, din care era condusă toată Galaxia. Şi mai era imaginea unui palat, ale cărui spirale şi bolte ameţitoare nu le văzuse niciodată în realitate; niciun alt pământean nu le văzuse vreodată. Se gândi la firele invizibile ale puterii şi gloriei ce lunecau de la un soare la altul în tot mai multe sârme, frânghii şi cabluri spre acel palat din centru şi către acea abstracţiune, împăratul, care era, la urma urmelor, un simplu om.

Mintea lui se agăţa cu încăpăţânare de acest gând, gândul că puterea care investea pe cel ce-o avea cu atributele divinităţii era concentrată în mâinile unui simplu om.

Un simplu om! Ca el!

Putea fi el…

11.
MINTEA ÎN SCHIMBARE

Începutul schimbării era neclar în mintea lui Schwartz. De multe ori, în tăcerea desăvârşită a nopţii - cât de liniştite erau nopţile acum! dar fuseseră vreodată zgomotoase şi iluminate, fremătând de viaţa clocotitoare a milioane de oameni? - în acea nemaicunoscută tăcere Schwartz încerca să rememoreze faptele, să le dea de capăt. Ar fi dorit să poată spune că aceea a fost clipa.

Totul începuse în ziua înspăimântătoare când se trezise singur într-o lume necunoscută. Ziua aceea era însă tot atât de înceţoşată acum ca şi amintirea oraşului Chicago. Urma călătoria la Chica, ce sfârşise atât de ciudat, de complicat. Se gândea mereu la cele întâmplate atunci.

Era ceva în legătură cu un aparat... nişte pilule pe care le înghiţise. Apoi, zilele de convalescenţă, evadarea, rătăcirea, evenimentele inexplicabile ale ultimei ore petrecute în magazinul universal. Toate acestea nu şi le putea aminti prea bine. În schimb, cât de limpezi îi erau lucrurile petrecute în ultimele două luni, cât de sigură îi redevenise memoria.

Chiar şi atunci se întâmpla ceva ciudat cu el. Bătrânul doctor şi fiica sa nu se simţeau deloc în largul lor, erau chiar speriaţi. *Ştiuse* el asta atunci, sau fusese doar o impresie fugară, întărită de perspicacitatea ulterioară a minţii sale?

Şi totuşi atunci, în magazinul universal, cu puţin înainte ca bărbatul acela puternic să întindă mâna şi să-l înşface - cu foarte puţin timp înainte - fusese conştient de ce avea să i se întâmple. Avertismentul nu venise suficient de repede pentru a-l salva, dar precis existase.

De atunci datau durerile de cap. Nu, nu erau chiar dureri de cap. Mai curând nişte vâjâituri, ca şi cum în creier i-ar fi

pornit vreun dinam secret, ce făcea să-i vibreze fiecare oscior din craniu. Nu simţise niciodată aşa ceva pe vremea când se găsea la Chicago - presupunând că Chicago nu era o închipuire a sa - sau în timpul primelor zile petrecute aici, în noua realitate.

Îi făcuseră ceva în Chica? Cu aparatul acela? Pilulele - fuseseră un anestezic, îl operaseră? Aici gândurile i se împotmoleau de fiecare dată.

Părăsise Chica a doua zi după încercarea eşuată de evadare şi de atunci zilele se scurgeau cu repeziciune.

La început, Grew îi tot repeta cuvinte din scaunul său cu rotile, arătându-i diverse obiecte sau gesticulând, aşa cum făcuse înainte şi fata aceea, Pola.

Până când, într-o zi, Grew încetă să mai bată câmpii şi începu să vorbească englezeşte. Sau, dimpotrivă, el, Joseph Schwartz, încetase să mai vorbească englezeşte şi începu să bată câmpii. Bolboroseala aceea căpătase înţeles. Era aşa de simplu. Învăţă să citească în patru zile. Se minuna el însuşi. Avusese, e drept, o memorie fenomenală pe vremuri, în Chicago, sau cel puţin aşa îşi amintea. Nu era însă capabil de *asemenea* performanţe. Şi totuşi, Grew nu părea surprins.

Schwartz renunţă să mai înţeleagă ceva.

Mai târziu, când toamna aurea pretutindeni, nedumeririle îl părăsiră şi ieşi la câmp să lucreze. Rămase din nou uimit: învăţa foarte repede. Nu greşea niciodată. Erau tot felul de maşini complicate, dar le putea manipula după o singură explicaţie. Aştepta vremea rece, dar ea nu mai sosea. Îşi petrecu iarna curăţind solul, fertilizându-l, făcând o mulţime de pregătiri pentru semănatul de primăvară.

Îl întrebă pe Grew, încercând să-i explice ce-i zăpada, dar celălalt îl privi nedumerit.

— Apă îngheţată ce cade ca o ploaie, zici? Aa! I se spune „zăpadă”! Am auzit că există pe alte planete, dar nu pe Pământ.

Schwartz urmări atunci temperatura şi observă că ea varia foarte puţin de la o zi la alta; şi totuşi zilele se scurtau, aşa cum era de aşteptat într-o localitate nordică, situată, să zicem, la latitudinea oraşului Chicago. Se întrebă dacă se afla pe Pământ.

Încercă să citească din microfilmele lui Grew, dar renunţă. Oamenii erau tot oameni, însă amănuntele vieţii zilnice, presupuse a fi cunoscute de toată lumea, aluziile social-istorice ce nu-i spuneau nimic îi tăiară entuziasmul.

Enigmele se ţineau lanţ: persistenţa ploilor calde, instrucţiunile primite de a nu pătrunde în anumite regiuni. Ca, de exemplu, în seara aceea când orizontul ce ardea mocnit spre sud, cu un licăr albăstrui, îi aţâţase peste măsură curiozitatea…

După cină se furişase afară, dar nu străbătuse nici măcar o milă când în spate auzi torsul domol al biciclului lui Arbin şi strigătul mânios al acestuia. Se oprise şi fusese dus înapoi.

Arbin se plimbase nervos prin faţa lui, spunându-i:

— Trebuie să te ţii departe de locurile care luminează noaptea.

— De ce? întrebase el, timid.

Răspunsul sunase tăios:

— Pentru că sunt interzise.

Apoi, după o pauză:

— Chiar nu ştii ce-i acolo, Schwartz?

Schwartz îşi desfăcuse braţele, neputincios.

— De unde vii? întrebase Arbin. Eşti un… un extraterestru?

— Ce-i aceea extraterestru?

Arbin ridicase din umeri şi plecase.

Seara aceea avusese o importanţă capitală pentru Schwartz, deoarece pe parcursul scurtei distanţe străbătute în direcţia luminii devenise conştient de contactul mintal.

Aşa-l numi el, şi nici atunci, nici mai târziu nu găsi un termen mai potrivit pentru a-l descrie.

Fusese singur în crepusculul roşiatic. Până şi paşii îi erau înăbuşiţi de pavajul elastic. Nu văzuse pe nimeni. Nu auzise pe nimeni. Nu atinsese nimic.

Nu tocmai… Era ceva în genul unei atingeri, mai curând o prezenţă… ceva ca o mângâiere catifelată.

Apoi simţise *două* contacte, diferite unul de celălalt. Iar al doilea - cum de le putea deosebi? - devenise mai puternic. Nu, nu era cuvântul potrivit; devenise mai clar, mai bine definit.

Şi apoi ştiuse că era Arbin. Ştiuse cu cel puţin cinci minute înainte de a auzi zgomotul biciclului şi cu zece minute înainte de a-l vedea.

Experienţa se repetă după aceea tot mai des.

Ştia ori de câte ori Arbin, Loa sau Grew se aflau la o distanţă de vreo treizeci de metri, chiar şi atunci când avea toate motivele să creadă altminteri. Era greu de crezut, şi totuşi începuse să-i pară firesc.

Se hotărî să verifice şi constată că, într-adevăr, putea spune în orice clipă unde se afla fiecare din ei. Contactul mintal diferea de la o persoană la alta, încât îi deosebea cu uşurinţă. Nu avu curajul să sufle nimănui o vorbă.

Câteodată se întreba al cui fusese contactul mintal receptat pe drumul înspre zonele luminoase. Nu fuseseră nici Arbin, nici Loa, nici Grew. Ei, ce importanţă avea?

Şi totuşi avea.

Într-o seară, când aducea vitele acasă, percepu din nou acel contact. Se duse atunci la Arbin şi întrebă:

— Ce-i cu petecul de pădure ce se întinde dincolo de Dealurile Sudice, Arbin?

— Nimic, îi răspunse acesta morocănos. E Teren Ministerial.

— Ce-nseamnă asta?

Arbin se enervă.

— Pentru ce-ţi trebuie să ştii? I se spune Teren Ministerial deoarece e proprietatea Înaltului Ministru.

— De ce nu e cultivat?

— Nu e pentru aşa ceva, răspunse Arbin, părând scandalizat de ideea lui. A fost cândva un mare Centru, în vremuri străvechi. E pământ sacru, nu poate fi pângărit. Ascultă, Schwartz, dacă vrei să-ţi fie bine, înfrânge-ţi curiozitatea şi vezi-ţi de-ale tale.

— Dar dacă-i atât de sacru, înseamnă că nimeni nu poate trăi acolo.

— Întocmai.

— Eşti sigur?

— Sunt sigur… Să nu care cumva să-ţi calce piciorul pe-acolo, că s-a zis cu tine.

— Nu, nu, promit.

Schwartz se îndepărtă mirat şi oarecum neliniştit. Totuşi, de acolo, dinspre terenul împădurit, îi parvenea acel contact mintal. Era o senzaţie puternică, la care se mai adăugase ceva. Era un contact neprietenos, ameninţător.

De ce? De ce?

Nici acum nu îndrăzni să le spună celorlalţi. Nimeni nu l-ar fi crezut şi urmările ar fi fost neplăcute pentru el. Ştia şi asta. De fapt, ştia prea mult.

În ultima vreme se simţea mai tânăr. Nu atât într-un sens fizic, desigur. Îi scăzuse burta şi i se lăţiseră umerii. Muşchii erau mai puternici şi mai flexibili, iar digestia mai bună. Trebuie să fi fost efectul muncii la câmp. Dar de altceva era conştient, în primul rând. Se schimbase modul lui de gândire.

Bătrânii au tendinţa să uite cum gândeau în tinereţe. Uită iuţeala gândului, îndrăzneala intuiţiei juvenile şi prospeţimea percepţiei. Se obişnuiesc cu o gândire mai laborioasă şi, cum aceasta e un produs al experienţei acumulate, bătrânii se cred mai înţelepţi decât tinerii.

Schwartz însă, pe lângă avantajul experienţei, mai avea prilejul să constate, cu nespusă bucurie, că înţelegea dintr-o dată orice, că trecuse de la înţelegerea rapidă a explicaţiilor lui Arbin la anticiparea lor, luându-i-o înainte. Tinereţea însemna pentru el mult mai mult decât o excelentă condiţie fizică.

Două luni mai târziu avea să se lămurească - în timp ce juca şah cu Grew sub umbrar.

Şahul nu se prea schimbase, cu excepţia numelor pieselor. Era aşa cum şi-l amintea, încât constituia o mângâiere pentru el; cel puţin în această privinţă, memoria nu-i juca renghiuri.

Grew îi vorbi de varietăţi ale şahului. Exista, de exemplu, şahul în patru, la care fiecare jucător avea în faţă o tablă; tablele se uneau la colţuri, iar la mijloc era o a cincea tablă ca un „tărâm al nimănui”. Mai era şahul tridimensional, la care se suprapuneau opt table transparente şi fiecare piesă se mişca nu în două, ci în trei dimensiuni, iar numărul figurilor şi al pionilor se dubla. Victoria presupunea şah simultan la ambii regi adversari.

Existau chiar şi varietăţi populare, la care poziţia iniţială a şahistului era decisă prin aruncarea zarului, sau la care anumite pătrăţele confereau pieselor avantaje sau dezavantaje. Alteori erau introduse piese noi, cu tot felul de proprietăţi ciudate.

Şahul în sine însă, şahul originar şi imuabil, era acelaşi, iar turneul dintre Schwartz şi Grew înregistrase cincizeci de partide.

Cum la început Schwartz cunoştea doar vag mutările, pierdea constant. Lucrurile se schimbaseră mai târziu, înfrângerile rărindu-se. Cu timpul Grew devenise mai precaut, gândea mai mult, îşi pufăia pipa în intervalul dintre mutări până ce scrumul devenea incandescent şi, în cele din urmă, se pierdea în înfrângeri pline de proteste şi ranchiună.

Grew juca cu albele şi mutase pionul la E4.

— Dă-i drumul, spuse acru.

Dinţii îi erau încleştaţi pe pipă, iar ochii scormoneau tabla cu înfrigurare. Umbrele înserării se înteţeau.

Schwartz îşi ocupă locul, oftând. Jocurile deveneau de-a dreptul neinteresante, pe măsură ce el era tot mai conştient de mişcările pe care avea să le facă Grew. Ca şi cum acesta ar fi avut o fereastră transparentă în craniu. La aceasta se adăuga inconvenientul că el însuşi ştia, aproape instinctiv, ce trebuia să mute în momentul următor.

Foloseau o „tablă de noapte” ce lumina în întuneric într-un mozaic de albastru şi oranj. Piesele, care la lumina zilei erau nişte figuri obişnuite din lut roşcat, sufereau noaptea o adevărată metamorfoză. Jumătate din ele erau scăldate într-un alb desăvârşit, amintind de lucirea rece a porţelanului, iar celelalte sclipeau cu mici reflexe roşietice.

Primele mişcări se succedară cu repeziciune. Schwartz ieşi în întâmpinarea adversarului, mutând şi el pionul din faţa regelui. Grew scoase calul la F3. Schwartz răspunse cu cal C6. Apoi nebunul lui Grew fugi la B5, iar Schwartz mută pionul din faţa turei la A6, silind nebunul alb să se retragă la A4. După care îşi scoase celălalt cal la F6.

Piesele strălucitoare lunecau pe tablă cu o stranie independenţă, pe măsură ce degetele ce le mânuiau se pierdeau în întuneric.

Lui Schwartz îi era teamă. Poate avea să-l ia drept nebun, dar *trebuia să ştie*. Întrebă pe neaşteptate:

— Unde mă aflu?

Grew tocmai executa o mişcare îndelung chibzuită: cal C3. Ridică privirea surprins.

— Poftim?

Schwartz nu cunoştea cuvântul pentru „ţară” sau „naţiune”, aşa că întrebă:

— Ce lume e asta? şi mută nebunul la E7.

— Pământul, sună scurt răspunsul, şi Grew execută plin de emfază rocada.

Mai întâi deplasă figurina înaltă, adică regele, şi apoi nodul de tură trecu pe deasupra, odihnindu-se de cealaltă parte.

Răspunsul nu era nici pe departe satisfăcător. Cuvântul folosit de Grew se traducea în mintea lui prin „pământ”. Dar care pământ? Orice planetă este „pământ” pentru cei ce-o locuiesc. Avansă cu două pătrăţele pionul de la B7, şi din nou nebunul lui Grew fu silit să se retragă, de data asta la B3. Apoi Schwartz şi Grew mutară fiecare pionii din faţa reginei, la D3, respectiv D6, eliberând nebunii pentru bătălia ce avea să înceapă curând în centru.

Schwartz întrebă, căutând să pară cât mai firesc:

— În ce an suntem? şi execută rocada.

Grew şovăi. Avea de ce să fie mirat.

— Ce te tot munceşte astăzi? Nu ţi-e gândul la joc? Poftim, dacă aste te face fericit, suntem în anul 827, şi adăugă sarcastic: E.G.

Examină încruntat tabla, după care puse cu zgomot calul la D5, atacând.

Schwartz se feri repede, contraatacând cu calul la A5. Lupta se înteţise. Calul lui Grew luă nebunul, care se ridică scăldat de o văpaie roşiatică şi căzu cu un zgomot uşor în cutia unde avea să rămână - războinic învins - până la jocul următor. Imediat, calul învingător căzu pradă reginei lui Schwartz. Într-un moment de exagerată prudenţă, Grew slăbi atacul, retrăgându-şi calul rămas în refugiul de la E1, unde era cam nefolositor. Calul lui Schwartz repetă prima mişcare, luând nebunul şi căzând la rându-i pradă pionului de la A2.

Urmă o nouă pauză, după care Schwartz întrebă timid:

— Ce înseamnă E.G.?

— Poftim? se zbârli Grew. Vrei să spui că tot nu ştii în ce an suntem? Dintre toate neghiobiile… Ei, dar mereu uit că

ai învăţat să vorbeşti abia de vreo lună. Eşti inteligent însă. Chiar nu ştii? Suntem în anul 827 al Erei Galactice. Era Galactică: E.G. înţelegi? Sunt 827 de ani de la întemeierea Imperiului Galactic; 827 de ani de la încoronarea lui Frankenn Întâiul. Acum, *te rog*, e rândul tău.

Dar calul lui Schwartz rămase o vreme prizonier în mâna sa. Sentimentul de frustrare era sfâşietor.

— Stai puţin, zise, depunând calul la D7. Recunoşti vreunul din aceste nume? America, Asia, Statele Unite, Europa…

Bâjbâia după un reper.

În întuneric, pipa lui Grew era o luminiţă roşie, mohorâtă, iar silueta sa întunecată, încovoiată peste strălucitoarea tablă de şah, părea mai neînsufleţită decât aceasta. Poate clătinase scurt din cap - Schwartz nu putuse să vadă - dar nici nu avea nevoie. Simţi negaţia celuilalt ca şi cum ar fi rostit-o cu viu grai.

Încercă din nou:

— De unde aş putea face rost de o hartă?

— Lasă hărţile, mârâi Grew, dacă vrei să nu-ţi pierzi capul în Chica. Nu sunt geograf. Şi nici n-am auzit de numele pe care mi le-ai pomenit. Ce sunt? Oameni?

Să-şi piardă capul? De ce? Schwartz simţi că i se face frig. Comisese cumva o crimă? Ştia Grew de aşa ceva? Întrebă nesigur:

— Soarele are nouă planete, nu?

— Zece, veni categoric răspunsul.

Schwartz şovăi. Ei, poate mai descoperiseră o planetă de care el nu auzise. Dar cum de ştia Grew? Numără pe degete şi apoi întrebă:

— Dar a şasea planetă are inele?

Grew mişcă încet pionul de la F2 la F4, iar Schwartz făcu imediat acelaşi lucru.

— Saturn, vrei să spui? spuse Grew. Bineînţeles că are inele. Acum îşi calcula următoarea mişcare. Avea de ales

între a lua fie pionul de la F5, fie de la E5, şi nu ştia cum era mai bine.

— Există o centură de asteroizi - mici planete - între Marte şi Jupiter, adică între a patra şi a cincea planetă? întrebă Schwartz.

— Da, mormăi Grew, care îşi aprindea din nou pipa, gândind febril.

Nesiguranţa chinuitoare a partenerului său îl irita pe Schwartz. Acum, că era sigur de identitatea Pământului, jocul îi părea un fleac. Mintea îi fremăta de întrebări, şi una îi scăpă de pe buze.

— Deci microfilmele tale sunt adevărate? Mai există şi alte lumi? Populate?

De data asta Grew îşi ridică privirea de pe tabla de şah, scrutând zadarnic întunericul.

— Vorbeşti serios?

— Mai există?

— Pe Galaxie! *Am impresia că într-adevăr nu ştii*.

Schwartz se simţi umilit în ignoranţa sa.

— Te rog…

— Bineînţeles că mai există şi alte lumi. Milioane! Toate stelele pe care le vezi sunt populate, ca şi majoritatea celor pe care nu le vezi. Toate fac parte din Imperiu.

În mintea lui Schwartz cuvintele intense ale lui Grew trezeau un ecou delicat, semnalizând direct de la o minte la alta, de parcă cele două creiere ar fi fost unite. Contactele mintale deveneau tot mai puternice pe zi ce trecea. Curând s-ar putea să audă acele ecouri ciudate, chiar şi atunci când persoana ce le gândea *nu* vorbea.

Pentru prima dată îi răsări în minte posibilitatea existenţei unei alternative la ipoteza nebuniei. Călătorise cumva în timp? Dormise, poate?

— Cât e de atunci, Grew? întrebă răguşit. Cât timp a trecut de când era o singură planetă?

Grew deveni prudent.

— Ce vrei să spui? Eşti membru al Societăţii Stegarilor?

— Al cui? Nu sunt membru a nimic, Grew, dar nu era cândva Pământul singura planetă?… Spune, nu era?

— Aşa spun Stegarii, se încruntă Grew, dar cine ştie? Cine poate şti cu adevărat? Lumile de-acolo de sus au existat în tot cursul istoriei de când se ştie.

— Adică de cât timp?

— De mii de ani, presupun. Cincizeci de mii, o sută - nu ştiu exact.

De mii de ani! Simţi un bolborosit în gât, dar şi-l înăbuşi înspăimântat. Atâta timp să se fi scurs în intervalul dintre doi paşi? Doar cât ţi-ai trage suflarea, doar o fracţiune de secundă, doar cât ai clipi din ochi… şi să fi sărit peste mii de ani? Revenea la versiunea amneziei. Faptul că identificase sistemul solar trebuia să fi fost rezultatul unor amintiri trunchiate ce răzbătuseră o clipă prin ceaţă.

Acum Grew execută mutarea următoare. Luă pionul de la F5 şi, aproape automat, creierul lui Schwartz înregistră greşeala. Mişcările se succedau fără niciun efort din parte-i. Tura de la F8 se năpusti asupra pionilor dublaţi. Calul alb înaintă din nou la F3. Nebunul lui Schwartz trecu la B7, gata de atac. Grew continuă cu nebun la D2.

Schwartz făcu o pauză înaintea atacului final.

— Pământul e stăpânul, nu-i aşa?

— Stăpânul cui?

— Al Imp…

Grew îşi dădu capul pe spate cu un hohot ce cutremură tabla de şah.

— Ascultă, omule. Scuteşte-mă de întrebările tale. Eşti nebun de-a binelea? Are Pământul aspect de stăpân?

Scaunul lui Grew înconjură masa cu un huruit uşor. Schwartz îi simţi degetele încleştându-i braţul.

— Priveşte! Priveşte acolo! Vocea lui Grew era o şoaptă scrâşnită. Vezi orizontul? Vezi cum străluceşte?

— Da.

— Aşa e Pământul - întreg Pământul. Cu excepţia câtorva petece ca acesta.

— Nu înţeleg.

— Scoarţa Pământului e radioactivă. Solul radiază dintotdeauna şi va radia în veci. Nu creşte nimic. Nu trăieşte nimeni acolo… Chiar nu ştiai? De ce crezi că avem *Şaizeciul?*

Paraliticul se domoli, înconjură din nou masa în scaunul cu rotile, revenind la locul său.

— E rândul tău.

Şaizeciul! Din nou un contact mintal cu o nedefinită aură ameninţătoare. Piesele lui Schwartz se mişcau singure, în timp ce el se întreba cu inima strânsă ce putea să însemne noul cuvânt. Pionul său luă la F4. Grew execută cal D4, iar tura lui Schwartz se feri, deplasându-se la G5. Calul lui Grew atacă din nou la F3, iar tura lui Schwartz evită încă o dată atacul, înaintând la G4. Pionul alb de la H2 avansă prudent o pătrăţică, iar tura lui Schwartz se repezi înainte, luând pionul de la G2 şi dând şah regelui duşman. Regele lui Grew luă cu promptitudine tura, dar regina lui Schwartz compensă de îndată pierderea, dând şah la G5. Regele lui Grew se retrase la H1, iar Schwartz aduse calul la E5. Grew mută regina la E2, străduindu-se să-şi mobilizeze apărarea. Schwartz răspunse cu regina la G3, lupta concentrându-se acum pe un câmp foarte restrâns. Grew nu avea de ales. Mută regina la G2, cele două maiestăţi feminine fiind acum faţă în faţă. Calul lui Schwartz presă, luând calul adversar de la F3, iar când nebunul ameninţat fugi repede la C3, calul lui Schwartz îl urmă la D4. După o lungă ezitare, Grew înaintă în flancul drept cu regina, de-a lungul diagonalei, pentru a lua nebunul lui Schwartz. Se opri, respirând uşurat. Vicleanul său adversar avea o tură în pericol şi un şah în perspectivă, regina sa fiind gata să se repeadă asupra prăzii. Avea de asemenea un avans de o tură la doi pioni.

— E rândul tău, spuse cu satisfacţie.

Schwartz se hotărî:

— Ce este… Ce este *Şaizeciul?*

Vocea lui Grew sună plină de ostilitate:

— De ce întrebi? Ce urmăreşti?

— Te rog, insistă Schwartz umil, simţind că-şi pierde curajul. Nu am niciun gând ascuns. Pur şi simplu, nu ştiu cine sunt ori ce s-a întâmplat cu mine. Poate sufăr de amnezie.

— Foarte probabil, îi răspunse celălalt dispreţuitor. Vrei să scapi de *Şaizeci?* Fii sincer.

— Dar îţi spun că nu ştiu ce-i *Şaizeciul!*

Reuşise să-l convingă. Urmă o lungă tăcere. Pentru Schwartz contactul mintal al lui Grew era neliniştitor, dar nu putea percepe clar cuvintele.

Grew vorbi rar.

— *Şaizeciul* este al şaizecilea an din viaţă. Pământul poate hrăni doar douăzeci de milioane, nu mai mult. Pentru a trăi, trebuie să produci. Dacă nu poţi produce, nu poţi trăi. Or, peste şaizeci de ani nu mai poţi produce.

— Şi atunci…

Schwartz rămase cu gura căscată, privindu-l tâmp.

— Eşti îndepărtat. Nu doare.

— *Eşti ucis?*

— Nu e o crimă, răspunse Grew ţeapăn. Aşa trebuie să fie. Alte lumi nu ne primesc, aşa că trebuie să facem loc copiilor noştri, cumva. Bătrânii trebuie să cedeze tinerilor locul.

— Şi dacă nu le spui că ai şaizeci de ani?

— De ce să nu le spui? Viaţa după şaizeci de ani nu e o glumă… Şi, pe urmă, există un recensământ din zece în zece ani, pentru a-i prinde pe cei ce sunt atât de nebuni încât să-ncerce să trăiască. Pe lângă asta, au înregistrată vârsta fiecăruia.

— Nu şi pe-a mea. (Cuvintele îi scăpaseră fără să vrea.) Şi, de fapt, nu am decât cincizeci de ani… neîmpliniţi.

— Nu contează. Pot verifica după structura osoasă, nu ştiai? Nu-ţi poţi ascunde vârsta. Data viitoare mă iau şi pe mine… Ei, mută!

Schwartz nesocoti îndemnul.

— Vrei să spui că te vor…

— Bineînţeles. Am numai cincizeci şi cinci de ani, dar ia uită-te la picioarele mele. Nu pot munci, înţelegi? Suntem înregistraţi cu trei persoane, iar cota de produse este fixată pentru trei muncitori. Când am damblagit ar fi trebuit să fi anunţat, şi atunci cota ar fi fost redusă. Aş fi avut însă parte de un *Şaizeci* prematur, iar Arbin şi Loa n-au fost de acord. Au fost nişte proşti, ascunzându-mă, pentru că au trebuit să muncească greu… până ai apărut tu. Şi la anul mă iau oricum… E rândul tău.

— Se face recensământ la anul?

— Întocmai… E rândul tău.

— Stai puţin, stărui Schwartz febril. *Toată* lumea e îndepărtată la şaizeci de ani? Nu se face nicio excepţie?

— Nu pentru unii ca noi. Înaltul Ministru trăieşte câte zile are, şi la fel membrii Societăţii Stegarilor; de asemenea unii savanţi, sau cei care au adus cine ştie ce servicii importante. Nu se califică mulţi. Poate vreo duzină în fiecare an… *E rândul tău!*

— Cine decide exceptarea?

— Înaltul Ministru, desigur. N-ai de gând să muţi?

Schwartz se ridică.

— N-are importanţă. Te fac şah-mat în cinci minute. Regina mea îţi ia pionul dându-ţi şah; eşti silit să muţi la G1; aduc calul şi-ţi dau şah la E2; trebuie să muţi la F2; regina mea îţi dă şah la E3; trebuie să muţi la G2; mut regina la G3, iar după ce forţat vei muta la H1, îţi dau mat cu regina la H3. Bun joc, adăugă el automat.

Grew se holbă îndelung la tabla de şah, apoi, cu un strigăt, o mătură de pe masă. Piesele sclipitoare se rostogoliră jalnic în iarbă.

— M-ai zăpăcit cu vorbăria ta înnebunitoare, urlă el.

Dar Schwartz nu mai vedea şi nu mai auzea nimic. Nu-l mai preocupa decât ideea de a scăpa de *Şaizeci*. Căci versurile lui Browning:

„Vino să îmbătrânim împreună!
Încă nu am trăit ce-i mai frumos:
Sfârşitul vieţii pentru care a fost un început…”

se potriveau pentru un Pământ abundent, populat de miliarde de oameni şi dispunând de hrană nelimitată. „Ce-i mai frumos” însemna acum *Şaizeciul* - şi moartea.

Schwartz avea şaizeci şi doi de ani.

Şaizeci şi doi…

12.
MINTEA CARE UCIDE

Raţionamentul era simplu în mintea metodică a lui Schwartz. Cum nu voia să moară, trebuia să părăsească ferma. Dacă rămânea pe loc, avea să vină recensământul şi, odată cu el, moartea.

Să plece deci. Dar încotro?

Exista acel... - spital era oare? - din Chica. Îl îngrijiseră odată, şi de ce? Pentru că era un - „caz”. Dar nu era şi acum un caz? Acum însă putea şi să vorbească, le putea descrie simptomele, nu ca înainte.

Le putea spune de contactul mintal.

Sau poate îl aveau cu toţii? Cum putea şti?... Ba nu, ceilalţi nu-l aveau. Nici Arbin, nici Loa, nici Grew.

Era sigur de asta. Ei nu ştiau unde se afla el decât dacă-l vedeau sau îl auzeau. Nici nu l-ar fi putut bate pe Grew la şah dacă acesta ar fi...

Chiar aşa, şahul era un joc popular, ori el nu putea fi jucat dacă oamenii ar fi fost înzestraţi cu contactul mintal. Bineînţeles că nu.

Prin urmare era un caz aparte - un specimen psihologic. Viaţa unui specimen s-ar fi putut să nu fie prea veselă, dar cel puţin avea să trăiască.

Şi pe urmă, mai era şi noua ipoteză, cum că nu ar fi fost un amnezic, ci un om care călătorise în timp.

În cazul acesta, pe lângă faptul că dispunea de contactul mintal, mai era şi un om din trecut. Era un specimen istoric, o mostră arheologică; *nu puteau* să-l omoare.

Dacă aveau să-l creadă.

Hm, *dacă* aveau să-l creadă.

Doctorul îl va crede. În dimineaţa în care Arbin îl dusese la Chica, trebuise să se bărbierească. După aceea nu-i mai crescuse barba, ceea ce înseamnă că-i făcuseră ceva. Deci

doctorul ştia că el, Schwartz, avusese păr pe faţă. Nu era asta o dovadă? Grew şi Arbin nu se bărbiereau niciodată. Grew îi spusese o dată că numai animalele au păr pe faţă. Trebuia deci să ajungă la acel doctor.

Oare cum îl chema? Shekt?... Shekt, într-adevăr.

Ştia însă atât de puţin despre lumea asta îngrozitoare. Să plece noaptea sau s-o ia de-a dreptul peste câmp însemna să se aventureze în plasa misterelor ei, să se arunce în capcanele periculoase ale radioactivităţii despre care nu ştia nimic. Aşa încât, cu îndrăzneala celui care nu are de ales, se aşternu la drum pe la vremea prânzului, chiar pe drumul principal.

Nu-l aşteptau până la cină, ori la ora aceea avea să fie departe. Nici nu dispuneau de contactul mintal pentru a-i sesiza absenţa. Timp de vreo jumătate de oră se simţi într-o foarte bună dispoziţie, o senzaţie încercată pentru prima dată de la începutul acestui coşmar. În sfârşit acţiona, se opunea într-un fel lumii înconjurătoare. De data asta avea un scop precis, nu mai era o fugă instinctivă, ca atunci la Chica. Se descurca destul de bine pentru un om în vârstă.

Le va arăta el.

Deodată însă se opri... Stătu aşa în mijlocul drumului, fiindcă ceva se impunea atenţiei sale, ceva ce uitase.

Era contactul mintal al necunoscutului; ceea ce detectase atunci când, încercând să ajungă la linia ce licărea în zare, fusese oprit de Arbin; ceea ce îl pândise din Terenul Ministerial.

Îl însoţea şi acum... era în spatele lui, observându-l.

Ascultă intens - sau în orice caz se concentră într-un mod asemănător asupra contactului mintal. Nu se apropria, dar el îi era ţinta, îl supraveghea şi-i era ostil, fără să se teamă.

Descoperi şi alte lucruri. Urmăritorul său nu trebuia să-l scape din ochi şi era înarmat.

Schwartz se întoarse aproape maşinal, scormonind zarea cu privirea.

Contactul mintal se schimbă imediat. Deveni bănuitor şi precaut, temându-se pentru propria siguranţă şi pentru reuşita proiectului său, oricare ar fi fost acesta. Faptul că dispunea de armă deveni şi mai evident, ca şi cum ar fi plănuit s-o folosească în cazul că ar fi fost descoperit.

Schwartz se ştia neînarmat şi neajutorat. Mai ştia că urmăritorul l-ar fi ucis, mai curând decât să îngăduie să-i scape de sub observaţie; l-ar fi omorât la prima mişcare greşită... Dar tot nu vedea pe nimeni. Îşi continuă drumul, conştient de faptul că celălalt era destul de aproape pentru a-l ucide. Îşi simţea spatele încordat, în aşteptarea a nici el nu ştia ce. Oare cum e când mori?... Ce simţi?... Gândul îl săgeta la fiecare pas, îi apăsa creierul, îi inunda subconştientul, până când deveni de-a dreptul insuportabil.

Se agăţa de contactul mintal ca de singura salvare. Trebuia să înregistreze creşterea de tensiune care ar fi putut să însemne că o armă este ţintită spre el, că se apăsa pe trăgaci, că se închidea un contact.

În acea clipă avea să se arunce la pământ, avea să fugă...

Dar de ce? Dacă era vorba de Şaizeci, de ce nu-l omora deîndată?

Teoria cu saltul în timp făcea iarăşi loc ipotezei amneziei. Era probabil un criminal, un om periculos care trebuia urmărit. Poate fusese un mare demnitar ce nu putea fi executat pur şi simplu, ci trebuia mai întâi judecat. Amnezia ar fi putut fi un subterfugiu al subconştientului său, apăsat de cine ştie ce vină îngrozitoare.

Torturat de aceste gânduri, mergea în continuare pe drumul pustiu, îndreptându-se spre o destinaţie nesigură, cu moartea pe urmele sale.

Se făcea tot mai întuneric, iar vântul sufla tot mai rece. Ca de obicei, realitatea îl descumpănea. După socotelile lui Schwartz, trebuia să fie decembrie; soarele apunea într-adevăr la patru şi jumătate, în schimb palele de vânt rece nu se comparau cu viscolul unei ierni din zona temperată.

Schwartz ajunsese la concluzia că blândeţea climei se datora faptului că planeta (Pământ?) mai dispunea şi de alte surse de căldură în afară de soare. Însuşi solul radioactiv emana căldură, o cantitate mică pe metru pătrat, dar imensă pe un milion de kilometri pătraţi.

Umbra sa se apropia. Tot precaut şi încordat, gata să reacţioneze la orice gest îndrăzneţ al său. Îi era mai greu să-l urmărească în întuneric. Îl urmărise în noaptea aceea, când se îndrepta spre orizontul strălucitor. Se temea acum să mai rişte?

— Ei, amice, hei!

Era o voce subţire, nazală. Schwartz încremeni. Se-ntoarse dintr-o mişcare. Silueta scundă ce se îndrepta spre el îi făcu semn cu mâna, dar în întunericul serii nu o putea distinge prea bine. Se apropia fără grabă. Schwartz aşteptă.

— Ei, bună, îi strigă el. Mă bucur că te-am întâlnit. Nu-i nicio plăcere să colinzi drumurile singur. Pot să te-nsoţesc?

— Bună, spuse Schwartz posac.

Era într-adevăr contactul mintal. El îl urmărea, iar figura îi era cunoscută, îl întâlnise în timpul evenimentelor confuze din Chica.

Individul păru apoi şi el să-l recunoască:

— Stai puţin, dar te cunosc. Sigur!... Nu-ţi aminteşti de mine?

Lui Schwartz i-ar fi fost imposibil să-şi dea seama dacă altădată, în condiţii normale, s-ar fi îndoit de sinceritatea lui. Acum, însă, cum s-ar fi putut lăsa înşelat de vălul zdrenţuit de artificială efuziune, când curenţii din adâncul minţii celuilalt îi spuneau cu tărie că omuleţul cu privirea vicleană îl ştia dinainte?

Îl ştia şi avea pregătită pentru el, la nevoie, o armă ucigaşă.

Schwartz clătină din cap.

— Ba da, sigur că da, insistă omuleţul. Ne-am cunoscut atunci, în magazinul universal. Te-am scos din gloata aceea, şi începu să râdă, într-un acces de veselie prefăcută. Se credea că ai febră radioactivă. Trebuie să-ţi aminteşti.

Schwartz îşi amintea, vag însă, ca prin ceaţă. Un omuleţ care semăna cu acesta, apoi un grup de oameni, care mai întâi îi oprise, iar apoi le făcuse loc să treacă.

— Da, spuse el, mă bucur să te cunosc.

Nu era o conversaţie strălucită, dar atât se pricepu el să spună. Celuilalt nu părea să-i pese.

— Mă cheamă Natter, spuse el, întinzându-i o mână moale. Atunci n-am prea avut timp să vorbim - am neglijat în zăpăceala generală, s-ar putea spune - dar mă bucur de acest nou prilej. Hai să batem palma!

— Mă numesc Schwartz.

Fu o scurtă strângere de mână.

— Văd c-ai pornit la plimbare. Încotro?

Schwartz înălţă din umeri.

— Mă plimb şi eu.

— Hoinăreşti, hai? E şi pe placul meu. Tot anul sunt pe drum… Se-ncinge sângele în tine.

— Poftim?

— Ştii cum se spune. Te face să fii mai vioi. Îţi tragi sufletul mai cu putere şi simţi cum îţi zvâcneşte sângele, este?… De data asta am mers prea departe. Mi-e urât să mă întorc singur după ce se înnoptează. Nu refuz niciodată o companie. Încotro mergi?

Era pentru a doua oară când îi punea această întrebare, şi contactul lui mintal citea limpede câtă importanţă îi acorda. Schwartz se întrebă dacă mai putea ocoli mult timp răspunsul. Citea în celălalt o nelinişte întrebătoare. Nu ţinea

să mintă. Nu cunoştea suficiente lucruri despre lumea cea nouă pentru a putea minţi.

— Merg la spital, îi spuse.

— La spital? Ce spital?

— Spitalul la care am stat când am fost la Chica.

— La Institut, vrei să spui. Nu-i aşa? Adică acolo unde te-am dus când cu întâmplarea de la magazinul universal.

În mintea lui Natter creşteau îngrijorarea şi încordarea.

— La doctorul Shekt, spuse Schwartz. Îl cunoşti?

— Am auzit de el. Mare tipul. Eşti bolnav?

— Nu, dar trebuie să mă duc la control din când în când. Suna oare plauzibil?

— Pe jos? se miră Natter. Nu-ţi trimite maşina?

Se pare că nu era plauzibil.

Schwartz nu răspunse nimic - o tăcere cleioasă. Natter o sparse cu gălăgioasa-i volubilitate.

— Ascultă, frate, la prima comuni-undă publică, am să chem un taxi din oraş. Ne ia din drum.

— Comuni-undă?

— Sigur. Sunt de-astea pe şosea, câte vrei. Uite acolo, de exemplu.

Se depărtase cu un pas, când Schwartz se pomeni strigând:

— Stai pe loc! Nu te mişca!

Natter se opri. Pe chip i se întipărise o ciudată glacialitate.

— Ce-i, amice, ce te-a apucat?

Schwartz îşi găsea cu greu cuvintele, în graba cu care le năpustea asupra celuilalt.

— M-am săturat de tot teatrul ăsta. Te cunosc foarte bine şi ştiu ce ai de gând să faci. Vrei să suni pe cineva şi să-i spui că merg la doctorul Shekt. Cei din oraş vor trimite o maşină să mă înhaţe, iar tu vei fi gata să mă ucizi dacă încerc să fug.

Natter se încruntă.

— Ai nimerit-o al dracului cu ultima... murmură el. Cuvintele nu erau menite pentru auzul lui Schwartz, dar ele poposiră uşor pe suprafaţa contactului mintal. Gura rosti însă cu totul altceva:

— Domnule, habar n-am ce vrei să spui. N-am mai primit niciodată un bobârnac ca ăsta peste nas.

Dar se dădea puţin înapoi, ducându-şi mâna la şold. În momentul acela Schwartz îşi pierdu cumpătul. Îşi agită braţele, cuprins de o furie sălbatică.

— Lasă-mă-n pace! Ce-ai cu mine? Ce ţi-am făcut?... Pleacă! *Pleacă!*

Vocea i se frânse într-un ţipăt; fruntea îi era brăzdată toată de spaimă şi de ură pentru fiinţa care-l pândea şi ale cărei gânduri erau atât de duşmănoase.

Propriile sale emoţii se năpustiră asupra contactului mintal al adversarului, luptându-se să scape de aderenţa lui lipicioasă, de ventuză, să se elibereze de respiraţia lui...

Şi, deodată, contactul mintal dispăru. Brusc şi fără urmă. O clipă simţise o durere cumplită - nu în el, în celălalt - şi apoi nimic. Nici un contact mintal.

Se desprinsese precum strânsoarea mâinii unui muribund.

Natter nu mai era decât o umbră ghemuită pe drumul tot mai întunecos. Schwartz se apropie cu băgare de seamă. Natter era un ins mărunt, uşor de întors pe spate. Agonia îi rămăsese adânc întipărită pe chip.

Liniile feţei erau tot contorsionate, nu se neteziseră.

Schwartz îi căută inima, dar aceasta nu mai bătea.

Se îndreptă, copleşit de groază.

Ucisese un om!

Şi apoi îl năpădi uimirea.

Fără să-l atingă! Ucisese un om fără să-l atingă, urându-l doar, năpustindu-se asupra contactului mintal.

De ce alte puteri mai dispunea oare?

Se hotărî repede. Scotoci prin buzunarele mortului şi găsi bani. Bun! Aveau să-i folosească. Trase apoi cadavrul peste câmp, ascunzându-l în iarba înaltă.

Îşi continuă drumul vreme de două ore, fără să mai fie deranjat de vreun contact mintal.

Dormi pe câmp în noaptea aceea, iar în dimineaţa următoare, după încă două ore de mers, ajunse în suburbiile din Chica.

Pentru Schwartz, Chica era un simplu cătun, în comparaţie cu imaginea pe care-o avea despre Chicago; agitaţia oamenilor îi apărea prea slabă şi sporadică. Cu toate acestea, era asaltat de o mulţime de contacte mintale care-l încurcau, îl ameninţau.

Atât de multe! Unele schimbătoare şi dispersate; altele, cu ţeluri bine precizate, puternice. Creierul unor trecători pulsa exploziv. Alţii nu aveau mai nimic în creier, sau cel mult rumegau tihniţi asupra micului dejun pe care tocmai îl luaseră.

La început Schwartz tresărea la fiecare contact mintal, luându-l drept o relaţie personală, dar după vreo oră se obişnui să nu le mai ia în seamă.

Auzea şi cuvintele acum, chiar dacă nu erau rostite. Era o senzaţie nouă, aşa că începu să asculte. Erau frânturi de fraze, imateriale, fără legătură unele cu altele, spulberate de vânt, departe... Odată cu ele percepea şi cortegiul de emoţii ce le însoţeau, precum şi alte subtilităţi ce nu pot fi redate... Lumea devenise o panoramă a cărei viaţă clocotitoare i se releva doar lui.

Descoperi că putea pătrunde în clădirile pe lângă care trecea, furişându-şi mintea înăuntru, de parcă ar fi purtat-o la capătul unei lese, ca şi cum ar fi fost o fiinţă ce-şi croia drum prin unghere invizibile, pătrunzând în înseşi articulaţiile gândurilor intime ale oamenilor.

Se opri în faţa unei clădiri uriaşe, cu faţadă de piatră, şi chibzui. Oamenii aceia (oricare ar fi fost ei) îl urmăreau. Îşi ucisese urmăritorul, dar în mod sigur mai erau şi alţii - cei cărora voia Natter să le telefoneze. Cel mai bine era poate să nu facă nicio mişcare câteva zile, dar cum să procedeze? … O slujbă?…

Cercetă clădirea în dreptul căreia se oprise. Undeva, în interior, un contact mintal promitea ceva în acest sens. Căutau muncitori textilişti… iar el fusese odată croitor.

Păşi înăuntru, dar nimeni nu-l băgă în seamă.

Atinse umărul cuiva.

— Unde mă pot informa în legătură cu o angajare, vă rog?

— Uşa aceea!

Îl simţi indispus şi bănuitor.

Urmărind indicaţia dată, se trezi în faţa unui individ cu bărbia ascuţită, care-l asaltă cu o mulţime de întrebări, perforând răspunsurile la calculator.

Schwartz se bâlbâia, înşirând minciuni şi adevăruri cu aceeaşi nesiguranţă.

Omul de la serviciul personal începuse prin a fi total indiferent. Întrebările curgeau cu repeziciune:

„Vârsta?… Cincizeci şi doi? Hm. Boli?… Căsătorit?…

Experienţă?… Ai mai lucrat cu textile?… Dar ce fel anume?… Termoplastice? Elastomerice?… Ce-nţelegi prin toate felurile?… Unde-ai lucrat ultima dată?… Dictează numele pe litere… Nu eşti din Chica, nu?…

Actele?… Va trebui să le aduci, dacă vrei să discutăm serios… Numărul de buletin…?”

Schwartz dădea înapoi. Nu bănuise că lucrurile aveau să ia o asemenea întorsătură. Mintea celui din faţa lui începuse să se schimbe. Devenise extrem de bănuitoare şi totodată precaută. Poleiala de amabilitate şi camaraderie acoperea o animozitate cu atât mai periculoasă.

— Cred, spuse Schwartz nervos, că nu sunt omul potrivit pentru această slujbă.

— Nu, nu, vino înapoi, spuse funcţionarul, făcându-i semn cu mâna. Avem ceva pentru dumneata. Numai să mă uit puţin prin dosare.

Zâmbea, dar animozitatea devenise şi mai evidentă. Funcţionarul apăsă pe un buton aflat pe birou… înspăimântat, Schwartz se repezi la uşă.

— Ţineţi-l, strigă celălalt, sărind de la birou.

Schwartz se concentră puternic asupra contactului mintal, şfichiuindu-l neîndurător. Auzi în spate un geamăt. Privind repede peste umăr, îl văzu pe omul de la serviciul personal zăcând pe podea, cu faţa schimonosită şi cu tâmplele strânse în palme. Un bărbat se aplecă asupra lui; apoi, la un imbold autoritar, se îndreptă spre Schwartz. Acesta nu mai pierdu timpul.

Se năpusti în stradă, conştient de faptul că se dăduse alarma cu privire la el, că exista o descriere amănunţită a persoanei sale şi că cel puţin cel de la serviciul personal îl recunoscuse.

Alerga orbeşte pe străzi. Atrăgea atenţia, tot mai multă atenţie acum, deoarece străzile se umpleau de lume… suspiciune, pretutindeni… pentru că alerga… pentru că hainele-i erau mototolite şi nu erau pe măsura lui.

În multitudinea de contacte mintale şi în zăpăceala propriei minţi înspăimântate, nu mai putea deosebi adevăraţii duşmani, pe cei care nu-l suspectau ci îl cunoşteau chiar, aşa încât nu primi nici cel mai slab avertisment în legătură cu biciul neuronic. Simţi doar durerea înfiorătoare coborând ca şuierul unui bici şi materializându-se ca explozia unei stânci. Câteva secunde dură prăbuşirea sa agonizantă, mai înainte de a se cufunda în întuneric.

13.
PÂNZA DE PĂIANJEN DE LA WASHENN

Nu se poate spune că atmosfera în Colegiul Stegarilor din Washenn nu e plină de cucernicie. Austeritatea este cuvântul cheie. Grupurile de neofiţi ce-şi fac plimbarea de seară printre copacii din scuar - unde numai Stegarii pot pătrunde - au un aer plin de gravitate. Câteodată se întâmplă ca silueta vreunui Stegar din ultimul an, înveşmântat în mantie verde, să traverseze pajiştea, răspunzând cu amabilitate la saluturi.

Şi, uneori, foarte rar, e drept, se mai poate întâmpla să-şi facă apariţia însuşi Înaltul Ministru.

Dar nu ca acum, aproape alergând, aproape transpirat, insensibil la respectuoasele saluturi cu mâna, fără să ia în seamă privirile uimite dar precaute ce-l urmăreau, uităturile semnificative schimbate între spectatori, sprâncenele ridicate întrebător.

Se năpusti în Camera Legislativă pe uşa secretă, o luă de-a binelea la fugă în josul unei rampe goale ce răsuna sub paşii săi, izbi într-o uşă ce se deschise la o apăsare de picior a cuiva din interior şi Înaltul Ministru intră.

Secretarul său abia binevoi să-şi ridice privirea din spatele biroului modest, unde stătea aplecat asupra unui minitelevizor cu protecţie de câmp, ascultând cu atenţie şi aruncându-şi din când în când privirea peste un maldăr de rapoarte cu aspect oficial, ce se înălţa în faţa sa.

Înaltul Ministru bătu cu putere în birou.

— Ce-nseamnă asta? Ce se-ntâmplă?

Secretarul îi aruncă o privire rece şi dădu televizorul la o parte.

— Vă salut, Excelenţă.

— Scuteşte-mă de salutul tău, se răsti Înaltul Ministru. Vreau să ştiu ce se petrece!

— Pe scurt, omul nostru a evadat.

— Vrei să spui, omul tratat de Shekt cu sinapsificatorul… extraterestrul… spionul… cel de la ferma de lângă Chica?

Nu se ştie câte calificative ar mai fi turuit Înaltul Ministru în tulburarea sa, dacă Secretarul nu l-ar fi întrerupt cu un „Exact” indiferent.

— De ce n-am fost informat? De ce nu mi se spune niciodată nimic?

— Trebuiau luate măsuri de urgenţă, iar dumneavoastră eraţi ocupat. V-am înlocuit eu, atât cât m-am priceput.

— Sigur, ai foarte mare grijă să nu mă deranjezi atunci când vrei să acţionezi de capul tău. Nu permit acest lucru. Nu îngădui să se treacă peste mine, să fiu dat la o parte. Nu accept…

— Pierdem timpul, veni replica pe un ton cât se poate de firesc.

Vocea Înaltului Ministru coborî de la altitudinea strigătului; se înecă, ezită, neştiind ce să spună în continuare, apoi întrebă blând:

— Ce s-a întâmplat mai exact, Balkis?

— Nu cine ştie ce. După ce-a aşteptat răbdător două luni, văzând că nu intervine nimic, Schwartz a plecat… a fost urmărit… şi pierdut.

— Cum adică… pierdut?

— Nu ştim bine, dar mai există un amănunt. Agentul nostru, Natter, a lipsit de trei ori de la raport în noaptea trecută. Adjuncţii săi au pornit în căutarea lui pe drumul spre Chica şi l-au găsit în zori. Era într-un şanţ pe marginea şoselei - mort.

Înaltul Ministru păli.

— L-a ucis extraterestrul?

— Presupun, deşi nu putem fi siguri. Cu excepţia unei expresii de suferinţă pe chip, nu exista absolut niciun semn vizibil de violenţă. I se face autopsia, desigur. Poate că a avut un atac.

— Incredibilă coincidenţă.

— Aşa cred şi eu, răspunse rece Secretarul, dar dacă Schwartz e cel care l-a ucis, evenimentele ulterioare sunt o adevărată enigmă. Vedeţi, Excelenţă, încă din analiza noastră anterioară reieşea clar că Schwartz se va îndrepta spre Chica pentru a se întâlni cu Shekt, iar Natter a fost găsit mort pe şoseaua dintre ferma Maren şi Chica. De aceea am dat alarma în oraş acum trei ore şi individul a fost prins.

— Schwartz? întrebă Înaltul Ministru, neîncrezător.

— Desigur.

— De ce n-ai spus de la început?

Balkis ridică din umeri.

— Excelenţă, alte lucruri sunt mai importante acum. Am spus că Schwartz e în mâinile noastre. A fost prins cu uşurinţă, ceea ce, ţinând cont de moartea lui Natter, mi se pare foarte suspect. Cum poate fi în acelaşi timp atât de deştept încât să-l descopere şi să-l ucidă pe Natter - un agent foarte capabil - şi atât de prost încât să intre în Chica în chiar dimineaţa următoare şi să pătrundă nedeghizat într-o fabrică pentru a căuta o slujbă.

— Aşa a făcut?

— Aşa a făcut… Există două posibilităţi. Sau a şi transmis informaţiile de care dispunea lui Shekt ori lui Arvardan, după care s-a lăsat prins pentru a ne distrage atenţia, sau mai sunt implicaţi şi alţi spioni pe care nu i-am detectat şi cărora le serveşte de paravan. Şi într-un caz şi-n celălalt, nu trebuie să fim prea siguri de noi.

— Ştiu şi eu, făcu neajutorat Înaltul Ministru, al cărui chip distins era acum chinuit de griji. Pentru mine e din ce în ce mai complicat.

Balkis zâmbi cu nedisimulat dispreţ şi-l anunţă pe un ton oficial:

— Peste patru ore îl veţi primi pe profesorul Bel Arvardan.

— Adevărat? De ce? Ce-aş putea să-i spun? Nu vreau să-l văd.

— Calmaţi-vă, Excelenţă. Trebuie să-l vedeţi. Mi se pare firesc ca, apropiindu-se data la care trebuia să înceapă presupusa expediţie, el să-şi joace în continuare rolul, cerându-vă permisiunea de a intra în Teritoriile Interzise. Ennius ne-a avertizat că aşa se va întâmpla, or el trebuie să cunoască exact detaliile acestei comedii. Presupun că veţi şti cum să-l duceţi cu vorba, răspunzând ipocriziei cu ipocrizie.

Înaltul Ministru îşi plecă fruntea.

— Bine, am să încerc.

Bel Arvardan ajunsese mai devreme, aşa că avu timp să arunce o privire în jur. Pentru unul ca el, familiarizat cu triumfurile arhitectonice din întreaga Galaxie, Colegiul Stegarilor nu putea să pară altceva decât un bloc sumbru de granit, cu caneluri de oţel, construit în stil vechi. Pentru unul care mai era şi arheolog pe deasupra, acesta reprezenta, în sobrietatea-i mohorâtă, aproape sălbatică, însăşi vatra unui mod de viaţă mohorât, aproape sălbatic. Chiar primitivismul său era un indiciu al paseismului fanatic.

Gândurile lui Arvardan începură din nou să hoinărească. Turul de două luni pe continentele vestice ale Pământului nu se dovedise tocmai… amuzant. Acea primă zi în Chica stricase totul. Se pomeni gândindu-se iar la Chica şi se înfurie pe sine. Era doar o pământeancă obişnuită, prost crescută şi revoltător de nerecunoscătoare. De ce să se simtă vinovat? Şi totuşi…

N-ar fi trebuit să aibă în vedere şocul ei descoperind în el un extraterestru, aidoma ofiţerului care o insultase şi a cărui brutalitate arogantă fusese răsplătită de el cu un braţ rupt? La urma urmelor, de unde putea şti cât suferise ea

din partea extratereştrilor? Ca apoi să afle aşa, pe neaşteptate, că şi el era unul.

Dacă ar fi avut mai multă răbdare… De ce-o rupsese atât de brutal? Nici nu-şi amintea numele ei.

Pola şi nu mai ştiu cum. Ciudat! De obicei memoria lui era ceva mai bună. Sau era poate un efort subconştient de a uita?

Ei, aşa mai mergea. Să uite! Ce avea să-şi amintească de fapt? O pământeancă. O pământeancă obişnuită.

Era soră la un spital. Dacă ar fi încercat să găsească spitalul? La despărţire nu era decât o masă informă de întuneric, dar trebuia să fie undeva în apropiere de alimentomat.

Sfâşie gândul într-o mie de bucăţi. Ce, era nebun? Ce-ar fi câştigat? Era o pământeancă. Drăguţă, gingaşă, oarecum seducă…

O pământeancă!

Înaltul Ministru intră şi Arvardan se bucură. Însemna să izgonească gândul la ziua aceea în Chica. În adâncul sufletului, era convins însă că vor reveni.

Ele - gândurile - reveneau mereu.

Cât despre Înaltul Ministru, acesta purta o robă nou-nouţă, strălucitoare. Pe fruntea sa nu se citea nici urmă de grabă sau îndoială, iar broboanele de sudoare ar fi fost cu totul nelalocul lor.

Conversaţia se desfăşură într-o atmosferă cu adevărat cordială. Arvardan îşi dădu toată silinţa să pomenească de simpatia unor înalţi demnitari ai Imperiului faţă de poporul de pe Pământ, iar Înaltul Ministru, la rândul său, avu grijă să dea glas profundei recunoştinţe pe care trebuie s-o simtă fiecare locuitor al Pământului faţă de generozitatea şi de înţelegerea luminatului Guvern Imperial.

Arvardan se referi la importanţa arheologiei pentru concepţia Imperiului, la contribuţia pe care o poate aduce la afirmarea Înaltului ideal de fraternitate între oamenii din

întreaga Galaxie, indiferent de planeta căreia îi aparţineau - iar Înaltul Ministru încuviinţă întru totul, subliniind că pământenii erau de mult convinşi de necesitatea realizării acestui deziderat şi că spera din tot sufletul ca, în cel mai scurt timp, şi restul Galaxiei să pună teoria în practică.

Arvardan zâmbi fugar.

— Tocmai în acest scop m-am adresat Excelenţei Voastre, spuse el. Divergenţele dintre Pământ şi unele dominioane imperiale din vecinătate se datorează, în mare parte, existenţei unor concepţii diferite. Multe neînţelegeri s-ar putea elimina dacă s-ar putea demonstra că pământenii nu sunt deosebiţi, ca rasă, de alţi locuitori ai Galaxiei.

— Ce sugeraţi dumneavoastră, în acest sens, domnule doctor?

— Ar necesita o explicaţie mai lungă, Excelenţă. După cum probabil ştiţi, există în gândirea arheologică două curente principale, cunoscute în mod obişnuit drept teoria asimilării şi teoria radiaţiei.

— Sunt familiarizat într-un mod profan, desigur, cu ambele.

— Bun. Prin urmare, conform teoriei asimilării, diferitele tipuri de umanoizi, evoluând independent, s-au căsătorit între ele în epoca foarte veche, aproape neatestată documentar, a zborurilor spaţiale primitive. E nevoie de o asemenea teorie pentru a explica de ce oamenii sunt atât de asemănători unii cu alţii în zilele noastre.

— Da, comentă sec Înaltul Ministru, dar o asemenea teorie mai presupune cu necesitate şi existenţa a câtorva sute sau mii de fiinţe de tip mai mult sau mai puţin uman care, deşi au evoluat separat, sunt totuşi atât de înrudite din punct de vedere chimic şi biologic, încât să se poată căsători între ele.

— Exact, încuviinţă Arvardan satisfăcut. Aţi pus degetul pe un punct extrem de sensibil. Cu toate acestea, mulţi

arheologi îl nesocotesc, aderând cu fermitate la teoria asimilării care implică, desigur, posibilitatea ca în unele regiuni izolate ale Galaxiei să existe subspecii de oameni, diferiţi de rest, care nu s-au căsătorit cu alte…

— Vă referiţi la Pământ, specifică Înaltul Ministru.

— Pământul este considerat într-adevăr un exemplu. Pe de altă parte, teoria radiaţiei…

— Afirmă că suntem cu toţii descendenţii unui grup planetar de oameni.

— Exact.

— Pe baza dovezilor oferite de propria noastră istorie şi pe baza unor scrieri sacre ce nu pot fi dezvăluite extratereştrilor, noi considerăm că Pământul însuşi este vatra umanităţii.

— Aşa cred şi eu şi vă solicit sprijinul pentru a dovedi acest lucru întregii Galaxii.

— Sunteţi optimist. De fapt, despre ce este vorba?

— Am convingerea, Excelenţă, că aş putea descoperi o mulţime de obiecte arhaice şi vestigii arhitectonice în acele regiuni ale planetei dumneavoastră care sunt acum, din păcate, inaccesibile din cauza radioactivităţii. S-ar putea calcula cu precizie vârsta acestor rămăşiţe, pornind de la dezintegrarea radioactivă prezentă şi comparând-o…

Înaltul Ministru clătină din cap.

— Nici nu poate fi vorba de aşa ceva.

— Dar de ce? şi Arvardan se încruntă uluit.

— În primul rând, spuse Înaltul Ministru, raţionând calm, ce anume speraţi să realizaţi cu asta? Chiar dacă v-aţi demonstra punctul de vedere, chiar dacă aţi sili toate lumile să vi-l accepte, ce-ar conta că în urmă cu un milion de ani eraţi cu toţii pământeni? La drept vorbind, cu un miliard de ani în urmă eram cu toţii maimuţe, şi totuşi astăzi, nu socotim maimuţele rudă cu noi.

— Staţi puţin, Excelenţă, analogia este nepotrivită.

— Câtuşi de puţin, domnule. Nu este firesc să presupunem că pământenii, în lunga lor izolare, şi mai ales sub influenţa radioactivităţii, se vor fi schimbat atât de mult de verii lor care au emigrat, încât să formeze acum o rasă cu totul diferită?

Arvardan îşi muşcă buzele şi răspunse îndărătnic:

— Argumentaţi foarte convingător de partea adversarului.

— Pentru că mă întreb ce va spune adversarul. Aşa încât nu veţi realiza nimic decât, poate, să adânciţi şi mai mult ura împotriva noastră.

— Dar, protestă Arvardan, trebuie să ne gândim şi la interesele ştiinţei, la progresul cunoaşterii…

Înaltul Ministru încuviinţă grav.

— Regret sincer că trebuie să stau în calea lui. Vă vorbesc acum, ca de la un gentleman al Imperiului către altul. Dinspre partea mea v-aş ajuta bucuros, dar pământenii mei sunt un popor încăpăţânat şi inflexibil, care de-a lungul secolelor, datorită atitudinii… hm… deplorabile existente prin unele părţi ale Galaxiei, s-au retras tot mai mult în ei. Au anumite tabuuri, anumite Datini fixate… pe care nici eu nu mi-aş permite să le încalc.

— Iar teoriile radioactive…

— Sunt unul din tabuurile cele mai importante. Chiar dacă v-aş acorda permisiunea - şi vă asigur că aş face-o din toată inima - nu ar însemna decât să provoc tot felul de răzmeriţe şi tulburări, care nu numai că ar pune în pericol viaţa dumneavoastră şi a celorlalţi tovarăşi de expediţie, dar cu timpul ar abate asupra noastră măsurile disciplinare ale Imperiului. Mi-aş trăda misiunea şi aş înşela încrederea poporului meu dacă aş îngădui aşa ceva.

— Sunt dispus să iau toate precauţiunile posibile. Dacă doriţi să trimiteţi observatori la faţa locului… Sau, desigur, mă pot angaja să nu public absolut nimic despre rezultatele obţinute mai înainte de-a vă consulta.

— Adevărul e că mă tentează proiectul dumneavoastră, domnule doctor Arvardan. Este foarte interesant. Din păcate însă îmi supraestimaţi puterea. Chiar de n-ar fi vorba de popor, eu nu iau decizii de unul singur. De fapt, puterea mea e precis delimitată. Toate problemele trebuie să fie supuse dezbaterii Societăţii Stegarilor, mai înainte de a se putea lua o hotărâre definitivă.

Arvardan clătină din cap.

— Îmi pare foarte rău. Guvernatorul m-a avertizat cu privire la dificultăţile întreprinderii mele, dar am sperat totuşi… Şi când aţi putea consulta legislatura, Excelenţă?

— Prezidiul Societăţii Stegarilor urmează să se întrunească peste trei zile. Nu-mi stă în puteri să schimb agenda de lucru, astfel încât s-ar putea să mai treacă vreo câteva zile mai înainte de-a pune în discuţie această chestiune. Să zicem o săptămână.

Arvardan încuviinţă absent.

— Ei, n-avem ce face… Încă ceva, Excelenţă.

— Da?

— Aş vrea să cunosc un savant de pe planeta dumneavoastră. Un anume doctor Shekt din Chica. E drept că am fost în Chica, dar am plecat fără să fi realizat mare lucru şi aş vrea să repar greşeala. Cum sunt sigur că e foarte ocupat, aş îndrăzni să vă solicit o scrisoare de recomandare.

Înaltul Ministru se crispă vizibil şi câteva clipe nu spuse nimic.

— Pot să vă întreb în ce scop doriţi să-l vedeţi? întrebă în cele din urmă.

— Desigur. Am citit că a inventat un instrument, căruia-i spune sinapsificator şi s-ar putea să prezinte un mare interes pentru alt proiect al meu. Lucrez la o clasificare a umanităţii în grupe encefalografice - ştiţi, după tipul curenţilor cerebrali.

— Hm!... Am auzit vag de dispozitivul lui. Parcă-mi amintesc că a fost un eşec.

— Se poate, dar e totuşi expert în domeniu, aşa că mi-ar putea fi de ajutor.

— Înţeleg, în acest caz vi se va pregăti de îndată o scrisoare de recomandare. Sigur, nu trebuie să pomeniţi nimic de intenţiile dumneavoastră de a intra în Teritoriile Interzise.

— Desigur, Excelenţă, spuse Arvardan ridicându-se. Vă mulţumesc pentru amabilitatea şi solicitudinea dumneavoastră şi nu-mi rămâne decât să nădăjduiesc că acest Consiliu al Stegarilor se va arăta înţelegător faţă de proiectele mele.

După ce Arvardan ieşi, intră Secretarul. Avea pe buze obişnuitu-i surâs îngheţat, feroce.

— Bravo! spuse el. V-aţi ţinut bine, Excelenţă.

Înaltul Ministru îl privi grav.

— Ce-a vrut să însemne povestea de la sfârşit cu Shekt?

— Vă miră? N-are de ce. Lucrurile merg de minune. Aţi observat cu cât calm a primit vetoul dumneavoastră la proiectul său? Aşa reacţionează un om de ştiinţă care s-a angajat cu tot sufletul într-o problemă ce-i este smulsă din mână fără niciun motiv evident? Sau este reacţia cuiva care joacă un rol şi e fericit că a scăpat de el?

Şi, din nou, o coincidenţă ciudată: Schwartz fuge, îndreptându-se spre Chica. Exact a doua zi vine la noi Arvardan, care după o sporovăială fără importanţă despre expediţia sa menţionează, ca din întâmplare, că merge la Chica pentru a-l întâlni pe Shekt.

— Dar de ce să spună asta, Balkis? Mi se pare prostesc.

— Pentru că viclenia vă e străină. Puneţi-vă în locul lui. El îşi închipuie că nu bănuim nimic. În acest caz, învinge îndrăzneala. Se duce să-l întâlnească pe Shekt. Bun! O spune pe faţă. Ba chiar cere şi o scrisoare de recomandare.

Ce altă garanţie mai bună ne-ar putea oferi că este animat de cele mai nevinovate intenţii? Şi asta ne dovedeşte un lucru: e posibil ca Schwartz să fi descoperit că este urmărit. Se poate să-l fi ucis pe Natter. *Dar nu a avut timp să-i avertizeze pe ceilalţi*, pentru că atunci n-am mai fi asistat la această comedie.

Ochii Secretarului erau pe jumătate închişi, în timp ce-şi ţesea pânza de păianjen.

— Nu putem şti cât timp le va trebui pentru a observa absenţa lui Schwartz, dar cel puţin până îl întâlneşte Arvardan pe Shekt, putem sta liniştiţi. Îi vom prinde astfel împreună. Nu le va fi uşor să nege.

— Cât timp ne mai trebuie *nouă?* întrebă Înaltul Ministru.

Balkis îşi ridică privirea gânditor.

— Operaţiunea se desfăşoară în continuare şi, de când am descoperit trădarea lui Shekt, se munceşte în trei schimburi. Lucrurile merg bine. Aşteptăm doar calculele matematice ale traiectoriilor. Ceea ce ne mai întârzie este imperfecţiunea calculatoarelor noastre. Ei… s-ar putea să fie doar o chestiune de zile acum.

— De zile!

Vocea Înaltului Ministru era un amestec ciudat de triumf şi spaimă.

— De zile! repetă Secretarul. Dar nu uitaţi: o singură bombă aruncată chiar şi numai cu două secunde înaintea timpului zero ne-ar fi fatală. Şi chiar şi după aceea, o perioadă de una până la şase luni se mai pot face represalii. Aşa că nu suntem încă în deplină siguranţă.

De zile! După care va începe cea mai incredibilă bătălie din istoria Galaxiei. Bătălia care până atunci putea fi purtată doar dintr-o singură parte va primi replica victimei şi Pământul va ataca Galaxia.

Mâinile Înaltului Ministru tremurau uşor.

Arvardan era din nou instalat în aeronavă. Clocotea de furie. Nu se vedea deloc îndreptăţit să spere că Înaltul Ministru şi supuşii săi demenţi îi vor aproba o pătrundere oficială în teritoriile radioactive.

Era pregătit pentru un refuz. Într-un fel nici nu regreta. Ar fi putut lupta cu mai mult succes - dacă şi-ar fi dat silinţa. Acum însă - pe Galaxie! - va intra şi ilegal, îşi va înarma nava şi-şi va croi drum cu forţa dacă va fi necesar.

Imbecilii! Cine se credeau?

Sigur, sigur... Se credeau oamenii originari, locuitorii planetei unice...

Nenorocirea era că aveau dreptate.

Nava decolă. Se lăsă pe perna moale a scaunului, ştiind că într-o oră avea să fie la Chica. Nu că ar fi fost nerăbdător să revadă Chica, îşi spunea, dar putea fi ceva de sinapsificatorul acela şi, dacă tot se afla pe Pământ, cel puţin să profite în vreun fel. Căci, odată plecat, nu avea nici cea mai mică intenţie să revină.

Gaură de şobolani! Avea dreptate Ennius.

Acest doctor Shekt, totuşi... Răsfoi scrisoarea de recomandare, încărcată de formule oficiale...

Deodată tresări, îndreptându-se în scaun - sau încercând, cel puţin, în luptă aprigă cu inerţia ce-l împingea la loc - în timp ce Pământul se scufunda în urma navei, iar albastrul cerului se topea într-un purpuriu dens.

Îşi amintise numele fetei - era Pola Shekt.

Cum uitase? Arvardan se simţi furios şi contrariat. Mintea sa complotase împotrivă-i, ţinându-i ascuns al doilea nume până ce fusese prea târziu.

Dar undeva, în adâncul fiinţei sale, era oarecum bucuros...

14.
A DOUA ÎNTÂLNIRE

În cele două luni de când îşi aplicase invenţia asupra lui Joseph Schwartz, doctorul Shekt se schimbase cu desăvârşire. Nu atât în sens fizic, deşi arăta acum ceva mai gârbovit poate şi o idee mai slab, dar ceea ce te frapa în primul rând la el era felul diferit de-a fi - absent şi temător. Se retrăsese în sine, îndepărtându-se până şi de cei mai apropiaţi colegi cu o neîncredere plină de rezervă ce nu putea scăpa nici celor mai insensibili.

Numai în faţa Polei îşi mai descărca sufletul, probabil pentru că şi ea devenise ciudat de retrasă în ultimele două luni.

— Sunt cu ochii pe mine, îi spunea el. Ştii ce senzaţie cumplită e asta?... S-a petrecut o adevărată răsturnare în Institut în ultimul timp şi tocmai cei la care ţineam şi-n care simţeam că pot avea încredere sunt cei care pleacă... Nu am nicio clipă de răgaz. Tot timpul e cineva lângă mine. Nici însemnările nu pot să mi le mai scriu.

Pola, când îl compătimea, când râdea de el, spunând:

— Dar ce-ar putea avea cu tine, tată? Chiar dacă ar fi aflat de experienţa asupra lui Schwartz, tot n-ar fi cine ştie ce crimă. Te-ar fi chemat, cel mult, şi te-ar fi muştruluit zdravăn.

Shekt însă, palid şi cu chipul supt, şopti:

— N-au să mă lase să trăiesc. Se apropie *Şaizeciul*, iar ei n-au să mă lase să trăiesc.

— După câte ai făcut? Prostii!

— Ştiu prea multe, Pola. N-au încredere în mine.

În seara aceea simţea nevoia acută de a-şi descărca sufletul faţă de cineva, aşa că îi povesti. Pola nu-l crezu la început, dar când în cele din urmă înţelese, îngheţă de groază.

A doua zi, ea sună la Casa Oficială de la o comuni-undă situată în cealaltă parte a oraşului. Punându-şi o batistă în dreptul gurii, întrebă de doctorul Bel Arvardan. Nu era acolo. Presupuneau că era la Conair, la zece mii de kilometri depărtare, dar el nu-şi respectase întocmai itinerariul iniţial. Da, credeau că va reveni în Chica în cele din urmă, dar nu ştiau exact data. Dacă dorea să-şi lase numele, aveau să se intereseze.

La aceste cuvinte, Pola întrerupse legătura, îşi lipi obrazul catifelat de peretele de sticlă, bucurându-se de răcoarea-i binefăcătoare.

Proasta! Fusese o proastă!

El o ajutase, iar ea îl alungase cu cuvinte amare.

El înfruntase biciul neuronic, şi chiar mai mult, pentru a apăra demnitatea unei neînsemnate pământence în faţa unui extraterestru, iar ea, în pofida acestui lucru, se năpustise asupra lui.

Suta de credite expediată la Casa Oficială în dimineaţa de după incident îi fusese returnată fără un cuvânt. Dorise atunci să se ducă la el şi să-i ceară scuze, dar se temuse. Casa Oficială era numai pentru extratereştri, cum ar fi putut ea să dea buzna acolo?

Nici n-o văzuse măcar, decât de la distanţă. Iar acum… Acum s-ar fi dus chiar şi la palatul Guvernatorului pentru… pentru…

Numai *el* îi putea ajuta. *El*, un extraterestru care discuta cu pământenii de la egal la egal. Nici prin gând nu-i trecuse că-i extraterestru, până ce nu i-o spusese el însuşi. Era atât de înalt şi de stăpân pe el. El *ar şti* ce trebuie făcut.

Şi cineva *trebuia* să ştie, ori altfel întreaga Galaxie avea să fie distrusă.

Sigur, mulţi extratereştri meritau acest lucru - dar oare toţi? Şi femeile şi copiii? Şi bolnavii sau bătrânii? Şi cei buni? Şi cei ca Arvardan? Şi cei care nu auziseră niciodată de Pământ? Erau oameni, la urma urmelor. O asemenea

teribilă răzbunare ar fi înecat pentru totdeauna cauza dreaptă pe care ar fi putut s-o aibă - nu, pe care o avea Pământul - într-o mare nesfârşită de sânge şi putreziciune.

Şi apoi, ca din senin, se pomeniseră cu apelul lui Arvardan. Doctorul Shekt şovăia.

— Nu pot să-i spun.

— Trebuie, insistase Pola.

— Aici? Imposibil. S-ar termina cu amândoi.

— Atunci expediază-l şi mă ocup *eu* de tot.

Inima îi cânta nestăvilită - numai pentru că avea prilejul să salveze nenumărate fiinţe omeneşti, desigur. Îşi amintea zâmbetul lui larg, sincer. Îşi amintea cu cât calm silise un colonel al armatei împăratului să-şi plece capul în faţa ei, cerându-i scuze, *ei*, unei pământence, care binevoise să-l ierte.

Bel Arvardan putea face *orice!*

Arvardan nu ştia, desigur, nimic din toate acestea. Aşa că socoti atitudinea lui Shekt drept ceea ce părea - o grosolănie inexplicabilă, în consonanţă cu tot ceea ce cunoscuse pe Pământ până atunci.

Aştepta nervos în anticamera biroului cufundat într-o tăcere prudentă simţindu-se, evident, un intrus.

Îşi alese cu grijă cuvintele.

— Nu aş fi îndrăznit vreodată să vă deranjez cu o vizită, domnule doctor Shekt, dacă nu aş fi fost profesional interesat de sinapsificatorul dumneavoastră. Am fost informat că, spre deosebire de cei mai mulţi pământeni, dumneavoastră nu sunteţi ostil oamenilor din Galaxie.

Făcuse se pare o afirmaţie nefericită. Doctorul Shekt sări ca ars.

— Acela care v-a informat, indiferent cine e, se înşeală atribuindu-mi sentimente prieteneşti pentru străini. Nu am preferinţe sau antipatii. Sunt un pământean…

Arvardan îşi muşcă buzele şi dădu să plece.

— Vă rog să mă înţelegeţi, domnule doctor Arvardan, şopti grăbit Shekt, şi să-mi iertaţi brutalitatea, dar realmente nu pot…

— Înţeleg foarte bine, răspunse rece arheologul, deşi nu înţelegea deloc. Bună ziua.

Shekt schiţă un zâmbet.

— Sub povara muncii mele…

— Şi eu sunt foarte ocupat, domnule doctor Shekt.

Se îndreptă spre uşă clocotind în sinea sa împotriva întregului trib al pământenilor, amintindu-şi fără să vrea de câteva zicale recitate curent pe planeta sa natală, ca de exemplu: „Pe Pământ politeţea e ca uscăciunea într-un ocean”, sau „Pământeanul îţi dă totul, cu condiţia să nu coste nimic şi să valoreze şi mai puţin”.

Braţul său frânsese raza fotoelectrică ce deschidea uşa de la ieşire, când auzi în spate paşi grăbiţi şi un avertisment de tăcere. Cineva îi strecură în mână o bucată de hârtie, iar când se întoarse, nu mai văzu decât o siluetă dispărând într-o străfulgerare roşie.

După ce se instală în maşina închiriată, despături hârtia. Pe ea erau mâzgălite nişte cuvinte:

„Vă aştept la Marele Cazinou astă-seară la opt. Aveţi grijă să nu fiţi urmărit.”

Arvardan reciti mesajul de patru ori, încruntându-şi fiecare cută a feţei, apoi examină hârtia pe toate părţile de parcă s-ar fi aşteptat ca o cerneală invizibilă să se materializeze deodată la lumină. Privi fără voie în spate. Strada era goală. Ridică pe jumătate mâna pentru a arunca bileţelul acela stupid pe fereastră, ezită, apoi îl vârî în buzunarul de la vestă.

Cu siguranţă că, dacă ar fi avut cel mai neînsemnat lucru de făcut în seara aceea, l-ar fi aruncat. Ar fi însemnat probabil sfârşitul a câtorva bilioane de oameni. Întâmplător, însă, nu avea niciun program.

Şi, tot întâmplător, se mai întrebă dacă cel ce-i dăduse biletul nu era cumva…

La opt seara, Arvardan înainta cu greu într-o coloană de maşini, şerpuind pe serpentina ce părea să ducă la Marele Cazinou. Întrebase o singură dată un trecător, care se holbase bănuitor la el - se pare că niciun pământean nu era scutit de acest sentiment atotstăpânitor - şi-i răspunsese scurt:

— Urmaţi celelalte maşini.

Într-adevăr, toate celelalte maşini mergeau la Cazinou, căci, odată ajuns acolo, le văzu dispărând pe rând în parcajul subteran. Arvardan ieşi din rând şi lunecă încet până dincolo de Cazinou, unde opri aşteptând nici el nu ştia ce.

O siluetă zveltă se desprinse de pe trotuar, repezindu-se la geamul său. O privi uluit, dar mai înainte de a face un gest, ea deschise uşa şi se instală înăuntru dintr-o singură mişcare.

— Scuzaţi-mă, începu Arvardan, dar…

— Sst! făcu necunoscuta, ghemuindu-se cât mai jos în scaun. Aţi fost urmărit?

— Trebuia să fiu?

— Lăsaţi gluma. Mergeţi drept înainte, întoarceţi când vă spun… Ce mai aşteptaţi?

Cunoştea vocea. Gluga îi căzuse pe umeri, dezvăluind părul castaniu deschis. Doi ochi negri îl fixau.

— Aţi face mai bine să porniţi, şopti ea.

Se supuse şi, timp de cincisprezece minute, ea nu spuse nimic, cu excepţia unor indicaţii înăbuşite dar precise. Îşi furişă privirea spre ea şi constată cu o bucurie neaşteptată că era chiar mai frumoasă decât şi-o amintea. Ciudat, dar *acum* îi dispăruse orice resentiment.

Se opriră sau, mai bine zis, Arvardan opri la indicaţia ei, în colţul unei străzi pustii. După ce se asigură cu grijă, fata

îi făcu semn să pornească din nou şi coborâră pe o alee ce sfârşea pe rampa uşoară a unui garaj particular.

Uşa se închise în urma lor. Singura lumină era cea din maşină.

Pola îl privi grav, spunându-i:

— Domnule doctor Arvardan, regret că a trebuit să recurg la acest mijloc pentru a vă vorbi între patru ochi. Ştiu că nu mai am ce pierde în ochii dumneavoastră…

— Să nu crezi asta, protestă el stânjenit.

— Sunt silită să cred. Vreau să ştiţi că-mi dau perfect de bine seama cât de meschină şi de răutăcioasă am fost în seara aceea. Nici nu am cuvinte pentru a vă cere scuze…

— Te rog, spuse el, luându-şi privirea de la ea. Puteam şi eu să am mai mult tact.

Pola se opri câteva clipe pentru a-şi regăsi calmul.

— Nu pentru asta v-am adus aici. Dumneavoastră sunteţi singurul extraterestru bun şi nobil pe care l-am întâlnit vreodată… şi am nevoie de ajutorul dumneavoastră.

Arvardan simţi un fior rece. Despre asta era vorba? Îşi materializă gândul printr-un „Oh!” rece.

— Nu, strigă ea drept răspuns. Nu-i vorba de mine, domnule Arvardan, ci de întreaga Galaxie. Pentru mine nu cer nimic. Nimic!

— Despre ce-i vorba?

— Mai întâi, nu cred că am fost urmăriţi, dar dacă auziţi vreun zgomot, vă rog să… vreţi să… şi… înţelegeţi?

Arvardan dădu din cap şi spuse sec:

— Cred că pot improviza destul de uşor. E nevoie să aştept zgomotul?

Pola roşi toată.

— Vă rog să nu glumiţi sau să-mi interpretaţi greşit intenţiile. Numai aşa am putea îndepărta orice bănuială. Numai asta convinge.

Arvardan întrebă blând:

— E atât de grav?

O examină curios. Părea atât de tânără şi de plăpândă. Ceva nu era în ordine. În viaţa lui nu acţionase orbeşte. Se mândrea cu acest lucru. Era un bărbat animat de sentimente puternice, dar reuşea întotdeauna să şi le stăpânească. Iar acum, numai pentru că o fată părea slabă şi neajutorată, simţea impulsul irezistibil de a o proteja.

— E foarte grav, spuse ea. Vă voi povesti ceva ce la început o să vi se pară incredibil. Vă rog să încercaţi să mă credeţi. Doresc să plecaţi de la ideea că sunt sinceră. Şi mai ales să-mi promiteţi că, după ce veţi fi înţeles totul, ne veţi ajuta. O să încercaţi? Vă dau cincisprezece minute şi, dacă la sfârşitul lor, veţi găsi de cuviinţă că nu merită să vă pierdeţi timpul cu mine sau să vă încredeţi în spusele mele, am să plec şi cu asta am terminat.

— Cincisprezece minute?

Arvardan zâmbi involuntar şi, luându-şi ceasul de la mână, şi-l puse în faţă.

— De acord.

Pola îşi împreună mâinile în poală şi-şi fixă privirea în parbriz, care nu-i oferea decât priveliştea zidului negru al garajului.

El îi urmări gânditor linia delicată a bărbiei ce contrazicea duritatea pe care încerca să şi-o impună, nasul drept şi subţire, tenul bogat nuanţat, atât de caracteristic locuitorilor Pământului.

O surprinse privindu-l cu coada ochiului. Fata se uită repede în altă parte.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el.

Pola se întoarse prinzându-şi buza de jos între dinţi.

— Vă priveam.

— Am observat. Am ceva pe nas?

— Nu.

Pola zâmbi uşor, primul zâmbet de când intrase în maşina lui. Devenea absurd de conştient de tot felul de

detalii privind persoana ei: felul în care i se răsucea părul, părând să plutească ori de câte ori întorcea capul.

— M-am întrebat încă din noaptea aceea cum de nu purtaţi haine impregnate cu plumb, dacă sunteţi extraterestru. Asta m-a indus în eroare. Extratereştrii arată de obicei ca nişte saci cu cartofi.

— Iar eu nu?

— O, nu, se entuziasmă ea brusc, dumneavoastră arătaţi ca o statuie antică de marmură, cu deosebire că sunteţi viu şi fierbinte... Iertaţi-mă. Sunt impertinentă.

— Vrei să spui că eu cred despre dumneata că eşti o pământeancă ce nu-şi cunoaşte locul. Va trebui să te dezobişnuieşti de-a mai gândi astfel, dacă vrei să fim prieteni... Nu cred în superstiţia radioactivităţii. Am măsurat radioactivitatea din atmosfera Pământului şi am experimentat în laborator asupra animalelor. Sunt convins că, în condiţii obişnuite, radiaţiile nu sunt nocive pentru mine. Sunt de două luni aici şi încă nu simt nimic. Nu-mi cade părul - Arvardan trase demonstrativ de el - nu am crampe. Mă îndoiesc de asemenea că mi-ar fi fost periclitată fertilitatea, deşi recunosc că mi-am luat unele mici măsuri de prevedere în această privinţă. Şortul impregnat cu plumb nu se observă însă, după cum vezi.

Vorbise pe un ton grav, iar ea zâmbi din nou.

— Cred că sunteţi puţin nebun.

— Adevărat? Nici nu ştii câţi arheologi eminenţi au spus acelaşi lucru - şi încă în discursuri lungi.

— Mă ascultaţi acum? întrebă ea, schimbând brusc tonul. Cele cincisprezece minute au trecut.

— Dumneata ce crezi?

— Că aşa s-ar părea. Altminteri n-aţi mai sta încă aici. Mai ales după câte am făcut.

— Ai impresia, întrebă blând Arvardan, că trebuie să fac eforturi deosebite ca să stau aici, lângă dumneata? Te

înşeli... Ştii, Pola, cred că-n viaţa mea n-am văzut o fată atât de frumoasă.

Pola îl privi speriată.

— Nu, vă rog. Nu urmăresc asta. Nu mă credeţi?

— Te cred, Pola. Spune-mi tot ce vrei să-mi spui. Am să te cred şi am să te ajut.

Era sincer. În acel moment ar fi primit bucuros şi să-l detroneze pe împărat. Nu mai fusese niciodată îndrăgostit. Gândul lui Arvardan îngheţă. Nu mai folosise niciodată acest cuvânt. Îndrăgostit? De o pământeancă?

— Aţi făcut o vizită tatălui meu, domnule doctor Arvardan...

— Doctorul Shekt e tatăl dumitale?... Te rog să-mi spui Bel. Eu îţi spun Pola.

— Am să încerc, dacă asta doreşti. Cred că eşti furios pe el.

— N-a fost prea politicos.

— Nici nu putea fi. E urmărit. De fapt, ne înţeleseserăm dinainte ca el să te expedieze cât mai repede iar eu să te aduc aici. Asta e casa noastră. Ştii - vocea i se frânse într-o şoaptă încordată - pământenii se vor răscula.

Arvardan nu-şi putu refuza o mică distracţie.

— Nu se poate! făcu el, deschizând ochii mari. *Toţi* pământenii, sau numai o parte?

Pola izbucni furioasă.

— Nu râde de mine. Ai promis să mă asculţi şi să-mi dai crezare. Pământul plănuieşte cu adevărat o răscoală şi e foarte grav, fiindcă de data asta el poate distruge Imperiul.

— Poate Pământul să facă aşa ceva? Arvardan reuşi să-şi înăbuşe un hohot de râs. Pola, spuse el blând, cum stai cu cunoştinţele de galactografie?

— Nu mai rău ca alţii, profesore. Şi, oricum, ce importanţă are?

— Are o foarte mare importanţă. Galaxia are un volum de câteva milioane ani-lumină la puterea a treia. Cuprinde

două sute de milioane de planete locuite şi o populaţie de aproximativ cinci sute cvadrilioane de oameni. Aşa-i?

— Probabil, dacă aşa spui.

— Aşa e, crede-mă. În timp ce Pământul este o singură planetă cu o populaţie de douăzeci de milioane de locuitori şi pe deasupra şi lipsită de resurse. Cu alte cuvinte, la fiecare locuitor de pe Pământ revin douăzeci şi cinci de miliarde de cetăţeni ai Galaxiei. Poţi să-mi spui atunci ce rău poate face Pământul unor forţe superioare, într-o proporţie de douăzeci şi cinci de miliarde la unu?

O clipă fata păru cuprinsă de îndoială, dar apoi spuse cu hotărâre:

— Bel, nu-ţi pot răspunde la această întrebare, dar tata are să poată. Nu mi-a dezvăluit amănuntele esenţiale, sub cuvânt că asta mi-ar pune viaţa în pericol.

Dacă vii cu mine, însă, ni le va spune. Zice că Pământul cunoaşte un mijloc de a distruge orice formă de viaţă de pe toate planetele, cu excepţia lui, şi *sunt sigură* că nu se înşeală. Nu s-a înşelat niciodată până acum.

Vorbea cu atâta aprindere încât obrajii i se împurpuraseră, iar Arvardan ar fi dat orice să-i poată mângâia. Se îngrozise oare vreodată la gândul c-a atins-o?

— E trecut de zece? întrebă ea.

— Da.

— Înseamnă că e sus - dacă nu l-au arestat. Privi în jur, înfiorându-se.

— Putem intra în casă direct din garaj şi, dacă vrei să mă urmezi…

Atinsese butonul ce deschidea portiera când, deodată, îngheţă. Şopti răguşit:

— Vine cineva… O, repede…

Vocea i se înecă. Lui Arvardan nu-i fu deloc greu să-şi amintească îndemnul ei iniţial. Îşi petrecu braţele în jurul ei cu o mişcare firească şi într-o clipă ea se lipi de el, moale şi

fierbinte. Buzele ei tremurătoare erau de o infinită dulceaţă...

Câteva secunde Arvardan îşi roti privirea, încercând să surprindă cu coada ochiului prima fâşie de lumină sau să audă primul pas; apoi îl fură plăcerea. Orbit de stele, asurzit de bătaia propriei inimi.

Buzele ei se retraseră, dar el le căută din nou cu înfrigurare. O strânse mai puternic, iar ea i se pierdu în braţe, bătaia inimii ei contopindu-se cu a lui.

Sărutul părea să nu se mai sfârşească. Rămase cu obrazul lipit de al ei. Nu mai fusese niciodată îndrăgostit şi de data asta cuvântul nu-l mai făcu să tresară. Şi ce dacă era? Pământeancă sau nu, n-avea pereche în toată Galaxia.

— Trebuie să fi fost vreo maşină, spuse el, întrerupându-şi plăcuta visare.

— N-a fost, şopti ea. N-am auzit niciun zgomot.

O îndepărtă puţin, cercetându-i chipul. Privirea ei nu şovăi.

— Împieliţato! Vorbeşti serios?

Ochii ei străluceau.

— Am vrut să mă săruţi. Nu-mi pare rău.

— Crezi că mie-mi pare rău? Sărută-mă din nou atunci, fără niciun alt motiv de data asta, decât că aşa vreau eu.

Urmă un nou sărut lung, din care ea se desprinse brusc, aranjându-şi cu grijă părul şi gulerul rochiei.

— E timpul să urcăm. Stinge lumina. Am o lanternă.

Arvardan coborî din maşină, urmând-o. În mica pată de lumină desenată de lanternă, ea era o umbră nedefinită.

— Mai bine ia-mă de mână, o auzi spunând. Trebuie să urcăm o scară.

Arvardan se supuse.

— Te iubesc, Pola, şopti în urma ei. Suna atât de firesc. Spuse din nou:

— Te iubesc, Pola.

— Abia mă cunoşti, vorbi ea încet.

— Te voi iubi toată viaţa, îţi jur. Ascultă-mă, Pola, de două luni nu mă gândesc decât la tine, nu te visez decât pe tine. Îţi jur.

— Sunt o pământeancă, domnule.

— Atunci voi fi şi eu pământean. Pune-mă la încercare.

O opri şi-i trase uşor mâna, până ce fasciculul lanternei de buzunar se odihni pe faţa ei roşie, scăldată în lacrimi.

— De ce plângi?

— Pentru că atunci când tata o să-ţi spună ceea ce ştie, vei vedea că nu poţi iubi o pământeancă.

— Încearcă şi o să vezi.

15.
SUPERIORITATEA DISPARE

Arvardan îl întâlni pe Shekt într-o cameră dosnică de la primul etaj, cu ferestrele polarizate cu grijă pentru a fi perfect opace. Pola se instală într-un fotoliu la parter, cu privirea aţintită asupra străzii întunecate şi pustii.

Trupul încovoiat al lui Shekt avea un aer diferit de cel cunoscut de Arvardan cu vreo zece ore în urmă.

Faţa fizicianului era tot palidă, extrem de obosită, dar dacă înainte exprima nesiguranţa şi teama, acum avea întipărită un fel de îndrăzneală a disperării.

— Domnule Arvardan, spuse el cu voce sigură, trebuie să vă cer scuze pentru purtarea mea de azi-dimineaţă. Speram că veţi înţelege…

— Mărturisesc că atunci n-am înţeles, dar înţeleg acum.

Shekt se aşeză la masă şi făcu un gest spre sticla cu vin, dar Arvardan îl întrerupse cu o mişcare a mâinii.

— Dacă nu vă supăraţi, aş prefera fructele… Ce-i asta? Nu mi-amintesc să mai fi văzut aşa ceva.

— E o varietate de portocală. Nu cred să crească altundeva decât pe Pământ. Se decojeşte uşor, spuse el, demonstrând oaspetelui său procedeul.

După ce o mirosi curios, Arvardan îşi înfipse dinţii în pulpa ei zemoasă.

— Oh, domnule Shekt, exclamă el încântat, e delicioasă. N-a încercat niciodată Pământul să exporte acest produs?

— Stegarii, răspunse mohorât biofizicianul, nu sunt dornici de a face comerţ cu lumea extraterestră. Şi nici vecinii noştri din spaţiu nu sunt dornici de a face comerţ cu noi. Este doar un aspect al greutăţilor pe care le întâmpinăm aici.

Pe Arvardan îl cuprinse furia.

— Este, în schimb, cel mai stupid. Credeţi-mă că îmi pierd orice speranţă în inteligenţa oamenilor când văd la ce-i poate duce capul.

Shekt ridică din umeri cu îngăduinţa celui obişnuit de-o viaţă cu asemenea lucruri.

— Mă tem că asta ţine de problema insolubilă a antiterrismului.

— Dar ceea ce o face atât de insolubilă, exclamă arheologul, e că nimeni nu pare să dorească într-adevăr o soluţie! Câţi pământeni nu răspund printr-o ură oarbă faţă de toţi cetăţenii galactici, fără deosebire? E aproape o boală universală - ură pentru ură. Doresc concetăţenii dumneavoastră cu adevărat egalitate, toleranţă reciprocă? Nu! Cei mai mulţi doresc să se-ntoarcă roata, aducându-i pe ei deasupra.

— Se poate să aveţi dreptate, spuse Shekt trist. Nu vă contrazic. Dar mai există şi alte aspecte. Daţi-ne o şansă şi veţi vedea cum se va maturiza o nouă generaţie de pământeni, lipsită de îngustimea de opinii şi crezând cu toată convingerea în unitatea fundamentală a omenirii. Asimilaţioniştii, cu vederile lor tolerante şi dorinţa de-a ajunge la un compromis salutar, au reprezentat de mai multe ori o forţă pe Pământ. Sunt unul din ei. Acum însă Pământul e condus de zeloşi. Ei sunt naţionaliştii extremişti, visând la supremaţia trecută şi viitoare. Împotriva lor trebuie apărat Imperiul.

Arvardan se încruntă.

— Vă referiţi la revolta de care mi-a vorbit Pola?

— Domnule Arvardan, răspunse Shekt posomorât, nu e uşor să încerci să convingi pe cineva de posibilitatea, ridicolă în aparenţă, ca Pământul să cucerească Galaxia, dar totuşi acesta-i adevărul. Nu sunt extrem de curajos şi iubesc viaţa. Vă puteţi închipui, aşadar, ce pericol imens există, dacă am fost silit să înfrunt riscul trădării, când administraţia locală e şi aşa cu ochii pe mine.

— Dacă e atât de grav, vorbi Arvardan, e mai bine să vă spun din capul locului că sunt gata să vă ajut cu tot ce-mi stă în putinţă în calitatea mea de cetăţean galactic. Nu am însă o poziţie oficială aici şi nici nu am cine ştie ce influenţă la Curte sau chiar la Palatul Guvernatorului. Sunt exact ceea ce par: un arheolog aflat într-o expediţie ştiinţifică, în scopuri pur profesionale. Dacă spuneţi că sunteţi pe cale să comiteţi o trădare, n-ar fi mai bine oare să vă adresaţi Guvernatorului? El ar putea într-adevăr să facă ceva.

— Exact asta nu pot face, domnule Arvardan. Stegarii mă păzesc tocmai ca nu cumva să intru în legătură cu Guvernatorul. Când aţi venit la mine azi-dimineaţă, m-am gândit că aţi putea fi un mijlocitor. Credeam că Ennius bănuieşte ceva.

— S-ar putea să bănuiască - nu mă pot pronunţa în această privinţă - dar nu sunt un mijlocitor. Regret. Dacă insistaţi să-mi spuneţi mie despre ce e vorba, mă pot oferi să-i transmit mesajul.

— Mulţumesc. E tot ceea ce vă cer. Asta… şi să folosiţi bunele dumneavoastră oficii pentru a împiedica o represiune prea drastică împotriva Pământului.

— Desigur, răspunse Arvardan, care nu se simţea prea în largul său.

În acel moment era convins că avea în faţă un bătrân paranoic, inofensiv poate, dar ţicnit de-a binelea. Nu avea ce face însă, trebuia să-l asculte şi să încerce să potolească blânda lui nebunie… de dragul Polei.

— Domnule Arvardan, aţi auzit de sinapsificator. Aşa spuneaţi azi-dimineaţă.

— Într-adevăr. Am citit interesantul dumneavoastră articol din „Revista de Fizică”. Am discutat apoi despre el cu Guvernatorul şi cu Înaltul Ministru.

— Cu Înaltul Ministru?

— Desigur. Când am obţinut scrisoarea de recomandare pe care dumneavoastră… ăă… aţi refuzat s-o citiţi, din păcate.

— Îmi cer scuze. Aş fi preferat totuşi să nu fi… Ce ştiţi despre sinapsificator?

— Că este un eşec interesant. Că urmăreşte să îmbunătăţească capacitatea de învăţare. Că a dat oarecare rezultate în cazul şobolanilor, dar nu şi în al oamenilor.

Shekt era mâhnit.

— Da, nici nu puteaţi deduce altceva din articolul acela. A fost prezentat ca un eşec, iar strălucitele rezultate pe care le-am obţinut au fost ascunse cu bună ştiinţă.

— Hm. O mostră puţin obişnuită de etică ştiinţifică, domnule Shekt.

— Recunosc. Am însă cincizeci şi şase de ani şi, dacă sunteţi la curent cu Datinile Pământului, ştiţi că nu mai am mult de trăit.

— *Şaizeciul!* Am auzit de el - mai mult decât aş fi dorit, chiar.

Arvardan se încruntă, amintindu-şi de prima călătorie cu un avion terrian.

— Am auzit totuşi, continuă el, că se fac unele excepţii, printre alţii şi pentru savanţi de renume.

— Desigur. Dar asta o decid Înaltul Ministru şi Consiliul Stegarilor, iar hotărârea lor nu poate fi schimbată nici de însuşi împăratul. Mi s-a spus că mi se va acorda viaţa, cu condiţia să păstrez o discreţie desăvârşită cu privire la sinapsificator şi să-mi dau toată silinţa să-l perfecţionez. (Bătrânul îşi desfăcu braţele deznădăjduit.) De unde puteam să ştiu ce va urma, la ce aveau să-mi folosească maşina?

— La ce?

Arvardan scoase tabachera din buzunarul cămăşii şi îşi luă o ţigară, oferind una şi gazdei sale, care refuză.

— Aveţi răbdare un moment... După ce, prin repetate experienţe, am ajuns la stadiul la care puteam aplica instrumentul fiinţelor umane, în condiţii de siguranţă, mi-au fost trimişi pe rând la tratament biologi pământeni. De fiecare dată erau persoane despre care ştiam că simpatizează cu zeloşii - cu extremiştii, adică. Au supravieţuit cu toţii, dar după o vreme au început să apară efecte secundare. În cele din urmă, unul din ei mi-a fost adus înapoi pentru a fi tratat. Nu am reuşit să-l salvez. Din delirul acelui muribund am aflat totul.

Era aproape miezul nopţii. Fusese o zi lungă, plină de evenimente, dar deodată Arvardan tresări.

— V-aş ruga să fiţi mai precis, ceru el.

— *Vă rog* să aveţi răbdare. Trebuie să vă explic foarte amănunţit, dacă vreau să-mi daţi crezare. Ştiţi, desigur, că Pământul are un mediu deosebit, că radioactivitatea sa...

— Da, cunosc destul de bine problema.

— Şi efectul radioactivităţii asupra Pământului şi a economiei sale?

— Da.

— Atunci, n-am să mai întârzii asupra acestor lucruri. Mă voi opri doar asupra faptului că pe Pământ mutaţiile sunt mai frecvente decât în restul Galaxiei.

Teoria adversarilor noştri, cum că pământenii ar fi diferiţi de ceilalţi oameni, are un sâmbure de adevăr. Sigur, mutaţiile sunt minore şi cele mai multe nu sunt ereditare.

Singurele schimbări structurale produse la pământeni privesc unele aspecte ale reacţiilor chimice interne ce-i fac mai rezistenţi la propriul lor mediu particular. Ei beneficiază de un grad sporit de imunitate la efectele radioactivităţii, de o mai rapidă refacere a ţesuturilor expuse...

— Domnule Shekt, cunosc aceste lucruri.

— V-aţi gândit atunci vreodată că aceste mutaţii pot apărea şi la alte specii de vieţuitoare de pe Pământ, nu numai la oameni?

Se aşternu o scurtă tăcere.

— Nu, nu m-am gândit, răspunse Arvardan, deşi, acum că aţi pomenit acest lucru, îl găsesc fără îndoială firesc.

— Aşa este. Verificat. Animalele noastre domestice prezintă o mai mare varietate decât pe orice altă planetă locuită. Portocala pe care aţi mâncat-o este o varietate rezultată în urma unei mutaţii ce a avut loc pe Pământ. Şi acesta e un motiv pentru care nu poate fi exportată. Extratereştrii o privesc cu suspiciune, aşa cum ne privesc şi pe noi, iar noi o păzim ca pe un bun valoros, care ne aparţine în exclusivitate.

Şi, desigur, ceea ce este valabil pentru animale şi plante se aplică şi în cazul vieţii microscopice.

De data asta, Arvardan simţi cu adevărat ghimpele spaimei pătrunzându-i în suflet.

— Vă referiţi la… bacterii?

— Mă refer la întregul domeniu al vieţii primare. Protozoarele, bacteriile şi proteinele ce se autoreproduc şi pe care unii le numesc viruşi.

— Unde vreţi să ajungeţi?

— Cred că aveţi o uşoară bănuială, domnule doctor Arvardan. Aţi devenit dintr-o dată interesat. Printre ai dumneavoastră există credinţa că apropierea de un pământean e fatală, că pământenii aduc moarte şi nenorocire, că privirea lor chiar deoache…

— Simple superstiţii.

— Nu în întregime. Aici e nenorocirea. Ca toate superstiţiile, şi aceasta are un sâmbure de adevăr, oricât de deformat. Se întâmplă uneori ca un pământean să poarte în trupul său vreun parazit microscopic, rezultat dintr-o mutaţie necunoscută în altă parte, la care extratereştrii să nu fie prea rezistenţi. Ceea ce urmează e pură biologie.

Arvardan tăcea. Shekt continuă:

— Câteodată cădem şi noi victime, desigur. O nouă specie de virus îşi croieşte drum din ceţurile radioactive şi o

epidemie se răspândeşte pe întreaga planetă. Totuşi, în general, pământenii au reuşit să se adapteze. Pentru fiecare varietate de virus, ne creăm de-a lungul generaţiilor un sistem de apărare, şi astfel supravieţuim. Extratereştrii nu au această posibilitate.

— Vreţi să spuneţi, îngăimă Arvardan simţind o ciudată ameţeală, că venind acum în contact cu dumneavoastră…

Îşi dădu scaunul înapoi. Se gândea la sărutările din seara aceea.

Shekt clătină din cap.

— Bineînţeles că nu. Noi nu *producem* morbul; îl purtăm doar. Şi chiar şi asta se întâmplă destul de rar. Dacă aş trăi în lumea dumneavoastră, nu aş mai purta germenul, aşa cum nu-l purtaţi nici dumneavoastră, sau oricare locuitor de-acolo. Nu am o afinitate specială pentru el. Chiar şi pe Pământ ei nu sunt periculoşi decât în proporţie de unu la un cvadrilion. Probabilitatea ca dumneavoastră să vă contaminaţi în acest moment nu e mai mare decât aceea ca un meteorit să străpungă acoperişul şi să vă cadă în cap. *Numai dacă* germenii respectivi nu sunt căutaţi anume, izolaţi şi concentraţi.

Se aşternu o nouă tăcere, mai lungă de astă-dată. Arvardan întrebă în sfârşit cu o voce sugrumată:

— Au făcut pământenii aşa ceva?

Încetase să-l mai ia pe bătrân drept un biet nebun; era gata să-i dea crezare.

— Da. La început, în scopuri nevinovate. Biologii noştri erau preocupaţi de particularităţile vieţii pe Pământ şi recent au reuşit să izoleze virusul febrei comune.

— Ce este febra comună?

— O endemie uşoară pe Pământ. Există în permanenţă la noi. Cei mai mulţi o contractează în copilărie. Manifestările nu sunt prea grave: o febră uşoară, o erupţie temporară, însoţită de inflamarea articulaţiilor şi de o supărătoare senzaţie de sete. Boala are un stagiu de patru până la şase

zile, după care pacientul devine imun. Eu am avut-o. La fel şi Pola. Uneori avem de-a face cu o formă mai virulentă - e vorba, probabil, de o categorie uşor diferită de virus - cunoscută sub numele de febră radioactivă.

— Febră radioactivă? Am auzit de ea.

— Adevărat? I se spune aşa, crezându-se în mod eronat că s-ar datora contactului cu terenurile radioactive. În realitate, acesta e adesea urmat de apariţia febrei radioactive numai datorită faptului că în regiunile respective există condiţii prielnice ca virusul să sufere mutaţii, luând forme periculoase. Boala se datorează însă tot virusului, nu radiaţiei. În cazul acestui gen de febră, simptomele apar în curs de două ore. Buzele se inflamează atât de tare, încât pacientul abia mai poate vorbi şi în câteva zile moare.

Am ajuns astfel la punctul-cheie. Pământeanul s-a adaptat la febra comună, dar extraterestrul nu. Uneori vreun membru al garnizoanei imperiale contractează morbul, reacţionând ca un pământean la febra radioactivă. De obicei moare în douăzeci şi patru de ore. Este incinerat de pământeni, fiindcă oricare alt soldat s-ar apropia de el, ar muri la rându-i.

După cum spuneam, virusul a fost izolat cu zece ani în urmă. Este o nucleoproteină, cum sunt cei mai mulţi viruşi filtrabili, dar care prezintă o concentraţie neobişnuită de carbon, sulf şi fosfor radioactiv. Prin „concentraţie neobişnuită” înţeleg că cincizeci la sută din carbon, sulf şi fosfor este radioactiv. Se presupune că efectul microorganismului s-ar datora mai curând radiaţiilor decât toxinelor. Se poate deduce, fireşte, că pământenii, care sunt adaptaţi la radiaţiile gamma, nu sunt afectaţi decât în mică măsură. La început, cercetările asupra virusului s-au canalizat spre descoperirea modului în care acesta îşi concentrează *izotopii* radioactivi. După cum ştiţi, nu există niciun mijloc chimic de a separa izotopii, aceasta

necesitând procedee îndelungate şi complicate. Nici nu se cunoaşte vreun alt organism, în afara acestui virus, cu o asemenea proprietate. Apoi însă cercetarea a luat alt curs. N-am să lungesc vorba, domnule doctor Arvardan. Restul cred că-l înţelegeţi. Se puteau face experienţe pe animale extraterestre, dar nu şi pe extratereştrii înşişi. Numărul lor pe pământ este prea mic ca dispariţia câtorva să rămână neobservată. În acelaşi timp, există şi temerea ca nu cumva planurile să le fie descoperite înainte de vreme. De aceea a fost trimis un grup de bacteriologi la sinapsificator pentru a li se dezvolta imens capacităţile de gândire. Bacteriologii astfel trataţi au fost autorii unui nou asalt matematic asupra proprietăţilor chimice ale proteinei şi a imunologiei, în urma căruia au reuşit să filtreze un virus artificial, menit să atace doar fiinţe galactice - extratereştri. În prezent există tone de acest virus cristalizat.

Pe chipul lui Arvardan se aşternuse o paloare cadaverică. Simţea broboane de transpiraţie prelingându-i-se domol pe tâmple şi de-a lungul obrajilor.

— Vreţi să spuneţi, gâfâi el sufocat, că Pământul intenţionează să răspândească acest virus în întreaga Galaxie? Că va porni un uriaş război bacteriologic…

— Pe care nu-l putem pierde şi nu-l puteţi câştiga, întocmai. Odată declanşată epidemia, vor muri milioane în fiecare zi. Nimic n-o va mai putea opri. Diferiţi refugiaţi înspăimântaţi vor purta virusul cu ei în spaţiu şi, chiar de-ar fi să aruncaţi planete întregi în aer, epidemia se va răspândi în alte centre. Nu va exista niciun motiv de-a lega întâmplarea de Pământ. Până să devină supravieţuirea noastră suspectă, ravagiile vor fi atât de mari şi deznădejdea extratereştrilor atât de adâncă, încât nimic nu va mai conta pentru ei.

— Şi vor muri cu toţii?

Arvardan nu putea accepta teribilul adevăr.

— Poate că nu. Noua noastră bacteriologie acţionează în ambele direcţii. Deţinem şi antidotul, şi mijloacele de a-l produce. L-am folosi în cazul unei capitulări timpurii. Pe urmă, s-ar mai putea să scape vreun colţ de la periferia Galaxiei, sau să existe cazuri de imunitate naturală.

În tăcerea îngheţată ce se aşternu - şi în timpul căreia Arvardan nu se îndoi nicio clipă de adevărul celor auzite, ce anihilaseră fulgerător superioritatea celor douăzeci şi cinci de miliarde la unu - vocea lui Shekt se auzi din nou, firavă şi obosită:

— Nu întreg Pământul e răspunzător de aceste grozăvii, ci numai un mănunchi de lideri pervertiţi de uriaşa forţă ce-i exclude din Galaxie, urându-i pe toţi cei ce-i ţin în afara lumii, dorind să se răzbune cu orice preţ şi lovind cu o furie dementă. Odată început războiul, restul pământenilor va trebui să-i urmeze. Ce altceva ar putea face? Împovăraţi de conştiinţa imensei vine ce apasă asupra lor, vor trebui să ducă la capăt ceea ce au început. Cum ar putea îngădui unei părţi a Galaxiei să supravieţuiască, riscând să-şi primească apoi pedeapsa? Numai că, înainte de-a fi pământean, eu sunt *om*. Trebuie să moară bilioane de dragul a câteva milioane? Trebuie să se prăbuşească o civilizaţie ce se întinde pe o întreagă Galaxie, din cauza ranchiunei - oricât de justificate - a unei singure planete? Şi oare ne va fi mai bine după aceea? Puterea va aparţine tot lumilor care dispun de resurse naturale, iar noi nu avem de nici unele. Pământenii vor domni poate la Trantor timp de o generaţie, dar copiii lor vor deveni trantorieni şi vor dispreţul la rândul lor pe cei rămaşi pe Pământ. Şi, pe urmă, ce câştigă Omenirea schimbând tirania Galaxiei cu aceea a Pământului? Nu... nu... Trebuie să existe o ieşire pentru toţi oamenii, o cale spre dreptate şi libertate.

Îşi acoperi faţa cu mâinile noduroase, legănând-o într-o parte şi-n alta.

Arvardan îl ascultase cuprins de un fel de toropeală.

— Nu se cheamă trădare ceea ce aţi făcut, domnule doctor Shekt. Am să merg imediat pe Everest. Guvernatorul mă va crede. *Trebuie* să mă creadă.

Pe scări răsunară paşi şi un chip speriat se ivi în odaie, lăsând în spate uşa deschisă.

— Tată, vin nişte bărbaţi pe alee.

Doctorul Shekt păli.

— Repede, domnule Arvardan, ieşiţi prin garaj, şi îl împinse cât putu de tare. Luaţi-o pe Pola şi nu vă faceţi griji în privinţa mea. Îi reţin eu.

Întorcându-se, întâlniră însă un bărbat în robă verde. Un zâmbet uşor îi flutura pe buze, iar în mână purta cu dezinvoltură un bici neuronic. Se auziră lovituri în uşa de la intrare, un trosnet şi apoi izbituri de picioare.

— Cine sunteţi? întrebă Arvardan pe un ton uşor provocator. O apăra pe Pola cu trupul său.

— Eu? răspunse aspru omul în verde. Nu sunt decât umilul Secretar al Excelenţei Sale, Înaltul Ministru.

Înainta spre ei.

— Cât pe-aci s-ajung prea târziu. Hm, văd că-i şi-o fată. Câtă nesăbuinţă…

— Sunt cetăţean galactic, spuse calm Arvardan, şi nu aveţi niciun drept să mă reţineţi, după cum nici să intraţi în această casă fără o împuternicire legală.

— Eu, spuse Secretarul, bătându-şi uşor pieptul cu mâna liberă, reprezint tot dreptul şi toată puterea pe această planetă. Peste puţin timp voi reprezenta tot dreptul şi toată puterea pe întreagă Galaxie. V-am prins pe toţi, dacă vă interesează, chiar şi pe Schwartz.

— Schwartz! strigară doctorul Shekt şi Pola aproape într-un glas.

— Vă miră? Haideţi, am să vă duc la el.

Arvardan mai putu să vadă doar zâmbetul ce se lăţea pe faţa Secretarului… şi flacăra biciului. Simţi arsura roşie a durerii infinite şi se prăbuşi în nesimţire.

16.
DE PARTEA CUI EŞTI?

La ora aceea Schwartz se odihnea incomod pe o banchetă tare, într-una din cămăruţele de la subsolul Casei de Corecţie din Chica.

Casa, cum i se spunea în mod obişnuit, era înalta dovadă a puterii Înaltului Ministru şi a celor din anturajul lui. Silueta ei întunecată şi colţuroasă se înălţa în văzduh, umbrind barăcile imperiale de dincolo de ea, tot aşa cum umbra ei urmărea răufăcătorul terestru mai departe de unde ajungea braţul autorităţii imperiale.

De-a lungul secolelor, mulţi pământeni îşi aşteptaseră aici pedeapsa pentru falsificare sau evaziune a cotelor de produse, pentru că trăiseră peste limita îngăduită, sau se făcuseră vinovaţi de acţiuni subversive la adresa guvernului local. Uneori, când pornirile meschine ale tribunalului terestru păreau total lipsite de sens guvernului rafinat şi, de obicei, blazat al Imperiului, se întâmpla să se revină asupra vreunei condamnări. Asta ducea însă la insurecţie sau, cel puţin, la revolte înverşunate.

În general, când Consiliul cerea moartea, Guvernatorul era de acord. La urma urmelor, doar pământenii sufereau…

Fireşte, Joseph Schwartz nu ştia nimic din toate acestea. Pentru el nu exista decât o cămăruţă cu pereţii scăldaţi într-o lumină difuză, având drept mobilă doar două bănci tari şi o masă, plus o mică nişă în perete ce servea şi de baie, şi de instalaţie sanitară.

Nu exista nicio fereastră prin care să priveşti cerul, iar ventilaţia era foarte slabă.

Îşi scarpină mâhnit părul din jurul cheliei şi se ridică în capul oaselor. Încercarea de evadare (unde ar fi putut să fugă, când nicăieri pe Pământ nu era în siguranţă?) fusese scurtă, amară şi sfârşise aici.

Cel puţin acum se putea distra, exersând contactul mintal. Era bun sau rău? Îi folosea, sau dimpotrivă?

Pe când era la fermă, îl socotise ca pe un dar ciudat, ce-l neliniştea, a cărui natură n-o cunoştea şi ale cărui posibilităţi nu-l interesau. Acum îşi putea permite să-l studieze.

Neavând altceva de făcut timp de douăzeci şi patru de ore decât să se frământe cu gândul la captivitate, ar fi însemnat să înnebunească. Aşa însă, putea ajunge la temnicerii ce treceau prin faţa uşii, la paznicii din coridoarele alăturate, ba chiar să-şi extindă ramificaţiile cele mai îndepărtate ale fibrelor minţii până la directorul închisorii în biroul său îndepărtat.

Deschidea uşor orice minte, scormonind-o atent.

Minţile plesneau ca nişte tegumente uscate, din care se revărsau gândurile şi emoţiile.

Află mai multe lucruri despre relaţiile dintre Pământ şi Imperiu, decât aflase, sau ar fi putut afla, în cele două luni petrecute la fermă.

Unul din ele, verificat iar şi iar, fără putinţă de greşeală, era următorul:

Era condamnat la moarte!

Nu exista nicio posibilitate de scăpare, nicio îndoială, nicio rezervă. Poate azi, poate mâine. Dar va muri!

Se pătrunse de acest gând, acceptându-l aproape recunoscător.

Uşa se deschise, şi el sări în picioare înspăimântat.

Raţional, poţi accepta moartea sub toate aspectele, trupul însă e o brută care habar n-are de raţiune.

Venise timpul!

Nu, nu venise. Mintea celui ce intrase nu conţinea nimic privitor la moarte. Era un paznic, având pregătită în mână o vergea de metal. Lui Schwartz îi era familiară.

— Vino, auzi comanda aspră.

Schwartz îl urmă, meditând la puterea sa ciudată.

Cu mult înainte ca paznicul să-şi poată folosi arma, sau măcar să-şi dea seama că e-n pericol, îl putea doborî fără ca acesta să scoată un cuvânt, fără să-i dea cel mai mic răgaz de a striga după ajutor. Mintea lui era la dispoziţia minţii lui Schwartz. Numai puţin să o fi răsucit, şi celălalt ar fi căzut mort. Ce-ar fi câştigat însă? Erau alţii, mereu alţii. Cu câţi se putea lupta o dată? Câte perechi de mâini erau în mintea sa?

Îşi continuă drumul supus.

Ajunse într-o cameră mare, foarte mare. În ea se aflau doi bărbaţi şi o fată, întinşi ca nişte cadavre pe bănci înalte, foarte înalte. Nu erau însă morţi, căci simţea prezenţa a trei creiere active.

Paralizaţi! Cunoscuţi?… Îi erau oare cunoscuţi?

Voia să se oprească pentru a-i privi, dar paznicul îi puse mâna pe umăr.

— Urcă.

Mai era o a patra bancă, liberă. În mintea paznicului nu era niciun gând ucigaş, aşa că se supuse. Ştia ce va urma.

Vergeaua oţelită îi atinse toate membrele. Simţea arsura îngrozitoare - şi apoi nimic. În cele din urmă nu mai rămase viu din el decât capul, plutind în neant.

Şi-l întoarse.

— Pola, strigă el. Eşti Pola, nu-i aşa? Cea care…

Fata încuviinţă. Nu recunoscuse contactul mintal.

De fapt, nu-l cunoscuse; cu două luni în urmă, nu era conştient de el. Pe vremea aceea progresul minţii sale atinsese doar stadiul sensibilităţii la „atmosferă”. Cu extraordinara sa memorie, îşi amintea perfect senzaţia.

Acum avea multe de aflat. Dincolo de fată era doctorul Shekt, iar cel mai depărtat de el era doctorul Bel Arvardan. Le putea afla numele, le ghicea disperarea, simţea chiar gustul groazei recent sedimentate în mintea tinerei fete.

O clipă i se făcu milă, dar apoi îşi aminti cine erau şi ce făcuseră. Sufletul i se aspri. Să moară!

Ceilalţi trei erau acolo de mai bine de-o jumătate de oră. În camera în care fuseseră închişi, încăpeau în mod obişnuit câteva sute de oameni. Prizonierii se pierdeau în imensitatea ei. Nici nu aveau ce să-şi spună, dealtfel. Arvardan simţea că-i arde gâtlejul uscat. Îşi întorcea capul când într-o parte, când în alta, agitându-se fără folos. Era singura parte a corpului pe care o putea mişca. Shekt avea ochii închişi, buzele palide şi supte.

Arvardan şopti aprig:

— Shekt! Ei, Shekt!

— Ce… Ce este?

Şoapta celuilalt abia se auzea.

— Ce faci? Dormi? Gândeşte, omule, gândeşte!

— De ce? La ce m-aş putea gândi?

— Cine-i acest Joseph Schwartz?

Vocea Polei sună foarte slab:

— Nu-ţi aminteşti, Bel? Atunci, la magazinul universal, când te-am întâlnit prima dată… ce mult e de-atunci!

Cu un efort supraomenesc, Arvardan reuşi să-şi înalţe capul cu câţiva centimetri, înfruntând durerea cumplită. Putea zări acum o părticică din chipul ei.

— Pola! Pola!

Dacă s-ar fi putut duce la ea… aşa cum ar fi putut în cele două luni - şi n-o făcuse. Fata încremenise într-un zâmbet atât de trist, de parcă ar fi fost o statuie.

— Vom învinge, totuşi, îi spuse el. Ai să vezi.

Ea însă clătină din cap neîncrezătoare… iar grumazul lui cedă. Se prăbuşi la loc, simţind cum îi zvâcnesc tendoanele de durere.

— Shekt, spuse din nou. Ascultă-mă. Cum l-ai întâlnit pe acest Schwartz? De ce ţi-a devenit pacient?

— A venit ca voluntar pentru sinapsificator.

— Şi l-ai tratat?

— Da.

Arvardan chibzui o vreme.

— De ce-a venit la dumneata?

— Nu ştiu.

— Dar atunci… poate că este agent imperial.

Schwartz îi urmărea perfect gândul şi zâmbi în sinea sa. Nu spuse însă nimic. Avea de gând să rămână mut în continuare. Shekt îşi mişcă puţin capul.

— Agent imperial? De ce, pentru că aşa susţine Secretarul Înaltului Prelat? Oh, prostii. Şi chiar de-ar fi aşa… E la fel de neajutorat ca şi noi… Ascultă, Arvardan, dacă am născoci o poveste oarecare, i-am putea face să mai aştepte, în cele din urmă am putea…

Hohotul arheologului răsună imens în sala goală, până când simţi o arsură în gâtlej.

— Am putea supravieţui, vrei să zici. În timp ce Galaxia va fi numai cadavre şi ruine? Să trăiesc? Mai bine mor!

— Mă gândesc la Pola, murmură Shekt.

— Şi eu mă gândesc la ea. Ia întreab-o… Pola, să ne predăm? Să încercăm să ne salvăm vieţile?

Vocea fetei răsună fără şovăire:

— Am ales de partea cui sunt. Iubesc viaţa, dar dacă ai mei mor, voi muri împreună cu ei.

Arvardan era triumfător. Când o va duce pe Sirius, vor spune poate că-i o pământeancă, dar în realitate nu le era cu nimic mai prejos, iar el va simţi cea mai mare plăcere să zdrobească mutra oricui… Îşi aminti însă că era puţin probabil s-o mai ducă pe Sirius - pe ea sau pe oricine altcineva. Că era puţin probabil să mai fie un Sirius.

Apoi, ca pentru a scăpa de acest gând, indiferent cum, strigă:

— Hei, cum-zici-că-te-cheamă - Schwartz!

Schwartz îşi săltă o clipă capul, lăsându-şi privirea să lunece spre arheolog. Nu spuse totuşi nimic.

— Cine eşti? întrebă Arvardan. Ce amestec ai în povestea asta? Care-i rolul dumitale?

La întrebarea lui Arvardan, pe Schwartz îl copleşi toată nedreptatea destinului său. Tot trecutul său nevinovat, contrastând cu grozăvia nemeritată a prezentului, reînvie, şi el strigă furios:

— Eu? Ce amestec am eu? Ascultaţi. Eram odată un nimeni, un simplu anonim. Un om cinstit, un croitor care muncea din greu. Nu făceam rău nimănui, nu supăram pe nimeni, îmi vedeam de grijile casei.

Şi deodată, fără niciun motiv, *fără niciun motiv* - am ajuns aici.

— La Chica? întrebă Arvardan care nu prea înţelegea.

— Nu, nu la Chica, hohoti sarcastic Schwartz. Am venit în lumea asta nebună… O, ce-mi pasă dacă mă credeţi ori nu? Lumea mea e în trecut. Lumea mea avea pământ şi hrană şi miliarde de oameni, şi era singura lume.

Arvardan amuţi în faţa acestui asalt verbal. Se întoarse spre Shekt.

— Dumneata înţelegi ceva?

— Vrei să mă crezi, răspunse fizicianul cuprins de-o vagă bănuială, că omul acesta are un apendice vermicular lung de nouă centimetri? Ţi-aminteşti, Pola? Şi măsele de minte. Şi păr pe faţă.

— Da, da, strigă Schwartz sfidător. Şi-mi pare rău că n-am şi o coadă ca să v-o pot arăta. *Vin din trecut. Am călătorit în timp*. Numai că nu ştiu cum şi de ce. Acum lăsaţi-mă-n pace. În curând vor fi aici. Aşteptarea asta e menită doar să ne înfrângă.

— De unde ştii? întrebă repede Arvardan. Cine ţi-a spus?

Schwartz nu răspunse.

— Secretarul cumva? Tipul îndesat cu nas de mops?

Schwartz nu se putea pronunţa în privinţa fizionomiei celor pe care-i cunoştea doar prin intermediul minţii, dar… Secretar, spunea? Parcă prinsese la un moment dat fluidul puternic al gândurilor unui om influent, şi parcă era Secretar.

— Balkis? întrebă el curios.

— Poftim? făcu Arvardan, dar Shekt interveni:

— Aşa-l cheamă pe Secretar.

— A… Ce-a spus?

— N-a spus nimic, răspunse Schwartz. Dar ştiu. Suntem condamnaţi cu toţii la moarte şi nu există scăpare.

Arvardan coborî vocea, adresându-se lui Shekt:

— N-ai impresia că e nebun?

— Ştiu şi eu… Mă gândesc şi la suturile lui craniene. Sunt primitive, foarte primitive.

Arvardan îl privi stupefiat.

— Vrei să spui… Ei nu, e imposibil.

— Aşa mi-am zis şi eu.

O clipă, vocea lui Shekt păru să revină la normal, ca şi cum existenţa unei probleme ştiinţifice i-ar fi călăuzit gândul pe un făgaş al obiectivităţii detaşate, în care chestiunile personale nu mai contau.

— S-a calculat energia necesară pentru a transmite materia pe axa timpului şi s-a obţinut o valoare infinită, încât proiectul a fost socotit imposibil. Alţii însă cred în posibilitatea existenţei unor „falii în timp” - prin analogie cu procesul geologic, înţelegi.

Fapt este că s-au înregistrat cazuri de dispariţie a unor nave, aproape în văzul lumii. Cunoaştem din vechime cazul celebru al lui Hor Devallow care a intrat într-o zi în casă şi n-a mai ieşit niciodată, şi nici în casă n-a fost găsit… Mai este pe urmă planeta consemnată în cărţile de galactografie din secolul trecut, vizitată de trei expediţii care s-au întors cu descrieri complete, după care n-a mai fost văzută niciodată. Totodată, în chimia nucleară se petrec nişte procese ce par să nege legea conservării energiei-masă. S-a încercat o explicaţie a acestui fenomen, postulându-se deplasarea unei cantităţi de materie de-a lungul axei timpului. Nucleele de uraniu, de exemplu, combinate cu cupru şi bariu în proporţii infime dar bine

definite, sub acţiunea unor uşoare radiaţii gamma dau naştere unui sistem rezonant…

— Tată, îl întrerupse Pola, n-are rost…

Arvardan se interpuse energic.

— Staţi puţin. Să mă gândesc. *Eu* pot clarifica acest lucru. Cine altul? Am să-i pun câteva întrebări… Ascultă, Schwartz!

Schwartz îşi ridică iar privirea.

— Lumea dumitale era unică în Galaxie?

Schwartz dădu din cap, apoi mormăi plictisit:

— Da.

— Aşa credeaţi numai. Vreau să spun că nu existau călătoriile în spaţiu, pentru a verifica. Puteau exista şi alte planete locuite.

— Asta n-am de unde şti.

— Nu, desigur. Păcat. Dar energia atomică fusese descoperită?

— Aveam o bombă atomică. Uraniu… şi plutoniu… presupun că aşa a devenit planeta radioactivă. Probabil că a mai avut totuşi loc un război… după ce-am plecat eu… Bombe atomice.

Schwartz era parcă din nou la Chicago, înapoi în lumea cea veche, de dinaintea bombelor. Şi-i păru rău. Nu pentru el, ci pentru lumea aceea frumoasă…

Arvardan murmură ceva pentru sine.

— Bun, zise apoi. Vorbeaţi o limbă, desigur.

— Pe Pământ? O mulţime de limbi.

— Dar dumneata?

— Engleza… după ce-am ajuns la maturitate.

— Spune ceva în această limbă.

De două luni sau mai mult, Schwartz nu mai vorbise englezeşte. Acum însă spuse rar, cu afecţiune:

— Vreau să merg acasă, să fiu cu ai mei.

— Limba asta o vorbea când l-ai operat, Shekt? întrebă Arvardan.

— Nu-mi dau seama, răspunse nesigur fizicianul. Erau nişte sunete ciudate, ca cele de-acum. Parcă le pot compara?

— Ei, nu-i nimic. Cum spuneai la „mamă” în limba dumitale, Schwartz?

Schwartz îi spuse.

— Oho! Dar „tată”… „frate”… „unu”… numeralul, adică „doi”… „trei”… „casă”… bărbat”… „femeie”…

Continuară o vreme şi când Arvardan se opri să-şi tragă suflarea, expresia sa era de totală uluire.

— Shekt, spuse el, sau omul acesta e ceea ce pretinde, sau eu sunt victima celui mai cumplit coşmar ce se poate imagina. Limba pe care-o vorbeşte este practic echivalentă cu aceea a inscripţiilor descoperite în straturile vechi de cincizeci de mii de ani pe Sirius, Arcturus, Alpha Centauri şi încă alte douăzeci de planete. El o *vorbeşte*. A fost descifrată abia cu o generaţie în urmă şi, în afară de mine, nu există nicio duzină de oameni în toată Galaxia care s-o înţeleagă.

— Eşti sigur?

— Dacă sunt sigur? Bineînţeles că sunt sigur. Doar sunt arheolog. E firesc să ştiu.

O clipă Schwartz simţi că i se topeşte armura de indiferenţă ce-l izola de ceilalţi. Pentru prima dată îşi regăsise identitatea pierdută. Nu mai exista un secret: era un om din trecut, *şi ei acceptaseră acest lucru*. Se dovedise că nu era nebun, scăpase pentru totdeauna de îndoielile ce-l bântuiau şi se simţi recunoscător. Cu toate acestea, păstra încă distanţa.

— Îmi trebuie acest om! vorbi din nou Arvardan, mistuit de sacra pasiune pentru profesia sa. Shekt, n-ai idee ce-nseamnă asta pentru arheologie. Shekt… omul acesta vine din trecut. Oh, Spaţiule Mare!… Ascultă, putem încheia un târg cu ei. El este dovada pe care-o caută Pământul. Şi-l pot avea. Ei pot…

Schwartz îl întrerupse sardonic:

— Ştiu la ce te gândeşti. Crezi că prin mine se poate dovedi că Pământul a fost vatra civilizaţiei şi îţi închipui că ei îţi vor fi recunoscători. Ei bine, nu! Mi-a trecut şi mie prin cap şi aş fi fost gata să mă vând pentru a-mi scăpa pielea… Dar nu mă vor crede… şi nici pe dumneata.

— Dar este o dovadă indiscutabilă.

— Ar refuza să asculte. Şi ştii de ce? Pentru că au anumite idei fixe cu privire la trecut. Orice schimbare e o blasfemie în ochii lor, chiar dacă e adevărul-adevărat. Nu vor adevărul; îşi vor tradiţiile lor.

— Bel, spuse Pola, cred că are dreptate.

Arvardan scrâşni din dinţi.

— Am putea încerca.

— Am eşua, susţinu Schwartz.

— De unde ştii?

— *Ştiu!*

Cuvântul căzu cu o asemenea forţă de oracol, încât Arvardan rămase tăcut.

Shekt, în schimb, îl privea acum cu o ciudată lumină în ochii obosiţi.

— Ai simţit vreun efect neplăcut în urma sinapsificării? întrebă el.

Schwartz nu cunoştea cuvântul, dar îi prinse înţelesul. Îl operaseră, şi încă pe creier. Câte mai afla!

— Nu, răspunse, n-am simţit niciun efect neplăcut.

— Văd totuşi c-ai învăţat repede limba noastră. O vorbeşti foarte bine. De fapt, ai putea trece drept un localnic. Nu te surprinde acest lucru?

— Am avut întotdeauna o memorie foarte bună, sună rece răspunsul.

— Prin urmare, nu simţi nimic deosebit în urma tratamentului?

— Nimic.

Doctorul Shekt îl ţintuia cu o privire apăsătoare.

— Ce sens are? Doar ştii că sunt sigur că ştii la ce mă refer.

Schwartz râse.

— Că pot citi gândurile? Şi ce-i cu asta?

Doctorul Shekt îşi întorsese însă de la el chipul palid, neajutorat, adresându-se lui Arvardan.

— Înţelegi, Arvardan, citeşte gândurile. Câte n-aş putea realiza cu el. Şi în schimb stau aici… fără să pot face nimic…

— Cum?… Cum?… sări arheologul.

Până şi faţa Polei se însufleţi.

— Poţi într-adevăr? întrebă ea.

El dădu din cap, adeverind. Pola îl îngrijise odată, iar acum aveau s-o omoare. Era totuşi o trădătoare.

— Arvardan, spuse Shekt, îţi aminteşti de bacteriologul care a murit în urma sinapsificării? Unul din primele semne de nebunie a fost pretenţia sa că poate citi gândurile. Şi putea într-adevăr. Am aflat asta înainte să moară şi am păstrat secretul. N-am spus nimănui - dar este posibil, Arvardan, este posibil, înţelegi. Odată cu scăderea rezistenţei celulei nervoase, creierul are posibilitatea de a înregistra câmpurile magnetice induse de microcurenţii gândurilor altei persoane, convertindu-le în vibraţii similare pe scoarţa sa. Este principiul oricărui aparat de înregistrare. Este telepatie în adevăratul sens al cuvântului…

Arvardan se întoarse încet spre Schwartz, dar acesta rămase ferecat în tăcerea sa ostilă.

— Dacă aşa stau lucrurile, Shekt, l-am putea folosi.

Mintea arheologului se frământa aprig, ţesând tot felul de scheme imposibile.

— Poate că există o ieşire. *Trebuie* să existe o ieşire. Pentru noi şi pentru întreaga Galaxie.

Schwartz rămânea însă impasibil la tumultul pe care-l percepea atât de clar în contactul mintal.

— Citindu-le gândurile? întrebă el. La ce-ar ajuta? Pot face chiar mai mult. Ce părere ai de asta, de exemplu?

Nu fusese decât o apăsare uşoară, dar Arvardan urlă de durere.

— Eu sunt autorul, spuse Schwartz. Mai vrei?

Arvardan gâfâi sufocat:

— Poţi face asta gărzilor? Secretarului? Cum de i-ai lăsat să te-aducă aici? Pe Galaxie, Shekt, nu vom avea probleme. Ascultă, Schwartz…

— Nu, spuse Schwartz, *dumneata* să asculţi. Ce-mi trebuie să evadez? Ce-aş câştiga ieşind de-aici?

M-aş afla tot în lumea asta moartă. Vreau să merg acasă, şi nu pot. Vreau să fiu cu ai mei şi în lumea mea, şi nu pot. Aşa că *vreau* să mor.

— Dar e vorba de întreaga Galaxie, Schwartz. Nu te poţi gândi numai la dumneata.

— Nu? Şi de ce, mă rog? Trebuie să-mi fac griji pentru Galaxie? Praful să se-aleagă de Galaxia dumitale. Ştiu ce plănuieşte Pământul şi mă bucur. Domnişoara Pola spunea mai înainte că a ales de partea cui este. Ei bine, şi eu am ales: sunt de partea Pământului.

— Cum?

— De ce nu? Sunt pământean, doar!

17.
SCHIMBĂ-ŢI HOTĂRÂREA!

Trecuse o oră de când Arvardan îşi pierduse cunoştinţa, pentru a se trezi apoi inert ca o ciozvârtă de vacă în aşteptarea satârului. Între timp nu se întâmplase nimic. Nimic în afara acelei discuţii febrile, neconcludente, care făcea aşteptarea şi mai insuportabilă. Totul era calculat. Ştia asta. Să stai aşa, înţepenit, fără demnitatea de a te putea apăra cât de cât de un pericol, fără această concesie cel puţin, însemna să te laşi doborât de conştiinţa slăbiciunii tale. Un spirit îndârjit nu avea cum supravieţui, iar când în cele din urmă apărea inchizitorul, el ştia că nu va mai întâmpina din partea prizonierului o prea mare împotrivire, poate chiar deloc.

Simţi nevoia să întrerupă tăcerea.

— Presupun că atmosfera e împânzită de unde-spion. Ar fi trebuit să vorbim mai puţin.

— Nu este, spuse Schwartz, categoric. Nu ascultă nimeni.

Maşinal, arheologul dădu să întrebe „De unde ştii?” dar se opri. Pentru că exista o asemenea putere! De care nu dispunea el, ci un om din trecut, ce-şi spunea pământean şi dorea să moară!

Raza sa vizuală cuprindea doar un petec de tavan.

Întorcându-se, putea vedea profilul ascuţit al lui Shekt; în partea cealaltă, zidul gol. Dacă-şi înălţa puţin capul, putea distinge o clipă figura palidă, chinuită, a Polei.

Din când în când îl frământa gândul că era un locuitor al Imperiului - pe Stele! al Imperiului; un cetăţean galactic… şi că fusese o nemaiauzită nemernicie din partea lor să-l închidă pe el, care n-ar fi trebuit niciodată să permită unor pământeni o asemenea profanare.

Apoi gândul îi rătăcea în altă parte.

Ar fi putut să-l aşeze lângă Pola… Nu, n-ar fi fost bine. Îi era ruşine să-l vadă aşa.

— Bel?

Vocea tremură cu o nespusă dulceaţă în auzul lui Arvardan, venind în acest vârtej al morţii.

— Da, Pola.

— Crezi că mai durează mult?

— Poate că nu, draga mea… Păcat. Am pierdut două luni, nu-i aşa?

— Din vina mea, şopti ea. Din vina mea. Ne-am fi putut bucura de aceste ultime clipe, totuşi. E atât de… absurd.

Arvardan nu avea ce să-i răspundă. Gândurile-i alergau nebune. I se părea, sau începuse să simtă plasticul rigid pe care era imobilizat? Cât avea să mai dureze paralizia?

Trebuia să-l atragă pe Schwartz. Încercă să-şi controleze gândurile… ştia că e inutil.

— Schwartz, începu el…

Schwartz zăcea la fel de neputincios, numai că suferinţa îi era amplificată de faptul că în el se concentrau patru creiere.

Dacă ar fi fost singur, s-ar fi împăcat cu gândul la liniştea infinită a morţii, şi-ar fi reprimat ultimele rămăşiţe ale dragostei de viaţă care doar cu două - sau trei? - zile în urmă îl împinsese să fugă de la fermă. Pe când aşa… Când simţea spaima nevolnică de moarte ce atârna ca un giulgiu pe bietul Shekt; şi revolta plină de amărăciune din mintea puternică, îndârjită a lui Arvardan; şi profunda, patetica deziluzie a tinerei fete?

Ar fi trebuit să-şi închidă porţile gândului; ce-i trebuia să ştie de suferinţele altora? Fiecare trăieşte şi moare singur.

Ei însă ciocăneau uşor, neîncetat… strecurându-i-se în ungherele minţii.

Apoi Arvardan îl strigă, şi atunci ştiu că voiau ca el să-i salveze. De ce-ar fi făcut-o? De ce?

— Schwartz, repetă Arvardan insinuant, ai putea deveni un erou. Murind, nu rezolvi nimic... oamenii aceia nu merită.

Schwartz îşi adună amintirile din tinereţe, încercând cu disperare să le fixeze în memoria sa fluctuantă. Era un ciudat amalgam de impresii trecute şi prezente, ce-l făcu în cele din urmă să-şi reverse mânia. Vorbea însă calm, reţinut:

— Da, aş putea deveni erou... şi un trădător. *Oamenii* aceia vor să mă omoare. Le-ai spus oameni, dar numai din gură; în gând le-ai spus altfel, un cuvânt pe care nu l-am înţeles, dar era ceva urât. Şi nu pentru că sunt netrebnici, ci pentru că sunt pământeni.

— Nu-i adevărat, protestă arheologul vehement.

— Ba-i adevărat, răspunse Schwartz cu aceeaşi vehemenţă, şi toţi de-aici ştim asta. Vor să mă omoare, într-adevăr, dar numai pentru că mă cred unul de-ai voştri, care puteţi condamna o întreagă planetă, înecând-o în dispreţul vostru, sufocând-o cu insuportabila voastră superioritate. Foarte bine, apăraţi-vă atunci împotriva acestor viermi, a acestor păduchi, care, nu se ştie cum, au reuşit să-şi pună în pericol divinii lor stăpâni. Nu cereţi ajutorul unuia din ei.

— Vorbeşti ca un zelos, exclamă Arvardan uimit. De ce? Ai suferit *dumneata?* Spui că trăiai pe-o planetă mare şi independentă. Erai un pământean pe vremea când Pământul era unicul cămin al vieţii. Eşti unul de-ai noştri, omule, de-al cârmuitorilor. De ce să te alături unei rămăşiţe nenorocite? Asta nu-i planeta pe care ai cunoscut-o. Planeta mea seamănă mai mult cu vechiul Pământ decât lumea asta bolnavă.

Schwartz râse.

— Sunt unul de-al cârmuitorilor, zici? Ei, n-am să te contrazic. N-are sens să-ţi explic. Să luăm însă cazul dumitale. Eşti o mostră strălucită de ceea ce ne oferă nouă

Galaxia. Eşti tolerant, ai un suflet mare şi te mândreşti cu faptul că-l tratezi pe doctorul Shekt ca pe un egal. În adâncul fiinţei dumitale însă - totuşi nu atât de adânc încât să nu pot pătrunde - nu te simţi bine în compania lui. Nu-ţi place cum vorbeşte, nici cum arată. De fapt, nu-ţi place deloc, deşi a fost gata să trădeze Pământul.

Da, da. Şi curând ai sărutat o fată de pe Pământ, şi priveşti asta ca pe o slăbiciune. Ţi-e ruşine…

— Pe Stele, nu-i adevărat… Pola, se împotrivi Arvardan disperat, nu-l crede, nu-l asculta.

Pola răspunse pe un ton liniştit.

— Nu-i nevoie să te aperi şi nici să te simţi nefericit, Bel. El priveşte în subconştientul tău, la rămăşiţele copilăriei tale. Ar vedea cam acelaşi lucru, dacă ar privi într-al meu. Ar vedea lucruri similare dacă s-ar examina pe sine cu aceeaşi lipsă de delicateţe cu care scrutează minţile noastre.

Schwartz roşi. Fără să-şi schimbe tonul, fata i se adresă apoi lui:

— Schwartz, dacă poţi citi gândurile, cercetează-le pe ale mele. Spune-mi dacă sunt o trădătoare. Priveşte în mintea tatălui meu. Vezi dacă nu-i adevărat că ar fi putut foarte uşor să evite *Şaizeciul*, acceptând să colaboreze cu nebunii care vor distruge Galaxia. Ce-a câştigat trădând?… Şi mai vezi dacă vreunul din noi doreşte să facă vreun rău Pământului şi locuitorilor săi. Spui ca ai pătruns o clipă în mintea lui Balkis. Nu ştiu dacă ai avut posibilitatea să-i scurmi toată drojdia. Când se va întoarce însă, cât nu e încă prea târziu, cerne-i-o bine, stoarce-i toate gândurile. Descoperă că-i nebun… Şi apoi mori!

Schwartz tăcea.

Arvardan interveni năvalnic.

— Foarte bine, Schwartz, studiază acum mintea mea. Pătrunde cât vrei de adânc. M-am născut pe Baronn, în Sectorul Sirius. Am crescut într-o atmosferă de antiterrism,

aşa că e firesc ca în subconştientul meu să existe prejudecăţi. Priveşte în schimb la suprafaţă şi spune-mi dacă, după ce m-am maturizat, nu am luptat împotriva fanatismului din mine. Nu din alţii - asta ar fi fost mai uşor - ci din mine, cât am putut de tare. Schwartz, dumneata nu ne cunoşti istoria! Nu ştii nimic despre miile şi zecile de mii de ani de-a lungul cărora Omul s-a răspândit în toată Galaxia, despre războaie şi suferinţe. Nu ştii de primele secole ale Imperiului, în care au alternat despotismul şi haosul. Abia de două sute de ani avem un guvern galactic reprezentativ. Graţie lui, diversele planete şi-au căpătat autonomia - li s-a îngăduit să se autoguverneze - şi vocile lor au putut fi auzite în forul conducător comun. Niciodată Omenirea nu a fost atât de departe de războaie şi sărăcie; niciodată nu a fost economia Galaxiei atât de judicios organizată; niciodată perspectivele de viitor nu au fost atât de luminoase. Vrei ca toate astea să piară? Să se ia totul de la capăt? Şi cum? Sub forma unei teocraţii despotice, păstrând doar elementele nesănătoase, de ură şi suspiciune? Nemulţumirea Pământului e legitimă şi va fi soluţionată într-o zi, dacă Galaxia va dăinui. Ceea ce vor ei să facă nu e o soluţie. *Ştii* ce vor să facă?

Dacă Arvardan ar fi avut calităţile dobândite ale lui Schwartz, ar fi detectat lupta ce se dădea în mintea acestuia. Intuitiv, simţi însă că trebuia să facă o pauză.

Schwartz era mişcat. Toate lumile acelea aveau să dispară, să putrezească, să moară de-o boală îngrozitoare… Era el un pământean, la urma urmelor? Doar un pământean? În tinereţe părăsise Europa, plecând în America; se schimbase ceva prin asta, nu rămăsese acelaşi om? Şi dacă mai târziu oamenii părăsiseră un Pământ bolnav, îndreptându-se spre alte lumi de pe firmament, nu rămăseseră tot oameni?

Nu era a sa toată Galaxia? Nu erau cu toţii urmaşii lui şi-ai fraţilor săi?

Spuse cu greutate:

— Bine, sunt de partea voastră. Cu ce vă pot ajuta?

— Cât de departe poţi ajunge cu gândul? întrebă repede Arvardan, de parcă s-ar fi temut ca nu cumva Schwartz să se răzgândească.

— Ştiu şi eu? Percep gândurile celor de afară. Ale temnicerilor, presupun. Cred că pot ajunge chiar până în stradă, dar cu cât se depărtează, cu atât sunt mai ceţoase.

— Fireşte. Dar Secretarul? Îl poţi identifica?

— Nu ştiu, mormăi Schwartz.

Urmă o pauză... Minutele păreau să se lungească la nesfârşit.

— Gândurile voastre îmi stau în cale, se plânse Schwartz. Gândiţi-vă la altceva.

Cei trei se străduiseră să-l asculte. O altă pauză.

— Nu... Nu pot... Nu pot...

Deodată Arvardan exclamă:

— Galaxie mare, îmi pot mişca piciorul... Auu!... Uuf!

Fiecare mişcare îi provoca o durere cumplită.

— Cât de tare poţi vătăma pe cineva, Schwartz? Mai mult decât mi-ai demonstrat mai înainte?

— Am omorât un om.

— Adevărat? Cum ai făcut?

— Nu ştiu. Aşa, pur şi simplu. Este... este...

Schwartz era aproape comic în neputinţa sa de a transpune incomunicabilul în cuvinte.

— Te poţi lupta cu mai mulţi odată?

— N-am încercat, dar nu cred. Nu pot citi gândurile a doi oameni în acelaşi timp.

Pola îi întrerupse.

— Nu-i poţi cere să-l omoare pe Secretar, Bel. Nu rezolvi nimic.

— De ce?

— Cum ieşim de aici? Chiar dacă-l prindem pe Secretar singur şi-l omorâm, sunt sute care ne aşteaptă afară. Nu-ţi dai seama?

— L-am prins, izbucni Schwartz deodată.

— Pe cine?

Strigătul pornise din trei piepturi deodată. Până şi Shekt se holba la el, cu ochii ieşiţi din orbite.

— Pe Secretar. Cred că e el.

— Urmăreşte-l.

În efortul său de persuasiune, Arvardan se răsuci şi se rostogoli de pe banchetă, căzând pe podea cu un zgomot înfundat. Îşi încordă sub trup un picior pe jumătate paralizat, încercând zadarnic să se ridice.

— Te-ai lovit? strigă Pola.

Luptându-se să se ridice într-un cot, descoperi că articulaţiile braţului redeveniseră mobile.

— Nu, n-am nimic. Stoarce-l bine, Schwartz. Scoate tot ce poţi de la el.

Schwartz se concentră atât de tare, încât simţi că-l doare capul. Îşi agita lianele minţii orbeşte, stângaci ca un nou-născut ce-şi întinde degetele nestrunite, pentru a prinde un obiect inaccesibil. Până acum luase ce i se oferise, acum însă căuta… căuta…

Cu mare efort reuşi să prindă frânturi.

— Victorie! E sigur de reuşită… Ceva despre ghiulele spaţiale. Le-a lansat… Nu, nu. Altceva… Are de gând să le lanseze.

Shekt gemu.

— E vorba de proiectilele cu dirijare automată care poartă virusul. Sunt orientate spre diverse planete.

— Dar unde sunt depozitate, Schwartz? insistă Arvardan. Caută, omule, caută…

— E o clădire… Nu văd prea bine… Cinci puncte… o stea… un nume; Sloo, poate…

Shekt izbucni din nou:

— Asta este. Pe toate stelele din Galaxie! - asta este. Templul din Senloo. E înconjurat din toate părţile de pungi radioactive. Nimeni nu poate pătrunde acolo în afara Stegarilor. Este la confluenţa a două râuri, Schwartz?

— Nu văd… Da… da… da…

— Când, Schwartz, când? Când le vor lansa?

— Nu disting ziua, dar curând… curând. Numai asta îi clocoteşte în cap… Va fi foarte curând.

Propriul său creier părea gata să plesnească de atât efort.

Transpirat şi înfierbântat, Arvardan reuşise să se ridice şi în mâini şi-n genunchi. Membrele tremurătoare erau gata să cedeze la loc.

— Vine?

— Da. E la uşă.

Abia rostise Schwartz aceste cuvinte, când uşa se şi deschise. Camera răsună de vocea triumfătoare a lui Balkis. Se adresa arheologului cu o ironie rece:

— Domnule doctor Arvardan! N-ar fi mai bine să te-ntorci la locul dumitale?

Arvardan îşi ridică privirea, conştient de cruzimea batjocurii. Nu avea însă ce să-i răspundă, aşa că rămase tăcut. Încet, îngădui membrelor sale dureroase să se destindă, lăsându-se pe podea. Rămase acolo, respirând greu. Dacă s-ar mai fi dezmorţit puţin, dacă ar fi reuşit, cu un ultim efort, să se întindă şi să prindă arma celuilalt…

La brâul de flexiplast strălucitor ce încingea roba Secretarului, nu se mai legăna însă un bici neuronic, ci un dezintegrator în toată legea, care putea spulbera un om în atomi într-o fracţiune de secundă.

Secretarul îşi plimbă privirea de la unul la altul cu o sălbatică satisfacţie. De fată prefera să nu ţină seamă, dar altfel era o recoltă frumoasă: unul era pământeanul trădător, altul agentul imperial, şi al treilea individul

misterios pe care-l urmărise timp de două luni. Mai erau şi alţii?

Mai erau desigur Ennius şi Imperiul. Le legase braţele, în persoana acestor spioni şi trădători, dar mai rămânea undeva un creier activ, care avea poate să întindă alte braţe.

Secretarul se simţea în largul său; îşi împreunase mâinile, ignorând cu o dispreţuitoare nepăsare necesitatea de-a face uz de armă. Spuse liniştit:

— Trebuie să clarificăm foarte bine lucrurile. Pământul şi Galaxia sunt în război - nedeclarat încă, dar totuşi război. Sunteţi prizonierii noştri şi veţi fi trataţi cum o vor cere circumstanţele. Sigur, pedeapsa tradiţională pentru spioni şi trădători este moartea…

— Numai în caz de război legal, declarat, îl întrerupse Arvardan cu violenţă.

— Război legal? întrebă Secretarul cu un rânjet batjocoritor. Ce-nseamnă război *legal?* Pământul a fost *întotdeauna* în război cu Galaxia, chiar dacă nu am menţionat acest lucru cu tot protocolul cuvenit.

— Nu-l lua în seamă, Bel, şopti blând Pola. Lasă-l să spună ce are de spus şi gata.

Arvardan îi zâmbi. Un zâmbet straniu, spasmodic, căci numai cu un imens efort reuşi să se ridice pe picioarele tremurătoare şi rămase aşa, gâfâind.

Balkis râse scurt. Păşind fără grabă, desfiinţă distanţa dintre sine şi arheologul sirian. Cu acelaşi calm, îşi puse mâna pe pieptul larg al celuilalt şi îl împinse uşor.

Braţele nu răspunseră reflexului de apărare al lui Arvardan, iar muşchii rigizi ai trupului nu-i puteau menţine echilibrul decât la mişcări cu viteza melcului. Arheologul se prăbuşi.

Pola scoase o exclamaţie de groază. Flagelându-şi trupul ce i se împotrivea, ea coborî încet, foarte încet, de pe banchetă.

Balkis o lăsă să se târască spre Arvardan.

— Iubitul tău... spuse el. Viteazul tău iubit extraterestru. Aleargă la el, fetiţo! Ce mai aştepţi? Strânge-l în braţe şi uită la pieptul lui că se scaldă în sângele şi în sudoarea unui milion de martiri pământeni. Uite-l cum zace, viteazul de el, doborât de un simplu brânci al unui pământean.

Pola era acum în genunchi lângă Arvardan, căutând îngrozită să descopere sânge sau oase fracturate. Arvardan deschise încet ochii, iar buzele sale schiţară un „nu-i nimic”.

— Numai un laş poate lovi un om paralizat, strigă Pola, şi pe deasupra să se mai laude cu isprava sa. Crede-mă, iubitule, puţini pământeni sunt ca el.

— Ştiu, altminteri n-ai fi tu o pământeancă.

Secretarul se crispă.

— După cum spuneam, v-aţi pierdut cu toţii dreptul de a trăi, dar vieţile voastre pot fi totuşi răscumpărate. Vă interesează preţul?

— Din câte ştiu, răspunse dispreţuitoare Pola, numai pe dumneata te-ar interesa.

— Şşt, Pola! făcu Arvardan recăpătându-şi cu greu suflul. Ce propui?

— Cum, exclamă Balkis, eşti gata să te vinzi? Şi cui, mie? Unui pământean netrebnic?

— Eşti cel mai în măsură să ştii ce eşti, replică Arvardan. Cât despre mine, nu mă ofer să mă vând, ci s-o cumpăr pe ea.

— Refuz să fiu cumpărată, spuse Pola.

— Înduioşător, scrâşni Secretarul. Se coboară la femeile noastre - la băştinaşele noastre - şi pe deasupra mai face şi pe cel ce se jertfeşte.

— Ce propui? întrebă din nou Arvardan.

— Propunerea mea e următoarea. E clar că o parte din planurile noastre au fost deconspirate. Nu e greu să-mi închipui cum a aflat doctorul Shekt. Cum a ajuns însă să

afle Imperiul rămâne o enigmă. Am vrea să cunoaştem mai exact ce ştie Imperiul. Nu ceea ce ştii dumneata, Arvardan, ci ce se ştie în Imperiu în momentul de faţă.

— Sunt arheolog, nu spion, răspunse tăios Arvardan. Nu am nici cea mai mică idee despre ce ştie Imperiul, dar sper să ştie cât mai mult.

— Îmi închipui. Ei, poate te răzgândeşti. Gândiţi-vă cu toţii.

În tot acest timp, Schwartz nu spusese nimic; nici nu-şi ridicase privirea.

Secretarul aşteptă, apoi zise cu o undă abia simţită de cruzime:

— Atunci, am să vă spun preţul refuzului de-a colabora. Nu va fi vorba de o moarte simplă, pentru că ştiu că toţi sunteţi pregătiţi pentru această eventualitate neplăcută. Doctorul Shekt şi fiica sa, care, din nenorocire pentru ea, e implicată într-o măsură capitală, sunt cetăţeni ai Pământului. Aşa stând lucrurile, cel mai nimerit este să-i supunem pe amândoi sinapsificării. Înţelegeţi, doctor Shekt?

Ochii fizicianului priveau plini de groază.

— Da, văd că înţelegi. Este posibil, bineînţeles, să se manipuleze astfel sinapsificatorul, încât să rezulte o leziune a ţesuturilor cerebrale care să vă arunce într-o stare de-a dreptul dezgustătoare; dacă nu ţi se dă în gură, rabzi; dacă nu eşti spălat, trăieşti în mizerie; poţi fi închis, ascuns, sau, dimpotrivă, expus, îngrozind spectatorii. Aţi putea servi drept lecţie în marea zi ce va să vie... Cât despre dumneata, continuă Secretarul întorcându-se spre Arvardan, şi prietenul dumitale Schwartz, fiind cetăţeni imperiali, sunteţi numai buni pentru a servi de cobai la o experienţă interesantă. Încă nu am testat virusul concentrat de noi pe javrele galactice. Am avea prilejul să ne verificăm calculele. Numai o doză mică, ştiţi, încât moartea să fie lentă. Evoluţia bolii spre inevitabilul sfârşit ar

putea fi prelungită până la o săptămână, dacă diluăm suficient injecţia. Va fi foarte dureros.

Se opri, cercetându-i cu privirea ochilor îngustaţi.

— Asta vă aşteaptă în schimbul câtorva cuvinte potrivite în momentul de faţă. Cât ştie Imperiul? Mai activează şi alţi spioni? Există planuri de contraatac şi care sunt acestea?

— De unde ştim, mormăi Shekt, că nu ne vei omorî oricum, după ce vei fi obţinut ce-ai vrut de la noi?

— Aveţi asigurarea mea că veţi muri de-o moarte înfiorătoare dacă refuzaţi. Sunteţi siliţi să riscaţi. Ce ziceţi?

— Dă-ne un răgaz.

— Nu asta fac acum? De zece minute am intrat, şi încă vă mai ascult... Ei, ce-aveţi de spus? Cum, nimic? Vă daţi seama că n-am să aştept la nesfârşit. Arvardan, văd că tot îţi mai încordezi muşchii. Gândeşti probabil că te-ai putea repezi asupra mea mai înainte să-mi pot scoate dezintegratorul. Şi ce-ai realiza? Te aşteaptă sute afară, iar planurile mele vor continua şi fără mine. Chiar şi pedepsele voastre diversificate vor fi înfăptuite fără mine. Sau tu, Schwartz. Ne-ai omorât agentul. Tu l-ai omorât, nu? Îţi închipui probabil că poţi să mă ucizi şi pe mine?

Schwartz îl privi pe Balkis pentru prima dată.

Spuse rece:

— Pot, dar n-am s-o fac.

— Drăguţ din partea ta.

— Câtuşi de puţin. E-o cruzime din partea mea. Singur ai spus că există lucruri mai îngrozitoare decât simpla moarte.

Arvardan îl privi pe Schwartz cu o imensă speranţă în ochii larg deschişi.

18.
DUELUL!

Mintea lui Schwartz era un vârtej. Într-un mod paradoxal, febril, se simţea totuşi în largul său. Cu un gând se credea stăpân pe situaţie, în timp ce celelalte erau pline de îndoială. Fusese paralizat mai târziu decât ceilalţi. Chiar şi Shekt se ridicase în capul oaselor, în timp ce el abia-şi putea urni un braţ.

Scrutând mintea vicleană a Secretarului, de o infinită josnicie şi răutate, îşi începu duelul:

— La început am fost de partea dumitale, deşi voiai să mă omori. Credeam că-ţi înţeleg sentimentele şi intenţiile… Dar sufletele celor de-aici sunt relativ pure, în timp ce-al dumitale e de nedescris. Nici măcar nu lupţi de dragul pământenilor, ci pentru propria-ţi glorie. Nu citesc în mintea dumitale imaginea unui Pământ liber, ci a unui Pământ reînrobit. Nu înlăturarea puterii imperiale o doreşti, ci înlocuirea ei printr-o dictatură personală.

— Asta citeşti? Ei, bine, n-ai decât să citeşti ce vrei. N-am nevoie la urma urmelor de informaţiile dumitale, ştii doar - nu atât de mult încât să-ţi suport obrăznicia. Se pare că am devansat ora atacului. *La asta*, te aşteptai? E uimitor cât de eficiente sunt constrângerile, chiar şi asupra celor care jură că urgentarea e imposibilă. Ştiai acest lucru, pretinsul meu cititor în gânduri?

— Nu. Am căutat fără succes. Voi încerca acum din nou. Două zile… Mai puţin, ia să vedem… marţi… şase dimineaţa… ora din Chica.

În sfârşit, acum dezintegratorul era în mâna Secretarului. El înaintă cu paşi mari, aplecându-se asupra trupului vlăguit al lui Schwartz.

— *De unde ştii?*

Schwartz se încordă. Mintea sa îşi întindea tentaculele. Fizic, se putea vedea cum îşi contractă muşchii maxilarelor încleştate, cum îşi încruntă sprâncenele. Acestea erau însă cu totul nesemnificative - simple accesorii involuntare ale adevăratului efort din creierul său, care-l încleştase cu putere pe acela al adversarului.

Pentru Arvardan scena nu avea niciun înţeles, din care cauză pierdu câteva secunde preţioase; brusca tăcere şi imobilitate a Secretarului nu-i spuneau nimic.

Schwartz murmură sufocat:

— L-am prins… Luaţi-i arma. Nu pot să-l ţin mult…

Cuvintele i se pierdură într-un bolborosit. Atunci Arvardan înţelese. Împleticindu-se, reuşi să se ridice în patru labe. Apoi, cu un scrâşnet, se ridică în picioare, menţinându-şi cu greu echilibrul. Pola încercă şi ea să facă acelaşi lucru, dar fără prea mare succes. Shekt se rostogoli de pe banchetă, căzând în genunchi. Schwartz rămase la locul său, nemişcat.

Doar contracţiile feţei îi mărturiseau efortul.

Secretarul împietrise de parcă ar fi văzut capul Meduzei. Pe fruntea sa netedă, fără un rid, se adunau încet broboane de sudoare, dar pe chip nu i se citea nicio emoţie. Numai mâna dreaptă, care ţinea dezintegratorul, dădea semne abia perceptibile de viaţă. Dacă te uitai atent, observai zvâcnetul uşor, contracţiile ciudate ale degetelor, insuficiente pentru a apăsa pe butonul de contact, dar care reveneau mereu.

— Ţine-l bine, strigă Arvardan cu o bucurie feroce, sprijinit pe spătarul unui scaun, încercând să-şi recapete suflul. Ţine-l până ajung la el.

Abia-şi târa picioarele. Înainta ca într-un coşmar, de parcă ar fi umblat prin melasă, de parcă ar fi înotat în catran, contractându-şi muşchii flagelaţi, încet… foarte încet. Nu era conştient de duelul teribil ce se desfăşura în faţa ochilor săi. Nici nu avea cum.

Secretarul avea un singur ţel: o apăsare de câţiva centimetri a degetului său mare ar fi fost suficientă pentru închiderea contactului şi declanşarea dezintegratorului. Nu trebuia decât să pună în mişcare un ligament pe jumătate contractat, să… să…

Schwartz avea un singur ţel: să împiedice mişcarea degetului fatal. În amalgamul senzaţiilor celuilalt, îi era greu să distingă exact porţiunea din creier ce coordona mişcarea degetului, aşa că era silit să lupte pentru menţinerea unei imobilităţi totale…

Secretarul se opunea frenetic forţei ce-l paraliza. Mintea neexersată a lui Schwartz era confruntată cu o inteligenţă puternică şi extrem de mobilă. Secunde întregi adversarul său rămânea într-o calmă expectativă… pentru ca dintr-o dată să se concentreze cu un efort supraomenesc asupra unui muşchi…

Schwartz se simţea ca şi cum s-ar fi prins de-o mână ce se zbătea sălbatic, aruncându-l în toate părţile, dar căreia nu-i da drumul cu niciun preţ.

Nimic din toate acestea nu apărea la vedere. Doar încleştarea spasmodică a maxilarelor lui Schwartz, tremurul buzelor muşcate până la sânge… şi, din când în când, uşoara mişcare a degetului Secretarului, încordându-se iar şi iar.

Arvardan se opri să se odihnească. Nu voia, dar era silit. Degetul său abia atinsese tunica Secretarului, când simţi că nu mai poate. Plămânii torturaţi nu mai reuşeau să pompeze oxigenul de care aveau nevoie membrele amorţite. Ochii i se împăienjeniseră de atât efort, durerea îi înceţoşase creierul.

— Doar câteva clipe, Schwartz, gâfâi el. Ţine-l, ţine-l…

Încet, foarte încet, Schwartz clătină din cap.

— Nu pot… Nu pot…

Într-adevăr, pentru Schwartz lumea luneca într-un haos nediferenţiat. Lianele minţii sale îşi pierdeau flexibilitatea.

Degetul Secretarului apăsă din nou pe contact, cu îndârjire. Apăsarea creştea treptat.

Schwartz simţea că-i ies ochii din orbite, că i se umflă vinele de pe frunte. Dar mai ales simţea triumful înfricoşător ce se înălţa în mintea adversarului…

Arvardan se năpusti înainte, dar trupul inert nu-l asculta, şi se prăbuşi cu mâinile întinse, încercând să se prindă de celălalt. Secretarul, prizonier al minţii lui Schwartz, se prăvăli odată cu el. Dezintegratorul îi căzu din mână, rostogolindu-se cu zgomot pe podea. Aproape imediat mintea Secretarului se eliberă din captivitate, în timp ce mintea lui Schwartz se năruia, devenind o adevărată junglă de senzaţii.

Balkis se lupta cu furie, ţintuit sub greutatea trupului ţeapăn al lui Arvardan. Repezi cu brutalitate un genunchi în vintrele celuilalt, în timp ce pumnul încleştat îi ţintea obrajii; ridică braţul şi lovi. Arvardan se rostogoli într-o vălmăşeală dureroasă. Secretarul se ridică bălăbănindu-se, gâfâind şi cu hainele în neorânduială. Se opri însă din nou.

În faţa sa era Shekt, pe jumătate ridicat. În mâna dreaptă, susţinută cu greu de stânga, ţinea dezintegratorul. Deşi tremura în mâinile nesigure ale fizicianului, fatala armă era îndreptată spre Secretar.

— Turmă de nebuni, ţipă acesta sugrumat de furie, ce speraţi să câştigaţi? Nu trebuie decât să ridic vocea…

— Dar atunci, glăsui slab Shekt, vei muri şi tu.

— Nu realizezi nimic ucigându-mă, spuse caustic Secretarul, şi o ştii prea bine. Nu vei salva Imperiul, pentru care ne trădezi acum, şi nici măcar pe tine şi pe complicii tăi. Dă-mi arma şi vă las să plecaţi.

Întinse mâna, dar Shekt râse amar.

— Nu sunt atât de prost încât să te cred.

— Poate că nu, în schimb eşti pe jumătate paralizat. Spunând acestea, Secretarul se aruncă brusc în dreapta, mult mai repede decât putea braţul vlăguit al lui Shekt să

întoarcă dezintegratorul. Pregătindu-şi saltul decisiv, Balkis se concentra acum numai asupra armei, având grijă să se ferească din bătaia ei.

Schwartz se încordă încă o dată, mintea sa năpustindu-se asupra celuilalt cu o ultimă lovitură. Secretarul se poticni şi se prăvăli, de parcă l-ar fi lovit o măciucă în moalele capului.

Arvardan reuşise să se ridice în picioare. Avea obrazul tumefiat şi păşea şchiopătând.

— Poţi să te mişti, Schwartz? întrebă el.

— Puţin, sună obosit răspunsul.

Şi Schwartz lunecă de la locul său.

— Mai vine cineva spre noi?

— Nu simt nimic.

Arvardan îşi plecă privirea spre Pola, zâmbind întunecat. Îşi lăsă mâna pe părul ei castaniu, iar ea îl privi cu ochi strălucitori. De mai multe ori în ultimele ore fusese convins că niciodată nu-i va mai atinge părul şi nu-i va mai întâlni privirea.

— Poate că nu-i totul pierdut, Pola.

Dar fata clătină din cap neîncrezătoare.

— Nu mai avem timp. Până marţi la ora şase…

— Nu mai avem timp, spui? Bine, vom vedea.

Arvardan se aplecă asupra Secretarului şi-i trase capul spre spate, fără menajamente.

— Trăieşte?

Îi căută zadarnic pulsul cu vârfurile încă amorţite ale degetelor, apoi îşi strecură mâna sub roba verde, lipindu-şi palma de pieptul lui.

— Inima-i bate, totuşi… Dispui de puteri periculoase, Schwartz. De ce nu te-ai folosit de ele de la început?

— Pentru că voiam să-l fac doar să rămână nemişcat, explică Schwartz; pe chipul lui devastat se vedeau urmele calvarului prin care trecuse. Mi-am zis că dacă reuşesc să-l

stăpânesc, am putea ieşi împingându-l înaintea noastră, folosindu-l ca paravan, ascunzându-ne după pulpana lui.

Shekt exclamă cu însufleţire:

— Se poate. La nici jumătate de milă depărtare să află garnizoana de la fortul Dibburn. Odată ajunşi acolo, suntem în siguranţă şi-l anunţăm pe Ennius.

— Odată ajunşi acolo! Trebuie să fie o sută de gardieni afară şi alte câteva sute pe întreaga distanţă… Şi ce-am putea face cu o robă verde, neînsufleţită? S-o purtăm pe braţe? S-o împingem pe rotile?

Arvardan râse forţat.

— Pe lângă asta, vorbi Schwartz posomorât, nici nu-l pot stăpâni. Aţi văzut cum l-am scăpat…

— Pentru că nu erai obişnuit, spuse Shekt cu convingere. Ascultă, Schwartz, cam ştiu ce se petrece în mintea dumitale. E ca o staţie de recepţie a câmpurilor electromagnetice ale creierului. Cred că poţi şi să transmiţi, înţelegi?

Schwartz părea stăpânit de o chinuitoare nesiguranţă.

— Încearcă să înţelegi, stărui Shekt. Va trebui să te concentrezi asupra a ceea ce vrei să facă el… şi în primul rând îi vom înapoia dezintegratorul.

— *Cum?!!…*

Strigătul de revoltă pornise din trei piepturi odată. Shekt ridică tonul.

— Numai el ne poate scoate de-aici. N-avem altă soluţie. Şi cum oare vom stârni mai puţine bănuieli, decât lăsându-i arma?

— Dar nu pot să-l stăpânesc. V-am spus că nu pot.

Schwartz începu să-şi îndoaie braţele, să le maseze, încercând să le redea sensibilitatea normală.

— Nu mă interesează ce spun teoriile dumitale, domnule doctor Shekt. Pentru că nu ştii cum este. E ceva lunecos, chinuitor şi îngrozitor de greu.

— Ştiu, ştiu, dar n-avem altă şansă. Încearcă acum, Schwartz. Fă-l să-şi mişte braţul, de îndată ce e în stare s-o facă.

Vocea lui Shekt suna rugătoare.

Secretarul gemu, iar Schwartz simţi cum se înfiripă din nou contactul mintal. Fără un cuvânt, temător aproape, îl lăsă să capete puteri… apoi îi vorbi.

Era un mesaj fără cuvinte - mesajul mut pe care-l transmiţi braţului când vrei să-l mişti, un mesaj de care nici tu însuţi nu eşti conştient.

Şi braţul Secretarului, nu al lui Schwartz, se mişcă.

Pământeanul din trecut îşi ridică privirea cu un zâmbet triumfător. Ceilalţi însă aveau ochi numai pentru Balkis - omul întins pe podea, al cărui cap se înălţa, din ai cărui ochi se risipea luciul îngheţat şi inexpresiv şi al cărui braţ se ridica printr-o mişcare curioasă, nefirească, la un unghi de nouăzeci de grade.

Schwartz îşi începu activitatea.

Secretarul se ridică ţeapăn, gata să-şi piardă echilibrul. Apoi, cu mişcări ciudate, parcă fără voie, începu să danseze. Fără ritm; fără graţie. Pe cei trei, care-i urmăreau trupul, şi pe Schwartz, care-i urmărea şi trupul şi mintea, spectacolul îi umplea de groază, căci în acele clipe Secretarul acţiona la comanda unui creier străin.

Cu multă băgare de seamă, Shekt se apropie de Secretarul-robot şi, nu fără teamă, întinse mâna. În palma sa se afla dezintegratorul, cu mânerul înainte.

— Fă-l să-l apuce, Schwartz, spuse Shekt.

Mâna lui Balkis se ridică şi prinse stângaci arma.

Un fulger lacom i se aprinse o clipă în ochi, apoi se stinse. Încet, foarte încet, dezintegratorul îşi reluă locul la cingătoarea lui, iar mâna căzu în lături.

Schwartz slobozi un chiot ascuţit.

— Cât pe-aci să-l scap.

Dar era alb la faţă.

— Ei, poţi să-l stăpâneşti?

— Se zbate ca un diavol, dar nu-i aşa de greu ca înainte.

— Asta pentru că acum eşti conştient de ceea ce faci, îl îmbărbătă Shekt, deşi nu era prea convins de ceea ce spunea. Transmite, acum. Nu-ncerca să-l ţii! Închipuie-ţi că eşti chiar dumneata.

Arvardan interveni:

— Poţi să-l faci să vorbească?

După o pauză, Secretarul scoase un fel de mârâit supărător, încă o pauză; apoi din nou un mârâit.

— Asta-i tot, gâfâi Schwartz.

— Dar de ce nu se poate? întrebă Pola contrariată.

Shekt ridică din umeri.

— Aici e vorba de nişte muşchi foarte delicaţi şi complicaţi. Nu-i ca atunci când comanzi muşchilor lungi ai membrelor. Nu-i nimic, Schwartz. Poate trecem şi aşa.

Dacă cei ce participau la ciudata odisee ar fi încercat mai târziu să rememoreze următoarele două ore, versiunile lor nu ar fi semănat câtuşi de puţin.

Doctorul Shekt, de exemplu, căpătase o nefirească rigiditate, toate temerile sale topindu-se într-o urmărire cu sufletul la gură a luptei interioare a lui Schwartz, în care nu avea cum interveni. Privirea sa căuta cu insistenţă faţa rotundă ce se încrunta şi se crispa, muncită de efort. Pe ceilalţi, abia-i mai vedea.

La ieşire, paznicii salutară încremeniţi mantia verde, simbol al puterii oficiale. Secretarul le întoarse un salut plat, stângaci, îşi urmară drumul nestingheriţi.

Abia când ieşiră din Casa de Corecţie, Arvardan înţelese întreaga nebunie a aventurii lor. Pe de-o parte, imensul, inimaginabilul pericol ce ameninţa Galaxia, pe de alta, firul subţire al şansei ce-i purta peste abis. Chiar şi atunci, *chiar şi atunci*, Arvardan simţea cum se cufundă în ochii Polei. Poate să fi fost de vină nostalgia după viaţa ce-i era smulsă,

poate groaza de a vedea cum se năruie tot ce-l înconjura, sau eterna frustrare a fericirii pe care tocmai o gustase, dar oricare ar fi fost cauza, nicio femeie nu-i păruse vreodată atât de vrednică de-a fi dorită. Mai târziu, de ea aveau să se lege toate amintirile sale. Numai de ea…

Asupra Polei se revărsa strălucirea soarelui de dimineaţă, încât chipul aplecat al lui Arvardan îi apărea ca prin ceaţă. Îi zâmbea, conştientă doar de braţul puternic, vânjos, de care se sprijinea uşor. Asta avea să-şi amintească mai târziu: fermitatea unor muşchi acoperiţi de o ţesătură scânteietoare, a cărei moliciune răcoroasă îi înfiora pielea…

Schwartz, transpirat tot, trecea prin chinuri cumplite. Aleea pentru maşini, ce pornea curbându-se de la poarta laterală pe care ieşiseră, se vedea aproape pustie. Era un noroc pentru care se simţea profund recunoscător. Numai el ştia cu adevărat ce ar fi însemnat eşecul. El singur putea citi în mintea adversarului tot infernul umilinţei, tot clocotul de ură, cumplitele lui planuri de răzbunare. Îi scotocea mintea, pentru a descoperi informaţiile de care avea nevoie - poziţia maşinii oficiale, drumul pe care trebuia să meargă… În felul acesta simţea şi veninul necruţător ce s-ar fi revărsat asupra lor, dacă l-ar fi scăpat de sub control chiar şi numai o zecime de secundă.

Iuţeala fulgerătoare a minţii în care era silit să rătăcească avea să rămână pentru totdeauna secretul său. Amintirii i se adăugară ulterior orele cenuşii ale altei dimineţi inocente, când iarăşi condusese paşii unui nebun pe aleile pline de primejdii ale unei fortăreţe duşmane.

Când ajunseră la locul unde era parcată maşina Secretarului, Schwartz îşi căută gâfâind cuvintele. Nu îndrăznea să se destindă suficient pentru a pronunţa propoziţii întregi. Vorbea sacadat, aruncând sintagme disparate:

— Nu pot… conduce maşina… nu-l pot face… să conducă… complicat… nu pot.

Shekt îl linişti cu un sunet ciudat. Nu îndrăznea să-l atingă, nu îndrăznea să-i vorbească în mod normal, nu îndrăznea să-i distragă atenţia nici pentru o secundă. Şopti:

— Fă-l doar să urce pe bancheta din spate, Schwartz. Conduc eu. Mă pricep. De-acum înainte va trebui doar să-l ţii nemişcat, iar eu am să-i iau dezintegratorul.

Maşina de teren a Secretarului era de un tip special. Fiind deosebită, atrăgea atenţia. Farul verde se învârtea spre stânga şi spre dreapta, iar lumina pălea şi se aprindea cu sclipiri de smarald. Oamenii se opreau să privească. Maşinile care veneau din sens invers se dădeau la o parte cu o grabă respectuoasă.

Dacă maşina n-ar fi ieşit atât în evidenţă, trecătorii ar fi avut timp să observe în spate chipul palid, imobil, al Secretarului, s-ar fi mirat poate, ar fi bănuit primejdia…

Aşa, însă, maşina se bucura de toată atenţia, iar timpul trecea…

La porţile de crom strălucitor ce se înălţau asemenea tuturor construcţiilor imperiale cu o semeaţă verticalitate, în covârşitor contrast cu arhitectura greoaie şi mohorâtă a Pământului, fură opriţi. Un soldat le bară drumul cu arma sa de o incalculabilă forţă.

Arvardan scoase capul pe geam.

— Soldat, sunt cetăţean al Imperiului. Vreau să vorbesc cu comandantul.

— Trebuie să-mi prezentaţi actele, domnule.

— Mi-au fost luate. Sunt Bel Arvardan de pe Baronn, Sirius. Trebuie să ajung cât mai repede la Guvernator.

Soldatul duse mâna la gură şi vorbi pe un ton scăzut în transmiţător. Aşteptă răspunsul şi apoi coborî arma, dându-se la o parte. Poarta se deschise încet.

19.
FRONTIERA MORŢII SE APROPIE

În orele ce au urmat se produse o mare agitaţie, atât în interiorul fortului Dibburn, cât şi în afara lui.

În Chica, poate, într-o măsură şi mai mare.

Era amiază când Înaltul Ministru, aflat la Washenn, îl căută prin comuni-undă pe Secretarul său, iar acesta nu putu fi găsit nicăieri. Înaltul Ministru era nemulţumit, conducerea Casei de Corecţie se nelinişti.

Se întreprinseră de îndată cercetări şi gardienii de la uşa sălii de şedinţe răspunseră că Secretarul plecase împreună cu prizonierii la ora zece şi jumătate dimineaţa… nu, nu lăsase niciun fel de instrucţiuni… nu ştiau încotro plecase… bineînţeles, nu-şi putuseră permite să întrebe.

Nici alţi temniceri nu ştiau mai mult. Neliniştea începu să crească, devenind apăsătoare.

La ora două după-amiază sosi prima ştire cum că maşina ar fi fost zărită în dimineaţa aceea… nimeni nu văzuse dacă Secretarul era înăuntru… unii credeau că era la volan, dar era o simplă presupunere, se părea că…

La două şi jumătate, se afirmă cu precizie că maşina intrase în fortul Dibburn.

În jurul orei trei, se hotărî în fine să se ia legătura cu comandantul fortului. Le răspunse un locotenent. Le spuse că pentru moment nu li se puteau da niciun fel de informaţii. Cu toate acestea, ofiţerii Maiestăţii Sale Imperiale cereau deocamdată să se păstreze ordinea. Se mai cerea să nu se difuzeze, până la noi dispoziţiuni, ştirea dispariţiei unui membru al Societăţii Stegarilor.

Fusese suficient pentru a se obţine exact contrariul dorinţelor imperiale. Conspiratorii nu pot sta cu mâinile în sân când unul din conducătorii lor e în mâinile duşmanului cu patruzeci şi opt de ore înaintea declanşării operaţiunii.

Nu putea fi vorba decât de descoperirea planurilor sau trădare; amândouă alternativele nu însemnau decât un singur lucru: moartea.

Aşa încât vestea se răspândi…

Iar populaţia din Chica se puse în mişcare…

Oratori de profesie apărură la colţuri de stradă. Uşile arsenalelor secrete fură forţate şi pământenii se înarmară. Spre fort porni o mulţime dezordonată.

La ora şase după-amiaza, un nou mesaj fu transmis comandantului, de data asta printr-un trimis special.

Şi la fort evenimentele se precipitau, într-un fel mai moderat, totuşi. Ele debutară dramatic atunci când tânărul ofiţer ce se apropie de maşina condusă de Shekt întinse mâna, solicitând dezintegratorul Secretarului:

— Rămâne la mine, spuse ofiţerul sec.

— Dă-i-l, Schwartz, spuse Shekt.

Mâna Secretarului ridică dezintegratorul şi-l întinse; ofiţerul îl luă, iar Schwartz, cu un suspin adânc, se relaxă, dând drumul minţii Secretarului.

Arvardan era pregătit. Când Secretarul sări ca un arc de oţel eliberat de sub presiune, arheologul se repezi asupra lui, izbindu-l cu toată forţa pumnilor.

Ofiţerii răcniră nişte comenzi şi soldaţii se năpustiră. Mâini puternice îl prinseră pe Arvardan de gulerul cămăşii, trăgându-l cu brutalitate la o parte.

Secretarul zăcea în scaunul său, fără vlagă. Din colţul gurii i se prelingea un fir negru de sânge. Obrazul contuzionat al lui Arvardan sângera şi el. Îşi netezi părul cu o mână tremurătoare. Apoi, arătând cu degetul spre Secretar, spuse pe un ton ferm:

— Acuz acest om de conspiraţie împotriva Guvernului Imperial. Cer să vorbesc de urgenţă cu comandantul.

— Vom vedea ce putem face, domnule, răspunse ofiţerul politicos. Acum v-aş ruga să mă urmaţi - cu toţii.

Trecură ore întregi fără să intervină nimic nou.

Erau singuri într-o încăpere destul de curată. Pentru prima oară, după douăsprezece ore, li se dădu să mănânce, şi, în ciuda împrejurărilor, mâncară cu poftă.

Se bucurară şi de încă un apanaj al civilizaţiei, care era baia. Totuşi, camera era păzită şi cum preţioasele ore se scurgeau în gol, Arvardan îşi ieşi în cele din urmă din fire.

— Dar n-am făcut decât să schimbăm închisoarea, strigă el.

Activităţile insignifiante, de rutină, ale unei tabere militare, se desfăşurau în jurul lor în continuare, ignorându-i cu desăvârşire.

Arvardan îşi îndreptă privirea spre Schwartz, care dormea. Shekt însă clătină din cap.

— Nu putem să mai facem nimic, spuse el. Este peste puterile unui om. Sărmanul de el e sfârşit. Lasă-l să doarmă.

— Dar mai sunt doar treizeci şi nouă de ore.

— Ştiu… însă trebuie s-aşteptăm.

În cameră răsună o voce batjocoritoare.

— Care din voi se pretinde cetăţean al Imperiului?

Arvardan se năpusti înainte.

— Eu sunt. Eu…

Vocea i se frânse însă în momentul în care îl recunoscu pe cel ce vorbise. Acesta zâmbi strâmb. Braţul stâng, ceva mai ţeapăn, amintea de ultima lor întâlnire.

Arvardan auzi în spate vocea slabă a Polei.

— Bel, e ofiţerul… cel de la magazinul universal…

— Cel căruia i-a fracturat braţul, completă sec ofiţerul în cauză. Sunt locotenentul Claudy, şi dumneata eşti într-adevăr cel de-atunci. Zici că reprezinţi lumea siriană? Şi totuşi te-nsoţeşti cu ăştia… Galaxie! - până unde se poate coborî un om! Şi văd că tot mai ai fata cu tine. Făcu o pauză, apoi spuse rar, apăsând cuvintele: O băştinaşă!

Arvardan se zburli, dar îşi înăbuşi pornirea. Nu putea… nu încă… Se strădui să adopte un ton umil:

— Pot să vorbesc cu colonelul, domnule locotenent?

— Colonelul e la datorie acum.

— Vrei să spui că lipseşte din oraş?

— N-am spus asta. Putem să-l înştiinţăm - dacă problema este suficient de importantă.

— Este… Pot vorbi cu ofiţerul de serviciu?

— Deocamdată eu sunt ofiţerul de serviciu.

— Atunci, cheamă colonelul.

Locotenentul clătină încet din cap.

— Nu pot face asta fără să mă fi convins în prealabil de gravitatea situaţiei.

Arvardan tremura de nerăbdare.

— Pe Galaxie, nu-mi mai căuta nod în papură! E o chestiune de viaţă şi de moarte.

— Adevărat?

Locotenentul Claudy îşi flutură bastonaşul cu un aer de afectată cochetărie.

— Ai putea să-mi cerşeşti o audienţă.

— Bine… Ei, aştept.

— Am spus să-mi *cerşeşti* o audienţă.

— Puteţi să-mi acordaţi o audienţă, domnule locotenent?

Pe chipul locotenentului nu se văzu însă nicio schimbare.

— Am spus să *cerşeşti* - în faţa fetei. Cu umilinţă.

Arvardan înghiţi în sec şi se dădu înapoi. Pola îl prinse de mânecă.

— Te rog, Bel. Nu trebuie să-l superi.

Arheologul mormăi răguşit:

— Bel Arvardan din Sirius cerşeşte cu umilinţă o audienţă la ofiţerul de serviciu.

Locotenentul Claudy răspunse:

— Depinde.

Făcu un pas spre Arvardan şi palma i se abătu cu repeziciune şi cruzime asupra bandajului ce acoperea obrazul rănit al arheologului.

Arvardan îşi înăbuşi un strigăt.

— Odată ai ripostat. N-o faci şi-acum?

Arvardan nu spuse nimic.

— Audienţa se acordă, spuse locotenentul.

Patru soldaţi îl înconjurară pe Arvardan. Locotenentul Claudy o porni înainte.

Shekt şi Pola rămăseseră singuri cu Schwartz, care continua să doarmă.

— Nu-l mai aud. Tu-l auzi? întrebă Shekt.

Pola clătină din cap.

— Nici eu nu-l mai aud de-o vreme. Tată, crezi că-i va face vreun rău lui Bel?

— Cum ar putea? răspunse blând bătrânul. Uiţi că nu-i cu adevărat unul de-ai noştri. Este cetăţean al Imperiului. Nu poate fi molestat cu una cu două. Îl iubeşti, nu-i aşa?

— O, nespus de mult, tată. E o prostie, ştiu.

— Bineînţeles, şi Shekt zâmbi cu amărăciune. E un om cinstit. Nu neg acest lucru. Dar ce poate face? Să trăiască aici, în *lumea* asta? Să ia cu el o pământeancă? S-o prezinte prietenilor lui? Familiei?

Pola plângea.

— Ştiu. Dar poate nici nu se va mai pune problema.

Shekt sări în picioare, de parcă ultimele cuvinte l-ar fi trezit la realitate.

— Nu-l aud, spuse el.

Se referea la Secretar. Balkis fusese dus într-o cameră alăturată, de unde îi putuseră auzi foarte clar paşii sumbri, de leu închis în cuşcă. Acum însă nu se mai auzea nimic…

Nu avea mare importanţă, dar într-un fel Secretarul devenise întruchiparea simbolică a cumplitei forţe distrugătoare ce urma să se abată asupra giganticei reţele de stele locuite. Îl zgâlţâi uşor pe Schwartz.

— Trezeşte-te! Schwartz tresări.

— Ce s-a-ntâmplat? întrebă el.

Nu se simţea nici pe departe odihnit. Oboseala îl copleşise, împăienjenindu-i vederea.

— Unde e Balkis? întrebă repede Shekt.

— A… a, da.

Schwartz se holbă în jur, dar îşi aminti că nu cu ochii vedea el cel mai bine. Îşi extinse tentaculele minţii, care începură să adulmece cu înfrigurare mintea pe care-o cunoştea atât de bine.

O descoperi şi o evită cu grijă; cufundarea în adâncurile ei nu fusese de natură să-i încurajeze gustul pentru hidoşenia ei morbidă.

— Este la alt etaj, murmură Schwartz. Vorbeşte cu cineva.

— Cu cine?

— O minte necunoscută mie. Aşteptaţi… să ascult. Poate Secretarul va… Da, da, îi spune „domnule colonel”.

Shekt şi Pola se uitară repede unul la altul.

— Nu poate fi vorba de trădare, nu-i aşa? şopti Pola. Vreau să spun că un ofiţer al Imperiului nu ar complota cu un pământean împotriva Împăratului, nu-i aşa?

— Nu ştiu, răspunse Shekt deznădăjduit. Sunt gata să cred orice.

Locotenentul Claudy zâmbea. Stătea la birou, cu un dezintegrator la îndemână şi cu patru soldaţi la spate. Vorbea deci cu autoritatea pe care ţi-o dă o asemenea poziţie.

— Detest pământenii, spunea el. I-am detestat dintotdeauna. Sunt drojdia Galaxiei. Sunt bolnavi, superstiţioşi şi leneşi. Proşti şi degeneraţi. Dar, pe Stele, cei mai mulţi îşi cunosc lungul nasului. Într-un fel, îi înţeleg. Aşa s-au născut, n-au ce face. Sigur, dacă aş fi eu Împărat, nu le-aş tolera ceea ce le înghite Împăratul nostru - mă refer la blestematele lor datini. Dar nu-i nimic, într-o zi vom învăţa…

Arvardan nu se mai putu stăpâni:

— Dar n-am venit aici ca s-ascult…

— Ba ai s-asculţi, pentru că n-am terminat. Tocmai voiam să spun că ceea ce *nu pot înţelege* e ce se petrece în mintea unui iubitor de pământeni. Când un om - un om *adevărat*, să zicem - se coboară într-atât încât să se bălăcească în societatea lor şi să umble după femeile lor, ei bine, nu pot avea niciun dram de respect pentru el. E mai rău decât ei…

— Atunci blestemată fie-ţi mintea neroadă! strigă furios Arvardan. Ştii că se pune la cale un complot contra Galaxiei? Ai măcar cea mai vagă idee de pericolul ce ne paşte? Fiecare minut de tărăgănare din partea dumitale periclitează viaţa cvadrilioanelor de locuitori ai Galaxiei…

— Oh, ştiu şi eu, doctore Arvardan? *Eşti* doctor, nu? Trebuie să-ţi respect titlurile. Vezi dumneata, am şi eu teoria mea. Te-ai dat cu ei. Te-oi fi născut pe Sirius, nu zic, dar în piept ai o inimă neagră de pământean şi de fapt te foloseşti de cetăţenia galactică pentru a le susţine cauza. L-ai răpit pe acest demnitar al lor, acest Stegar (un lucru bun în sine, nu mi-ar fi displăcut să-i fi sucit beregata), *dar* pământenii îl şi caută. Au trimis un mesager la fort.

— Au şi trimis? Iar noi stăm aici şi discutăm? *Trebuie* să-l văd pe colonel, chiar de-ar fi să…

— Te-aştepţi la răzmeriţă, deci, la incidente? Poate chiar le-ai pus singur la cale, ca primă etapă a unei revolte organizate, hm?

— Eşti nebun? De ce-aş face-o?

— Atunci, n-ai avea nimic împotrivă să dăm drumul Stegarului?

— Nu puteţi face una ca asta!

Arvardan sări în picioare, părând o clipă că vrea să se arunce asupra locotenentului. Acesta apucă dezintegratorul.

— Nu? Ascultă, domnule Arvardan. Îţi plătesc cu vârf şi îndesat. Mai întâi te-am pălmuit şi te-am făcut să mi te târăşti înainte de faţă cu amicii dumitale pământeni. Te-am silit apoi să stai aici şi să asculţi fără să crâcneşti, în timp ce-ţi spuneam de la obraz că eşti o lepădătură. Iar acum nu-mi doresc nimic mai mult decât un pretext pentru a-ţi zdrobi braţul, ca răsplată pentru ce mi-ai făcut mie. Încearcă aşadar să faci o singură mişcare.

Arvardan îngheţă.

Locotenentul Claudy râse şi puse dezintegratorul deoparte.

— Ce păcat că trebuie să te păstrez întreg pentru întâlnirea cu colonelul. Te va primi la ora cinci şi un sfert.

— Ştiai asta… ai ştiut-o tot timpul.

Indignarea îi ardea gâtlejul ca o flacără.

— Bineînţeles.

— Domnule locotenent Claudy, dacă timpul pe care l-am pierdut va însemna că partida e pierdută, atunci nici unuia din noi nu-i va rămâne mult timp de trăit, zise Arvardan cu un ton îngheţat care făcea să te treacă fiorii. Dumneata însă vei muri primul, deoarece îmi voi petrece ultimele clipe strivindu-ţi mutra şi zdrobindu-ţi creierii.

— Te voi aştepta, iubitorule de pământeni. Oricând vei dori!

Comandantul fortului Dibburn îmbătrânise în serviciul Împăratului. În anii de pace deplină din ultimele generaţii, un ofiţer nu prea mai avea prilejul să se acopere de glorie, şi colonelul, la fel ca alţii, n-o câştigase în niciun fel. De-a lungul încetei sale ascensiuni, de la simplu cadet, colonelul servise mai prin toate colţurile Galaxiei, aşa încât până şi o garnizoană în lumea nevrozată a Pământului nu însemna pentru el decât o corvoadă ca oricare alta. Nu-şi dorea decât rutina paşnică a vieţii obişnuite. Nu cerea nimic în

plus şi, pentru a şi-o păstra, era gata la o adică şi să ceară scuze unei pământence.

La intrarea lui Arvardan, colonelul avea o mină obosită. Gulerul de la cămaşă îi era desfăcut, iar tunica, purtând insigna de un galben strălucitor a Imperiului, cu „Nava Cosmică şi Soarele”, atârna neglijent pe spătarul scaunului. Îşi trosnea absent degetele de la mâna dreaptă, în timp ce-l fixa pe Arvardan plin de gravitate.

— O poveste foarte încurcată, spuse el, foarte încurcată. Mi-amintesc de dumneata, tinere. Eşti Bel Arvardan de pe Baronn, eroul principal al unui alt moment destul de penibil. N-ai putea să nu-ţi mai creezi mereu necazuri?

— Nu numai eu am necazuri acum, domnule colonel, ci întreaga Galaxie.

— Da, am auzit, spuse oarecum nerăbdător colonelul. Sau cel puţin aşa pretinzi dumneata. Aud că ţi-ai pierdut actele.

— Mi-au fost luate, dar sunt cunoscut la Everest. Guvernatorul însuşi mă poate identifica şi sper din tot sufletul că va avea prilejul s-o facă până la căderea nopţii.

— Vom vedea.

Colonelul îşi încrucişă braţele, legănându-se în scaun.

— Să auzim versiunea dumitale.

— Am aflat de existenţa unui complot foarte periculos, pus la cale de un grup restrâns de pământeni care vor să răstoarne Guvernul Imperial. Dacă autorităţile în drept nu sunt înştiinţate de îndată, este foarte posibil ca ei să reuşească, nimicind atât Guvernul cât şi o mare parte a Imperiului însuşi.

— Mergi prea departe, tinere, cu asemenea afirmaţii pripite şi exagerate. Că pământenii ar putea să işte tulburări supărătoare, să asedieze fortul, să producă pagube însemnate - sunt gata să admit, dar nicio clipă nu i-aş crede capabili să gonească forţele imperiale de pe

planetă, cu atât mai puţin să nimicească Guvernul Imperial. Să aud totuşi amănuntele acestui… ăă… complot.

— Situaţia fiind atât de gravă, consider că amănuntele trebuiesc prezentate Guvernatorului însuşi. Vă rog, de aceea, să mă puneţi în legătură cu el, şi încă de urgenţă.

— Hm!… Să nu ne pripim. Îţi dai seama că omul pe care l-ai răpit este Secretarul Înaltului Ministru de pe Pământ, unul din Stegarii lor cei mai de vază?

— Îmi dau perfect de bine seama!

— Şi totuşi, susţii că el este un pion de primă importanţă în complotul de care vorbeşti.

— Chiar aşa.

— Ce dovezi ai?

— Vă rog să mă înţelegeţi că nu pot discuta acest lucru decât cu Guvernatorul.

Colonelul se încruntă, examinându-şi unghiile.

— Îmi pui la îndoială competenţa?

— Câtuşi de puţin, domnule colonel. Dar numai Guvernatorul are autoritatea de a trece la acţiunea decisivă necesară în acest caz.

— Ce acţiune?

— Trebuie distrusă din temelii o anumită clădire de pe Pământ, în mai puţin de treizeci de ore, dacă vrem să salvăm vieţile majorităţii, sau poate ale întregii populaţii a Imperiului.

— Ce clădire? întrebă colonelul pe un ton plictisit.

Arvardan îşi ieşi din fire.

— Vă rog să-mi daţi legătura cu Guvernatorul, se răsti el.

Se aşternu o tăcere apăsătoare.

— Îţi dai seama, vorbi înţepat colonelul, că răpind un pământean te-ai făcut pasibil de a fi judecat şi pedepsit de autorităţile terestre? În mod obişnuit, guvernul îşi apără cetăţenii din principiu şi stăruie în favoarea unui tribunal galactic. Cum însă pe Pământ situaţia e mai delicată, am primit instrucţiuni ferme să nu risc o ciocnire ce ar putea fi

evitată. De aceea, dacă nu-mi dai răspunsuri complete, voi fi silit să te dau pe mâna poliţiei locale, împreună cu tovarăşii dumitale.

— Dar asta ar însemna condamnarea la moarte! Inclusiv pentru dumneata!… Domnule colonel, sunt cetăţean al imperiului şi cer o audienţă la Guver…

Fu întrerupt de soneria de pe biroul colonelului. Acesta se întoarse spre aparat, închizând un contact.

— Da?

— Domnule colonel, se auzi clar o voce, un grup de indigeni a înconjurat fortul. Se pare că sunt înarmaţi.

— A avut loc vreun incident?

— Nu, domnule colonel.

Pe chipul colonelului nu se citea nici urmă de emoţie. Cel puţin în această privinţă îşi cunoştea meseria.

— Artileria şi aviaţia să fie gata de luptă, comandă el. Toată lumea la posturi. Nu deschideţi focul decât dacă suntem atacaţi, înţeles?

— Da, domnule colonel. Un pământean cu steag alb cere să fie primit.

— Adu-l aici. Adu-l din nou şi pe Secretarul Înaltului Ministru.

Colonelul îi aruncă lui Arvardan o privire cruntă.

— Cred că-ţi dai seama de grozăvia pe care ai provocat-o.

— Cer să fiu prezent la întrevedere, strigă Arvardan orbit de furie, şi mai cer să-mi spuneţi pentru care motiv m-aţi lăsat să mucegăiesc ore întregi sub pază, în timp ce stăteaţi de vorbă cu un trădător indigen. Sunt informat că l-aţi audiat înaintea mea.

— Vrei să-mi aduci vreo învinuire, domnule? întrebă colonelul ridicând tonul. În acest caz, fii mai explicit, te rog.

— Nu aduc nicio învinuire. Dar vreau să spun că veţi da socoteală mai târziu de purtarea dumneavoastră şi că veţi

fi cunoscut în viitor, dacă veţi mai avea un viitor, drept cel care prin încăpăţânarea sa şi-a dus poporul la pieire.

— Te rog să taci! Nu dumitale o să-ţi dau socoteală, în orice caz. Voi proceda aşa cum cred eu de cuviinţă. Ne-am înţeles?

20.
LA FRONTIERA MORŢII

Secretarul păşi pragul uşii deschise de un soldat.

Pe buzele umflate îi flutură un zâmbet îngheţat. Se înclină în direcţia colonelului, părând să nu observe prezenţa lui Arvardan.

— Domnule Balkis, i se adresă pământeanului colonelul, am comunicat Înaltului Ministru detaliile privind prezenţa dumneavoastră aici şi cauzele ei. Detenţiunea dumneavoastră este, desigur, cu totul… ăă… neobişnuită şi dorinţa mea este să vă eliberez cât mai repede cu putinţă. Cu toate acestea, am aici un domn care, după cum probabil ştiţi, a enunţat împotriva dumneavoastră o acuzaţie foarte gravă. Aceasta fiind situaţia, trebuie să verificăm…

— Înţeleg, domnule colonel, răspunse calm Secretarul, dar, după cum v-am mai explicat, respectiva persoană este pe Pământ de numai, cred, două luni sau aşa ceva, încât nu poate avea niciun fel de cunoştinţe despre politica noastră internă. Orice acuzaţie din partea sa e deci lipsită de o bază reală…

— Sunt arheolog, protestă Arvardan furios, şi încă unul care în ultimul timp s-a specializat în studiul Pământului şi al obiceiurilor sale. Nu se poate susţine că n-aş avea cunoştinţă de politica lui. Şi, oricum, nu sunt singurul autor al acestei acuzaţii.

În tot cursul acestei convorbiri, Secretarul nu-i acordă lui Arvardan nicio singură privire. Se adresa numai colonelului.

— E implicat şi un savant de-al nostru, spuse el, unul care, apropiindu-i-se termenul celor şaizeci de ani, suferă de mania persecuţiei. Lor li se adaugă o a treia persoană, despre care nu se ştie cine e şi de unde vine, doar că a fost tratat pentru debilitate mintală. Toţi trei la un loc nu pot emite o acuzaţie cât de cât respectabilă.

Arvardan sări în picioare.

— Cer să fiu ascultat…

— Stai jos, spuse rece colonelul. Ai refuzat să discuţi cu mine. Menţine-ţi refuzul. Să intre solul cu steagul alb.

Era tot un membru al Societăţii Stegarilor. La vederea Secretarului, nici măcar nu clipi. Colonelul se ridică, întrebând:

— Eşti mesagerul celor de-afară?

— Da, domnule.

— Presupun că dorinţa acestei adunări turbulente şi ilegale este eliberarea compatriotului dumneavoastră, nu?

— Întocmai. Să fie imediat eliberat.

— Aşa! Totuşi, în interesul legii şi al ordinii şi din respect pentru reprezentanţii Maiestăţii Sale Imperiale pe această planetă, nu putem în niciun caz discuta această chestiune cât timp suntem asediaţi de oameni înarmaţi. Spune-le alor dumitale să se risipească.

Secretarul interveni plin de bunăvoinţă.

— Domnul colonel are dreptate, frate Cori. Te rog să linişteşti spiritele. Sunt în perfectă siguranţă aici şi nu există niciun pericol - pentru nimeni, înţelegi? Pentru nimeni, îţi dau cuvântul meu de Stegar.

— Prea bine, frate. Mă bucur că eşti în siguranţă.

Şi solul fu condus afară din cameră. Colonelul conchise lapidar.

— De îndată ce se va normaliza situaţia în oraş, vom avea grijă să părăsiţi în siguranţă acest fort. Vă mulţumesc pentru cooperarea dumneavoastră la rezolvarea acestui incident.

Arvardan era din nou în picioare.

— Nu sunt de acord. Vreţi să daţi drumul acestui virtual asasin al rasei umane, iar mie îmi refuzaţi o întrevedere cu Guvernatorul, când asta ţine de drepturile mele elementare de cetăţean galactic. Şi, în culmea indignării, continuă:

Aveţi mai multă consideraţie pentru un câine de pământean decât pentru mine?

Strigătul dezarticulat de furie al lui Arvardan fu acoperit de vocea Secretarului.

— Domnule colonel, rămân cu plăcere până când cazul meu va putea fi audiat de către Guvernator, dacă asta-i dorinţa acestui om. Acuzaţia de trădare e foarte gravă şi chiar şi o simplă bănuială - oricât de neîntemeiată - este suficientă pentru a-mi distruge reputaţia şi utilitatea în slujba poporului meu. V-aş fi într-adevăr recunoscător dacă mi-aţi da prilejul să dovedesc domnului Guvernator că nimeni nu e mai devotat Imperiului decât mine.

— Vă admir sentimentele, domnule, spuse ceremonios colonelul, şi recunosc deschis că în locul dumneavoastră aş fi avut o altă atitudine. Faceţi cinste rasei dumneavoastră. Voi încerca să iau legătura cu Guvernul.

Până când ajunse înapoi în celulă, Arvardan nu mai scoase un cuvânt.

Ajuns în celulă, evită privirile celorlalţi. Mult timp rămase tăcut, rozându-şi un deget.

— Ei? întrebă Shekt în cele din urmă.

— Cât pe-aci să stric totul, spuse Arvardan, clătinând mâhnit din cap.

— Dar ce-ai făcut?

— Mi-am pierdut cumpătul; l-am jignit pe colonel; n-am obţinut nimic… Nu sunt deloc diplomat, Shekt.

Simţi imediat o nevoie sfâşietoare de a se justifica.

— Ce puteam face? strigă el. Balkis vorbise înainte cu colonelul, aşa că nu mai puteam avea încredere în el. Dacă i se oferise viaţa? Dacă făcea şi el parte din complot? Ştiu că-i un gând nebunesc, dar nu puteam risca. Totul mi se părea suspect. Doream să vorbesc cu Ennius însuşi.

Fizicianul se ridică, înnodându-şi la spate mâinile uscăţive.

— Şi până la urmă vine Ennius?

— Cred că da. Dar numai la rugămintea lui Balkis. Nu mai înţeleg nimic.

— La rugămintea lui Balkis? Înseamnă că Schwartz are dreptate.

— Da? Ce spune Schwartz?

Pământeanul rotofei stătea pe marginea patului. Când privirile celor doi se îndreptară spre el, ridică din umeri, depărtându-şi mâinile cu un gest de neputinţă.

— Am surprins gândurile Secretarului mai adineauri, când a trecut prin faţa uşii noastre. A avut o discuţie foarte lungă cu ofiţerul despre care vorbeşti.

— Ştiu.

— În gândurile ofiţerului nu e însă nici umbră de trădare.

— Înseamnă că m-am înşelat, spuse cu amărăciune arheologul. O să fie vai şi-amar când va veni Ennius. Dar Balkis?

— În mintea lui nu-i nici pic de teamă sau îngrijorare, ci numai ură. Şi, în primul rând, e ură împotriva noastră; pentru că l-am prins, pentru că l-am târât aici. L-am jignit cumplit în orgoliul său, şi are de gând să ne-o plătească. I-am prins din zbor frânturi de vise. El, singur, continuându-şi planul de luptă împotriva întregii Galaxii, chiar şi în condiţiile în care noi îl înfruntăm cu toate informaţiile pe care le deţinem. Ne oferă avantaje, chiar atuuri, ca în final să ne zdrobească şi să triumfe asupra noastră.

— Vrei să spui că e gata să-şi rişte planurile, visurile de-a deveni stăpânul Imperiului, de dragul unei răzbunări meschine? E o nebunie ce spui.

— Ştiu, spuse netulburat Schwartz. *Este* nebun.

— Şi speră să reuşească?

— Întocmai.

— Atunci, trebuie să ne ajuţi, Schwartz. Avem nevoie de creierul dumitale. Ascultă-mă…

Shekt însă îl întrerupse, clătinând din cap dezaprobator.

— Nu, Arvardan, nu se poate. L-am trezit pe Schwartz după ce ai plecat şi am discutat cu el. Este clar că nu poate dispune oricum de puterile lui mintale, pe care mi le-a descris destul de vag. El poate să imobilizeze un om, să-l paralizeze, sau chiar să-l ucidă. Mai mult, poate dirija muşchii voluntari mari, chiar şi împotriva voinţei subiectului. Dar asta e tot.

Pe Secretar, de exemplu, nu-l poate face să vorbească, neputând comanda musculaturii delicate din jurul corzilor vocale. S-a dovedit că nu poate coordona mişcările într-o suficientă măsură pentru a-l face să conducă maşina. Chiar şi în mers, reuşea cu greu să-i menţină echilibrul. E clar deci că n-am putea dispune de Ennius într-atât încât să-l facem să dea un ordin, verbal sau în scris. M-am gândit şi eu la asta, după cum vezi…

Pe Arvardan îl copleşi descurajarea. Deodată, fulgerat de-un gând, întrebă:

— Unde e Pola?

— În alcov; doarme.

Cât ar fi dorit s-o trezească… să… O, ar fi dorit o mulţime de lucruri.

Se uită la ceas. Era aproape miezul nopţii. Mai erau doar treizeci de ore.

O vreme dormi, şi se trezi când afară se iveau zorii. Nu se arătă nimeni. Sufletele le erau vlăguite de ultimul licăr de speranţă.

Arvardan se uită iarăşi la ceas. Era aproape miezul nopţii. Mai erau doar şase ore.

Privea acum în jur cu o descurajare buimacă. Erau prezenţi cu toţii - chiar şi Guvernatorul sosise în sfârşit. Pola era lângă el. Îi simţea pe mână degetele fierbinţi. Privirea ei speriată şi istovită îl înfuria cel mai mult împotriva întregii Galaxii. Poate că meritau să moară cu toţii, proştii, proştii… proştii…

Pe Shekt şi pe Schwartz, aşezaţi în stânga sa, abia-i zărea. Mai era şi Balkis, blestematul de Balkis, cu buzele umflate, cu un obraz învineţit. Trebuia să-l doară al naibii când vorbea. La acest gând, Arvardan zâmbi cu răutate şi-şi încleştă pumnii. Parcă propriul său obraz bandajat îl durea mai puţin când se gândea la suferinţa celuilalt.

În faţa lor stătea Ennius - încruntat, nesigur, arătând aproape ridicol în hainele sale greoaie, diforme, impregnate cu plumb.

Şi el era un prost. Arvardan se cutremură de ură gândindu-se la toate aceste momâi galactice care nu visau decât pace şi trai bun. Unde dispăruseră cuceritorii de-acum trei secole? Unde?

Încă şase ore...

Ennius primise înştiinţarea de la garnizoana din Chica cu vreo optsprezece ore în urmă, şi de atunci apelurile sale brăzdaseră jumătate din planetă. Raţiunile pentru care proceda astfel erau obscure, dar nu mai puţin ferme. În esenţă, îşi spunea, nu era vorba decât de regretabila răpire a unei robe verzi - una din curiozităţile acelui Pământ bântuit de superstiţii şi obsesii. În plus, nişte acuzaţii nebuneşti, lipsite de probe. Nimic care să depăşească competenţa locală a colonelului.

Şi totuşi, prezenţa lui Shekt... Shekt era amestecat şi el... Şi încă nu de partea acuzaţilor, ci a acuzatorilor. Nu ştia ce să creadă.

Îi privea acum gânditor, conştient de faptul că hotărârea sa putea precipita o revoltă, putea chiar să-i slăbească poziţia la curte, să-i distrugă şansele de avansare... Cât despre lungul discurs al lui Arvardan, pe care tocmai îl ascultase, despre filtre de viruşi şi epidemii pustiitoare, cât crezământ putea să-i dea?

Înainte de-a porni la acţiune, trebuia să se gândească şi ce vor crede superiorii săi despre toată povestea asta.

Şi totuşi, Arvardan era un arheolog notoriu.

Neputându-se decide, se întoarse spre Secretar:

— Dumneata ce ai de spus?

— Surprinzător de puţin, răspunse Secretarul sigur pe sine. Aş dori să întreb pe ce probe se bazează acuzaţia?

— Excelenţa Voastră, răspunse Arvardan, care era din nou pe punctul de a-şi ieşi din fire, v-am mai spus că acest individ a recunoscut în întregime învinuirile noastre atunci când eram în închisoare, adică alaltăieri.

— Poate înclinaţi să-i daţi crezare, Excelenţă, dar aceasta nu e decât încă o afirmaţie fără acoperire. În realitate, singurele fapte care pot fi luate ca dovezi de extratereştri, sunt că am fost răpit cu forţa, eu, şi nu ei; că viaţa mea a fost în pericol, nu a lor. În continuare, l-aş ruga pe acuzatorul meu să ne explice cum a reuşit să descopere atâtea lucruri în cursul celor nouă săptămâni de când se află pe planeta noastră, când dumneavoastră, domnule Guvernator, nu mi-aţi putut imputa nimic în ani de guvernare?

— Fratele are dreptate, recunoscu cu greutate Ennius. Într-adevăr, de unde ştii?

Arvardan nu se simţi intimidat…

— Înaintea mărturisirii făcute de acuzat însuşi, am fost informat de existenţa complotului de către doctorul Shekt.

— Adevărat, doctore Shekt? Guvernatorul îşi întoarse privirea spre fizician.

— Întocmai, Excelenţă.

— Cum ai aflat?

— Relatarea domnului doctor Arvardan, răspunse Shekt, a fost foarte amănunţită şi exactă, atât în ceea ce priveşte modul în care a fost folosit sinapsificatorul, cât şi asupra afirmaţiilor bacteriologului F. Smitko, făcute pe patul de moarte. Smitko era unul din conspiratori. Afirmaţiile lui au fost înregistrate, iar înregistrarea vă stă la dispoziţie.

— Dar, doctore Shekt, delirul unui muribund nu cântăreşte cine ştie cât. Alte dovezi nu ai?

Arvardan interveni, bătând cu pumnul în braţul fotoliului:

— Ce-i aici? tună el. Tribunal? Discutăm un caz de încălcare a regulilor de circulaţie? Nu avem timp să cântărim probele în mod analitic sau să le măsurăm cu micrometrul. Vă atrag atenţia că nu mai avem timp decât până la şase dimineaţa, adică cinci ore şi jumătate, pentru a înlătura un pericol imens… Îl cunoaşteţi de mai mult timp pe doctorul Shekt, Excelenţă. Vi s-a părut vreodată a fi un mincinos?

Secretarul se amestecă de îndată.

— Nimeni nu-l acuză pe doctorul Shekt că e un mincinos, Excelenţă. Numai că bunul doctor a îmbătrânit şi în ultima vreme e tot mai preocupat de apropierea celei de-a şaizecea aniversări. Mă tem că asta a dus la apariţia unor uşoare manifestări paranoice, o boală destul de răspândită aici, pe Pământ…

Priviţi-l, numai! Arată el a om normal?

Într-adevăr, nu arăta. Era tras la faţă şi crispat, zdruncinat de cele petrecute şi de ce ştia că avea să mai fie încă.

Totuşi, Shekt reuşi să se stăpânească, impunându-şi un ton normal, ba chiar liniştit:

— Aş putea spune că în ultimele două luni am fost permanent supravegheat de Stegari; că mi-au fost deschise scrisorile şi cenzurate răspunsurile. E clar însă că aceste plângeri ar fi atribuite paranoiei de care s-a vorbit. În schimb, vi-l pot prezenta pe Joseph Schwartz, omul care s-a oferit ca voluntar pentru sinapsificator într-o zi în care m-aţi vizitat la Institut.

— Îmi amintesc, spuse Ennius, oarecum recunoscător că subiectul deviase pentru moment. El este?

— Da.

— N-arată rău în urma experienţei.

— E mult mai bine. Tratamentul a fost un succes neobişnuit. A căpătat, de exemplu, o memorie fotografică, ceea ce nu ştiam pe atunci. În orice caz, acum e receptiv la gândurile celor din jur.

Ennius era mai-mai să sară de pe scaun.

— Cum, strigă el uluit, vrei să spui că citeşte gândurile?

— Se poate demonstra acest lucru, Excelenţă. Cred însă că fratele va confirma spusele mele.

Secretarul îi aruncă lui Schwartz o privire încărcată de ură, care se stinse însă cu iuţeala fulgerului.

Spuse cu un tremur abia perceptibil în glas:

— Într-adevăr, Excelenţă, acest om al lor are anumite daruri hipnotice, deşi nu pot şti dacă ele se datorează sinapsificatorului. Aş mai putea adăuga că tratamentul lui nu a fost înregistrat, ceea ce, sper că sunteţi de acord, este un fapt destul de suspect.

— N-a fost înregistrat, replică Shekt liniştit, în conformitate cu ordinele Înaltului Ministru.

Secretarul se mulţumi să ridice din umeri.

Ennius interveni autoritar:

— Să trecem peste această dispută măruntă şi să revenim la problema noastră… Ce este cu Schwartz? Ce amestec are aici puterea sa de-a citi în gânduri, ori darurile lui hipnotice, ori cum s-or mai numi?

— Shekt vrea să spună, se amestecă Secretarul, că Schwartz ştie ce gândesc eu.

— Adevărat? Ei, şi ce gândeşte, mă rog? întrebă Guvernatorul, adresându-se pentru prima dată lui Schwartz.

— Gândeşte că nu avem cum să vă convingem de adevărul spuselor noastre asupra ceea ce dumneavoastră numiţi „cazul”.

— Foarte adevărat, spuse batjocoritor Secretarul, deşi nu-ţi trebuie o minte ieşită din comun pentru a deduce acest lucru.

— De asemenea, continuă Schwartz, că sunteţi un biet prostănac, lipsit de curajul de-a acţiona, dorind numai pace, sperând să-i câştigaţi pe pământeni printr-o dreaptă şi nepărtinitoare ocârmuire, ceea ce este o prostie şi mai mare.

Secretarul se făcu stacojiu.

— Nu-i adevărat! Excelenţă, e clar că acest om doreşte să vă ridice împotriva mea.

— Nu sunt atât de uşor de influenţat, răspunse Ennius. Apoi, revenind la Schwartz:

— Dar eu ce gândesc?

— Că şi dacă pot citi ce e-n mintea omului, nu-nseamnă că trebuie să spun cu voce tare ceea ce văd.

Guvernatorul ridică din sprâncene, surprins.

— Ai dreptate. Aşa e. Susţii afirmaţiile domnilor doctori Arvardan şi Shekt?

— Cuvânt cu cuvânt.

— Aşa! Şi totuşi, dacă nu se va mai găsi altul ca dumneata, care să nu fie implicat din punct de vedere juridic, depoziţia dumitale nu este valabilă. Nici chiar în cazul în care toată lumea ar admite că eşti un mediu telepatic.

— Dar nu e o chestiune de lege aici, strigă Arvardan, ci de salvarea Galaxiei.

Secretarul se ridică.

— Excelenţă, am o rugăminte. Aş dori ca Joseph Schwartz să părăsească încăperea.

— De ce?

— Pe lângă capacitatea de-a citi gândurile, el mai are şi alte puteri telepatice. Am fost prins în urma unei paralizii provocate de el. Numai teama ca nu cumva să mai încerce ceva de acest gen împotriva mea, sau chiar a dumneavoastră, mă face să vă cer acest lucru.

Arvardan sări în picioare, dar vocea Secretarului o acoperi pe-a sa.

— Nu poate fi vorba de-o judecată dreaptă, cât timp e prezent un om capabil să influenţeze gândurile judecătorului, graţie unor daruri telepatice recunoscute.

Ennius se decise imediat. La chemarea lui, o ordonanţă îşi făcu apariţia şi Joseph Schwartz, fără să se împotrivească şi fără cel mai mic semn de tulburare pe faţa rotundă ca o lună plină, fu condus afară.

Pentru Arvardan aceasta a fost lovitura de graţie.

Cât despre Secretar, el se ridică, rămânând o vreme aşa - o siluetă îndesată şi sumbră, înveşmântată în mantia-i verde, puternic în desăvârşita-i stăpânire de sine. Începu, ceremonios şi grav:

— Excelenţă, toate convingerile şi afirmaţiile doctorului Arvardan se bazează pe declaraţiile doctorului Shekt care, la rândul său, se bazează pe delirul unui muribund. Şi toate acestea, Excelenţă, *toate acestea* nu au ieşit la iveală până când Joseph Schwartz nu a fost supus acţiunii sinapsificatorului.

Cine este, deci, acest Joseph Schwartz? Mai înainte ca el să intre în scenă, doctorul Shekt era un om normal, liniştit. Chiar dumneavoastră, Excelenţă, aţi petrecut o după-amiază cu el în ziua în care a fost adus Schwartz la tratament. Aţi observat atunci ceva neobişnuit? V-a informat el cu privire la existenţa unui complot împotriva Imperiului? Despre bolboroselile unui muribund? Părea el măcar tulburat de ceva? Ori bănuitor? Spune acum că Înaltul Ministru i-ar fi cerut să falsifice rezultatele testelor la sinapsificator şi să nu înregistreze numele pacienţilor. V-a spus toate astea atunci? Sau acum, *după* apariţia lui Schwartz?

Întreb deci din nou, cine este Joseph Schwartz?

Când a apărut, nu vorbea niciuna din limbile cunoscute. Am aflat acest lucru când am început să ne îndoim de judecata doctorului Shekt. A fost adus de un fermier care

nu-i cunoştea identitatea - de fapt nu ştia nimic despre el. Până-n ziua de azi lucrurile au rămas la fel de misterioase.

Acest om dispune în schimb de neobişnuite daruri psihice. El poate ameţi un om, cu gândul numai, de la o sută de metri depărtare; mai de aproape, poate chiar să-l ucidă. Eu însumi am fost paralizat de el; braţele şi picioarele mi-au fost manipulate după bunul său plac; dacă ar fi dorit, mi-ar fi putut dicta şi gândurile. Cred, de bună seamă, că aceşti oameni sunt simple unelte ale lui Schwartz. Ei susţin că i-am întemniţat, că i-am ameninţat cu moartea, că am mărturisit că sunt un trădător şi că aş aspira la dominaţia Imperiului... întrebaţi-i însă un singur lucru, Excelenţă. Sunt siguri că nu se află sub influenţa lui Schwartz, adică a unui om capabil să le controleze gândurile? Nu este oare Schwartz trădătorul? Dacă nu, atunci cine este Schwartz?

Secretarul se aşeză liniştit, aproape bine dispus.

În mintea lui Arvardan se pusese parcă în funcţiune un ciclotron, care se învârtea din ce în ce mai repede.

Ce răspuns se putea da? Că Schwartz venea din trecut? Ce dovezi aveau? Că vorbea o limbă primitivă? Dar numai el, Arvardan, susţinea acest lucru. Iar el, Arvardan, putea fi foarte bine o conştiinţă manipulată. La urma urmei, de unde ştia că nu acesta era adevărul? Cine era Schwartz? Ce-l convinsese cu atâta tărie de existenţa unui plan de cucerire a Galaxiei?

Se întrebă iarăşi: de ce era atât de sigur că exista într-adevăr un complot? Era arheolog, obişnuit să se îndoiască, pe când acum... Ce-l câştigase? Cuvântul unui om? Sărutul unei fete? Sau Joseph Schwartz?

Simţea că-i plesneşte mintea. *Nu putea gândi!*

— Ei, întrebă nerăbdător Ennius. Ai ceva de spus, doctor Shekt? Sau dumneata, doctor Arvardan?

Vocea Polei străpunse tăcerea.

— De ce-i întrebaţi pe ei? Nu vedeţi că totul e o minciună? Nu vedeţi cum ne leagă de mâini cu limba lui mincinoasă? Oh, o să murim cu toţii şi acum nu-mi mai pasă… dar s-ar mai putea face ceva, s-ar mai putea… Şi, în schimb, stăm aici şi… şi *vorbim*…

Izbucni în hohote de plâns.

— Aşadar, spuse Secretarul, suntem reduşi la ţipetele unei fete isterice… Excelenţă, am o propunere. Acuzatorii mei susţin că toată povestea cu pretinsul virus şi aşa mai departe este prevăzută pentru o anumită oră - şase dimineaţa, parcă. Sunt gata să rămân închis aici timp de o săptămână. Dacă spusele lor sunt adevărate, în câteva zile vom afla de existenţa unei epidemii în Galaxie. Şi, cum forţele armate ale Imperiului vor avea încă Pământul sub controlul lor…

— Excelent târg, într-adevăr, Pământul în schimbul unei Galaxii de oameni, murmură Shekt, al cărui chip era alb ca varul.

— Ţin la viaţa mea şi a poporului meu. Suntem zălogii nevinovăţiei noastre. Sunt gata să anunţ Societatea Stegarilor că rămân aici de bună voie încă o săptămână, împiedicând astfel orice tulburări ce s-ar putea ivi.

Secretarul îşi încrucişă braţele.

Ennius ridică privirea. Părea tulburat.

— Nu am ce să-i reproşez acestui om…

Arvardan nu se mai putu stăpâni. Cu o expresie feroce, cu atât mai înspăimântătoare cu cât era mută, se ridică, îndreptându-se cu paşi mari spre Guvernator. Ce gândise în acel moment - nu avea să ştie niciodată. Oricum, n-avea importanţă. Ennius îşi folosi biciul neuronic.

Pentru a treia oară de la sosirea pe Pământ, trupul lui Arvardan deveni un rug al durerii. Lumea se învârti o clipă în jurul său, apoi dispăru.

În orele în care zăcu inconştient, frontiera morţii de la ora şase fu atinsă…

21.
DINCOLO DE FRONTIERA MORŢII

Şi depăşită! Lumină…

O lumină ceţoasă, în care jucau umbre, topindu-se, apropiindu-se şi, în sfârşit, definindu-se cu claritate. Un chip… Nişte ochi ce-l priveau…

— Pola!

Reveni brusc la realitate. În mintea sa totul era perfect limpede.

— Cât e ceasul? întrebă el.

Îi strânse atât de tare încheietura mâinii, încât fata se strâmbă fără voie.

— E trecut de şapte, şopti ea. Suntem dincolo de frontiera morţii.

Arvardan aruncă o privire cruntă în jur. Sări de pe patul de campanie, nepăsător la durerea mistuitoare din încheieturi.

Shekt, al cărui trup gârbovit era ghemuit pe un scaun, îşi ridică spre el capul, încuviinţând cu tristeţe.

— S-a sfârşit, Arvardan.

— Deci Ennius…

— Ennius n-a profitat de şansa pe care i-am oferit-o. Ce zici de asta? şi Shekt râse, un râs strident, ca un scrâşnet sinistru. Noi trei, singuri, descoperim un imens complot împotriva omenirii, singuri îl prindem pe capul conspiratorilor şi-l aducem la judecată. Ca într-un videofilm, în care eroii atotbiruitori apar exact la timpul potrivit. De obicei acesta e finalul. Numai că, în cazul nostru, acţiunea a continuat, iar noi am constatat că nu ne crede nimeni. Asta nu se întâmplă în filme, nu? Ele se termină întotdeauna bine, nu-i aşa? E absurd…

Cuvintele fură înghiţite de suspine răguşite, uscate.

Arvardan îşi întoarse privirea cu amărăciune. Ochii Polei erau universuri întunecate, umede de lacrimi.

O clipă se pierdu în ei - erau într-adevăr nişte universuri pline de stele. Către acele stele zburau mici casete metalice, sclipitoare, devorând anii lumină în trecerea lor prin hiperspaţiu, pe traiectorii ucigaşe, perfect calculate. În curând - poate chiar acum - aveau să se apropie de ţintă, străpungând atmosfera planetelor, explodând în ploi invizibile de viruşi fatali...

Totul se sfârşise. Nu se mai putea face nimic.

— Unde e Schwartz? întrebă stins. Pola clătină din cap.

— Nu l-au mai adus înapoi.

Uşa se deschise, iar Arvardan, care nu se împăcase pe deplin cu gândul morţii, îşi ridică repede privirea, cu chipul brusc însufleţit de o speranţă.

Era doar Ennius. Expresia lui Arvardan se înăspri.

Îşi întoarse faţa.

Guvernatorul se apropie, aruncându-şi o clipă privirea către fizician şi fiica lui. Chiar şi acum, însă, Shekt şi Pola nu erau decât nişte bieţi pământeni, care nu puteau să-i spună nimic Guvernatorului, deşi ştiau că, oricât de apropiat şi de violent le era sfârşitul, al lui avea să fie şi mai apropiat, şi mai violent.

Ennius îl bătu pe Arvardan pe umăr.

— Doctor Arvardan?

— Excelenţă? răspunse arheologul, imitând sarcastic vocea celuilalt.

— E trecut de şase.

Ennius nu dormise în noaptea aceea. Deşi oficial îl absolvise pe Balkis, în adâncul său nu se putea convinge că acuzatorii erau complet nebuni sau hipnotizaţi. Urmărise tic-tacul mecanic al ceasornicului, cronometrând poate sfârşitul Galaxiei.

— Da, spuse Arvardan, e trecut de şase, iar stelele strălucesc încă.

— Dar tot mai crezi că ai avut dreptate.

— Excelenţă, în câteva ore vor muri primele victime. Faptul va trece neobservat. Zilnic mor oameni. Într-o săptămână vor muri sute de mii. Procentul vindecărilor va fi aproape nul. Nu va exista niciun leac. Mai multe planete vor cere de urgenţă ajutoare pentru combaterea epidemiei. Peste două săptămâni li se vor fi alăturat zeci de alte planete, iar în sectoarele mai apropiate va fi declarată starea de urgenţă. Peste o lună, Galaxia va fi o masă clocotind de boală. Peste încă două luni, nici douăzeci de planete nu vor mai fi rămas neatinse de virus. În şase luni, Galaxia va fi moartă. Şi ce veţi face *dumneavoastră* când vor sosi primele comunicate?

Prevăd şi asta. Veţi întocmi rapoarte, cum că epidemia s-ar fi putut să pornească de pe Pământ. Nu veţi salva astfel viaţa nimănui. Veţi declara război Stegarilor Pământului. Nu veţi salva astfel viaţa nimănui. Veţi şterge pământeanul de pe faţa planetei.

Nu veţi salva astfel viaţa nimănui. Sau vă veţi oferi să fiţi mijlocitor între prietenul dumneavoastră Balkis şi Consiliul Galactic sau ce va mai fi rămas din el.

S-ar putea chiar să aveţi onoarea de a-i da lui Balkis pe mână ultimele rămăşiţe ale Imperiului, în schimbul antitoxinei care, iarăşi, s-ar putea să nu ajungă la locul, în cantitatea şi la timpul necesar pentru a salva măcar o singură fiinţă omenească.

Ennius zâmbi fără convingere.

— Nu găseşti că dramatismul dumitale e ridicol?

— O, ba da. Sunt un om mort, iar dumneavoastră un cadavru. Să ne păstrăm însă un calm imperial, nu-i aşa?

— Dacă-mi porţi pică pentru că am recurs la biciul neuronic…

— Câtuşi de puţin, răspunse ironic Arvardan. M-am obişnuit cu el. Aproape nici nu-l mai simt.

— Voi încerca atunci să-ţi explic cât mai logic cu putinţă. A fost o încurcătură foarte neplăcută. E greu să întocmesc un raport rezonabil asupra celor întâmplate, dar încă şi mai greu să trec totul sub tăcere, fără nicio justificare. Lucrurile stau în felul următor: ceilalţi acuzatori sunt pământeni; numai cuvântul dumitale are greutate. Ce-ar fi să dai o declaraţie în sensul că acuzaţia a fost făcută într-un moment când nu erai… Ei, ne vom gândi noi la o formulare care să exprime mai vag ideea de pierdere a raţiunii.

— Nimic mai simplu. Spuneţi că eram nebun, beat, hipnotizat, sau drogat. Merge orice.

— Încearcă să fii înţelegător. Ascultă, îţi spun eu că te-au corupt.

Vocea Guvernatorului se transformase într-o şoaptă încordată.

— Eşti din Sirius. Cum de te-ai îndrăgostit de-o pământeancă?

— Poftim?

— Nu ţipa. Te întreb, în condiţii normale ţi-ar fi dat prin cap să te-asociezi cu băştinaşii? Te-ai fi oprit cu gândul la aşa ceva?

Guvernatorul îşi înclină capul, abia perceptibil, în direcţia Polei.

O clipă Arvardan se uită la el surprins. Apoi, cu iuţeala fulgerului, îşi repezi mâna în beregata celei mai înalte autorităţi imperiale de pe Pământ. Ennius se lupta cu desperare să se desfacă din strânsoarea lui.

— Aşa ceva, zici? întrebă Arvardan. Te referi la domnişoara Shekt? Dacă da, s-o faci cu tot respectul cuvenit, ai înţeles? O, cară-te de-aici. Eşti mort oricum.

Ennius gâfâi sufocat:

— Doctore Arvardan, te anunţ că eşti ares…

Uşa se deschise din nou şi intră colonelul.

— Excelenţă, gloata de pământeni a revenit.

— Cum? N-a vorbit Balkis cu ei? Nu a convenit pentru o amânare de o săptămână?

— Ba a vorbit, şi e tot aici, şi la fel şi mulţimea.

Suntem pregătiţi să deschidem focul asupra lor, şi acesta e şi sfatul meu în calitate de comandant al armatei. Ce ordonaţi, Excelenţă?

— Aşteaptă până vorbesc cu Balkis. Adu-l aici.

Doctore Arvardan, cu dumneata mă socotesc eu mai târziu.

Balkis intră zâmbitor. Se înclină ceremonios către Ennius, care-i răspunse cu un salut abia schiţat.

— Ascultă, spuse fără niciun fel de introducere Guvernatorul, sunt informat că oamenii dumitale se adună în apropierea fortului Dibbum. Nu aşa ne-a fost înţelegerea… E drept că nu dorim vărsări de sânge, dar şi răbdarea noastră are o limită. Îi poţi împrăştia pe cale paşnică?

— Dacă am să vreau, Excelenţă.

— Dacă ai să vrei? Ai face bine să vrei. Şi încă imediat.

— Câtuşi de puţin, Excelenţă!

Secretarul zâmbi şi îşi înălţă braţul. Vocea i se umplu de triumful sălbatic al batjocurii atât timp înăbuşite.

— Prostule! Ai aşteptat prea mult şi poţi plăti cu moartea acum! Sau poţi trăi ca sclav dacă preferi - dar te asigur că nu va fi o viaţă dulce.

Patima cu care fuseseră rostite aceste cuvinte nu avu un efect deosebit asupra lui Ennius. Chiar şi în acel moment, când primise fără îndoială cea mai grea lovitură din viaţa sa, calmul diplomatului imperial nu-l părăsi. Părea doar ceva mai palid şi mai obosit.

— Am fost deci atât de neprevăzător? Povestea cu virusul… era adevărată?

Vocea îi suna ca un fel de mirare abstractă, indiferentă.

— Dar Pământul, chiar şi tu însuţi - sunteţi cu toţii ostatecii mei.

— Câtuşi de puţin, veni imediat strigătul victorios. Tu şi-ai tăi sunteţi ostatecii *mei*. Virusul ce se răspândeşte acum în Univers nu a iertat Pământul. Atmosfera tuturor garnizoanelor, inclusiv a Everestului, e acum saturată de el. Noi, pământenii, suntem imuni, dar cum te simţi *tu*, Guvernatorule? Slăbit? Ţi-e gâtul uscat? Ai febră? Nu durează mult, să ştii. Şi numai de la noi poţi obţine antidotul.

Mult timp Ennius nu spuse nimic. Pe chipul tras i se întipărise o dispreţuitoare trufie. Se întoarse apoi spre Arvardan, spunând pe un ton liniştit, protocolar:

— Domnule doctor Arvardan, văd că trebuie să-ţi cer scuze pentru că ţi-am pus cuvântul la îndoială. Domnule doctor Shekt, domnişoară Shekt, scuzele mele.

Arvardan rânji.

— Mulţumim pentru scuze. Ne vor fi tuturor de mare folos.

— Merit sarcasmul dumitale, răspunse Guvernatorul. Acum, vă rog să-mi îngăduiţi să mă întorc la Everest, pentru a muri împreună cu ai mei. Orice compromis cu acest... om este, bineînţeles, exclus. Sunt sigur că soldaţii Guvernatorului Imperial pe Pământ îşi vor face din plin datoria înainte de-a muri, încât nu puţini vor fi pământenii ce ne vor lumina calea în labirintul morţii. Adio.

— Staţi. Staţi aşa. Nu plecaţi.

Încet, încet, Ennius privi în direcţia de unde venea vocea.

Încet, încet, Joseph Schwartz, încruntându-se puţin, clătinându-se din cauza oboselii, trecu pragul.

Secretarul se crispă, făcând un salt înapoi. Bănuitor şi precaut, îl înfruntă pe omul venit din trecut.

— Nu, scrâşni el, nu vei afla de la mine secretul antidotului. Numai câteva persoane îl deţin şi câteva altele

au fost instruite cum se administrează. Şi unii şi alţii se află la adăpost de influenţa ta pe timpul cât are nevoie toxina să-şi facă efectul.

— Se află la adăpost, încuviinţă Schwartz, dar nu pe timpul cât are nevoie toxina să-şi facă efectul. Pentru că, vezi dumneata, nu există nicio toxină şi niciun virus de combătut.

Ce voia să spună? Arvardan simţi că se înăbuşă. Fusese într-adevăr manevrat? Erau, atât el cât şi Secretarul, victimele unei imense farse? Dar în ce scop?

— Haide, omule, ceru nerăbdător Ennius, fii mai explicit. Ce vrei să spui?

— E foarte simplu, răspunse Schwartz. Noaptea trecută, când eram cu toţii aici, mi-am dat seama că nu obţin nimic stând pur şi simplu şi ascultând. Aşa încât am acţionat cu grijă, vreme îndelungată, asupra minţii Secretarului. Nu mă temeam că voi fi surprins.

În cele din urmă, el a cerut să fiu dat afară. Era, bineînţeles, dorinţa mea. În rest, n-a fost nicio problemă.

Mi-am doborât paznicul şi m-am îndreptat spre câmpul de decolare. În fort se dăduse alarma pentru douăzeci şi patru de ore. Navele erau echipate, înarmate şi gata de zbor. Piloţii erau pregătiţi. Am ales unul din ei… şi am zburat împreună spre Senloo.

Secretarul vroia să spună ceva, dar fălcile i se mişcară, fără să poată scoate un sunet. Shekt fu cel care întrebă:

— Dar nu puteai determina un om să piloteze o navă. Nu puteai decât să-l faci să meargă.

— Da, când acţionam împotriva voinţei lui. Dar din gândurile doctorului Arvardan ştiam cât îi urăsc sirienii pe pământeni, aşa că am căutat un pilot născut în Sectorul Sirian şi l-am găsit pe Locotenentul Claudy.

— Locotenentul Claudy? strigă Arvardan.

— Da… Oh, îl cunoşti. Sigur, văd foarte clar în mintea dumitale că-l cunoşti.

— Te cred… Continuă, Schwartz.

— Acest ofiţer îi urăşte pe pământeni cu o voinţă greu de înţeles până şi de mine, care m-am identificat cu gândurile lui. El voia să-i bombardeze. Voia să-i distrugă. Numai disciplina militară îl împiedica să decoleze imediat.

Pentru un asemenea om, este suficient cel mai mic imbold, şi disciplina nu-l mai poate ţine în loc. Cred că nici nu şi-a dat seama că am urcat lângă el în aeronavă.

— Cum ai dat de Senloo?

— În vremea mea exista un oraş numit St. Louis.

Era la confluenţa a două râuri mari… Am ajuns la Senloo. Era noapte, dar am văzut o pată neagră într-o mare de radioactivitate şi mi-am amintit de ce spunea doctorul Shekt, că Templul este o oază de sol normal. Am lansat o rachetă de semnal - sau în orice caz, asta a fost sugestia mea mintală - şi la lumina ei am văzut clădirea în formă de stea. Corespundea imaginii pe care am descoperit-o în mintea Secretarului… Acum, în locul acela este doar o groapă foarte adâncă. Asta se întâmpla la ora trei dimineaţa. Nici un virus n-a pornit înspre stele, şi Universul e liber.

Un urlet animalic izbucni din gâtlejul Secretarului - strigătul nepământean al unui demon. Păru gata să se arunce… şi apoi se prăbuşi. Un firicel de salivă i se prelinse pe buze.

— Nu l-am atins, spuse Schwartz încet, privind gânditor trupul prăvălit. M-am întors înainte de ora şase, dar ştiam că trebuie să aştept să treacă ora fatală. Balkis avea cu siguranţă să-şi strige triumful, îi citisem asta în gânduri şi numai pe limba lui puteam să-l pierd. Acum, s-a terminat cu el.

22.
ÎNCĂ NU AM TRĂIT CE-I MAI FRUMOS

Trecuseră treizeci de zile de când Joseph Schwartz părăsise pista de decolare într-o noapte destinată distrugerii Galaxiei. În urma navei sale se dezlănţuise urletul sirenelor de alarmă, iar ordinele de a se întoarce cutremurau văzduhul până la el.

Nu se întorsese; cel puţin nu înainte de a distruge Templul din Senloo.

Eroismul său primise acum recunoaştere oficială.

Avea în buzunar Ordinul Cosmonavei şi Soarelui, Clasa I. În afară de el, numai doi oameni din întreaga Galaxie îl mai primiseră în timpul vieţii.

Era ceva, pentru un croitor la pensie!

Desigur, nimeni nu ştia exact ce făcuse, cu excepţia unui cerc foarte restrâns de persoane oficiale, dar nu conta. Într-o zi, toate acestea aveau să fie o pagină strălucită şi nemuritoare a istoriei galactice.

Se îndrepta acum, în liniştea nopţii, către casa doctorului Shekt. În oraş, ca şi pe stelele ce străluceau deasupra, domnea pacea. Ici şi colo, bande de zeloşi mai iscau tulburări, dar capii răzmeriţei erau morţi sau întemniţaţi. Pământenii, moderaţi ei înşişi puteau acum să se ocupe de rest.

Primele convoaie uriaşe de sol normal urmau să sosească. Ennius îşi reînnoise propunerea iniţială, ca populaţia Pământului să fie evacuată pe o altă planetă, dar pământenii refuzaseră. Nu aveau nevoie de acte filantropice. Nu doreau decât o şansă de a-şi reface propria lor planetă; să reconstruiască vatra strămoşilor lor, primul leagăn al omului; să trudească cu propriile mâini, înlocuind pământul bolnav cu unul sănătos, semănând verdeaţă

acolo unde nu trăia nimic, făcând să înflorească iar deşertul.

Era o muncă imensă; putea să dureze un secol - dar ce conta? Să le împrumute numai Galaxia maşini; să le trimită hrană; să le furnizeze sol. Ce-nsemna asta la scara incalculabilelor ei resurse? Şi aveau să achite datoria.

Într-o zi pământenii vor fi din nou un popor ca toate celelalte, locuind pe o planetă ca oricare alta, putând să privească întreaga omenire în ochi, cu demnitate.

Inima lui Schwartz bătea cu putere gândind la acest miracol, în timp ce urca scările de la intrare. Săptămâna următoare avea să plece împreună cu Arvardan să viziteze marile planete din centrul Galaxiei. Cine din generaţia sa părăsise vreodată Pământul?

O clipă, gândul îi fugi la vechiul Pământ. Pământul *lui*. Mort de-atâta timp. De-atâta timp.

Şi totuşi, nu trecuseră decât trei luni şi jumătate…

Era pe cale să sune, dar mâna i se opri la jumătatea drumului. În minte îi răsunau cuvintele celor dinăuntru. Ce bine auzea el gândurile acum. Ca pe nişte mici clopoţei.

Era Arvardan, desigur, cu o simţire prea adâncă pentru a fi cuprinsă în cuvinte.

— Pola, am stat şi m-am gândit şi iar am stat şi m-am gândit… M-am săturat. Vii cu mine.

Iar Pola, la fel de dornică în gând, dar cu cea mai deplină împotrivire în cuvinte, îi răspunse:

— Nu pot, Bel. E imposibil. Cu manierele şi ţinuta mea provincială… M-aş simţi prost în lumile acelea mari. Şi pe urmă nu sunt decât o pă…

— Şşt! Eşti soţia mea, asta eşti. Dacă te întreabă cineva, vei spune că eşti originară de pe Pământ şi cetăţeană a Imperiului. Dacă mai vor şi alte amănunte, eşti soţia mea.

— Bine, şi după ce-ţi vei fi ţinut comunicarea la societatea de arheologie din Trantor, ce va urma?

— Ce va urma? Ei bine, mai întâi ne luăm un concediu de un an şi vizităm toate lumile mari ale Galaxiei. Nu lăsăm să ne scape nici una, chiar de-ar fi să călătorim cu nava poştală. Îţi vei face astfel o imagine despre Galaxie şi vei petrece cea mai frumoasă lună de miere ce-o poţi cumpăra cu bani imperiali.

— Şi-apoi?

— Apoi ne întoarcem pe Pământ, ne înscriem în batalioanele de muncă şi ne vom petrece următorii patruzeci de ani din viaţă punând pământ sănătos ca să înlocuim zonele radioactive.

— De ce-ai face-o?

— Pentru că - şi lui Schwartz i se păru că Arvardan îşi trage adânc aerul în piept - pentru că te iubesc, şi aceasta e dorinţa ta, iar eu sunt un pământean patriot, având şi un certificat de naturalizare onorific ca s-o dovedesc.

— Fie…

Conversaţia încetă. Nu însă şi tumultul gândurilor, iar Schwartz, pe deplin mulţumit şi puţin stânjenit, se retrase. Putea să aştepte. Avea tot timpul să-i deranjeze, când lucrurile se vor mai fi limpezit.

Aştepta în stradă, potopit de strălucirea stelelor reci - o întreagă Galaxie de stele, văzute şi nevăzute.

Şi-atunci, pentru el şi pentru Pământul renăscut, şi pentru milioanele de planete pierdute în spaţiu, el repetă încet poemul străvechi, pe care, din atâtea cvadrilioane, doar el îl mai ştia:

„Vino să îmbătrânim împreună!
Încă nu am trăit ce-i mai frumos,
Sfârşitul vieţii, pentru care a fost un început…”

DESPRE AUTOR

Isaac Asimov s-a născut, spre marea lui surpriză, în Uniunea Sovietică. A acţionat repede pentru a corecta această situaţie. Când părinţii lui au emigrat în Statele Unite, Isaac (la vremea aceea în vârstă de trei ani) li s-a strecurat în bagaje. A devenit cetăţean american de la vârsta de opt ani.

Crescut în Brooklyn şi educat în şcoli de cartier, în cele din urmă el şi-a făcut drum până la Universitatea Columbia şi, în ciuda protestelor administraţiei, a reuşit să-şi anexeze o serie de grade universitare în chimie, inclusiv cel de doctor. Apoi s-a infiltrat în Universitatea Boston şi s-a căţărat pe scara academică, ignorând toate strigătele de protest, până ce s-a trezit profesor de bio-chimie.

Între timp, la vârsta de nouă ani, şi-a descoperit pasiunea vieţii lui, citind prima revistă de science-fiction. Când avea 11 ani a început să scrie povestiri, iar la 18 ani a avut curajul de a încerca să publice una. A fost respinsă. După patru luni de suferinţe şi îndoieli, a reuşit să-şi vândă prima povestire şi de atunci nu s-a mai uitat niciodată înapoi.

În 1941, la 21 de ani, a scris o nuvelă intrată în repertoriul clasic, „Căderea nopţii”, asigurându-şi astfel viitorul. Cu puţin înainte de asta, începuse să scrie povestiri cu roboţi, iar puţin după asta şi-a început faimoasa serie de romane ale „Fundaţiei”.

Ce a rămas, în afară de cantitate? A publicat 475 de cărţi, abordând domenii multiple, fără a da vreodată vreun semn de oboseală.

CUPRINS

1. ÎNTRE UN PAS ŞI CELĂLALT
2. TRATAMENTUL UNUI STRĂIN
3. O LUME… SAU MAI MULTE?
4. DRUMUL CEL MAI SIGUR
5. VOLUNTARUL INVOLUNTAR
6. TEMERI ÎN NOAPTE
7. CONVERSAŢIE CU NEBUNI?
8. ÎNTÂLNIRE ÎN CHICA
9. CONFLICT ÎN CHICA
10. INTERPRETAREA EVENIMENTELOR
11. MINTEA ÎN SCHIMBARE
12. MINTEA CARE UCIDE
13. PÂNZA DE PĂIANJEN DE LA WASHENN
14. A DOUA ÎNTÂLNIRE
15. SUPERIORITATEA DISPARE
16. DE PARTEA CUI EŞTI?
17. SCHIMBĂ-ŢI HOTĂRÂREA!
18. DUELUL!
19. FRONTIERA MORŢII SE APROPIE
20. LA FRONTIERA MORŢII
21. DINCOLO DE FRONTIERA MORŢII
22. ÎNCĂ NU AM TRĂIT CE-I MAI FRUMOS
DESPRE AUTOR